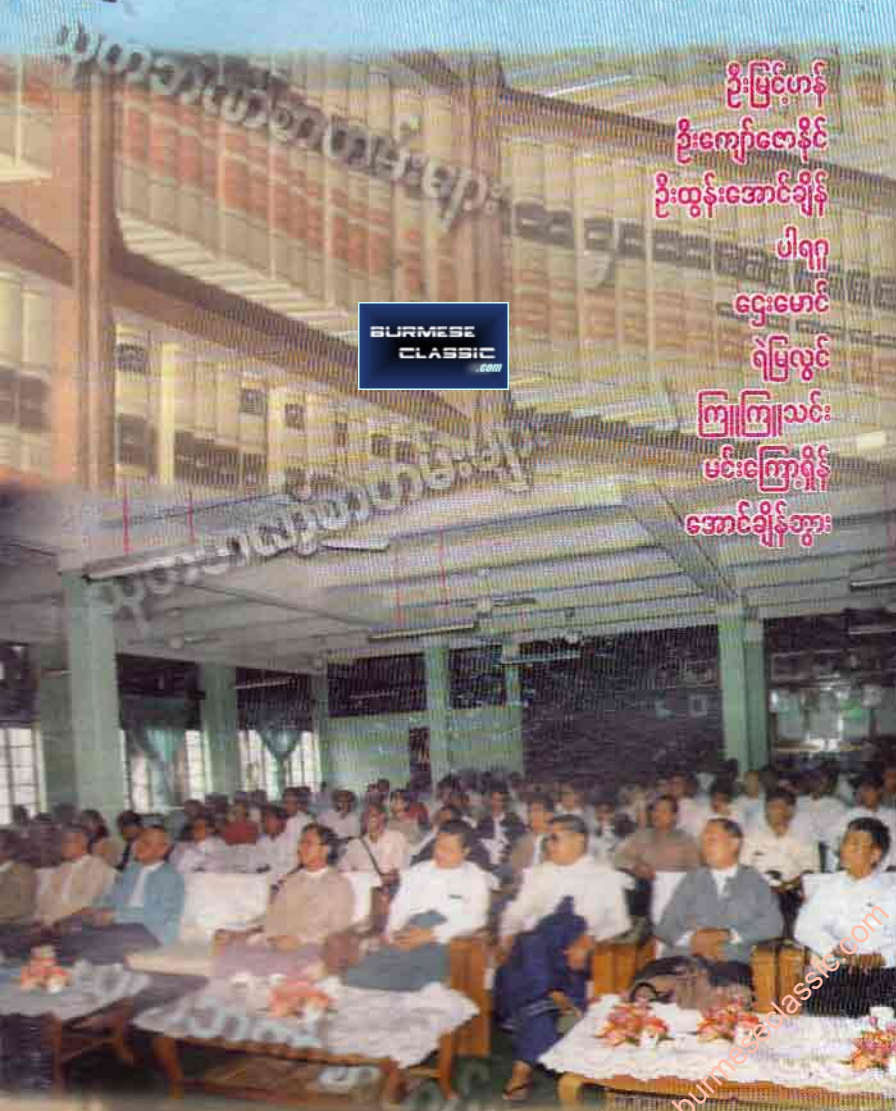

သုတဘဏ်စာတမ်းများ - ၂

ဦးမြင့်ဟန်
ဦးကျော်ဇော်နိုင်
ဦးထွန်းအောင်ချိန်
ပါရဂူ
ဌေးမောင်
ရဲမြဲလွင်
ကြူကြူသင်း
မင်းကြော့ရှိန်
အောင်ချိန်ဘွား

ဦးမြင့်ဟန်၊ ဦးကျော်အောင်၊ ဦးထွန်းအောင်နှင့် ဝါလူ
 ဆွေအောင်၊ ရဲမြင့်၊ ကြူကြူသင်း၊ မင်းကြူနှင့်
 အောင်နိုင်များ

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့မှ ထုတ်ဝေသည်။

မာတိကာ

၁။ ပညာရေး သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဦးမြင့်ဟန်	၁
၂။ မူပိုင်ခွင့် ဦးကျော်ဇောနိုင်	၂၀
၃။ ရှေးဦးမြန်မာ့သမိုင်း ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအစဉ် ဦးထွန်းအောင်ချိန်	၄၉
၄။ ဟိန္ဒူစာပေနှင့် ဟိန္ဒူမြန်မာပြန် ပါရဂူ	၇၅
၅။ ၂၁ ရာစုဦး စာပေအနုပညာရှင်တို့၏ အမျိုးသားရေးဘာဝန် - အတိတ်၏ပုံရိပ်များ ဌာသောင်	၁၀၀
၆။ ထွန်းထော်မြန်မာပြန်ခဲ့သော ဖုန်ဝတ္ထုစာပေများ ခဲမြလွင်	၁၂၉
၇။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်မတိုင်မီ အမျိုးသားရေး ညွှန်းဖွဲ့တေးများ ကြူကြူသင်း	၁၅၁
၈။ ၂၁ ရာစုနှစ်ဦး တစ်ပြချက် မင်းကြော့ရွှိန်	၂၃၃
၉။ မြန်မာ့စားသုံးမှုစလေ့နှင့် စားသုံးဆီ အောင်ချိန်ဘွား	၂၆၁

www.burmeseclassic.com

မြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့်ကဏ္ဍယ်လင်းအဖွဲ့ ဖရိုဖရဲသော ဦးဖိုးသန့် (မောင်ဆုရှင်)
(ဆောင်ပြော / ဆွေးနွေး လုပ်ငန်းအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်) က သုတေသန စာတမ်းဆက်စုများ
ကွင်းပေါင်းအကြောင်း ဝိုင်းလင်းတင်ပြစဉ်

BURMESE
CLASSIC

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းတိုက်တွင် ရှိသော စာအုပ်များ (လက်ပြန်ပြုစု) သုတေသန စာတမ်းစာတိုများတွင် အသစ်အနားများဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့

မြို့မပိုင် စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ သုတတော် စာတမ်းဖတ်ပွဲသို့
တက်ရောက်ကြသူများ

BURMESE
CLASSIC
.com

အမှာစာ

ဗဟုသုတကို အခြေပြုသော အသိဉာဏ်ပညာကို အလင်းရောင်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြလေ့ရှိသည်။ “ပညာတန်ဆောင်၊ ဆီမီးရောင်” ၊ “အမှောင်ခွင်း၍ အလင်းဆောင်အံ့” စသည်ဖြင့် မှောင်အတိဖြစ်သောအခါ အကြားအမြင်တို့ ဆွဲရှားခေါင်းပါး ရာ၏။ အမှောင်တစ်ဝက် အလင်းတစ်ဝက်ဖြစ်သောအခါ မဝီ မပြင် ဝိုက်ဝန်းရှိရာ၏။ လင်းလင်းချင်းချင်း ရှိပြီဆိုသောအခါတွင် အရာရာတို့သည် အနီးအဝေး ပုံရိပ်သဲကွဲလျက် ကြည်လင်သော အမြင်ကို ဆောင်နိုင်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် အသိဉာဏ်ပညာတည်း ဟူသော အလင်းရောင်ကို စုဆောင်းရှာကြံကြပါသည်။ ထိုသို့ ပြုရသော အမှုသည် တစ်ဦးချင်း ဆည်းပူးအားထုတ်မှုနှင့်လည်း များစွာ စပ်ဆိုင်လေသည်။

ရှေးက ပညာရှိဟု အသိအမှတ်ထားကြသော ပုဂ္ဂိုလ် များမှာ ကျမ်းဂန်နဲ့သိ၍ ကဗျာ၊ လင်္ကာတို့ကို အာရုံဆောင် နိုင်ကြသူ၊ ဆန်းကျမ်းအလင်္ကာတို့ကို မွေ့နှော့ ကျွမ်းကျင်သူ တို့သာ ဖြစ်ဖို့များသည်။ ထိုခေတ်ကို အမှီပြု၍ ပညာရှိတို့၏ အသွင်တို့ ဆရာကြီး မှော်ဘီဆရာသိန်းတို့ကို ဖော်ပြ။

ခေါင်းပေါင်းစုထောင်နှင့် မြဝတီဝန်ကြီးတို့လို ဗောင်းတော်
ဖြစ်စေ၊ ဗာလီကွေးဖြစ်စေ ဆင်ယင်လျက် အနေအထားမ
ဟုတ်ပြီ။ ယခုခေတ်၌ ပညာရှိဟူသော အမည်ဝေါဟာရထက်
ပညာရှင်ဟူသော အမည်ဝေါဟာရက ပိုမိုတွင်ကျယ်လာ
ပါသည်။ ပညာရှင်တို့၏ အသွင်ကား တက္ကသိုလ်စကြိုများတွင်
စာအုပ်ထူများကိုပိုက်၍ လမ်းသလားနေသော မျက်မှန်ထူထူနှင့်
ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း မကတော့။ လွယ်အိတ်ကိုလွယ်၊ ထီးကိုဆွဲ၍
လူသူအကြားခြေကျင်လျှောက်သွားနေသော အသွင်လည်းမက
တော့။ ခေတ်သစ်ပညာရှင်သည် မျက်နှာလေးထောင့်စပ်စပ်ရှိ
သည့် ကက်သုတ်မှန်ပြင်ပါသော ကွန်ပျူတာကြီးဟုပင်ဆိုရ
တော့မလို ဖြစ်သည်။

အကြောင်းမှာ မှတ်သားမှုအတွက် ထိုစက်ကို အားထား
နိုင်၍ ဆင်ခြင်ထောက်ရှု အဖြေရှာမှုအတွက်သာ လူသားက
ကူညီရန် လိုတော့သည်။ စိုင်ဗာနက်တစ် (Cybernetics) ခေါ်
တွေးကြံမှုပြုနိုင်သော စက်များခေတ်ကို ပီပီပြင်ပြင် ရောက်ပြီ
ဆိုသောအခါ၌ ခလုတ်နှိပ်သူ လူသားက ဆင်ခြင်တုံတရား သုံး၍
လိုရာကို ခိုင်းစေဖို့သာရှိတော့သည်။

ထိုခေတ်သို့ မရောက်မီတွင်ကား “အပြစ်ကင်းစင်၊
ကြားအမြင်၊ များလျှင်မင်္ဂလာ” ဟူသည့် သံပေါက်အတိုင်း
စာဆိုသူ၊ စာရေးသူ၊ ကျမ်းပြုသူနှင့် စာနယ်ဇင်းဆရာတို့
အတွက် နောက်ခံဗဟုသုတ (Backgrounder) များ ရရှိရန်
မြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့က “သုတဘဏ်စာတမ်း
ဖတ်ပွဲ” အမည်တပ်၍ စာပေအပါအဝင် ခေတ်လူမှု ဝိဇ္ဇာ၊ သိပ္ပံ

အကြောင်းအရာစုံတို့ကို ထိုပညာရှင်အသီးသီး၌ ကျင်လည်
နေကြသူများအား မေတ္တာရပ်ခံလျက် စာတမ်းပြုစုဖတ်ကြား
စေ၍ စာအုပ်အဖြစ်ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပါသည်။

ဤစာအုပ်၊ စာစဉ်များ ဖြစ်မြောက်ရေးတွင် ငွေကြေး
အားဖြင့် ပါဝင်လှူဒါန်းသော ဒေါ်ခင်ခင်စိန် (ဆရာမကြီး
ယုဝတီခင်စိန်လှိုင်) နှင့် ဦးမောင်မောင်အေး (စာရေးဆရာ
ကဗျာဆရာ မောင်ဟေမာ) တို့နှင့်အတူ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး
ဌာန၊ သတင်းနှင့် စာနယ်ဇင်းလုပ်ငန်းတို့အားလည်း ကျေးဇူးတင်
ရှိကြောင်း အဖွဲ့ကိုယ်စား မှတ်တမ်းတင် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

မျိုးသန့် (မေ့လျော့ဆုရှင်)

အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်

စာပေထုတ်ဝေရေးနှင့် ဟောပြောဆွေးနွေးရေးအဖွဲ့

မြန်မာနိုင်ငံစာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့

ဗဟိုအမှုဆောင်ကော်မတီ

ရန်ကုန်၊ ၁၈ - ၆ - ၂၀၀၂

ပညာရေးသုတေသနလုပ်ငန်းများ

စာတမ်းရှင် - ဦးမြင့်ဟန်

စာတမ်းရှင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ပဲခူးတိုင်း တောင်ငူမြို့နယ် ထန်းတပင်မြို့တွင် ၁၇-၄-၁၉၄၁ နေ့၌ မွေးဖွားသည်။ အမည်ရင်း ဦးမြင့်ဟန်ဖြစ်ပြီး မောင်ဟန်ဝင်း (ထန်းတပင်)၊ ပညာရေးသုတေသီတစ်ဦး ကလောင်အမည်များဖြင့် သည်း ရေးသားလျက်ရှိသည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် B.Sc ဘွဲ့နှင့် ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် B.Ed ဘွဲ့များ ရရှိသည်။

၁၉၇၉ ခုနှစ် ဟံသာဝတီသတင်းစာ တက္ကသိုလ်ကဏ္ဍတွင် ထောင်မှူးအဖြစ် ဓမ္မစာတော်များတွင် သုတ၊ ရသစာပေများ ရေးသားခဲ့သည်။

ပညာတန်ဆောင်မဂ္ဂဇင်းတွင် အတိုးဆောင်စာတည်းနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်၊ ပညာလောကတွင် စာတည်းတာဝန်များ ထမ်းဆောင်ဆဲဖြစ်သည်။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနက ထုတ်ဝေသည့် ပညာရေးသတင်းလွှာနှင့် ပညာရေးစာစဉ်များအတွက် စာတည်းချုပ် အဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ပညာရေးဆိုင်ရာစာအုပ်များ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ရွှေရတု ပညာ တန်ဆောင် မဂ္ဂဇင်းကို တာဝန်ယူ ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် သုတေသန အစီရင်ခံစာများ၊ ဆောင်းပါးများ၊ ဝတ္ထုတိုများ ရေးသား ပြန်ဆို ခဲ့သည်။ ဂျပန်၊ အီတလီ၊ ဖိလစ်ပိုင်နှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံများသို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။

ပညာရေးဌာနတွင် ရာထူးအဆင့်ဆင့် တာဝန်ထမ်းဆောင် ခဲ့ပြီး ၁၉၉၉ ခုနှစ်မှ ယနေ့အထိ မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေး သုတေသန အဖွဲ့တွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည်။

ပညာရေးသုတေသနလုပ်ငန်းများ

အားလုံး ခပ်လာတီ။

မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့၏ အမှာစာတွင် စာတမ်းခေါင်းစဉ်ကို စိတ်ကြိုက်ပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်ဟု ဆိုသော် လည်း ပေးထားသည့် ခေါင်းစဉ်ဖြစ်သည့် ပညာရေး သုတေသန လုပ်ငန်းက မြင်ကွင်းကျယ်ကျယ်ဖြစ်တာမို့ မူရင်းခေါင်းစဉ်နဲ့ပဲ တင်ပြ သွားမှာဖြစ်ပါသည်။ သည်လိုတင်ပြရာမှာလည်း ကျောင်းဆရာဘဝ နောက်ခံရှိသူမို့ ဆရာဘဝမှာ ကျင့်သုံးခဲ့သည့် အမေးအဖြေကဏ္ဍမှာ လိုပဲ သိတာကို ဖြေပါမည်။ မသိသေးတာကို မသိသေးကြောင်း ဝန်ခံ ပါမည်။ ဝေလည်လည် မရေမရာ အဖြေမျိုးကို မပေးလိုပါ။ ဤသို့ ကျင့်သုံးခြင်းသည် ပညာရေး ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းတစ်ခုဟု ဆိုရမှာ ဖြစ်ပါသည်။

ခေါင်းစဉ်မှာ ပညာရေး [Education]၊ သုတေသန [Research] နှင့် လုပ်ငန်း [Project or Activity] ဆိုသည့် ဝေါဟာရ သို့မဟုတ် အခေါ်အဝေါ်သုံးခု ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည်ကိုပင် သုတေသန နည်းစဉ်အရ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ခြင်း [Analysis] လုပ်သည်ဟု ဆိုရမှာဖြစ်ပါသည်။

ပညာရေးမှာ ၁၀ ချက်၊ သုတေသနမှာ ၈ ချက်၊ လုပ်ငန်းမှာ ၅ ချက်နဲ့ အသေးစိတ် မတင်ပြမီမှာ ထိုဝေါဟာရများ၏ နောက်ကွယ် တွင် ရှိသည့် အနက်အဓိပ္ပာယ်၊ သဘောသဘာဝများကို ဦးဆုံး နှစ်သက် တင်ပြဖို့ လိုမည်ဟု ယူဆပါသည်။

“ပညာရေးဆိုတာ ဘာလဲ”

“သုတေသနဆိုတာ ဘာလဲ”

“လုပ်ငန်းဆိုတာ ဘာလဲ”

ဤအချက်သုံးချက်ကို ဦးစွာတင်ပြထားမှ စာတမ်းတင်ပြချက် အားလုံးကို “အတွေးမှန်၊ အမြင်မှန်၊ အလုပ်မှန်” ဆိုသည့် မှန်သုံးမှန် ဖြစ်ထွန်း ရရှိလာမည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် (အတွေး၊ အမြင်၊ အလုပ်) အတွက် သုံးပွင့်တစ်ခိုင်လို့ ဆိုရမှာ ဖြစ်ပါသည်။

ပညာရေး

ပညာနှင့် ပညာရေးသည် လူအများနေ့စဉ်လိုလို သုံးစွဲနေသည့် စကားလုံးများဖြစ်သော်လည်း သုံးစွဲသူများ၏ အသိဉာဏ်၊ အတွေး၊ အကြံနှင့် ဘာသာတေးတို့အပေါ်တွင် အခြေခံပြီး အနက်သဘော ကို တောက်ယူ၍ သုံးနှုန်းနေကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တန်းညှိ အစီအစဉ်တို့ တဗျာမဝီ စာမမြည်သည့် ကဗျာတစ်ပုဒ်နှင့် စတင် ဖူးစမ်း ဆောင်ရွက်ပါမည်။

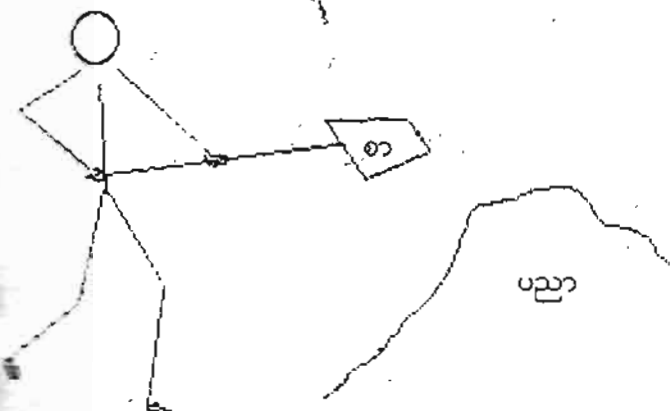
ပုံ

ငှက်မှာ အတောင်
ငါး ဆူးတောင်နှင့်
လူ၌ ပညာ
မရှိပါက
ခရီးလိုရာ
မရောက်ပါ။

မောင်ဟန်ဝင်း(ထန်းတပင်)

ပညာ၏ သဘောသဘာဝကို လိုတိုရှင်း တင်ပြရလျှင် ပညာသည် မှားမှန်ပိုင်ခြားပြီး ထိရောက်စွာဆောင်ရွက်နိုင်သည့် တူညီသည့်တစ်ရပ်ဟု ယေဘုယျ သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။

“ပညာတတ်ခြင်းနှင့် စာတတ်ခြင်း” သည် မည်သို့မည်ပုံ တူညီ သည်နှင့် မည်သို့မည်ပုံ ခြားနားပါသနည်း။ အဖြေရှာရမည် ဖြစ်ပါ သည်။ ဖူးတွဲပါ ကာတွန်းပုံဖြင့် အဖြေပေးပါမည်။

ဤသည် ပညာရယူရန် ကိရိယာတစ်ခုမျှသာဖြစ်သည်။ ပညာရယူရန် အခြားနည်းလမ်းများ၊ ကိရိယာများလည်း ရှိသေး သည်။ ထိုစဉ် ပညာရေး သုတေသန တွေ့ရှိချက်အရ လူတို့အာရုံ ခင်းစိတ်ဖြင့် သင်သူနှုန်းမှာ အရသာ ၁ %၊ အတွေးအထိ ၁-၁.၅ %၊ အကျင့်အဝတ် ၅ %၊ အကြား ၁၁ % နှင့် အမြင် ၈၃ % ဖြစ်သည်။

ယနေ့ကာလကို ပညာခေတ်ဟုဆိုပါသည်။ ယနေ့ကာလတွင် နည်းပညာများ တဟုန်ထိုး တိုးတက်နေပြီး အပြိုင်အဆိုင်များ များလွန်းလာပါသည်။ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း သတ်မှတ်ချက်သည် “ရွှေ” မှ “ပညာ” သို့ ကူးပြောင်းနေပါသည်။

ပညာမှသည် ပညာရေး [Education] သို့ ဆက်ပါမည်။

Education ≠ Schooling
 ≠ Academic Achievement
 ≡ Learning

ယနေ့ ကမ္ဘာ့ပညာရေးလောကတွင် ပညာကို သင်ယူမှုနှင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ညီမျှခြင်းချထားပါသည်။ လူတိုင်းသည် နေ့စဉ် နှင့်အမျှ သင်ယူနေကြသည်။ သင်ယူမှုသည် (အချိန်နှင့်နေရာမရွေး) ဘဝတစ်သက်တာလုံး လူတိုင်းသင်ယူနေကြသည်။ ထို့ကြောင့် ယခု အခါတွင် ဘဝတစ်သက်တာသင်ယူမှု သို့မဟုတ် ပညာရေး [Life Long Learning / Education] ဟု သတ်မှတ်လာကြသည်။

ဤအဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ချက်ကို ဗုဒ္ဓစာပေများတွင်လည်း တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ဓမ္မပဒ ကာလမသုတ်တွင် ဗုဒ္ဓကဤသို့ဆိုခဲ့သည်။

Learning is not blindly accepted.
 By questioning, one knows.
 By knowing, one understands.
 By understanding, one applies.

မြန်မာနှင့် ပါဠိဘာသာစကားဖြင့် မဟုတ်ဘဲ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စကားနှင့် တင်ပြသည့်အတွက် ခွင့်လွှတ်ပေးစေချင်ပါသည်။ အနှစ်

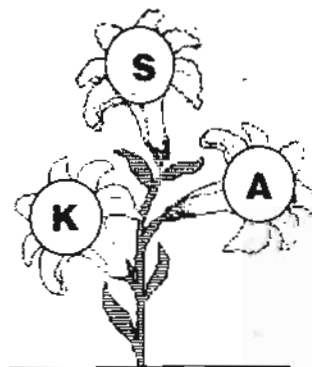
ချစ် သဘောမှာ “ပြောတိုင်းမယုံနှင့်၊ ကိုယ်တိုင်လုပ်ကြည့်” ဟု ဆိုလေ့ရှိပါသည်။

ပညာရေးကိုပြောလျှင် ပညာရေးနယ်ပယ်များကို ပြောရပါ မည်။ ဤသည်လည်း သုံးပွင့်တစ်ခိုင်ပဲ ဖြစ်ပါသည်။

ပညာရေးနယ်ပယ် - ကိုယ်၊ စိတ်၊ နှလုံး (ဗုဒ္ဓစာပေ)

Acting, Thinking, Feeling
 (နေ့စဉ်သုံးစကားလုံး)

- Psycho-motor, Cognitive and Affective (ပညာရေးနည်းပညာ)
- Skills, Knowledge, Attitude

EDUCATION

ပညာရေးကို ယခုလို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်နိုင်ပါသည်။

* ပညာရေးသည် လူတို့၏ အသိပညာ၊ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် စိတ်ဓာတ် အားလုံး သို့မဟုတ် တစ်ခုခု စွဲမြဲစွာ ပြောင်းလဲ စေသည့် နည်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်။

* Education is the process by which human's behaviour (thinking, acting and feeling) can be changed permanently.

ဤအဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်အရ စာတတ်ခြင်းသည် ပညာတတ်ခြင်း၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုမျှသာဖြစ်သေးသည်ကို သဘောပေါက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ပညာရယူသည့်နည်းများ [Modes of Education] ကို တစ်ဖန် သုံးပွင့်တစ်ခိုင်ပုံစံဖြင့်ပင် တင်ပြပါရစေ။

ပညာကို နည်းလမ်းသုံးသွယ်ဖြင့် ရယူနိုင်ပါသည်။ နည်းလမ်းများမှာ -

(၁) “ကျောင်းတွင်းပညာရေး”

[Formal Education-rigid]

(မူကြိုမှ ပါရဂူတန်းအထိ) စာသင်ကျောင်း၊ သိပ္ပံ၊ ကောလိပ်၊ တက္ကသိုလ် တစ်ခုခုတွင် အသက်အရွယ်၊ နေရာ၊ အချိန်၊ သင်မှိုးညွှန်းတမ်း၊ စာမေးပွဲ အောင်လက်မှတ် စသည်တို့ဖြင့် သတ်မှတ်ကန့်သတ်သော ပညာရေးအစီအစဉ်။

(၁၉ရာစုတွင် ထွန်းကားလာခြင်း)

(၂) “ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေး”

[Non-formal Education-flexible]

ပညာလိုလားသူများ၏ လိုအပ်ချက်နှင့်အညီ ကျောင်းစနစ် ပြင်ပတွင် စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်ပေးသော ပညာရေး အစီအစဉ်

(စာတတ်မြောက်ရေးသင်တန်း၊ ဝင်ငွေတိုးသင်တန်း၊ နွေစပါးအထွက်တိုးသင်တန်း စသည်ဖြင့်) (ပုဂံခေတ်မှ ကုန်းဘောင်ခေတ် ပညာသင်ကြားခြင်း)

(၃) “ကိုယ်တိုင်သတ်မှတ်သင်ယူသည့် ပညာရေး”

[Informal Education-more flexible]

နေ့စဉ်ဘဝတွင် အမှတ်တမဲ့သင်ယူခြင်းမျိုးမဟုတ်၊ စနစ်ချမှတ် သင်ယူခြင်း မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်ပညာရေး အစီအစဉ်အဖြစ် သတ်မှတ်ရယူသည့် ပညာရေး။

(ကိုယ်တိုင်ဖတ်၍ လေ့လာခြင်း၊ ကွန်ပျူတာဝယ်ပြီး ကိုယ်တိုင်အချိန် သတ်မှတ်ကာ သင်ယူခြင်း၊ ရေဒီယို၊ တီဗွီမှ အင်္ဂလိပ်စာ လွှင့်ထုတ်ချက်ကို သင်ယူခြင်း)

“အဆင့်သင်ယူနေသည့် မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်း” ဖြစ်လာရန်

ပညာရေးသည် သုံးမျိုးစလုံးမှာ အရေးပါလာသည်။ အစွမ်းကုန်

သုတေသန

“သုတေသန” ဟူသော စကားလုံး၏ ဖိစီးမှုကြောင့် “သုတေသန” သည် လူတိုင်းအတွက်မဟုတ်၊ ပညာရှင်များအတွက်သာ ဖြစ်သည် ဟူသောအမြင် ဖြစ်ထွန်းလာသည်။ အမှန်မှာ ဤသို့ မဟုတ်။ လူတိုင်းအတွက်ဖြစ်သည်။ ဆန္ဒရှိက လူတိုင်းဆောင်ရွက်နိုင် သည်။ နေ့စဉ်ဘဝပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနေခြင်းသည်ပင်လျှင် ကမ္ဘာလုံးမထိုး၊ အစီရင်ခံစာမတင်သည့် သုတေသနများဖြစ်သည်။

ဤသဘောကို ပညာရှင် Ms. Giancarla T. Marchi Bendazzoli နှင့် Mr. Gilberto Berrios Escalante တို့က English Teaching Forum စာစောင်တွင်ဤသို့ဆိုထားသည်။

“Research is not a difficult process but a powerful tool to systematically study and solve some of the problems in our day-to-day experience.”

လက်ကိုင်ထားသင့်သည့် ဆောင်ပုဒ်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

“ဖွံ့ဖြိုးမှုအစ သုတေသနက”

Research For Development

သုတေသနလုပ်ငန်းစဉ်ကို မှတ်မိလွယ်အောင် ကဗျာတစ်ပုဒ် ဖြင့် ဆက်လက်တင်ပြပါမည်။

သုတေသနလုပ်ငန်း မျှော်မှန်းချက်

သော်ပြန် [To describe]

ရှင်းပြရန် [To explain]

ထိထွင်ဆန်းသစ်ရန် [To explore]

သုတေသနနည်းစဉ်

	ပဏှိချက်မ	←	Focus of the study
	ဖော်ထုတ်ပြုစု		
	တိကျ ရည်ရွယ်	←	Specific objectives of the study
Research method →	ရွေးချယ် နည်းလမ်း		
Arrange research activities →	လုပ်ငန်း စီရံ		
	ညီညွတ်ပြုလေ		
	သုတေ ကိရိယာ	←	Research tools
Data collection →	စုပါ အချက်အလက်		
Analysis →	စိစစ်ချက်ဖြင့်		
Interpretation →	အနက် ကောက်သော်		
	အဖြေပေါ်မည်		
	စီရင် တင်ပြ	←	Reporting
	လုပ်ငန်းစလေ့။	←	Conducting
	မောင်ဟန်ဝင်း (ထန်းတပင်)		
	၁၂-၄-၉၅		

ယူဆတင်ပြခဲ့သည့် သုတေသနလုပ်ငန်း၏ ကျောရိုးအပေါ် အခြေခံပြီး သုတေသနဆောင်ရွက်လေ့ရှိပါသည်။ အသုံးပြုသည့် နည်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- (၁) သမိုင်း/အထောက်အထားနည်း
[Historical or Documentary]
- (၂) ဆာဗေး သို့မဟုတ် ရှင်းလင်းဖော်ပြခြင်းနည်း
[Normative Survey or Descriptive]
- (၃) စမ်းသပ်ခြင်းနည်း [Experimental]
- (၄) နှိုင်းယှဉ်လေ့လာခြင်းနည်း [Comparative]
- (၅) ဆက်သွယ်ချက်ရှာနည်း [Correlation]
- (၆) ဖြစ်ရပ်လေ့လာနည်း [Case Study]
- (၇) မျိုးဗီဇ လေ့လာခြင်းနည်း [Genetic]

၎င်းတို့အပြင် ယခုမျက်မှောက်ကာလတွင် ခေတ်စားလာပြီး အများစု ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် သုတေသန နည်းလမ်းတစ်ခုမှာ “သုတေသီကိုယ်တိုင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နည်း” [Participatory Action Research - PAR] တို့ဖြစ်ကြပါသည်။

သုတေသနတွင်သုံးသည့် ကိရိယာများမှာ အောက်ပါတို့ ဖြစ်ပါသည်။

- (၁) စူးစမ်းလွှာ [Questionnaire Schedule]
- (၂) အချိန်- လုပ်ငန်းစာရင်း [Checklist]
- (၃) အကဲဖြတ်စကေး [Rating Scale]
- (၄) စိတ်သဘောထားစကေး [Attitude Scale]
- (၅) ရှုမှတ်ခြင်း [Observation]

(၆) တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း [Interview]

(၇) လက်ခံ - ပယ်စကေး [Social Distance Scale]

(၈) ဘယ်သူလဲ ခန့်မှန်းနည်း

[Guess - Who Technique]

(၉) အုပ်စုတွင်းခေါင်းဆောင်ရွေးနည်း [Sociometry]

(၁၀) ကျွမ်းကျင်သူများ၏ ထင်မြင်ချက်

[Experts' Opinion]

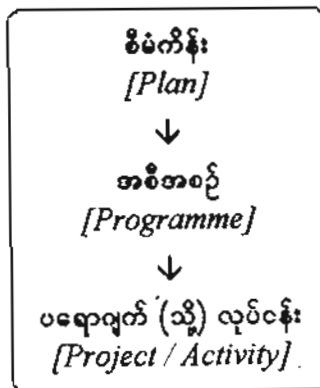
သုတေသနလုပ်ငန်းတစ်ခု ပြုလုပ်ရာတွင် လူဦးရေ များလွန်းလျှင် အုပ်စုကို ကိုယ်စားပြုနိုင်သည့် နမူနာ အရွယ်အစား ရွေးချယ်အပ်မှတ်ပြီး ဆောင်ရွက်လေ့ရှိပါသည်။ အနက်ကောက်ရာတွင်လည်း စာရင်းအင်းဆိုင်ရာနည်းများကိုသုံးသည်။ တွေ့ရှိချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ အနက်ကောက်ကာ ထောက်ခံတင်ပြချက်ပေးရသည်။ သုတေသီများအတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထ ရှိတတ်သည့် အဆင့်မှာ အစီရင်ခံစာ ရေးသားပြုစုခြင်းအဆင့်ပင်ဖြစ်သည်။

အစီရင်ခံစာကို လုပ်ငန်းလိုအပ်ချက်အရ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာ [Academic Report] နှင့် လုပ်ငန်းအစီရင်ခံစာ [Technical Report] ဟူ၍ နှစ်မျိုးခွဲနိုင်ပါသည်။ အစီရင်ခံစာအားသည် ဘွဲ့ယူကျမ်းများအတွက်ဖြစ်ပြီး သုတေသီသည် ထုတ်ဖော်ချက်များနှင့်သမ္မု များအောင် ရှည်ရှည်လျားလျား ဖြည့်ဖြည့်စုံစုံ ထည့်သွင်းဖော်ပြရသည်။ ဖတ်သူမှာ တာဝန်အရ အစီရင်ခံစာအပေါ် တုံ့ပြန်ကြံစဉ်အတွင်း အမှန်တရားများဖြစ်သည်။ ဦးရေအရေအတွက်အပေါ်မူတည်၍ အစီရင်ခံစာမှာ လုပ်ငန်းခွင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် လိုအပ်သောကြောင့် အစီရင်ခံစာဖြစ်သည်။

တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များအား အချိန်တိုအတွင်း သိရှိနားလည်ပြီး လက်ခံဆောင်ရွက်နိုင်အောင် တင်ပြရသည့် အစီရင်ခံစာမျိုးဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေး သုတေသနလုပ်ငန်းများ

မြန်မာနိုင်ငံ ခေတ်အဆက်ဆက်တွင် သက်ဆိုင်ရာ ပညာရှင်များက သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်အလိုက် သုတေသန လုပ်ငန်းများကို-

ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်ဟု ကောက်ချက်ဆွဲနိုင်ပါသည်။

ဥပမာ - ကျောင်းတွင်းပညာရေးစနစ် သိပ်မထွန်းကားသေးသော ကုန်းဘောင်ခေတ်နှောင်းကာလတွင် ကနောင်မင်းသားကြီးနှင့် ယောအတွင်းဝန် ဦးဘိုးလှိုင်တို့သည် နိုင်ငံခြားပြန် မြန်မာ ပညာတော်သင် (ဥပမာ - မောင်ရွှေဘင်) ၏ အကူအညီဖြင့် စက်မှုပညာများကို ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးပုံစံဖြင့် စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြဖူးသည်။

နောက်ပိုင်းတွင် တက္ကသိုလ်အသီးသီးနှင့် ဌာနအသီးသီးက သုတေသနလုပ်ငန်းများကို စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

သုတေသနကြီးဌာနအောက်တွင် ၁၉၆၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့မှစ၍ သီးခြား ဦးစီးဌာနတစ်ခု ဖြစ်လာသည့် မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေး သုတေသနအဖွဲ့သည် အချိန်အခါအလိုက် ပေါ်လာသည့် ပညာရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းရန် ပညာရေး သုတေသနလုပ်ငန်းများကို စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်လာခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးဖြစ်သည့် ဓာတ်မြောက်ရေး လူထုလှုပ်ရှားမှု (အ-သုံးလုံး) လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၁၉၉၀ ဖြည့်နှစ် လူတိုင်းအတွက် ပညာရေး [Education For All] ပေါ်လာသောခါ မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေး သုတေသနအဖွဲ့သည် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးလုပ်ငန်း ပင်မဌာန ဖြစ်လာသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးသုတေသနအဖွဲ့က ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သုတေသနလုပ်ငန်းကြီးများမှာ အောက်ပါတို့ဖြစ်သည်။

- (၁) ဓာတ်မြောက်ရေးကြိုးပမ်းမှု
- (၂) မြန်မာ့ပညာရေးသမိုင်း (ပုဂံခေတ်မှကုန်းဘောင်ခေတ်)
- (၃) မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာ့ပညာရေး (၁၉၄၈-၅၈)
- (၄) ပညာရေးဝစ်တမ်း (၁၉၇၄)
- (၅) ဆရာနည်း မူလတန်းကျောင်းနှင့် ကျောင်းအုပ်စု စီမံခန့်ခွဲခြင်း (၁၉၇၆-၇၈)

- (စ) စာရိတ္တ ပညာရေး (၁၉၇၇)
 (ဆ) လူ့ရည်ချွန်စီမံကိန်း (၁၉၆၄)
 (ဇ) တိုင်းရင်းသား ကလေးများ မြန်မာစာ သင်ကြားရေး (၁၉၇၄)
 (ဈ) ပညာရေးအတွက် မိဘများ ကုန်ကျစရိတ် (၁၉၇၇)
 (ည) ပညာရေး ဆက်သွယ်ပို့ချမှု (၁၉၆၄ မှ ယနေ့အထိ)
 (ဋ) ပညာရေးစာစောင် (ပညာလောက) (၁၉၇၀-၁၉၉၅)
 (ဌ) ပညာရေးသတင်းလွှာ (၁၉၉၈ မှ ယနေ့အထိ)
 (ဍ) ဆရာအင်အား တွက်ချက်ခြင်း (၁၉၈၄-၈၅)
 (ဎ) သင်ရိုးညွှန်းတမ်း လေ့လာခြင်း (၁၉၇၅ မှ ယနေ့အထိ)
 (ဏ) ပညာရေးစနစ် နှိုင်းယှဉ်လေ့လာခြင်း (၂၀၀၀)
 (တ) Education Sector Study [1990-1992]
 (ထ) Education for All [1996-2001]
 (ဒ) ပညာရေး မြှင့်တင်မှု အစီအစဉ်များ (၁၉၉၈-၂၀၀၁)

မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေး သုတေသနအဖွဲ့သည် ပညာရေး သုတေသနလုပ်ငန်းများကို ကျန်းမာစွာဆောင်ရွက်ခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ဆက်စပ် ဆောင်ရွက်နေသည်ကို အောက်ပါ ဥပမာဖြင့် ရှင်းလင်း တင်ပြလိုပါသည်။

ပညာရေးစနစ်တမ်း (၁၉၇၄)

၈၄ % သော မူလတန်း ကျောင်းများသည် ဆရာ နည်း မူလတန်းကျောင်း များ ဖြစ်သည်။

ဆရာနည်းမူလတန်းကျောင်း များတွင် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းမှ အကောင်အထည်ဖော်မှု အခြေအနေ (၁၉၇၆-၇၈)

အတန်းတွဲသင်နည်း စနစ်

မူလတန်းကျောင်းအုပ်စု ဗီမံခန့်ခွဲမှု (၁၉၇၈-၈၀)

ကျောင်းမိသားစု

ညောင်လေးပင်မြို့နယ် ပညာရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုပုံစံ ဆော်ထုတ်ခြင်း (၁၉၉၀)

လူတိုင်းအတွက် ပညာရေးနှင့် CAPS

- ပညာရေး မြှင့်တင်မှု အစီအစဉ်နှင့် ဆရာကဏ္ဍ
 - ပညာဗိမာန် အထက်တန်း ကျောင်း
 - ပညာရေးသတင်းလွှာ (၁၉၉၈ မှစ၍)

ပညာရေး သုတေသနလုပ်ငန်း တွေ့ရှိချက်များကို ပညာရေး စနစ် အကောင်အထည်ဖော်မှုတွင် မည်သို့မည်ပုံ အသုံးပြုသည်ကို ဆက်လက်တင်ပြပါမည်။

(က) တိုက်ရိုက်အသုံးပြုခြင်း - လိုအပ်ချက်အရ တာဝန်ပေး ဆောင်ရွက်မှုပြုရသည့် စာရိတ္တ ပညာရေးနှင့် သင်ရိုး ညွှန်းတမ်း သုတေသန တွေ့ရှိချက်များကို လုပ်ငန်း အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် တိုက်ရိုက်အသုံးပြုနိုင် ခဲ့သည်။

(ခ) အချိန်စောင့်၍ အသုံးပြုခြင်း - ၁၉၇၈-၈၀ ခုနှစ်က ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် မူလတန်းကျောင်းအုပ်စု စီမံခန့်ခွဲမှု သုတေသန တွေ့ရှိချက်များကိုမူ ကျောင်းမိသားစု အမည်ပြောင်းကာ ၁၉၉၈ ခုနှစ် ပညာရေး မြှင့်တင်မှု အစီအစဉ်ကာလတွင် အသုံးပြုနိုင်ခဲ့ပါသည်။

(ဂ) သွယ်ဝိုက်အသုံးပြုခြင်း - ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိသည့် အာရှ ၁၂ နိုင်ငံ ပညာရေးစနစ် များ နှိုင်းယှဉ် လေ့လာခြင်းစာအုပ်/စာတမ်းကိုမူ ပညာရေး ဒဿန [Philosophy]၊ ပညာရေး မူဝါဒ [Policy] နှင့် ပညာရေး လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှု [Practice] ကဏ္ဍများအတွက် များစွာအသုံးဝင်စေပါသည်။

နိဂုံး

မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေး သုတေသနအဖွဲ့သည် ခေတ်မီဆန်းသစ် သည့် ပညာရေး သုတေသနလုပ်ငန်းများကို ဆက်လက် အကောင် အထည် ဖော်သွားခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ အမျိုးသား ပညာရည် ခြွင်းားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ပညာရေး မြှင့်တင်မှု အစီအစဉ်ပါ လုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွ ထိရောက်စွာ ပါဝင် ဆောင်ရွက်သွားနိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း ဆန္ဒကဏ္ဍဖြင့် -

ဆန္ဒ

တစ်တိုင်ဆီမီး

ထွန်းညှိပြီးက

ဆီမီးထောင်ရာ

ပွားများပါ။

ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ၁၂ Judith Bell, Tony Bush, Alan Fox, Jane Goodey and Sandy Goulding of the Open University, "Conducting Small-scale Investigations in Educational Management", Harper & Row, Publishers, London, 1987.
- ၂၂ Louis Cohen and Lawrence Manion, "Research Methods in Education", Fourth Edition, Routledge, New York, 1994.
- ၃၂ Paul Stapleton, "Writing Research Papers: An Easy Guide for Non-Native-English Speakers", Australian Centre for International Agricultural Research, Canberra, 1987.
- ၄၂ R.M. Van Drimmelen, "Educational Research Techniques" Myanmar Education Research Bureau, Yangon, 1992.
- ၅၂ Robert Ross, "Research: An Introduction", Barnes & Noble College Outline Series, A Division of Harper & Row Publishers, New York, 1974.
- ၆၂ မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးသုတေသနအဖွဲ့၊ "အာရှ တစ်ဆယ့်နှစ် နိုင်ငံ၏ ပညာရေးစနစ်များ နှိုင်းယှဉ်လေ့လာခြင်း"၊ အမျိုးသားပညာရည် မြင့်မားရေး အထူးလေးနှစ်စီမံကိန်း (၂၀၀၀-၂၀၀၃)၊ မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးသုတေသနအဖွဲ့၊ ၂၀၀၀ ခြည့်နှစ်။
- ၇၂ မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေး သုတေသနအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာများ။

ပုဒ်မ

စာတမ်းရှင် - ဦးကျော်ဇောနိုင်

စာတမ်းရှင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

မော်လမြိုင်ဇာတိဖြစ်သည်။ မော်လမြိုင် St. Patrick's High School မှ Matric အောင်သည်။ ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာနှင့်သိပ္ပံတက္ကသိုလ်မှ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့၊ ဥပဒေဘွဲ့၊ မဟာဥပဒေဘွဲ့များ ရရှိသည်။

ရန်ကုန် ဝိဇ္ဇာနှင့် သိပ္ပံတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်၊ မော်လမြိုင်တက္ကသိုလ်တို့၌ နည်းပြဆရာမှ ဌာနမှူး၊ တွဲဖက်ပါမောက္ခ အထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

၁၉၆၂ မော်လမြိုင် တနင်္သာရီသတင်းစာ ပင်တိုင်ဆောင်းပါး ရှင် အဖြစ် စာစတင်ရေးသားခဲ့သည်။

၁၉၆၉ မှ ၁၉၈၀ အထိ မြန်မာနိုင်ငံ သူတေသနအသင်း အဖွဲ့ဝင်၊ ၁၉၈၀ မှ ၁၉၈၇ ထိ သစ္စာရောင်ခြည် ဘာသာရေး ယဉ်ကျေးမှုမဂ္ဂဇင်း သူတေသန အယ်ဒီတာ၊ ၁၉၈၈ မှ ၁၉၉၄ ထိ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဥပဒေကျာနယ် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် စာတည်းချုပ်၊ ၁၉၉၅ ခုနှစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် စိန်ရတု အထိမ်းအမှတ်စာစောင် လုပ်ငန်း ကော်မတီ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ စာတမ်းကိုးစောင်၊ ဘာသာယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ စာတမ်း ၁၉ စောင် အပါအဝင် ပညာရပ်ဆိုင်ရာစာတမ်း ၃၉ စောင်ကို တက္ကသိုလ်၊ ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း NGO နိုင်ငံတကာနှင့် အစည်းအဝေးများတွင် ဖတ်ကြားတင်သွင်းခဲ့သည်။

မြန်မာဘာသာနှင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာ စာအုပ်များ ရေးသား ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ပင်တိုင်ရေး “အတွေးအမြင်” ပါ ဆောင်းပါးများနှင့် အတူ စာပေ စာတမ်း ဆောင်းပါး ၉၀ ကျော် ရေးသားခဲ့သည်။

ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ ဝိဇ္ဇာသိပ္ပံပညာရှင် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ပြီး လူမှုရေး၊ ပညာရေး၊ ဥပဒေရေးရာ အတိုင်ပင်ခံအဖြစ် ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသည်။

မူပိုင်ခွင့်

“မူပိုင်ခွင့်” ဟူသော ဝေါဟာရကို စာပေအနုပညာပစ္စည်းအတွက် သက်သက်တူ အချို့က ယူဆကြသည်။ ဤယူဆချက်သည် ၁၉ ရာစုနှောင်းပိုင်းကာလအထိ မှန်ကောင်းမှန်မည်ဖြစ်သော်လည်း ၂၀ ရာစု အစပိုင်းလောက်မှစ၍ ယင်းဝေါဟာရ၏ နယ်ပယ်သည် ကျယ်ဝန်းလာသည်။ တရားဥပဒေဆိုင်ရာ ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်း ၌လည်း ပို၍ထိရောက် စူးရှလာသည်။ လူတို့၏အသိ၊ ဖန်တီးနိုင်မှု ဇွမ်းအားနှင့် သိပ္ပံပညာ တိုးတက်လာမှုကြောင့် လူမှုရေးနယ်ပယ်၌ အဓိပ္ပာယ် အယူအဆများ ပြောင်းလဲလာသည့် နည်းတူ “မူပိုင်ခွင့်” ဆိုသော ဝေါဟာရသည်လည်း နယ်ပယ်ကျဉ်းမှ ကျယ်ဝန်းလာသော အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ဆောင်သည့် ဝေါဟာရ ဖြစ်လာရတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ဤစာတမ်းတွင် အပိုင်းသုံးပိုင်းခွဲ၍ တင်ပြပါမည်။ အပိုင်း (၁) တွင် သမိုင်းကြောင်းဖြစ်ပေါ်လာမှုနှင့် တရားဥပဒေအစဉ် ပြောင်းလဲလာမှု၊ အပိုင်း (၂) တွင် “မူပိုင်ခွင့်” ရှိသည့်ကိစ္စနှင့် သက်မှတ်ချက်များနှင့် အပိုင်း (၃) တွင် ၂၁ ရာစု၌ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် “မူပိုင်ခွင့်” ပြဿနာများ ဟူ၍ဖော်ပြပါမည်။ သို့ရာတွင် ဤစာတမ်း ၏ နယ်ပယ်ကို စာပေအနုပညာပစ္စည်းဆိုင်ရာ “မူပိုင်ခွင့်” ကိုသာ ရည်ညွှန်းပါမည်။ အခြားသော ကိစ္စနယ်ပယ်များအတွက် မဟုတ်ပါ။ ထို့ပြင် “မူပိုင်ခွင့်” ဟူသော ဝေါဟာရ၏ အတိမ်အနက်၊ မျက်မှောက် အခေ အယူအဆနှင့် နိုင်ငံတကာ ကျင့်သုံးပုံတို့ကိုသာ ဖော်ပြရန်

ဦးစားမည်ဖြစ်ပြီး တရားဥပဒေကိစ္စ၊ တရားဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ကိစ္စ၊ တရားဥပဒေ လက်တွေ့နယ်ပယ်မှ ပြဿနာများကိုကား ဥပဒေသိမှုပညာရှင်ထောင့်^{၁၁} မှသာ အနည်းငယ် ထိတွေ့မည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤစာတမ်းခေါင်းစဉ်ဖြစ်သည့် “မူပိုင်ခွင့်” ဟူသည် စာပေအနုပညာဆိုင်ရာအတွက် သာဟု မှတ်ယူကြစေလိုပါသည်။

၁။ နိဒါန်း

မူပိုင်ခွင့်ဆိုသော ဝေါဟာရသည် တရားဥပဒေ၌ ထင်ထင် ရှားရှား ထုတ်ဖော်သုံးစွဲသည့် ၁၁၊ ဇန်နဝါရီ၊ ၁၇၀၉ အင်္ဂလန် အောက်လွှတ်တော်ဥပဒေမူကြမ်း၌ စတင်တွေ့ရှိရသည်။ သို့ရာတွင် ယင်းဝေါဟာရကို “ဥပဒေ” ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းမသုံးစွဲမီကပင် အခွင့်အရေး ဆိုင်ရာ စကားလုံးအဖြစ် သုံးစွဲနေပြီကို ၂၃၊ ဇွန်၊ ၁၅၈၅ အင်္ဂလန်စတား ချိန်ဘာ ဒီကရီ^{၁၂} တစ်ရပ်၌ တွေ့ခဲ့ရသည်။^{၁၃} စတင်သုံးသည့်ကာလမှ “မူပိုင်ခွင့်” ဟူသော ဝေါဟာရ၏ ဝိဂြိုဟ်မှာ “စာအုပ်” အတွက်သာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “မူပိုင်ခွင့်” သည် စာအုပ်စာပေကိစ္စမှ စတင်လာသည်ဟု ပြောရမည် ထင်ပါသည်။

၁၁ Jurisprudence
၁၂ a decree of the Star Chamber 23 June 1585.
၁၃ Copinger and Skone James on the Law of Copyright, London Sweet & Maxwell Ltd, 1968. p 6-9 (hereinafter referred to as Copinger Skone)

၂။ သမိုင်းကြောင်း

စာအုပ်စာပေကိစ္စအတွက် ကာကွယ်ရန် သို့မဟုတ် စာအုပ် စာပေ ရပိုင်ခွင့်ကို စောင့်ရှောက်ရန်အတွက် ပထမဦးဆုံးသော ဥပဒေသည် အထက်၌ဖော်ပြခဲ့သည့် ၁၁၊ ဇန်နဝါရီ၊ ၁၇၀၉ ဥပဒေ မူကြမ်းမှ ဖြစ်လာသည့် Queen Arme's Statute ၁၁၊ ဧပြီ၊ ၁၇၁၀ ဖြစ်သည်။ ယင်းဥပဒေသည် လူပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးချင်း၏ ပုံနှိပ်ပြီး စာအုပ်အပေါ် ကာကွယ်ပေးသည့် ပထမဆုံး “မူပိုင်ခွင့်” ဥပဒေ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် စာအုပ်စာပေအတွက်သာ လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်း ၏ ပိုင်ဆိုင်မှု အခွင့်အရေးကို ပေးမည်လော၊ အခြား အနုပညာ ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်တွေအတွက်လည်း လိုအပ်သည်ဟု အင်္ဂလိပ် ပန်းချီ ဆရာ ဟိုဂတ်စ်^{၁၄} က သူဆွဲပုံများ ခိုးယူသုံးစွဲ ပြုလုပ်နေခြင်းအတွက် တောင်းဆိုရာမှ ၁၇၃၅ ခုနှစ်တွင် An Engraver's Act ပေါ်ထွက် လာသည်။^{၁၅} ယင်းဥပဒေသည် အနုပညာများဖြစ်သည့် ပန်းချီ၊ ပုံဆွဲ၊ ဒီဇိုင်းနှင့် အခြား အနုပညာကိစ္စရပ်များအတွက် ပထမ ဥပဒေ ဖြစ်လာသည်။ ယင်းမှတစ်ဆင့် တစ်စတစ်စနှင့် အခြားနိုင်ငံအချို့၌ပါ “မူပိုင်ခွင့်” ဥပဒေများ မိမိနိုင်ငံတွင်း ဥပဒေအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းလာ ကြသည်။ ထို့နောက် နိုင်ငံတကာ ဆက်ဆံရေး နယ်ပယ် ကျယ်ဝန်း ထာသောအခါ မိမိနိုင်ငံတွင်းသာမက အခြားနိုင်ငံအတွက်ပါ “မူပိုင်ခွင့်” နယ်ပယ် ကျယ်ဝန်းလာသောကြောင့် “နိုင်ငံတကာ သဘောတူစာချုပ်ကြီးတစ်ခု ချုပ်ဆိုပြီး မူပိုင်ခွင့်ကာကွယ်ရေးကို

၁၄ English Satiric artist Hogarth.
၁၅ Ibid p 11

စောင့်ရှောက်ရန် လိုအပ်လာသောကြောင့် ၁၈၈၆ ခုနှစ်တွင် စာပေနှင့် အနုပညာကိစ္စရပ်များ ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်းကို နိုင်ငံအများက လက်မှတ် ရေးထိုး အတည်ပြုခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဘန်းကွန်ဗင်းရှင်း (၁၈၈၆) သည် နိုင်ငံတကာဆိုင်ရာ စာပေ အနုပညာ မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ သဘောတူ စာချုပ်ကြီး ဖြစ်လာသည်။

ဥပဒေသိမ္မပညာနယ်ပယ်မှာ “ပစ္စည်း” ၂ ဟူသည့် ကိုင်တွယ်၍ ရသောပစ္စည်း၊ နှင့် ကိုင်တွယ်၍ မရသောပစ္စည်း၊ ဟူ၍ နှစ်ပိုင်း ခွဲခြားပြလေ့ရှိသည်။ ထို့ပြင် အမျိုးအစားကိုလည်း ၁၉ ရာစုလောက် အထိ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း၊ နှင့် မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်း၊ ဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စား ဖော်ပြလေ့ရှိသည်။ ဘန်း ကွန်ဗင်းရှင်း ပေါ်ပေါက်လာပြီးနောက်ပိုင်း စာပေအနုပညာကိစ္စရပ်သာမက သိပ္ပံပညာအရ အသစ်တွေ့ရှိချက်၊ စမ်းသပ်တွေ့ရှိချက်များ၊ မိမိ အသိဉာဏ်ပညာဖြင့် ထုတ်ဖော်တီထွင် ရရှိမှုများ၊ မိမိစိတ်ကူး စိတ်သန်းမှ ပေါ်ထွက်လာသောပစ္စည်းများ စသည့် အသိပညာမှ ရရှိသော ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာများအတွက် ကာကွယ်ရန် လိုအပ်လာသော

အခါ နိုင်ငံအများက စုပေါင်းအဖြေရှာရင်း ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ကြီးက သင်္ဘောဝန်ကို ယူလိုက်ပါသည်။ ထို့နောက် ရှိပြီးသား ကမ္ဘာ့မူပိုင်ခွင့် ဆိုင်ရာ ကွန်ဗင်းရှင်းများကို ဆက်စပ် ပေါင်းစုပြီး ကုလသမဂ္ဂ အထူးတိုယ်စားလှယ် အဖွဲ့အစည်း အမှတ် (၁၅) အဖြစ် ၁၉၇၄ ခုနှစ်ဘာတွင် “ကမ္ဘာ့အသိပညာပစ္စည်းဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း” ဟု ခေါ်ဆို၍ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်လိုက်သည်။ ထိုအချိန်ကာလလောက် မှစ၍ အသိပညာပစ္စည်း၊ ဟူသော ဝေါဟာရသည် လူသိများ တွင်ကျယ်လာပြီး တရားဥပဒေ နယ်ပယ်၊ နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်၊ စီးပွားရေးနယ်ပယ်မှာ သတ်ပြုရမည့်ကိစ္စဖြစ်လာသည်။ ဤနေရာ တွင် အသိပညာပစ္စည်းဆိုတာဘာလဲ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရာမှာ ကုလသမဂ္ဂ (ပီပီ) က နှစ်ပိုင်းဖော်ပြပါသည်။

၁။ စက်မှု ဖန်တီး တီထွင်မှုပစ္စည်း မှတ်ပုံတင် မူပိုင်ခွင့်၊ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်၊ ပြုလုပ်ရယူနိုင်သည့် မူပိုင်ခွင့်ရှိ ကုန်ထုတ်ပစ္စည်း၊ စက်မှုပစ္စည်း၊ အသစ် (မူလ) တီထွင် ထားမှု။

၂။ စာပေမူပိုင်ခွင့်နှင့် အခြားဆက်စပ် မူပိုင်ခွင့်ရှိ အနုပညာ လုပ်ငန်း၊ စာပေ၊ ဂီတ၊ အနုပညာဖန်တီးမှု၊ ဓာတ်ပုံ၊ ရုပ်မြင် သံကြား၊ ပရိုဂရမ် တီထွင်မှု၊ ရုပ်ရှင်၊ ဓာတ်ပြား၊ သီချင်း၊

- ၁။ The Bune Convention for the Protection of Literary and Artistic Works, 1886. (186 Member States, 31 December 2000)
- ၂။ Property
- ၃။ Tangible
- ၄။ Intangible
- ၅။ Movable
- ၆။ Immovable

- ၁။ World Intellectual Property Organization (WIPO)
- ၂။ Intellectual Property
- ၃။ Patent
- ၄။ Trademarks
- ၅။ Industrial design

အသံလွှင့်ချက်၊ ဟောပြောချက်၊ တီးလုံး၊ ပန်းချီ၊ ပန်းပု စသည့် ဖန်တီးတင်ပြမှုများ။

ဆိုပြီး ခြုံဖော်ပြပါတယ်။^၁ ယခု အိုင်တီခေတ်ရောက်လာတော့ ထပ်ပြီး ကွန်ပျူတာ ပရိုဂရမ်များနှင့် တီထွင်ထားသည့် ဒစ်(ခ်)၊ ဗီဒီ၊ အင်တာနက် စတဲ့ “e” အတွက် တီထွင်ဖန်တီးမှုများ အားလုံးအပြင်၊ စီးပွားဖြစ် စိုက်ပျိုးနိုင်သည့် စားပင်သီးပင် မျိုးပီလေသစ် တွေ့ရှိမှု အားလုံးကိုလည်း လူတစ်ဦးတစ်ယောက် တစ်ဖွဲ့က စိတ်ကူး စိတ်သန်း အသစ်ရရှိလာသော အတွေးအမြင် လေ့လာစမ်းသပ် တွေ့ရှိမှုက ရရှိလာသော ဆန်းသစ်တီထွင်မှု အားလုံးကိုလည်း အသိပညာပစ္စည်းမူပိုင်ခွင့်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ဥပဒေသိမ္မပညာ နယ်ပယ်မှာလည်း “အသိပညာဆိုင်ရာပစ္စည်း” ဟူ၍ တိုးလာသည်။

၃။ မူပိုင်ခွင့်ရှိသည့်ကိစ္စနှင့် သတ်မှတ်ချက်များ

“ဘယ်ကိစ္စတွေဟာ မူပိုင်ခွင့်ရှိသလဲ” ဆိုတာ မေးလေ့ရှိသည့် မေးခွန်းဖြစ်သည်။ ဤနေရာ၌ “အသိပညာပစ္စည်း” သည် ကိုင်တွယ် ပြု၍ မရသည့်အတွက် “လက်ဝယ်ရှိသည်”^၂ ကို ဘယ်လိုပြမလဲ ဆိုသည့် အချက်လည်း မေးခွန်း ဖြစ်လာပါသည်။ အသိပညာပစ္စည်း ကြွယ်ဝသည့် နိုင်ငံတိုင်းက လက်ခံထားသည့် အချက်မှာ -

မူပိုင်ခွင့်ဟာ အသိပညာပစ္စည်း ဖန်တီးသူတွေအတွက် ဥပဒေရေးရာ ကာကွယ်မှုဖြစ်တယ်။ ဒီလို ကာကွယ်ပေးထားမှ သူတို့ရဲ့ဖန်တီးမှုကို ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းက ကင်းဝေးအောင် ထိန်းသိမ်းပေးနိုင်မယ်။ မူပိုင်ခွင့် ကာကွယ်ရေးဟာ အလို အလျောက် ရတဲ့၊ ရရှိပြီးဖြစ်တဲ့အတွက် မှတ်ပုံတင်စရာ လိုသလား၊ ကိုယ့်အသိပညာက ထွက်တဲ့ပစ္စည်းကို ကိုယ်က သာ ကနဦး ဖန်တီးရှင်လို့ ရိုးရိုးသားသား လိပ်ပြာသန့်မယ် ဆိုရင် ဘယ်သူယူယူ ခိုးခိုး ဖုတ်ယူပစ္စည်းအပိုင်ဆိုတာ အားလုံး တ သိကြမှာပါ။ သိရမှာပါ။ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ ဆိုတာတွေကတော့ ဖန်တီးသူတွေအတွက် တရားဝင်ဖြစ်ဖို့၊ တခြားသူတွေ မတရား ရယူခြင်း မရှိဖို့ ထိန်းညှိပေးတဲ့ သဘောပဲဖြစ်တယ်။^၃

မူပိုင်ခွင့် အတိုင်ပင်ခံ ပညာရှင် ဝေါက်တာဇေမ္မန်ဝေါ^၁ က ဖော်ပြ သည်။ ဤအချက်ကိုပင် ကမ္ဘာ့အသိပညာပစ္စည်းဆိုင်ရာ ပညာရှင် အဖွဲ့အစည်း အသိအမှတ်ပြု လက်ခံပြီးဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် “မူပိုင်ခွင့်” ရရှိဖို့အတွက် ကိုယ်တိုင်ဖန်တီးရမည်၊ လိပ်ပြာသန့်ရမည် ဆိုသည့်အချက်များအပြင် ဥပဒေသိမ္မ ပညာအမြင်စာရ အောက်ပါ အချက်သုံးချက်လည်း မလွဲမသွေ လိုအပ်ပါသည်။ ဤသုံးချက်မှာ မူပိုင်ခွင့်အတွက် ပဓာန လိုအပ်ချက်များဟု ဖော်ပြရမည် ဖြစ်ပါ သည်။ ယင်းတို့မှာ -

(က) စွဲမြဲခြင်း

ဖန်တီးသူသည် မိမိ၏ အနုပညာ၊ စာပေ စသည့် အသိပညာပစ္စည်းကို အခြားသူများ မြင်သာ ထင်သာအောင်၊ သိသာထင်ရှားပြီး စွဲမြဲစေအောင် ထုတ်ဖော်ပြသရမည်။ “မြင်သာထင်သာ သိသာထင်ရှား” ဆိုသည့်အချက်နှင့် ပတ်သက်၍ စာပေကိစ္စမှာ ရှင်းပါသည်။ စာအုပ်အဖြစ် သို့မဟုတ် ပုံနှိပ်အဖြစ် စာအုပ်စာတမ်း ဂျာနယ် စတုရန်းစာစောင် တစ်ခုခုမှာ ဖော်ပြထားပြီး ဖြစ်သည့်အတွက်၊ ထုတ်ဝေပြီးဖြစ်သည့်အတွက် စွဲမြဲခြင်း ဖြစ်နေပါပြီ။ သို့သော် အခြားအနုပညာ၊ ဥပမာ - အက၊ သီချင်း ဆိုပါစို့။ အက ဆိုရာမှာလည်း မိမိတီထွင် ဖန်တီးထားသည့် ကကြိုးကကွက်ကို စာအုပ်နှင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားစက်မှု အီလက်ထရောနစ်စနစ်နှင့်ဖြစ်စေ မှတ်တမ်းပြုထားပြီး ပရိသတ်ကလည်း သိရှိကြည့်ရှုပြီးဖြစ်နေလျှင် စွဲမြဲခြင်း ဖြစ်ပါပြီ။ ဂီတသီချင်းလည်း ထိုအတိုင်းပင်ဖြစ်သည်။ Musical Notes မှာ စွဲမြဲခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ သတိပြုရမည့်အချက်မှာ မိမိ၏ အသိပညာပစ္စည်းကို အများပြည်သူ ပရိသတ်သို့ တင်ပြ ထင်ရှားစေပြီး ဖြစ်ရမည်သာ ဖြစ်ပေသည်။ အခြားလူပရိသတ် သိရှိခြင်းမရှိသော မိမိတစ်ဦးတည်း ဖော်ထုတ် သိမ်းဆည်းထားသည့် ကိုယ်ပိုင်အသိပညာပစ္စည်းသည်ကား “စွဲမြဲခြင်း” မရှိသည့်အတွက် မူပိုင်ခွင့်ကိစ္စဟု

၁။ Fixation

တစ်နည်းအားဖြင့် expression သဘောပင်ဖြစ်သည်။ သို့သော် expression ကား မြင်သာသော ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကိုယ်စားပြု၍ မိမိအသိပညာပစ္စည်းကို “လှုပ်ရှားမှု” ရုပ်သဘောနှင့် ပြသခြင်းသာဖြစ်သည်။

ပြောရန် မဖြစ်နိုင်ပေ။ အရှင်းဆုံးပြောရလျှင် မိမိ၏ အသိပညာပစ္စည်းကို အများဖြစ်သူ ပရိသတ်သို့ တင်ဆက်ပြီးဖြစ်နေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ထုတ်ဖော်ပြသပြီး ဖြစ်နေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ သို့ဆိုရာ၌ ပရိသတ်က စွဲမြဲသိရှိနေခြင်း၊ ဤအနုပညာပစ္စည်း၊ အသိပညာပစ္စည်းထား မည်သူ့ဖန်တီးသည့်ပစ္စည်းပါ တကားဟု သိရှိစွဲမြဲနေခြင်းကို ဆိုသည်။”

(ခ) မူလဖြစ်ခြင်း

မိမိကိုယ်ပိုင် အသိပညာ၊ အတွေးအခေါ်၊ တွေ့ရှိမှုကတစ်ဆင့်၊ စိတ်ကူးစိတ်သန်းကတစ်ဆင့် ကိုယ်တိုင်ဖန်တီး၊ တီထွင်ထားရမှာ ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ပြုထားလျှင် မူလပစ္စည်းအဖြစ် (မူပိုင်) ဖြစ်သွားပါသည်။ အခြားသူတစ်ဦးဦး၏စာကို မိမိက မိမိစာထဲမှ ကိုးကားလိုလျှင် ထိုစာသည် မည်သူ၏စာဖြစ်၍ မည်သည့် စာအုပ်စာစောင် စာမျက်နှာဘယ်လောက်က ကိုးကားထားကြောင်း ဝန်ခံကိုးကားမှု ဖြစ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာ၌လည်း မိမိကိုယ်ပိုင် (ဟန်)၊ တိုယ်ပိုင် (ဖန်တီးတီထွင်) ကိုယ်ပိုင်အတွေးအခေါ် (အရေးအသား) ဖြစ်ကြောင်း နိုးသားစွာ လိပ်ပြာသန့်ဖို့ လိုပါသည်။

မှတ်ချက် - ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်း (စာအုပ်စာတမ်း)၊ စင်တင်ပြသခြင်း မရှိစေကာမူ ဤအသိပညာပစ္စည်းသည် မည်သူ၏ လက်ရာဟု စွဲမြဲနေခြင်းရှိရမည်ကို ဆိုသည်။

၂။ Originality

(၁) ထုတ်ဖော်ထင်ရှားပြခြင်း ၊

စတင် ဖန်တီး တီထွင်သူသည် သူ၏ စိတ်ကူးစိတ်သန်းမှ တစ်ဆင့် ပေါ်ထွက်လာသည့် စာပေ၊ အနုပညာကို အများပြည်သူ ပရိသတ် သိရှိအောင် ထုတ်ဖော်ထင်ရှားပြရပေမည်။ သို့မဟုတ်ဘဲ မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်အဖြစ် သိမ်းဆည်းထားပြီး မည်သူ တစ်ဦး တစ်ယောက်မျှ မသိလျှင် ထိုအရာကား မိမိပစ္စည်းပါဟု ပြော၍ ရမည် မဟုတ်ပေ။ မိမိအသိပညာပစ္စည်းဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား သက်သေဖြစ်ရန် ထုတ်ဖော် ထင်ရှား ပြခြင်းသည်လည်း အဓိက ဖြစ်ပေသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ တရားကိုယ် သဘောတရား သုံးရပ်သည် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်အတွက် မူပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း ဖော်ပြနိုင်ရန် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပါသည်။ ဤသုံးချက်ပြည့်စုံလျှင် လူတစ်ယောက် အဖို့ မိမိ၏ မူပိုင်ခွင့်ကို အလိုအလျောက် ကြေညာပြီးသား ဖြစ်သွား ပေမည်။^၁ ထို့ကြောင့် မူပိုင်ခွင့်ဆိုသည်မှာ မိမိကသာ ရိုးသားပြီး လိပ်ပြာသန့်မည်ဆိုလျှင် အလိုအလျောက် ရရှိပြီးသား အခွင့်အရေး ဖြစ်သည်။ ယင်းအခွင့်အရေးသည် နီတိကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ အခွင့် အရေးလည်းဖြစ်သည်ဟု ပညာရှင်များက ဆိုပါသည်။ အထူးသဖြင့် တရားဥပဒေ သိမှုပညာနယ်ပယ်အရ ပြောလျှင် ယင်းအခွင့်အရေး သည် “အပ်နှင်းပြီး အခွင့်အရေး” [Vested Right] သာ ဖြစ်ပေ သည်။ အသိပညာပစ္စည်းဆိုင်ရာ ပညာရှင်တို့က ဤသည်ကို

အကြောင်းပြု၍ “မူပိုင်ခွင့်” ဆိုသည်ကို ဆိုရိုးများဖြင့် ဤသို့ ဆက်ပြခဲ့ပေသည်။^၂

၁။ Copyright subsists rather than exist

မူပိုင်ခွင့်သည် တည်ရှိပြီးဖြစ်သည်။ ရပ်တည်နေသည်သာ မဟုတ်။

၂။ It is also a moral right. This means that the author has certain rights which are not necessarily economic [which is the main point about property rights].

မူပိုင်ခွင့်သည် နီတိအခွင့်အရေးဖြစ်သည်။ စာရေးသူ၌ စီးပွားရေးမဟုတ်သော အခွင့်အရေး တစ်မျိုးရှိသည်။ (ပစ္စည်းဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး၌မူ စီးပွားရေးသည် အဓိက အချက်ဖြစ်နေသည်။)

၃။ The inherent right of every human beings to control the commercial use of his or her identity.

လူတစ်ယောက်၏ ထင်ရှား တည်နေဟန်ကို စီးပွားဖြစ် အသုံးပြုခြင်းမှ ထိန်းချုပ်ရန်မှာ လူသားတိုင်း၏ သန္ဓေပါ အခွင့်အရေးဖြစ်သည်။ မိမိအသိပညာဉာဏ် စိတ်ကူးမှ ထွက်ပေါ် လာသော ဖန်တီးတီထွင်မှုသည် “မိမိ” ဟူ၍

၁။ Expression

၂။ Copinger and Skone op.cit p 24

၃။ Cornish, Gaharm p. Copyright (3 ed.); London Library Association Publishing, 1999 p.4

ထင်ရှားတည်နေဟန် ဖြစ်ပေါ်စေပြီး ယင်းမိမိ၏ အသိ ပညာ ပစ္စည်းကို အခြားသူက စီးပွားဖြစ် ရယူသုံးစွဲမှု မပြုရန် ထိန်းချုပ်နိုင်မှုမှာ အလိုအလျောက် ရရှိပြီး အခွင့် အရေး ဖြစ်နေသည်။

ထို့ကြောင့် မူပိုင်ခွင့်သည် တရားဥပဒေ အရေးအရာထက် မိမိ၏ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာနှင့် သက်ဆိုင်လေသည်။ နိတိကျင့်ဝတ်ဖြင့် စောင့်ထိန်းတတ်မှုကသာလျှင် တရားဥပဒေ၏ စည်းနှောင်အား ထက် ပို၍ ထိရောက်မှု ရှိပေမည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရှေးယခင် မြန်မာမင်းလက်ထက်၌ “မူပိုင်ခွင့်” ကို တခုတ်တရ ပြောရမည့်ကိစ္စအဖြစ် အတွေး၌ပင် စဉ်းစားခဲ့ဟန် မတွေ့ပေ။ အကြောင်းမှာ မြန်မာလူ့အဖွဲ့အစည်းသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ အဆုံးအမနှင့် သိုင်းဝန်းတည်ဆောက်ထားသည်ဖြစ်ရာ ကိုယ်ကျင့် နိတိကို သီလနှင့်ယှဉ်၍ စောင့်ထိန်းတတ်ကြသူများဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် စာပေအနုပညာရေးရာတို့ကို ပြုလုပ်ဖန်တီးကြသူများမှာ ပညာရှိ များသာဖြစ်၍ ပိုပြီး ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာကို စောင့်ကြသည်မှာ အထင် အရှား ဖြစ်ပေသည်။ “သူ့စာ ငါ့စာလုပ်” ရမည်ကို စိတ်နှင့်ပင် စဉ်းစားမိလိမ့်မည်မဟုတ်။ ကိုယ်ကျင့်နိတိ ဖောက်ဖျက်ခြင်းကို ရှက်စရာ၊ သိမ်ငယ်စရာ၊ လူ့အသိုင်းအဝိုင်း၌ မဝံ့စရာအဖြစ် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ အဆုံးအမအောက်၌ သေဝပ်စွာ နေခဲ့ကြသဖြင့် “မူပိုင်ခွင့်” ကဲ့သို့သော အရေးအရာကြီးမှာ ကြားဖူးနားဝပင် ရှိဟန် မတူ။ စာရေးသူ၏ အခွင့်အရေးဟုလည်း အရေးတယူ ပြုစုရာဟု လည်း မထင်ကြပေ။ ယင်းကာလ၌ ပညာရှင် ပညာရှိ ကပိတို့ မဆို ထားလင့်၊ သာမန် အရပ်သူ အရပ်သားတွေပင် ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာကို

စောင့်တတ်ကြသည်။ ဒီတော့ စာပေရေးကြသည့် ပညာရှင်များ၊ ပညာရှိများသည် အများအားဖြင့် ရဟန်း သံဃာတော် များသော်လည်း လူပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ရှိကြသည်။ ဤစာတမ်းတွင် စံသားစရာ “မူပိုင်” ဆိုသည့်သဘောကို “ပညာ” သဘောနှင့်ယှဉ်၍ လေးစား ကြည်ညိုတတ်ပုံကို အင်းဝခေတ် ခေတ်ပြိုင်စာဆိုနှစ်ဦးကို သာဓကပြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

စာသမားများ သိပြီးကြသည့်အတိုင်း တောင်တွင်းသား စာဆို ရှင်မဟာသီလဝံသ အင်းဝရောက်ပြီး လေးနှစ်အကြာ တံတားဦး ဆံလာစေတီတော်ကြီး ဌာပနာပြီးအဖြစ် “ကြားမိမိကြက်သရေ အောင်မြင်စေအံ့” အစချီ တံတားဦးတည် မင်္ဂလာစေတီမော်ကွန်းကို ရေးသားပူဇော်ပါသည်။ ရေးဆဲ ၁၂ ပိုဒ်အဆုံးတွင် အင်းဝသား စာဆို ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရက “သုံးဆယ့်နှစ်ပါး၊ ထင်ရှားလက္ခဏာ” ချီ တံတားဦးတည် မင်္ဂလာစေတီ မော်ကွန်းရေးထိုးပြီး ဘုရင်ထံ ပို့ဦးကြောင်း သိသည်နှင့် ရှင်မဟာသီလဝံသသည် သူရေးဆဲ မော်ကွန်းကြီးကို ဆက်မရေးတော့ဘဲ ပုရပိုက်ကို ချေခိုင်းပါသည်။ ထိုစဉ်များက နှမြောလှစွာ ကူးထားမှုကြောင့် ယနေ့ထိ မှတ်တမ်း တွန်နေရပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤနေရာ၌ စာဆိုနှစ်ဦး၏သိက္ခာကို ပူဇော် စရာ ကောင်းလောက်အောင် ဖြစ်ရပါသည်။ ခေတ်ပြိုင် စာဆိုဘက် ဖြစ်လင့်ကစား အကြောင်းအရာတစ်ရပ်ကို စာဆိုတစ်ဦးက ပြုစု ခြီးကြောင်း သိသည်နှင့် အခြားတစ်ဦးက မိမိရေးလက်စကိုပင် ဤအတိုင်းမထားဘဲ ဖျောက်ဖျက်ပစ်ခိုင်းသည့် ကိုယ်ကျင့်အသိသည်

၁။ မူပိုင်ခွင့် “စာဆိုစည်း (စာဆိုနှင့်စာ)”၊ ရန်ကုန်၊ အားမန်သစ်စာပေ၊ ၂၀၇-၂၀၉

မြန်မာစာပေသမိုင်း၌ ဂုဏ်ယူစရာပင်ဖြစ်တော့သည်။ တံစဦးစာကို တစ်ဦးက ကူးယူခိုးဖို့သည် မဟုတ်သေး။ အကြောင်းအရာတစ်ရပ် တည်း၌ပင် အခြားသူက လက်ဦး ပြုစုပြီးသည်ကိုပင် လေးစားစွာ စောင့်ထိန်းသည့် မြန်မာစာဆိုတို့ “မူပိုင်” သဘောကို လေးနက်စေ ပုံကား ယူတတ်လျှင် ပညာပါပေဟု ဆိုရပေမည်။

ဤအစဉ်အလာဖြင့် ရှိခဲ့သော မြန်မာ့ရှေးဟောင်းစာဆိုတို့၏ ကျင့်ကြံနေထိုင်ပုံသည် ကာလနှင့်အတူ ရွှေ့လျော့ခဲ့ဟန်တူသည်။ ကိုလိုနီခေတ်၌ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေတစ်ရပ်ကို ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ဖူးသည်။ ယင်းဥပဒေမှာ “၁၉၁၁ ခုနှစ် မူပိုင်ခွင့် အက်ဥပဒေ” ပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းဥပဒေသည် ၁၉၁၁ ခုနှစ်၌ ပြဋ္ဌာန်းသော အင်္ဂလန်နိုင်ငံ၏ ဥပဒေနှင့် နောင် ၁၉၁၄ ခုနှစ်၌ ပြဋ္ဌာန်းသည့် အိန္ဒိယမူပိုင်ခွင့် ဥပဒေတို့နှင့် အောက်ပါအချက် သုံးချက်မှာ အတူတူပင် ဖြစ်နေခဲ့သည်။

- ၁။ စာရေးသူတစ်ယောက်၌ မူပိုင်ခွင့် ရှိ-မရှိကိစ္စ။
- ၂။ စာရေးသူတစ်ယောက် ရရှိထားသည့် မူပိုင်ခွင့်မှ ခွင့်ပြုချက် မရဘဲ တခြားသူ တစ်ဦးဦးက အသုံးပြုသည့် မူပိုင်ခွင့်ကို ထိပါးသည်ကိစ္စ။
- ၃။ မူပိုင်ခွင့်ကို ထိပါးက ကုစားသည့် လျော်ကြေးကိစ္စ။

သို့ရာတွင် ယင်းဥပဒေမှာ လူသိနည်းလှပြီး ဆက်စပ်ကျင့်သုံးမှု ပါးရှားလှပေသည်။ ယင်းဥပဒေကို တိတိကျကျ ကျင့်သုံးပြီး ဆုံးဖြတ်ခဲ့သောအမှုမှာ မောင်ညီပုအမှု^၁ တစ်ခုသာဖြစ်ပြီး စီရင်ထုံးပြုခြင်း

၁။ Maung Nyi Pu Vs East End Films 1939 A.I.R Ram 256

ခဲ့ရပေသည်။ ယင်းအမှုမှာလည်း စာပေနှင့် တိုက်ရိုက်အကျိုးဆိုင်ရာ ဓာတ်ပုံ/ရုပ်ရှင်ဖလင်ကိစ္စသာ ဖြစ်နေခဲ့ပေသည်။ အမှုမှာ-

တရားလို မောင်ညီပု၏ အဆိုလွှာအရ ရုပ်ရှင်မင်းသမီးမသန်းခေါ် မသန်းတင်ကို ဦးညီပုပိုင် အဝမ်းဖလင်မှ တစ်ကားနှင့် ငွေကျပ် ၃၀၀/- ပုတ်ပြတ်ဖြင့် ရုပ်ရှင်ရိုက်ရန် ပဋိညာဉ်စာချုပ်ဖြင့် ငှားထားပြီး “ဝေဘာရီ” ဇာတ်ကားကို ရိုက်ကူးလျက်ရှိစဉ် ငွေတာအာနန်ဆင်း ဆိုသူက ‘မေသန်း’ အား အဝမ်းဖလင်မှ နုတ်ထွက်စေပြီး သူပိုင် East End Films တွင် ရုပ်ရှင်ရိုက်ရန် သွေးဆောင်ခဲ့ပါသည်။ အဝမ်းဖလင်မှ ကြော်ငြာရန် ရိုက်ကူးထားသော မေသန်းဓာတ်ပုံကိုလည်း မူပိုင် အဝမ်းဖလင်၏ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ East End Films က ရိုက်မည့် ရုပ်ရှင်ကားအတွက် ကြော်ငြာအဖြစ် အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မောင်ညီပု ဦးညီပု၊ အဝမ်းဖလင်) က -

- (က) မေသန်း ပဋိညာဉ်ပျက်အောင် သွေးဆောင်သည့် အတွက် လျော်ကြေးကျပ် ၈၀၀/- ပေးရန် ပထမဖြစ်မှုအဖြစ်လည်းကောင်း၊
- (ခ) မိမိဖလင်ပိုင် ဓာတ်ပုံကို ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ မူပိုင်ခွင့်ကို ထိပါးသည့်အတွက် လျော်ကြေး ကျပ် ၁၀၀/- ပေးရန် ဒုတိယဖြစ်မှုအဖြစ်လည်းကောင်း

မသန်းသို့ လျှောက်ထားခဲ့လေသည်။ ယင်းအမှုကို တရားရုံးက ဆုံးဖြတ်ရာမှ ကြားနာစစ်ဆေး၍ အောက်ပါအတိုင်း အမိန့်ချမှတ်သည်။

www.burmeseclassic.com

(က) မေသန်းနှင့် အေဝမ်းဖလင်တို့ ပဋိညာဉ်ပြုစဉ်က မေသန်းမှာ အသက် (၁၈) နှစ်ပြည့်သူ မဟုတ်၍ ပဋိညာဉ် အက်ဥပဒေအရ ပဋိညာဉ်မမြောက်ပေ။ သို့အတွက် ပဋိညာဉ်ပျက်အောင် သွေးဆောင်မှု မဖြစ်၍ ပထမ ပြစ်မှုကို East End Films က ကျူးလွန်ရာ မရောက်ပေ။

(ခ) မေသန်းဓာတ်ပုံကို မူပိုင်ခွင့်ရှိသူ အေဝမ်းဖလင်၏ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ East End Films က သုံးယူခြင်း မှာမူ ၁၉၁၁ ခုနှစ် မူပိုင်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂ ပုဒ်မခွဲ (၁) ကို ထိပါးကြောင်း ပေါ်လွင်သဖြင့် တောင်းဆို သည့် လျော်ကြေးကို ပေးစေပြီး ယင်းဓာတ်ပုံကို ဆက်လက် သုံးစွဲခြင်းမပြုရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့လေသည်။

ဤအမှုမှာ ၁၉၁၁ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေ၏ တစ်ခုတည်းသော စီရင်ထုံးဖြစ်သည်။ ယင်းအမှုမှာ ၁၉၁၉ ခုနှစ်၌ ဖြစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သဖြင့် နှစ်ပေါင်း ၆၂ နှစ်မျှ ကြာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ အထက်စီရင်ထုံးအမှု ဖြစ်ခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်း “မူပိုင်ခွင့်” ထိပါးမှုများ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ရှိခဲ့သော်လည်း မြန်မာတို့၏ စရိုက်အတိုင်း “ကြီးသည့် အမှုကို ငယ်စေ၊ ငယ်သည့်အမှု ပပျောက်စေ” ဟူသောမူအရ ဖြစ်သည့်နည်းနှင့် ပြေလည်အောင် ညှိနှိုင်းကြကုန်၍ တရား တဘောင်ဖြစ်ခြင်းမှ ရှောင်ကွင်းကြပြီး သင့်သလို ဆောင်ရွက်ခဲ့ ကြသည်။ သာဓက ပြစရာများအဖြစ် အောက်ပါကိစ္စတို့ကို အကျဉ်းမျှ တင်ပြလိုပါသည်။

၁။ ၁၉၁၄ ခုနှစ်ဝန်းကျင်က သုဓမ္မဝတီပုံနှိပ်တိုက်သည် မဟာဗုဒ္ဓဝင်ကျမ်းကြီးကို ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေနေစဉ် ထိုကျမ်း ကိုပင် ဇမ္ဗူမိတ်ဆွေ ပုံနှိပ်တိုက်က ထပ်မံရိုက်နှိပ်သဖြင့် မူပိုင်အငြင်းပွားမှု ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်။

၂။ ၂၅ ဇန်နဝါရီ၊ ၁၉၅၀ ရက် ဗမာ့ခေတ်သတင်းစာ၌ စာရေးဆရာ သာဓက သူ၏ “ချစ်ပဒေသာ” ဝတ္ထုမှ ဇာတ်လမ်းနှင့်တိကျ စာသားများကိုပါ ဘုရင့်ရံ၌ ပြသ နေသော “ပျို့ချစ်လိင်” ဇာတ်ကား၌ ကြည့်ရှုရ၍ ခိုးယူ ပါကြောင်း တရားစွဲဆိုရန် စီစဉ်နေသည်ဟု ကြေညာခဲ့ လေသည်။

၃။ စာရေးဆရာ မေမြို့မောင်၏ “မုန်းတော့မှာလား” ဝတ္ထုကို စာရေးဆရာ၏ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ မင်းသား ကျော်အေးက ဇာတ်ရံ၌ ကပြခဲ့ခြင်းကို အငြင်းပွားမှု ဖြစ်ခဲ့လေသည်။

၄။ စာရေးဆရာ မင်းဆွေ၏ “မယ့်တကိုယ်” ဝတ္ထုကို ဇော်ရံ၌ “သူဘုဝါဘောက်” အမည်ဖြင့် ကပြသည်ကို စာရေးဆရာ အသင်းကြီးမှတစ်ဆင့် အရေးယူခဲ့ရာ ဇော်ရံ တာဝန် ရှိသူက ဝတ်စုံတစ်စုံနှင့် ဝန်ချ ကန်တော့ တောင်းပန်ခဲ့ရ ဖူးသည်။

၅။ သွေးသောက် မဂ္ဂဇင်း၌ ပါရှိသော “စောရလက်ဝဲ” ဇာတ်လမ်းကို ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးရန် ကြေညာသဖြင့် မူပိုင် ရှိသော သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်းက စာရေး ကန့်ကွက်ခဲ့ရ ဖူးသည်။

၆။ နတ်လုံး၏ “စာပေမူ” သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်း၊ ၁၉၅၀ ပြည့် နှစ်မတ်လ၊

ဤသည်တို့မှာ အနည်းအကျဉ်းမျှကိုသာ ထုတ်ပြခြင်းဖြစ်ပြီး ယနေ့ကာလ၌လည်း ဤပြဿနာမျိုး များစွာဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော်လည်း နှစ်ဦးနှစ်ဖက် ပြေလည်သည်အထိ ကျေငြိမ်းအောင် ဆောင်ရွက်ကြသဖြင့် တရားရုံးအထိ (စီရင်ထုံး) မဖြစ်ခဲ့တော့ပေ။

ဥပမာ - စာရေးဆရာ တက္ကသိုလ် ခင်မောင်အေး၏ “ကံ့ကော်တောမှ ဇာတ်လမ်းများ” (စန္ဒာမဂ္ဂဇင်း အခန်းဆက်) ထဲမှ တစ်ပုဒ်ကို ဒါရိုက်တာ ဝင်းဖေက “နှင်းဆီနီအိပ်မက်” ဟူ၍ ရုပ်ရှင်ကားကြီး ရိုက်ကူးခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် စာရေးဆရာ တက္ကသိုလ် ခင်မောင်အေးအား တစ်စုံတစ်ရာ အသိအမှတ်ပြုသည် ဆိုရုံမျှပင် မဖော်ပြဘဲ ကိုယ်ပိုင်ဇာတ်လမ်းကဲ့သို့ ခိုးယူရိုက်ကူးခဲ့ရာမှ အစည်းအရုံးများအထိ ရောက်ခဲ့ရသည်။ နောင် အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ညှိနှိုင်းပြေလည်ပေးခဲ့ရသည်များ ရှိခဲ့သည်။ ဤသို့သော ကိစ္စများကြောင့် “မူပိုင်ခွင့်” ဥပဒေမှာ ရှိသည်ဟူ၍ပင် သိသူနည်းပါးလာတော့သည်။ ထို့ပြင် ရှိပြီးသား ဥပဒေမှာလည်း နှစ်ပေါင်း ၉၀ ကြာခဲ့ပြီဖြစ်သည်။ တရားဥပဒေ သိမှုပညာနယ်ပယ်၌ တရားဥပဒေသည် လူမှုရေး၊ လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ပြောင်းလဲ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုနှင့်အတူ လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်ရမည် ဆိုသည့် အချက်ကို သတိမူသင့်ပေသည်။

၄။ ၂၀ ရာစု၌ဖြစ်ပေါ်လာမည့် “မူပိုင်ခွင့်” ပြဿနာများ

ဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ “မူပိုင်ခွင့်” ဥပဒေမှာ သက်လွန်ဟောင်းနွမ်းနေခဲ့ပြီး ရှိသည်ဆိုရုံမျှသော ပြယုဂ်အဖြစ်သာ သက်ဝင်နေသည့် ရှေးဟောင်းပစ္စည်းဖြစ်နေပေပြီ။ နိုင်ငံတကာ၌ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲလာခဲ့သည်များ၊ အဆင့်ဆင့် ဥပဒေများ

ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်ခဲ့သော်လည်း အကြောင်းကြောင်း ကြောင့် ဟူသော အနေအထား၌ပင် ရှိနေသေးသည်။

၂၀ ရာစုကုန်အထိ “မူပိုင်ခွင့်” ပြဿနာများသည် နိုင်ငံ၏ အမျိုးသား ပြည်တွင်းဥပဒေများကြောင့် တစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံတကာ ဗူးပေါင်းသဘောတူ စာချုပ်များကြောင့်တစ်ကြောင်း ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု အမျိုးမျိုးဖြင့် စာညှိရှိခဲ့သည်။ နိုင်ငံများအနေနှင့် ကုလသမဂ္ဂ၏ ဝိုက်ပိုဒ်အဖွဲ့ကြီး ၁ ပါဝင် လက်မှတ် ရေးထိုးခြင်းဖြင့် အသိပညာပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့်များကို ကာကွယ်ရန် ကြိုးပမ်း အားထုတ်ကြလေသည်။ အထူးသဖြင့် အသိပညာပစ္စည်း ပိုမိုထုတ်လုပ်သော နိုင်ငံကြီးများက ပို၍ ဂရုတစိုက် ဆောင်ရွက်ရလေသည်။ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသည် အသိပညာပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကို အလေးပေး ဆောင်ရွက်ရာတွင် တစ်ဖက်မှ ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ နိုင်ငံတကာ ကွန်ဗင်းရှင်းများကို ပါဝင်ခြင်း ပြုနေသလို အခြားတစ်ဖက်မှလည်း အသိပညာပစ္စည်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအတွက် အစိုးရ မဟုတ်သော NGO အဖွဲ့အစည်းများကို အားပေးဖွဲ့စည်း၍ အစဉ်တစိုက် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။^၁ ထင်ရှားသော အဖွဲ့များမှာ -

- ၁။ International Intellectual Property Alliance [IIPA]

- ၂။ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် ၁၈၆ နိုင်ငံတွင် ၁၆ နိုင်ငံမှာ ပါဝင်ခြင်း မရှိသေးပေ။
- ၃။ IIPA Bulletin (2001 Jan), Washington, D.C., Official Doc: p 1

၂။ American Society of Composers Artists and Performers [ASCAP]

၃။ International Trademark Association [INTA]

၄။ Broadcast Music Incorporated [BMI]

တို့ ဖြစ်ကြသည်။ အစိုးရဌာန အဖွဲ့အစည်းများလည်း ရှိသည်။ အထူးသဖြင့် မူပိုင်ခွင့် (စာပေ) ကို Library of Congress က တာဝန်ယူသည်။ တက္ကသိုလ်ကြီးများ၌လည်း အသိပညာပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့် ကာကွယ်ရေးအာဏာပိုင်အဖွဲ့များ ဖွင့်လှစ်ထားရှိသည်။ ဥပမာ University of Southern California Office of Patent and Copyright Administration သည် အလွန်ကြီးကျယ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်ပါသည်။

အဘယ်ကြောင့် ဤသို့ ဆောင်ရွက်နေသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ငွေကြေးကုန်ကျခံ၍ ဆောင်ရွက်နေရသနည်းဟု ငြင်းချက် ထုတ်ကြပါသည်။ အဖြေမှာ “၂၁ ရာစု၌ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် မူပိုင်ခွင့် ပြဿနာများ” ကို ကြိုတင်ကာကွယ်ရန်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ၂၁ ရာစုတွင် အသိပညာပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်နိုင်စရာ ပြဿနာ နှစ်ရပ်သာ ရှိပါသည်။

၁။ ၂၁ ရာစုတွင် မည်သည့်ပစ္စည်း (မြင်သာသော ရုပ်ဝတ္ထု ပစ္စည်းနှင့် အသိပညာပစ္စည်း) ကိုမဆို မည်သည့်နိုင်ငံက ထုတ်သနည်းဟု နိုင်ငံကိုကြည့်၍ ဝယ်ယူ လက်ခံသော အလေ့ ကုန်ဆုံးမည်။ မည်သည့်ကုမ္ပဏီ၊ ထုတ်လုပ်သူက ထုတ်သည်ကိုသာ ကြည့်၍ လက်ခံကြပေတော့မည်။

ထိုအခါ ထုတ်လုပ်သူ (တီထွင်ဖန်တီးသူ) က “မူပိုင်ခွင့်” ခိုင်ခိုင်မာမာ ရှိထားမှု အဓိက ဖြစ်လာပေတော့မည်။

၂။ Electronic ခေါ် “e” ခေတ်၌ နိုင်ငံနယ်ပယ်၊ စီရင်ပိုင်ခွင့် စသည့် စီမံအုပ်ချုပ်ရေး နယ်သတ်မျဉ်းများ ရှိတော့မည် မဟုတ်ပေ။ အိုင်တီနှင့် နည်းပညာသစ်များက ယင်းနယ်နိမိတ်များကို တိုက်ဖျက်၍ သတင်းအချက်အလက် ပြန့်ဆက်မှုကို ဦးစားပေးပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံသားတို့၏ အမျိုးသားဥပဒေများ ကဏ္ဍ မှေးမှိန်လေတော့မည်။

ဤသို့သော အစွန်းရောက် အယူအဆနှစ်ရပ် လွှမ်းမိုးလာသည်။ ဤပြဿနာ အယူအဆသည် တိုးတက်လွန် နိုင်ငံများအတွက် ရင်ဆိုင်ရမည့် ပြဿနာဖြစ်သော်လည်း Globalization ကာလ ဖြစ်သည့်အတွက် တစ်ကမ္ဘာလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည့်ပြဿနာ ဖြစ်လာပေတော့မည်။ ထိုအခါ ကိုယ့်နိုင်ငံ၏ အမျိုးသား မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေများကို ပိုမိုကျစ်လျစ် ခိုင်မာအောင် ပြဋ္ဌာန်းပြုစုထားဖို့ လိုအပ်လာပါမည်။

၂၀ ရာစု နောင်းပိုင်းမှစ၍ နည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှု အချိန်အဟုန်သည် အလွန်လျင်မြန်သည့်အလျောက် ယင်းမြန်နှုန်းနှင့်ယှဉ်၍ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်လာရမည့် စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ တရားဥပဒေ အရေးအရာများလည်း ခေတ်မီလာရပေ

Sell, Suran K. "Power and Ideas" (Politics of I.P). New York. State University of New York Press. 1995. p 28

မည်။ တစ်ချိန်က “စာအုပ်စာပေ” အတွက်သာ စခဲ့သော “မူပိုင်ခွင့်” သည် ပန်းချီ၊ သီချင်း စင်တင်အနုပညာမှတစ်ဆင့် ယနေ့ကာလတွင် Cyber အထိ တစ်စတစ်စ ပြောင်းလဲရပေသည်။ ကနဦးအစ၌ စာအုပ်စာပေ ခိုးယူပုံနှိပ်ခြင်းအတွက် ရှုပ်ထွေးပိုင်း ပြဿနာသည် ယနေ့ကာလတွင် “အသိပညာ” ပိုင်းသို့ ရောက်ရှိနေပေသည်။ ပိုမိုတိုးတက်လေလေ ပိုမိုအခိုးခံရလေ ဖြစ်ပေမည်။ ဥပမာအားဖြင့် Computer Software များ ခိုးကူးမှုမှာ အာရှတိုက်၌ အများဆုံး ဖြစ်ပေသည်။ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် Business Software Alliance Report ၌ ၅၇ ရာခိုင်နှုန်း ခိုးယူနေကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။^{၁၈}

၂၁ ရာစု၌ “မူပိုင်ခွင့်” ဆိုင်ရာ အဓိကပြဿနာမှာ နည်းပညာ တိုးတက်မှုပင်ဖြစ်သည်။ Computer မူပိုင်ခွင့် ပြဿနာကို ဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းရှာဆဲ Internet ပြဿနာ ဆက်တိုက်ဖြစ်ပေါ် လာသည်။ Databank နှင့် Programme မူပိုင်ခွင့်၊ Back-up Copy နှင့် Down Loading မူပိုင်ခွင့်မှစသော Cyber ခေတ် မူပိုင်ခွင့်မှာ ပို၍ ရှုပ်ထွေးလာပေသည်။ အလွယ်ဆုံး မူပိုင်ခွင့် ချိုးဖောက်နိုင်သော နည်းပညာမှာ Copier များ ဖြစ်ပေသည်။^{၂၁}

မြန်မာနိုင်ငံအတွက်မူ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၉၀ ခန့်က ဥပဒေမှာ အလွန်ပင် ခေတ်နောက်ကျနေပါပြီ။ ကြားကာလနှစ်များ၌ တစ်ဆင့်ဆင့် တိုးတက်လာသော၊ ပြောင်းလဲလာသော “မူပိုင်ခွင့်”

၁၈။ IIPA Bulletin 2000, New York Branch- Sr 201 p 3
 ၂၁။ Lessiz, Lawrence. "Code and Other Laws of Cyberspace"
 New York Basic Books. 1999. p 41

အယူအဆ၊ တရားဥပဒေ သိမှုပညာ သဘောတရားများကို ဖြတ်ကျော်၍ ရနိုင်ခဲ့သော်လည်း ယနေ့ကာလ နည်းပညာတိုးတက်မှု ကဏ္ဍတွင်မူ လျစ်လျူရှု၍ ရကောင်းမည် မထင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ၂၁ ရာစု၏ ပြဿနာများမှာ အရေးနှင့်အမြန် ဆိုသလို ဂယက်ရိုက် လာနိုင်ပေသည်။ မြန်မာပညာရှင်များ၏ အသိပညာပစ္စည်း ဖန်တီး တီထွင်လာမှုနှင့် ရှိပြီးသား အနုပညာပစ္စည်းများ၏ အကာ အကွယ်မှာ “e” ခေတ်နှင့် Cyber နည်းပညာကာလတွင် ဦးစိန်စရာ ဖြစ်လာချေသည်။ နည်းပညာခေတ်သည် ပိတ်ပင်တားဆီးရေးထက် ဖွင့်ထားကာကွယ်ရေး နည်းဗျူဟာဖြစ်ပေရာ အရှိန်အဟုန်နှင့် လာသော နည်းပညာကို ဖွင့်ပေးရမည်သာမက တစ်ပြိုင်တည်း၌ ကာကွယ်ပြီးလည်း ဖြစ်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

၅။ နိဂုံး

အသိပညာပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ခေတ်မီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီး နိုင်ငံများက အရေးကြီး ပြဿနာအဖြစ် သဘော ထားကြသည်။ အထူးသဖြင့် ၂၁ ရာစုသည် အသိပညာခေတ်၊ သတင်းနည်းပညာခေတ်၊ အီလက်ထရောနစ် (အီး) ခေတ်ဟု တင်ကြို ကင်ပွန်းတပ်ထားသည့်အတိုင်း အရှိန်အဟုန်နှင့် ရှေ့သို့ လှမ်းနေသည်။ ယနေ့သည် ချက်ချင်းပင် ဟောင်းနွမ်းရတော့သည်။ ထိုကာလ၌ အသိပညာပစ္စည်းဆိုင်ရာ ပိုင်ရေးဆိုင်ခွင့်မှာ အထူး သိုအပ်ရကား အောက်ပါအချက်များကို အသိပညာ ပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့် ပညာရှင်များက ထုတ်နုတ်၍ ဖြေရှင်းရန် ကြိုးပမ်းနေလေသည်။

၁။ စာပေဆိုင်ရာ မူပိုင်ခွင့်တွင် ရေးသူနှင့် ထုတ်ဝေသူကြား၌ Purchasing ခေါ် တိုက်ရိုက် ဝယ်ယူခြင်းဖြင့် မူပိုင်ခွင့် ရောင်းချခြင်း နည်းစနစ်ထက် မူပိုင်ခွင့်ကို ဥပဒေဘောင် အတွင်းမှ အပြည့်အဝရရှိ ခံစားနိုင်သည့် Royalty ခေါ် အလွယ်အားဖြင့် စာမူခ ခံစားခွင့်ပေးခြင်း/ ယူခြင်း စနစ်ကို ပိုမိုလက်ခံခြင်းဖြင့် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ကိစ္စအတွက် ကာကွယ်ခြင်း။

၂။ အခြား အသိပညာပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့်တွင် ကနဦး ဖန်တီး တီထွင်သူ၏ အခွင့်အရေးကို 'အလွယ်ပြောရလျှင်' မှတ်ပုံတင်ခြင်းနည်းဖြင့် "မူပိုင်ခွင့်" အေဂျင်စီ၊ အဖွဲ့၊ အာဏာပိုင် စသည့် အစိုးရ အဖွဲ့အစည်း၊ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း၊ အေဂျင်စီများဖြင့် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ခြင်း။ စာပေအနုပညာ အသိပညာပစ္စည်း များကိုလည်း နိုင်ငံကြီးများကဲ့သို့ နိုင်ငံတွင်း အဖွဲ့အစည်း ကြီးများ တည်ထောင်၍လည်းကောင်း၊ သဘောတူနိုင်ငံ အချင်းချင်း ပူးပေါင်း၍လည်းကောင်း၊ ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ပူးပေါင်း၍လည်းကောင်း ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခြင်း။

သို့ရာတွင် တရားဥပဒေသည်လည်းကောင်း၊ ကမ္ဘာ့အဖွဲ့ အစည်းသည်လည်းကောင်း မည်မျှပင် ကောင်းမွန် ပြည့်စုံသော ဥပဒေ၊ စာချုပ်၊ နည်းစနစ်များဖြင့် ဆောင်ရွက်စေကာမူ "မူပိုင်ခွင့်" ကို ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရန်မှာ ကာယကံရှင်ဖြစ်သော ကနဦး တီထွင် ဖန်တီးသူ၌ တည်ရှိသည်မဟုတ်။ ကိုယ်ကျင့်နီတိကို လေးစား

သော လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ သိက္ခာနှင့် လူ့တန်ဖိုးကို တန်ဖိုးထားသော လူပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းနှင့် သီလ သို့မဟုတ် လူ့ကျင့်ဝတ်ကို အခြား အရာအားလုံးထက် မြဲမြံအောင် စောင့်ရှောက်တတ်သော လူနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကသာလျှင် စောင့်ရှောက်နိုင်မည် ဖြစ်ပေသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

1. "A B C of Copyright (U N Publication)" UNESCO, 1911
2. Copinger and Skone James, "The Law of Copyright" London Sweet and Maxwell Ltd. 1968.
3. "Copyright in Public Libraries" London, The Library Association, 1990.
4. Counish, Graham P. "Copyright" (3rd Edt) London Library Association Publishing, 1999.
5. "Intellectual Property Alliance Bulletin" New York, Sr. 200-201, 2000.
6. Lessiz, Lawrence, "Code and Other Laws of Cyberspace" New York, Basic Books, 1999.
7. Litowitz, Robert D, "What is Intellectual Property?" USA State Dept. 2000.
8. Nichoson, Margaret, "A Manual of Copyright Practice for Writer, Publishers and Agents" London Sweet and Maxwell Ltd., 1956.
9. Sell, Susan K, "Power and Ideas" (Politics of I.P) New York, State University of New York Press 1998.
10. Strong, William, "The Copyright Book" (5th Edt) Massachusetts, The MIT Press, 1999.
11. "WIPO General Information" Geneva, UN Publishing, 2000.
12. "WIPO Newsletter" Geneva, New York. UN WIPO Publishing, 2000.
13. "Relevant Issues", Myanmar Periodical.

ရွှေဦးမြန်မာ့သမိုင်း ငြိမ်ပေါ်တိုးတက်မှုအစဉ်

စာတမ်းရှင်း - ဦးထွန်းအောင်ချိန်

စာတမ်းရှင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

အဖ ခေါက်တာဘုသန်းချိန်၊ အမိ ဒေါ်လွစ်ချိန်တို့မှ ၁၉၃၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၇ ရက်နေ့တွင် မြိတ်မြို့၌ မွေးဖွားသည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ဟားဗတ်တက္ကသိုလ်မှ မဟာဝိဇ္ဇာဘွဲ့များ ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သမိုင်းဌာန၌ နည်းပြအဖြစ် စတင်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သမိုင်းဌာန ပါမောက္ခအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။

လန်ဒန်တက္ကသိုလ် School of Oriental and African Studies၊ ကော်နဲလ်တက္ကသိုလ် Southeast Asia Program နှင့် ချူးလာလောင်ကွန်တက္ကသိုလ် Institute of Asian Studies တို့သို့ ဧည့်သုတေသီအဖြစ် သွားရောက်ခဲ့သည်။

ယခုအခါ မြန်မာသမိုင်းအဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ရှေးဦးမြန်မာသမိုင်း ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအစဉ်

သမိုင်းပညာသည် ပြောင်းလဲလျက်ရှိသော ပညာဖြစ်သည်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ပြီးခေတ် သမိုင်းပညာ ပြောင်းလဲမှုများတွင် အရှေ့တောင် အာရှသမိုင်း ဟူသော လေ့လာရေးနယ်ပယ်သစ် ပေါ်ထွန်းလာခြင်းသည် ထင်ရှားသော ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုဖြစ်သည်။ စစ်မတိုင်မီခေတ်၌ အရှေ့တောင်အာရှဒေသကို လေ့လာကြရာတွင် နိုင်ငံတစ်ခုချင်း၏ သမိုင်းကို လေ့လာခဲ့ကြသည်။ အထူးသဖြင့် တိုလိုနီ ဆက်ဖြစ်သဖြင့် အနောက်တိုင်း သမိုင်းပညာရှင်များက မိမိတို့၏ ဆက်အောက် ကျရောက်လျက်ရှိသော ကိုလိုနီနိုင်ငံများ၏ သမိုင်းကို လေ့လာသော အသွင်သဏ္ဌာန်ကိုဆောင်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ခတ်သက်၍ ၁၈၈၃ ခုနှစ်၌ ထုတ်ဝေသော A. P. Phayre ၏ "History of Burma" နှင့် ၁၉၂၅ ခုနှစ်၌ ထုတ်ဝေသော G. E. Harvey ၏ "History of Burma from the Earliest Times to the Beginning of the English Conquest" တို့သည် ထင်ရှားသော သာဓကများ ဖြစ်ကြသည်။

အရှေ့တောင်အာရှသမိုင်းကို ဒေသန္တရသမိုင်း [Regional History] ဟူသော အမြင်သစ်ဖြင့် လေ့လာရာတွင် စာအုပ်နှစ်အုပ် ထွက်ရှိပါသည်။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၌ ထုတ်ဝေသော George Coedes ၏ "Les etats hindouises d'Indochine et d'Indonesie" နှင့် ၁၉၅၅ ခုနှစ်၌ ထုတ်ဝေသော D. G. E. Hall ၏ "A History of Southeast Asia" တို့ဖြစ်သည်။

Coedes သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မတိုင်မီခေတ်၌ ပြင်သစ်လေ့လာရေးအဖွဲ့ဖြစ်သည့် Ecode Francaise d'Extreme Drient [EFEO] ၏ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ အင်ဒိုချိုင်းနားနယ်ထိုင်းနိုင်ငံတို့၌ ကျောက်စာများကို လိုက်လံရှာဖွေ စုဆောင်းပြီး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ အချို့ကျောက်စာများကို ဘာသာပြန်သည်။ ကျောက်စာများကို အခြေခံပြီး Srivijaya နိုင်ငံအကြောင်း လေ့လာဖော်ထုတ်သည်။ စစ်ပြီးခေတ်တွင် Coedes သည် EFEO ၏ ညွှန်ကြားရေးမှူးဖြစ်လာသည်။ ကျောက်စာများ ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခြင်းနှင့် ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းတို့သည် မိမိအတွက် ပိုမိုလိမ္မာရာရောက်သော လုပ်ငန်းဖြစ်သော်လည်း တွေ့ရှိချက်များကို စုစည်း၍ သုံးသပ်ဖော်ထုတ်ရမည့်တာဝန်သည် မရှောင်လွှဲသာသော တာဝန်ဖြစ်သည်ဟု ခံယူကာ "Les etats" ကို ရေးခဲ့သည်။ ၎င်းစာအုပ်တွင် မိမိ၏ သုတေသနပြု လေ့လာမှုများကို အခြားသော ပညာရှင်များ၏ လေ့လာချက်များနှင့် ပေါင်းစပ်ကာ အရှေ့တောင်အာရှဒေသ၏ သမိုင်းကို ၁ ရာစုမှ ၁၆ ရာစုအထိ မြင်ကွင်းကျယ်ဖြင့် သုံးသပ်ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၈ ခုနှစ်၌ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဖြစ်သည့် "The Indianized States of Southeast Asia" ပေါ်ထွက်လာရာ အရှေ့တောင်အာရှသမိုင်းကို လေ့လာသော ပညာရှင်များအတွက် ပိုမိုအသုံးဝင်သော စာအုပ်ဖြစ်လာသည်။

D.G.E Hall သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မတိုင်မီခေတ်၌ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သမိုင်းပါမောက္ခအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၂၈ ခုနှစ်၌ ထုတ်ဝေသော "Early English Intercourse with Burma 1578-1743"၊ ၁၉၄၅ ခုနှစ်၌ ထုတ်ဝေသော "Europe and Burma; A Study of European Relations

with Burma from the Earliest Times to the Annexation of Thibaw's Kingdom" အစရှိသော စာအုပ်များဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် အနောက်နိုင်ငံများ၏ ဆက်ဆံရေးကို လေ့လာခဲ့သည်။ စစ်ပြီးခေတ်တွင် Hall သည် လန်ဒန်တက္ကသိုလ် School of Oriental and African Studies [SOAS] ၌ သမိုင်းပါမောက္ခ၏ တာဝန်ကို ယူလာသည်။ ဒေါက်တာသန်းထွန်း၊ ဒေါက်တာဒေါ်ရီရီ အစရှိသော မြန်မာနိုင်ငံမှ ပညာတော်သင်များကို SOAS သို့ ဆွဲဆောင်ခေါ်ယူကာ မြန်မာ့သမိုင်းကို ပြင်ဆင်ရေးသားမည့် ပညာရှင်မျိုးဆက်သစ်ကို မွေးထုတ်ပေးခဲ့သည်။ ၎င်း၏ A History of Southeast Asia သည် အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်နှင့် ဒတ်ချ်ဘာသာ စာအုပ်စာတမ်းများကို အခြေခံပြီး အရှေ့တောင်အာရှသမိုင်းကို သမိုင်းဦးခေတ်မှ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးသည်အထိ ခြုံငုံဖော်ပြသည်။ အရှေ့တောင်အာရှသမိုင်းကို စတင် လေ့လာသော ကျောင်းသားအဆက်ဆက်အတွက် လက်စွဲစာအုပ် ဖြစ်လာပြီး အကြိမ်ကြိမ် ပြန်လည်ထုတ်ဝေရသည်။

Coedes နှင့် Hall တို့၏ စာအုပ်များ၏ လှုံ့ဆော်မှုဖြင့် ပေါ်ထွက်လာသော အရှေ့တောင်အာရှသမိုင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် အမြင်သစ်တွင် အရှေ့တောင်အာရှသမိုင်းသည် နိုင်ငံတစ်ခုချင်း၏ သမိုင်းမဟုတ်၊ ခေတ်အဆက်ဆက် နိုင်ငံရေး နယ်နိမိတ်များ ပြောင်းလဲမှုပင် ရှိခဲ့စေကာမူ အရှေ့တောင်အာရှသားတို့သည် အခြေခံအားဖြင့် တူညီသော နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး အတွေ့အကြုံများကို ဖြတ်သန်းခဲ့စားခဲ့ရသည် ဟူသော အချက်သည် အဓိကအချက်ဖြစ်သည်။

၎င်းအရှေ့တောင်အာရှသမိုင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ဒေသန္တရ သမိုင်းအမြင်နှင့်အတူ အခြားအမြင်သစ်တစ်ရပ်လည်း ပေါ်ထွက်လာသည်။ အရှေ့တောင်အာရှဒေသသည် ပြင်ပစွမ်းအားများကြောင့် တိုးတက်ပြောင်းလဲခဲ့သည်မဟုတ်၊ မိမိ၏ ကိုယ်ပိုင်စွမ်းအားများဖြင့်သာ တိုးတက်ပြောင်းလဲခဲ့သည်ဟူသော အမြင်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မတိုင်မီခေတ်၌ သမိုင်းပညာရှင်များသည် အရှေ့တောင်အာရှအပေါ် အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှု ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုကို အသားပေးကြသည်။ အရှေ့တောင်အာရှကို “Father India” ဟုပင် အမည်ပေးကာ အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှု၏ နယ်စွန့်နယ်ဖျား ဒေသတစ်ခုအဖြစ် မြင်ကြသည်။

စစ်ပြီးခေတ် အမြင်သစ် ပေါ်ထွက်လာရာတွင် ဒတ်ချ် သမိုင်းပညာရှင် J.C. Van Leur သည် အရေးကြီးသောအခန်းမှ ပါဝင်သည်။ ၁၉၃၄ ခုနှစ်၌ Leiden တက္ကသိုလ်သို့ တင်သွင်းသော Ph.D ဘွဲ့ယူကျမ်း “Einige beeschouwingen betreffende den ouden Aziatischen handel” ၌ စတင်အဆိုပြုခဲ့သော မိမိအမြင်ကို စစ်ပြီးခေတ် ၁၉၅၅ ခုနှစ် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသော Indonesian Trade and Society Essays in Asian Social and Economic History ဖြင့် Van Leur က ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ Van Leur က အရှေ့တောင်အာရှ၌ တည်ရှိလာသော အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှုသည် ပါးလွှာသော အကာမျှသာဖြစ်သည်။ ထိုယဉ်ကျေးမှု တည်ရှိလာခြင်းသည်လည်း အိန္ဒိယအမျိုးသားတို့ ယူဆောင် ပြဋ္ဌာန်းလာခြင်းကြောင့်မဟုတ်၊ အရှေ့တောင်အာရှတိုင်းရင်းသားများက မိမိတို့၏ တိုးတက် ပြောင်းလဲလာသော နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး အခြေအနေများအရ မိမိတို့၏ လိုအပ်ချက်

များနှင့် ကိုက်ညီ အပ်စပ်သော အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှုအချို့ကိုသာ ရယူခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

ဤကဲ့သို့ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးခေတ်မှ စတင်ပေါ်ပေါက်လာသော အမြင်သစ်နှင့်ရပ်တန့်သည့် အရှေ့တောင်အာရှသမိုင်းသည် အခြေခံအားဖြင့် တူညီသော ဒေသန္တရသမိုင်းဖြစ်သည် ဟူသော အမြင်၊ အရှေ့တောင်အာရှသမိုင်းသည် ကိုယ်ပိုင်စွမ်းအားဖြင့် ပြောင်းလဲတိုးတက်သည်ဟူသော အမြင်တို့ကို အခြေခံကာ ရှေးဦးမြန်မာသမိုင်း ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှုအစဉ်ကို တင်ပြပါမည်။

အရှေ့တောင်အာရှ၌ အစောဆုံး နေထိုင်သော လူများမှာ Homo Erectus မျိုးစိတ်ဝင် လူများဖြစ်ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ တွေ့ရှိသော ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းအချို့သည် Homo Erectus ရုပ်ကြွင်းဖြစ်သည်ဟု မြန်မာပညာရှင်များ ဆိုကြသည်။ တရုတ်နိုင်ငံ၌လည်း Homo Erectus ရုပ်ကြွင်းများကို တွေ့ရှိကြသည်။ ၁၉၂၆ ခုနှစ် တရုတ်ပြည်မြောက်ပိုင်း ဘေဂျင်းမြို့အနီး Zhoukoudian ၌ စတင်တွေ့ရှိပြီး နောက်ပိုင်း Shaanxi, Anhui, Liaoning နယ်များ၌လည်း တွေ့ရှိကြသည်။

Homo Erectus ရုပ်ကြွင်းများကို လေ့လာကြရာမှာ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ ဂျာဗား [Java] ကျွန်း၌ တူးဖော်တွေ့ရှိသော ရုပ်ကြွင်းများ လေ့လာမှုသည် စနစ်အကျဆုံးဖြစ်သည်။ ဂျာဗားကျွန်း Solo မြစ်ဝှမ်းရှိ Trinil တွင် Homo Erectus ရုပ်ကြွင်းများကို ၁၈၉၁ ခုနှစ်၌ စတင် တွေ့ရှိပြီး နောက်ပိုင်း ထို Solo မြစ်ဝှမ်း၌ပင် Ngandong, Sangiran အစရှိသော နေရာများ၌ ဆက်လက် တွေ့ရှိကြသည်။

Homo Erectus မျိုးစိတ်သည် အာရှတိုက်၌ စတင်သည် မဟုတ်ဘဲ အာဖရိကတိုက် အရှေ့ဘက်ပိုင်း၌ စတင်သည်ဟု ပညာရှင်အများ တစ်သဘောတည်းရှိကြသည်။ ပညာရှင်အများ ခံယူထားသောအမြင်တွင် Homo မျိုးစုသည် အာဖရိကတိုက်၌ စတင်ပေါ်ပေါက်ပြီး Homo Erectus မျိုးစိတ် မဖြစ်ပေါ်မီ အာဖရိက၌ Homo Habilis မျိုးစိတ်လည်း ရှိခဲ့သည်။ Homo Erectus မျိုးစိတ်သည် နှစ်သန်း ဘီစီတွင် အာဖရိကတိုက် အရှေ့ဘက်ခြမ်း၌ စတင်ပေါ်ပေါက်ပြီး ၁. ၅ သန်း ဘီစီတွင် Acheulian ဟု အမည်ပေးထားသော အရိုးမဲ့ ခဲတင်း [Hand-ax] ကျောက် လက်နက်များကို အသုံးပြုကြသည်။ အာရှတိုက်သို့ ရောက်ရှိလာ သော Homo Erectus သည် ထိုအရိုးမဲ့ခဲတင်းမျိုး အသုံးပြုခြင်း မရှိကြပေ။ ထို့ကြောင့် ၁. ၅ သန်း ဘီစီ မတိုင်မီမှပင် Homo Erectus အချို့သည် အာဖရိကတိုက်မှ အာရှတိုက်သို့ ပျံ့နှံ့လာကြ သည်ဟု ပညာရှင်များ ခန့်မှန်းကြသည်။ ဂျာဗားကျွန်း၌ တွေ့ရှိသော Homo Erectus ရုပ်ကြွင်းများ၏ သက်တမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ ခန့်မှန်းချက် အမျိုးမျိုးရှိသည်။ ခန့်မှန်းချက်တစ်ခုမှာ Institute of Human Origins မှ Carl Swisher က ၁၉၉၅ ခုနှစ်၌ ပြုလုပ်ခဲ့ သော ခန့်မှန်းချက်ဖြစ်သည်။ Swisher က ဂျာဗားကျွန်းရှိ Homo Erectus ရုပ်ကြွင်းများသည် ၁. ၈ - ၁. ၆ သန်း ဘီစီမှဖြစ်သည်ဟု ခန့်မှန်းသည်။ ဤအချက်ကို အခြေခံပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၌ Homo Erectus မျိုးစိတ်ဝင်များသည် ၁. ၈ - ၁. ၆ သန်း ဘီစီမှစ၍ နေထိုင်ခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ယခုတွင် အရှေ့တောင်အာရှ အပါအဝင် ကမ္ဘာတစ်ဝန်း Homo Erectus မျိုးစိတ် မရှိတော့ဘဲ Homo Sapiens မျိုးစိတ်

သာ ရှိတော့သည်။ ဤပြောင်းလဲမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အဆိုနှစ်ရပ်ရှိပြီး ညောရှင်များ အငြင်းပွားဆဲဖြစ်သည်။

အဆိုတစ်ရပ်မှာ ကမ္ဘာ့အနှံ့ Homo Erectus မျိုးစိတ်မှ Homo Sapiens မျိုးစိတ်သို့ တိုးတက်ပြောင်းလဲသွားသည်ဟူသော အဆိုဖြစ်သည်။ တရုတ်ပြည်နှင့် ဂျာဗားကျွန်းတို့၌ တွေ့ရှိရသော Homo Erectus ရုပ်ကြွင်းများသည် မျိုးစိတ်တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်လောက်သည့် ဝံ့ညိုသော လက္ခဏာများ ရှိသော်လည်း အသေးစိတ် ရုပ်သဏ္ဌာန် ကွဲလွဲမှုများလည်းရှိသည်။ အချိန်ကာလကို လိုက်၍ တိုးတက် ပြောင်းလဲသော သဘောကိုဆောင်သည်။ ဤအချက်ကို အကြောင်းပြု၍ အရှေ့တောင်အာရှ၊ တရုတ်ပြည်၊ ဥရောပနှင့် အာဖရိက ဒေသအသီးသီးတို့၌ Homo Erectus မှ Homo Sapiens သို့ ပြောင်းလဲသွားသည်ဟု ပညာရှင်အချို့က ဆိုသည်။

အချို့သော ပညာရှင်များက မျိုးစိတ်တစ်ခုမှ အခြားမျိုးစိတ် တစ်ခုသို့ ဒေသအများ၌ တူညီစွာ ပြောင်းလဲသွားခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်၊ ဤသို့သော ပြောင်းလဲမှုသည် ဒေသတစ်ခုတည်းတွင်သာဖြစ်ရမည်၊ ယခင် Homo Erectus မျိုးစိတ် စတင်ရာမှာကဲ့သို့ Homo Sa-
piens မျိုးစိတ်သည် အာဖရိကတိုက်၌ စတင်ခဲ့ပြီး အာဖရိကမှ ကမ္ဘာ့အခြားဒေသများသို့ ပျံ့နှံ့သွားသည်ဟု ဆိုကြသည်။

ဂျာဗားကျွန်း၌ တွေ့ရှိသော ရုပ်ကြွင်းများတွင် အစောဆုံး Homo Sapiens ရုပ်ကြွင်းသည် ၄၀၀၀ ဘီစီမှဖြစ်သည်။ ထိုအချိန် ကာလပိုင်းမှစ၍ အရှေ့တောင်အာရှ၌ Homo Erectus ကို Homo Sapiens က အစားထိုး နေရာယူသွားသည်ဟု ဆိုနိုင် သည်။ Homo Sapiens မျိုးစိတ်တွင်း၌လည်း ဒေသကိုလိုက်၍

လူမျိုးများ ကွဲပြားလာသည်။ အာရှတိုက်တွင် တောင်ပိုင်း၌ Australoid လူမျိုးများ နေထိုင်ကြပြီး မြောက်ပိုင်း၌ Mongoloid လူမျိုးများ နေထိုင်ကြသည်။ အရှေ့တောင်အာရှသည် မြောက်ဘက်စွန်းဒေသမှလွဲ၍ Australoid များ နေထိုင်ရာဒေသ ဖြစ်သည်ဟု ပညာရှင်များက ခန့်မှန်းကြသည်။

အရှေ့တောင်အာရှ၌ နေထိုင်သော ရှေးဦးလူများ၏ဘဝကို ၎င်းတို့အသုံးပြုခဲ့သော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများဖြင့် ခန့်မှန်းကြရသည်။ ၎င်းပစ္စည်းများအနက် ကျောက်ဖြင့်ပြုလုပ်သော ပစ္စည်းများသာလျှင် ယခုတိုင် မပျက်မစီး ကျန်ရစ်သဖြင့် ထိုကျောက်လက်နက်များကို အခြေခံ၍ ရှေးဦးလူတို့၏ဘဝကို ခန့်မှန်းကြရသည်။

ကျားကျွန်း၌ လူရုပ်ကြွင်း အများအပြား တူးဖော်တွေ့ရှိရသော်လည်း ၎င်းရုပ်ကြွင်းများနှင့် တိုက်ရိုက်တွဲဖက်၍ လက်နက်များ မတွေ့ရချေ။ Pacitanian ဟု အမည်ပေးထားသော ကျောက်လက်နက်များကို တွေ့ရှိရသည်။ သို့သော် ရုပ်ကြွင်းများနှင့်ဖက်၍ မဟုတ်ဘဲ သီးခြားတွေ့ရှိခြင်းဖြစ်သည်။ တရုတ်ပြည် Zhoukoudian ၌မူ လူရုပ်ကြွင်းများနှင့် တွဲဖက်၍ Zhoukoudianian ဟု အမည်ပေးထားသော ကျောက်လက်နက်များကို တွေ့ရှိကြသည်။ Choukoudianian လက်နက်များသည် အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် Pacitanian လက်နက်များနှင့် တစ်ပုံတည်းဖြစ်သည်။ ကျောက်စရစ်လုံး [Pebble] များမှ ဆစ်လုပ်ပြီး အများအားဖြင့် ခုတ်ထစ်လက်နက် [Chopper] နှင့် ခုတ်စင်းလက်နက် [Chopping Tool] များ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းလက်နက်များသည် ဥရောပ၌ အသုံးများသော အရိုးမဲ့ရဲတင်းနှင့် ကွဲပြားလျက်ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌လည်း Zhoukoudianian, Pactianian ကျောက်လက်နက်များနှင့်တူသော ကျောက်လက်နက်များကို တွေ့ရှိရသည်။ ၁၉၃၇-၃၈ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်၍ မြန်မာပြည် အလယ်ပိုင်း ရောဝတီမြစ်ဝှမ်းဒေသ၌ တွေ့ရှိခဲ့သဖြင့် Hallam Movius က အညာဒေသကို အစွဲပြုပြီး ၎င်းကျောက်လက်နက်များကို Anyathian ဟု အမည်ပေးသည်။

Zhoukoudian ၌ လူရုပ်ကြွင်း၊ ကျောက်လက်နက်များနှင့်အတူ တိရစ္ဆာန်အရိုးများ၊ မီးသွေးခဲနှင့် ပြာများကို တွေ့ကြရသဖြင့် Zhoukoudianian လက်နက် သုံးစွဲသော Homo Erectus သည် အဲဒီလိုက် အသားစားသည်ဟု ကောက်ချက်ချကြသည်။ သို့သော် Zhoukoudian ရုပ်ကြွင်းများမှာ ၄၀၀၀၀၀ - ၁၂၅၀၀၀ ဘီစီမှ ဖြစ်၍ Anyathian လက်နက်များမှာ ထိုထက်စော၍ Pleistocene နှစ် အလယ်ပိုင်း (၇၀၀၀၀၀ - ၁၂၅၀၀၀ ဘီစီ) မှ ဖြစ်သဖြင့် Anyathian လက်နက်ကို အသုံးပြုသော Homo Erectus မှာ သစ်သီးဝလံ သစ်ဥသစ်ဖု ရှာဖွေစားသောက်သောဘဝဖြင့် နေထိုင်သည်ဟု ခန့်မှန်းကြသည်။

အရှေ့တောင်အာရှအနှံ့ ၁၄၀၀၀ ဘီစီမှ ၃၀၀၀ ဘီစီတိုင်အောင် Hoabinhian ယဉ်ကျေးမှု ထွန်းကားသည်။ ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ Binh ၌ စတင် တူးဖော် လေ့လာခဲ့သဖြင့် Hoabinhian ယဉ်ကျေးမှုအကြောင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းယဉ်ကျေးမှု၏ အဓိကအချက်မှာ သစ်သီးဝလံ၊ သစ်ဥသစ်ဖု၊ ရှာဖွေစားသောက်သောဘဝဖြင့် နေထိုင်ပြီး အစာရှာကြသည်။ ၎င်းတို့အသုံးပြုသော ကျောက်လက်နက်များမှာ ရှေးဦးပိုင်း၌ သမားရိုးကျဖြစ်ပြီး ကြမ်းတမ်း

သော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် အသွားများကို ချောမွေ့အောင် သွေးကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ မြေပြန့်ဒေသနှင့် ရှမ်းကုန်းပြင်မြင့်အစပ် မြစ်သား မြို့အနီးရှိ ပြဒါးလင်းဂူသည် Hoabinhian ယဉ်ကျေးမှု တူးဖော် တွေ့ရှိရာ နေရာတစ်ခုဖြစ်ပြီး ၁၃၀၀၀-၄၀၀၀ ဘီစီ အချိန်ကာလမှ ဖြစ်သည်။ ဂူအတွင်း တူးဖော်ရရှိသော တိရစ္ဆာန်အမိုးများနှင့် ဂူနံရံ၌ ရေးခြယ်ထားသော တိရစ္ဆာန်ပုံများက အမဲလိုက်သော ဘဝကို ဖော်ညွှန်းသည်။ အသုံးပြုသော လက်နက်များမှာ ရှေးဦးပိုင်း၌ Anyathian လက်နက်များအတိုင်း ဖြစ်သော်လည်း နောက်ပိုင်း၌ သေးငယ်လာပြီး အသွားများကိုလည်း သွေးလာသည်။ ထူးခြားမှုမှာ ပြဒါးလင်းဂူ၌ ကျောက်လက်နက်များ ထုတ်လုပ်မှုဖြစ်သည်။ လက်နက်များဆစ်ရာတွင် ထုံးကျောက်နှင့် သဲကျောက်ကို အများဆုံး အသုံးပြုသော်လည်း အခြားသော ကျောက်များကိုလည်း အသုံး ပြုသည်။ အချို့သော ကျောက်များမှာ အဝေးမှ သယ်ဆောင်လာ သော ကျောက်များဖြစ်ကြသည်။ ပြဒါးလင်းဂူနှင့် အခြားဒေသများ ဆက်ဆံမှုရှိပြီး ပစ္စည်းဖလှယ်ကြသည်ဟု ယူဆရသည်။

အရှေ့တောင်အာရှ၌ အစားအစာ ရှာဖွေသော လူများ၏ ဘဝကို ပြောင်းလဲစေသော အကြောင်းမှာ ဆန်စပါးစိုက်ပျိုးရေး ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ မြောက်ဘက်ခြမ်း အပါအဝင်ဖြစ်သည့် အိန္ဒိယပြည် အရှေ့မြောက်ပိုင်းဒေသမှ တရုတ်ပြည်တောင်ပိုင်းဒေသ အထိ Oryzanivara ဆန်အမျိုးအစား အလေ့ကျ ပေါက်ရောက် သည်။ ထိုဆန်ကို လူတို့ အစားအစာ ရှာဖွေသောဘဝ၌ပင် ဆွတ်ခူး စားသုံးခဲ့ကြမည်ဟု ခန့်မှန်းကြရသည်။ အလေ့ကျ ပေါက်ရောက် သော ဆန်စပါးကို ဆွတ်ခူး စားသုံးသော အဆင့်မှ ဆန်စပါးကို

စိုက်ပျိုးသောအဆင့်သို့ ကူးပြောင်းလာခြင်းသည် တရုတ်ပြည် တောင်ပိုင်း၌ စတင်ခဲ့သည်ဟု ပညာရှင်အများ လက်ခံကြသည်။

တရုတ်ပြည် Yangzi မြစ် အလယ်ပိုင်းမြစ်ဝှမ်းဒေသ Hunan ၌ Pengtoushan တွင် ၇၅၀၀-၆၅၀၀ ဘီစီ၌ လူတို့အိမ်များနှင့် အခြေတကျ နေထိုင်ကာ ဆန်စပါး စားသုံးသော အထောက်အထား များကို တူးဖော်တွေ့ရှိရသည်။ ထိုဆန်စပါးသည် အလေ့ကျပေါက် ခြင်း မဟုတ်ဘဲ လူတို့စိုက်ပျိုးသော ဆန်စပါးဖြစ်သည်ဟု ပညာရှင်တို့ ယူဆကြသည်။ Pengtoushan ၏ အရှေ့ဘက် Yangzi မြစ်ကြော ဒေသ Zhejiang နယ် Hemudu တွင် ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးသော အထောက်အထားများကို ပိုမိုထင်ရှားစွာ တွေ့ရှိရသည်။ ၎င်းနေရာ တွင် ၅၂၀၀-၄၉၀၀ ဘီစီ၌ လူတို့ သစ်သားအိမ်များနှင့် နေထိုင်ကာ Oryza Indica အမျိုးအစား ဆန်စပါးနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စိုက်ပျိုးကြသည်။ ဆင်၊ ကြွဲ၊ ချေ စသည်တို့ကို အမဲအဖြစ်လိုက်သော် လည်း ဝက်ကိုလည်း မွေးမြူကြသည်။

ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးခြင်းကြောင့် လူဦးရေ တိုးပွားလာသည်။ ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးရန် သင့်လျော်သည့် မြစ်ဝှမ်းဒေသ၌ နေရာသစ်များ ရှာဖွေကာ ဆန်စပါး တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးလာကြသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် မြစ်ကြောင်းများကိုလိုက်၍ ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးရေး ပျံ့နှံ့သည်ဟု ယူဆရသည်။ Yangzi မြစ်လယ်ပိုင်းဒေသ၌ စတင် ခဲ့သော ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးရေးသည် မြစ်ကြေပိုင်း အရှေ့ဘက် အလယ်ကမ်းခြေဒေသသို့ ပျံ့နှံ့သွားသည်။ ထို့နောက်တွင် တရုတ် ပြည် တောင်ပိုင်းကမ်းခြေဒေသသို့လည်းကောင်း၊ ထိုင်ဝမ်ကျွန်းနှင့် ဆန်ပိုင်တို့မှတစ်ဆင့် ကျွန်းပိုင်း အရှေ့တောင်အာရှသို့လည်း ကောင်း ပျံ့နှံ့သွားသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင် Yangzi မြစ်လယ်ပိုင်း

ဒေသမှ အနောက်ဘက် မြစ်ညာဒေသသို့ ပျံ့နှံ့ပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် Brahmaputra မြစ်ကြောင်းကိုလိုက်၍ အိန္ဒိယပြည် အရှေ့ဘက် ပိုင်းသို့လည်းကောင်း၊ ဧရာဝတီ၊ သံလွင်၊ မဲခေါင်၊ မြန်မာမြစ်ကြောင်း များကိုလိုက်၍ ကုန်းပိုင်း အရှေ့တောင်အာရှသို့လည်းကောင်း ပျံ့နှံ့ သွားသည်ဟု ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးရေး ပျံ့နှံ့ပုံကို ပညာရှင်များက ပုံဖော် ကြသည်။

ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးမှု ပျံ့နှံ့ခြင်းသည် ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးသော Mongoloid လူမျိုးများ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခြင်းကို အခြေခံသည်။ တရုတ်ပြည်တောင်ပိုင်း၌ရှိသော Mongoloid များသည် အရှေ့ တောင် အာရှသို့ ဝင်ရောက်၍ ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးလာကြရာ အရှေ့ တောင် အာရှ၌ အစားအစာ ရှာဖွေသောဘဝနှင့် နေထိုင်သော Australoid လူမျိုးများ၏ အခြေအနေ ဆုတ်ယုတ်သွားသည်။ ယခုတွင် အရှေ့တောင်အာရှ နေရာဒေသအနှံ့ Mongoloid များ နေထိုင်ကြပြီး Australoid များအနေဖြင့် ဖိလစ်ပိုင်နှင့် မလေး ကျွန်းဆွယ်ရှိ Negrito များနှင့် New Guinea ကျွန်းတစ်ဝိုက်ရှိ Melanesian များသာ ကျန်ရှိတော့သည်။

ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးရေး ပျံ့နှံ့မှုနှင့်အတူ ဘာသာစကား ကွဲပြား မှုလည်း ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ Yangzi မြစ်လယ်ပိုင်းဒေသ၌ ဆန်စပါး စတင်စိုက်ပျိုးသော Mongoloid များသည် Austric ဘာသာ စကား ပြောသောသူများဖြစ်ကြသည်။ တရုတ်ပြည် အရှေ့ဘက် ပင်လယ်ကမ်းခြေနှင့် ထိုင်ဝမ်ကျွန်းမှတစ်ဆင့် ကျွန်းပိုင်း အရှေ့ တောင် အာရှသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သော Mongoloid များသည် Austronesian ဘာသာစကား ပြောသောသူများဖြစ်ကြသည်။ တရုတ်ပြည် အနောက်ဘက်ပိုင်းမှတစ်ဆင့် အိန္ဒိယပြည် အရှေ့ဘက်

ပိုင်းနှင့် ကုန်းပိုင်း အရှေ့တောင်အာရှသို့ ဝင်ရောက်နေထိုင်လာသော Mongoloid များကမူ Austroasiatic ဘာသာစကား ပြောသော သူများ ဖြစ်လာကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် ကုန်းပိုင်း အရှေ့တောင်အာရှ၌ ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးရေးကို စတင်သော Mongoloid များသည် Austroasiatic စကားပြောသူများဖြစ်ကြပြီး ၎င်း Austroasiatic စကားပြောသောသူများအဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မွန်၊ ဝါ၊ ပလောင် သည်တို့ ပါဝင်ကြသည်။

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံမြောက်ပိုင်းရှိ Phung Nguyen နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းရှိ Ban Kao စသော နေရာများ၌ ပြုလုပ်သော တူးဖော်မှုများအရ ထိုနေရာဒေသများ၌ ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးရေးသည် ၂၀၀၀-၂၀၀၀ ဘီစီ၌ စတင်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သော နိုင်လုံသည် အထောက် အထားကို အမရပူရအနီး တောင်သမန် တူးဖော်ရာမှ ရရှိပြီး ၅၀၀ ဘီစီမှသာဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အခြား အရှေ့တောင်အာရှ ဒေသများနည်းတူ မြန်မာနိုင်ငံ၌လည်း ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးရေးသည် ၂၀၀၀-၂၀၀၀ ဘီစီ၌ စတင်ခဲ့မည်ဟု ခန့်မှန်းရသည်။

ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးခြင်းကြောင့် လူ့ဘဝ ပြောင်းလဲလာသည်။ ထိုအခါ အိမ်များဆောက်လုပ်ကာ အခြေတကျ နေထိုင်လာကြသည်။ အစုအဖွဲ့နှင့်နေသော ဓလေ့ရှိသောကြောင့် ကျေးရွာများ ပေါ်ပေါက် တာသည်။ အစားအသောက် လုံလောက်စွာ ထုတ်လုပ်နိုင်သော ကြောင့် တစ်ဖက်တွင် ပစ္စည်းဥစ္စာ စုဆောင်းပြီး တစ်ဖက်တွင် ထုတ်လုပ်ပြီး ဖလှယ်ကြသည်။ အသုံးပြုသော လက်နက်များလည်း ပြောင်းလဲလာသည်။ ကျောက်လက်နက် အမျိုးအစား ပိုမိုထွေပြား သော လက်နက်တစ်ခုလုံး ချောမွေ့အောင်သွေး၍ အသုံးပြုလာ

ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့ ကျောက်လက်နက်ချောများ တွေ့ရှိရခြင်းသည် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ကိုင်လာခြင်း၏ သာကေတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်လာပြီးနောက် တိုးတက်ပြောင်းလဲမှု နောက်တစ်ဆင့်သည် သတ္တုလက်နက်များ အသုံးပြုလာခြင်းဖြစ်သည်။ အရှေ့တောင်အာရှတွင် သတ္တုလက်နက်များ သုံးစွဲလာမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဒေသတွင်း ကွဲပြားမှုရှိသည်။ ကျွန်းပိုင်းအရှေ့တောင်အာရှတစ်ဝန်းနှင့် ကုန်းပိုင်း အရှေ့တောင်အာရှဒေသအချို့တို့တွင် ကြေးလက်နက် သုံးစွဲမှုအဆင့်ကို မမြတ်သန်းဘဲ သံလက်နက် သုံးစွဲမှုအဆင့်သို့ တိုက်ရိုက်ကူးပြောင်းသည်။ ကျွန်းပိုင်းအရှေ့တောင်အာရှ ဒေသအချို့ အထူးသဖြင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ မြောက်ပိုင်းနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ အရှေ့မြောက်ပိုင်းတို့တွင် သံလက်နက်များ အသုံးမပြုမီ ကြေးခေတ် [Bronze Age] ထွန်းကားခဲ့သည်။ ကြေးခေတ်ဟု ဆိုသည်မှာ ကြေးလက်နက် အသုံးပြုခြင်းကိုသာ ဆိုလိုသည် မဟုတ်။ ကြေးလက်နက် အသုံးပြုမှုကို အခြေခံ၍ လူတန်းစား ခွဲခြားမှုရှိသော လူမှုရေးစနစ်နှင့် အတော်အသင့် ကျယ်ဝန်းသော နယ်မြေဒေသကို ချုပ်ကိုင်သော နိုင်ငံရေးအာဏာ တည်ရှိလာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဤသို့သော လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေးစနစ် ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်းသည် ကြေးသတ္တု၏ ရွေးပါးခြင်း ကြေးလက်နက်ကို ချုပ်ကိုင်သော လူနည်းစု၏ ဩဇာအာဏာကြီးမားခြင်း စသည်အကြောင်းများကြောင့် ဖြစ်သည်။

အရှေ့တောင်အာရှ ကြေးသွန်းပညာသည် ၃၀၀၀ ဘီစီ မတိုင်မီ ဒေသအတွင်း၌ သီးခြား စတင်ခဲ့သည်ဟု တစ်ချိန်က ပညာရှင်အချို့ ဆိုခဲ့ကြသည်။ ယခု၌မူ ၁၅၀၀-၁၀၀၀ ဘီစီ၌ စတင်ခဲ့ပြီး တရုတ်ပြည်မှ ရယူသော ပညာဖြစ်သည်ဟု အရှေ့တောင်အာရှ

ကြေးခေတ်ကို အထူး လေ့လာသော Charles Higham က ဆိုသည်။

တရုတ်ပြည်မြောက်ပိုင်း Huanghe (မြစ်ဝါ) မြစ် အလယ်ပိုင်း မြစ်ဝှမ်းဒေသတွင် ကြေးလက်နက် ကိရိယာ အများအပြား တူးဖော်ရရှိရာ အစောဆုံး ကြေးလက်နက်မှာ ၃၀၀၀ ဘီစီမှဖြစ်သည်။ ထိုဒေသ၌ Shang ခေတ် (၁၇၆၆-၁၁၂၂ ဘီစီ) တွင် ကြေးသွန်းပညာ အထူးတလည် ထွန်းကားပြီး Shang မြို့တော် Anyang မှ အလေးချိန် ၅၄၀ ဝိဿာရှိသော ကြေးအိုးကြီးကို တူးဖော်ရရှိကြသည်။

ထို Huanghe မြစ်ဝှမ်းဒေသ၌ စတင်ခဲ့သော ကြေးသွန်းပညာသည် ဆန်စပါး စတင်ရာဖြစ်သော Yangzi မြစ်ဝှမ်းဒေသသို့ ရောက်ရှိလာပြီး ထိုမှတစ်ဆင့် အရှေ့တောင်အာရှသို့ ရောက်ရှိလာခြင်းဖြစ်သည်။

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ မြောက်ပိုင်း Dong Dau, Dong Son အစရှိသောနေရာများ၊ ထိုင်းနိုင်ငံ အရှေ့မြောက်ပိုင်း Ban Chiang, Non Nok Tha အစရှိသောနေရာများ၌ ဆောင်ရွက်သော တူးဖော်မှုများအရ အရှေ့တောင်အာရှ ကြေးခေတ်ကို ပညာရှင်များက ခွဲခြားကြသည်။ ကြေးလုပ်ငန်း အသေးစိတ် အကြောင်းအရာများကို တူးဖော်တွေ့ရှိရာ ကြေးနီသတ္တုရိုင်းဒေသ၌ မိုင်းတူးဖော်ပုံ၊ သတ္တုရိုင်းချိတ်၍ ကြေးနီတုံးများ ပြုလုပ်ပုံ၊ ကြေးနီတုံးများကို ရပ်ဝေးသို့ သယ်ဆောင်ပြီး ကြေးနီနှင့် ခဲမဖြူ ရောနှော ကျိုချက်ကာ ကြေးလက်နက်များ သွန်းလုပ်ပုံ စသည့် အကြောင်းအရာများကို တွေ့ရှိရသည်။ ဤအသေးစိတ် အကြောင်းအရာများကို အခြေခံ၍ အရှေ့တောင်အာရှသည် တရုတ်ပြည် Yangzi မြစ်ဝှမ်းမှတစ်ဆင့်

Huanghe မြစ်ဝှမ်းဒေသ၌ စတင်ခဲ့သော ကြေးသွန်းပညာကို ရယူခဲ့သော်လည်း ထိုရယူခြင်းသည် ကြေးသွန်းပညာ သဘောတရား ရယူခြင်းမျှသာဖြစ်သည်။ ထုတ်လုပ်သော နည်းစနစ်များနှင့် သွန်းလုပ်သော လက်နက်ပစ္စည်းများသည် တရုတ်နည်းစနစ်နှင့် လက်နက်များနှင့်မတူဘဲ ထူးခြားသော အသွင်သဏ္ဌာန်ဆောင်ကြောင်း သိရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၈၉၁ ခုနှစ် ဗန်းမော်၌ ကြေးလက်နက်ကို စတင်တွေ့ရှိပြီး ၁၉၃၈ ခုနှစ်အထိ ကြေးလက်နက် ၁၄ ခု တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ သို့သော် လက်နက်များသည် မြေပေါ်၌ တွေ့ရှိခဲ့သော လက်နက်များဖြစ်သဖြင့် မြန်မာ့ရှေးဟောင်းကြေးလုပ်ငန်း လေ့လာရေးအတွက် နိုင်လုံသော အထောက်အထားများ မဖြစ်ကြပေ။

၁၉၃၈ ခုနှစ် ဟုတလင်မြို့နယ် ညောင်ကန်၌ ကြေးလက်နက်များကို ပထမဦးဆုံး တူးဖော်တွေ့ရှိကြသည်။ ညောင်ကန်သည် သင်္ချိုင်းနေရာဖြစ်၍ လူရိုးစု ၃၇ ခုနှင့်အတူ ကြေးလက်နက် ၁၁ ခုကို တူးဖော်ရရှိသည်။ ညောင်ကန် တူးဖော်တွေ့ရှိချက်များကို အခြေခံကာ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ကြေးခေတ်ထွန်းကားခဲ့သည်ဟု မြန်မာပညာရှင်များက ဆိုကြသည်။ သို့သော် ကြေးလက်နက်များကိုသာ တွေ့၍ ကြေးသွန်းလုပ်ငန်း အထောက်အထားများ မတွေ့ရှိသေးခြင်း၊ ကြေးလက်နက်များကို ဓာတ်ခွဲခန်း စမ်းသပ်မှုများ မပြုလုပ်ရသေးခြင်း စသော အကြောင်းအရာများကို အခြေခံကာ အခြားသော ပညာရှင်များက ကြေးခေတ်ဟု သတ်မှတ်နိုင်ရန် ဆက်လက်လေ့လာသင့်သည်ဟု ဆိုကြသည်။

အရှေ့တောင်အာရှ၌ သံလက်နက်များ စတင်သုံးစွဲသော အချိန်ကာလကို တိကျစွာ မသတ်မှတ်နိုင်သော်လည်း ၅၀၀-၂၀၀၀

ခန့်မှန်း ကုန်းပိုင်း၌ရော ကျွန်းပိုင်း၌ပါ သံလက်နက်များကို သယ်ပြန်စွာ အသုံးပြုလျက်ရှိကြသည်။ အရှေ့တောင်အာရှ နယ်နိမိတ်အတွင်းဒေသများတွင် သံထည်လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ နည်းစနစ်နှစ်ခု ထွန်းကားသည်။ တရုတ်ပြည်တွင် သံထည်ပစ္စည်းများ ပြုလုပ်ရာတွင် ဖိုများ၌ အထူးပြင်းထန်သော အပူချိန်ကိုသုံးကာ သံခွင်းများကို အရည်ပျော်စေကာ ကျိုချက်ပြီး ပုံစံခွက်နှင့် သံလက်နက်များကို သွန်းလုပ်ကြသည်။ အိန္ဒိယပြည်၌မူ အပူချိန် အထိုက်အသင့်ကိုသာ အသုံးပြုပြီး သံခွင်းအတုံးများကို ကျိုချက်ပြီး ဆက်လက်အပူပေး ထုခတ် ပုံဖော်ပြီး သံလက်နက်များကို ခတ်လုပ်ကြသည်။ ပူပြင်းသော အပူချိန် မလိုအပ်သောကြောင့် အိန္ဒိယ နည်းစနစ်သည် ပိုမိုလွယ်ကူ၍ ၎င်းနည်းစနစ်ကို အရှေ့တောင်အာရှ ဒေသ၌လည်း အသုံးပြုကြသည်။

အရှေ့တောင်အာရှ၌ ထွန်းကားလာသော သံထည်လုပ်ငန်းသည် ဒေသအတွင်း၌ စတင်ခဲ့သလော၊ သို့မဟုတ် အိန္ဒိယပြည်မှ နည်းပညာ ရယူခဲ့သလော ဟူသော မေးခွန်းနှင့် ပတ်သက်၍ ပညာရှင်များ စဉ်းစားဆဲဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်တွင် ကြေးနီသတ္တုရိုင်းများကို ကျိုချက်ရာမှ သံရိုင်းကိုလည်း ကျိုချက်တတ်လာနိုင်သည်ဟု ဆိုထားကြသည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း အရှေ့တောင်အာရှနှင့် အိန္ဒိယပြည်၏ ဆက်ဆံရေးသည် ယခင်က ထင်မြင်ခဲ့သည့်အတိုင်း အာရှအေဒီမှ စတင်သည်မဟုတ်။ Ian Glover ၏ လေ့လာချက်အရ ၇၀၀ - ၆၀၀ ဘီစီမှ စတင်ခဲ့ပြီး အရှေ့တောင်အာရှ၌ သံလက်နက်များ သုံးစွဲလာသော အချိန်နှင့် တိုက်ဆိုင်နေသည်ဟု ဆိုသော အချက်ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် တောင်သမန် တူးဖော်မှုမှ သံဓားနှင့် သံငါးများချိတ်များကို ရရှိခဲ့သည်။ ထိုပစ္စည်းများနှင့်အတူ မဟူရာ [Onyx] ပုတီးစေ့များကိုလည်း တူးဖော်ရရှိသည်။ ၎င်းပုတီးစေ့များသည် အိန္ဒိယပြည်နှင့် အရှေ့တောင်အာရှတို့၏ ရှေးဦးကုန်သွယ်ရေးတွင် ကုန်ပစ္စည်းတစ်ခုအဖြစ် ပါဝင်၍ အရှေ့တောင်အာရှအနှံ့အပြား၌ တွေ့ရှိကြရသည်။ တောင်သမန်ဒေသနှင့် အိန္ဒိယပြည်တောင်ပိုင်း ဆက်သွယ်မှုရှိကြောင်း အထောက်အထားတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ ဆက်သွယ်မှုရှိသော်လည်း တောင်သမန်၌ တွေ့ရသော သံလက်နက်များသည် အဆင့်အတန်းမြင့်သော နည်းပညာနှင့် ထုတ်လုပ်သော လက်နက်များ မဟုတ်သောကြောင့် ပြင်ပမှလာသော လက်နက်များမဟုတ်ဘဲ ဒေသအတွင်း ထုတ်လုပ်သော လက်နက်များဖြစ်မည်ဟု ပညာရှင်များက ယူဆကြသည်။

သံလက်နက်များ သုံးစွဲလာမှုသည် အရှေ့တောင်အာရှလူ့အဖွဲ့အစည်းကို ထူးခြားစွာ ပြောင်းလဲစေသည်။ ကြေးနီနှင့် ခဲမဖြူသတ္တုရိုင်းတို့ထက် သံသတ္တုရိုင်းကို ပိုမိုလွယ်ကူစွာ ရယူနိုင်သဖြင့် သံလက်နက်ကို အများအပြား ထုတ်လုပ် သုံးစွဲလာကြသည်။ ကြေးလက်နက်များကဲ့သို့ လူနည်းစုက ချုပ်ကိုင်သော လက်နက်မဟုတ်ဘဲ လူအများ သုံးစွဲသော လက်နက်ဖြစ်လေသည်။

သံလက်နက်များ သုံးစွဲလာခြင်းကြောင့် တောများခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းခြင်း၊ မြေတူးဆွ၍ ဆည်မြောင်း တားတံမံများ ဆောက်လုပ်ခြင်း အစရှိသော လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆက်နွှယ်နေသော လုပ်ငန်းများကို ပိုမိုတွင်ကျယ်စွာ လုပ်ကိုင်နိုင်လာကြသည်။ အစားအစာနှင့် ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးမျိုး ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား ပိုမိုတိုးတက်

သည်။ လူဦးရေ ပိုမိုတိုးပွားလာသည်။ လူမှုရေးစနစ် ပိုမိုထွေပြားသည်။ လူနေရပ်ကွက် အတိုင်းအတာ ပိုမိုကြီးမားလာသည်။ သတ္တုလက်နက် အထူးသဖြင့် သံလက်နက် သုံးစွဲလာမှု၏ အကျိုးဆက်တစ်ခုမှာ မြို့ပြများ ပေါ်ထွန်းလာခြင်းဖြစ်သည်။ အရှေ့တောင်အာရှ၌ တူးဖော်တွေ့ရှိသော ရှေးဦးမြို့များတွင် နှစ်နိုင်ငံ တောင်ပိုင်း မဲခေါင်မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ Oc-ဆိုင်နိုင်ငံအလယ်ပိုင်း Chao Phraya မြစ်ဝှမ်းဒေသရှိ U Thone နှင့် Nakhon Pathom တို့ ပါဝင်ကြသည်။ Oc-ဆိုင်နိုင်ငံအလယ်ပိုင်း ကျေးလက်ကောသောမြို့ဖြစ်ပြီး အလျား ၁. ၉ အနံ ၀. ၉ မိုင် စတုရန်းပုံသဏ္ဌာန်ဖြစ်သည်။ အေဒီ ၂၄၅ ခုနှစ်၌ ထုတ်ရှိလာသော တရုတ်သံအဖွဲ့၏ မှတ်တမ်းအရ မဲခေါင်မြစ်ဝှမ်း၌ Funan ဟု ခေါ်သောနိုင်ငံ ထွန်းကားပြီး မြို့တော်မှာ နယ်နှင့် ၂၀၀ လီ (၆၅ မိုင်) ဝေးကွာသည်ဟု သိရသည်။ Oc-ဆိုင်သည် ပင်လယ်နှင့် ၁၅ မိုင်သာ ဝေးကွာပြီး ဆိပ်ကမ်းမြို့ဖြစ်သည်။ အရှေ့ဘက် တရုတ်ပြည်မှ အနောက်ဘက် ရောမတို့သို့သာတိုင်အောင် ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်သည့် ပင်လယ်ကြောင်း ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးလမ်းကြောင်းပေါ်၌ တည်ရှိနေပြီး ထိုကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးကို အကြောင်းပြုကာ Oc-ဆိုင်သည် စည်ပင် ထွန်းကားသည်။ Oc-ဆိုင် နှင့် Funan ကို ဆက်သောသူများမှာ Austroasiatic ဘာသာစကားအုပ်စု Mon-Khmer စကားပြောသူများ ဖြစ်ကြသည်။

U Thone သည် ကျေးလက်ကောသောမြို့ဖြစ်ပြီး အလျား ၁. ၀ အနံ ၀. ၅ မိုင် ဘဲဥပုံသဏ္ဌာန်ဖြစ်သည်။ Nakhon Pathom မြို့နှင့် ကျေးလက်ကောသောမြို့ဖြစ်ပြီး အလျား ၂. ၂ မိုင်၊ အနံ

၁. ၂ မိုင် စတုရန်းပုံသဏ္ဌာန်ဖြစ်သည်။ Nakhon Pathom ၌ တွေ့ရှိရသော ငွေတံဆိပ်ပြားနှစ်ခုပေါ်တွင် အေဒီ ၇ ရာစု လက်ရေးဖြင့် “ဗြိဒ္ဓါရဝတိ သွာရပဏ္ဍ” (သီရိဗြိဒ္ဓါရဝတီမင်း ကောင်းမှု) ဟူသော သက္ကတစာ ရေးထိုးထားသဖြင့် U Thone နှင့် Nakhon Pathom ရှိရာဒေသတွင် ဗြိဒ္ဓါရဝတီ အမည်ရှိသောနိုင်ငံ ထွန်းကားခဲ့ မည်ဟု ပညာရှင်များ သုံးသပ်ကြသည်။ U Thone, Nakhon Pathom နှင့် ဗြိဒ္ဓါရဝတီကို တည်ထောင်ခဲ့သူများမှာ Austroasiatic ဘာသာစကားအုပ်စုဝင် မွန်စကားပြောသူများဖြစ်ကြသည်။

အရှေ့တောင်အာရှ၌ တူးဖော်တွေ့ရှိသော မြို့ဟောင်းများ အနက် မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းရှိ ဗီဿနီးမြို့သည် အစောဆုံးသော မြို့တစ်မြို့ဖြစ်သည်။ Oc-eo, U Thong, Nakhon Pathom ကဲ့သို့ အရှေ့တောင်အာရှသို့ အစောဆုံး ဝင်ရောက်လာသော Austroasiatic ဘာသာစကားပြောသူများ တည်ထောင်သောမြို့ မဟုတ်ဘဲ Tibeto-Burman ဘာသာစကားအုပ်စုဝင် ပျူများ တည်ထောင်သောမြို့ဖြစ်သည်။ ပျူများသည် မြန်မာနိုင်ငံ Tibeto-Burman ဘာသာစကားပြောသူများအနက် အစောဆုံး ဝင်ရောက် လာကြသူများဖြစ်သည်။

Tibeto-Burman စကားပြောသူများသည် Mongoloid လူမျိုးများဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ကို တရုတ်များက Qiang ဟု ခေါ်ကြသည်။ Qiang တို့သည် မူလတွင် တရုတ်ပြည် အနောက်မြောက်ပိုင်း၌ နေထိုင်ကြသည်။ တိရစ္ဆာန် မွေးမြူ၍ လှည့်လည်သွားသောဘဝနှင့် နေထိုင်ပြီး တရုတ်တို့က Xiongnu ဟုခေါ်သော Hun များ၏ ဩဇာအောက်၌ရှိကြသည်။ Hun နှင့် တရုတ်တို့ ပဋိပက္ခဖြစ်လာ ကြသောအခါတွင် Qiang များအတွက် အကျပ်အတည်းဖြစ်လာ

သဖြင့် တောင်ဘက်သို့ ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ကြသည်။ သို့သော် တရုတ်များက ဖိပွားရေး၊ လူမှုရေး အင်အားကောင်းလာပြီး နယ်မြေ ဒေသ ချဲ့ထွင်လာသောကြောင့် Qiang များသည် တောင်ဘက်ရှိ Gansu နယ် Sichuan နယ်သို့ အဆင့်ဆင့် ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ကြ ဖြန်သည်။ ဤသို့ဖြင့် Austroasiatic ဘာသာစကား ပြောသူများ သာ ရှိခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံသို့ Tibeto-Burman ဘာသာစကား ပြောသူများ ဝင်ရောက် နေထိုင်လာကြသည်။ ပျူတို့သည် ၃ ရာစု ဘီစီ၌ မြန်မာနိုင်ငံတွင်းသို့ စတင်ဝင်ရောက်ပြီး အေဒီ ၄ ရာစု ဆောက်သောအခါ မြေပြန့်ဒေသအားလုံးနီးပါး၌ ဩဇာပြန့်ကြက် နိုင်ကြသည်ဟု ဒေါက်တာသန်းထွန်းက ဆိုသည်။

ဗီဿနီးသည် အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် စတုရန်း ပုံသဏ္ဌာန် ဖြစ်သည်။ အရှေ့ဘက်မြို့ရိုး ၁. ၉ မိုင် ရှည်လျားပြီး မြောက်ဘက် မြို့ရိုး ၁. ၈ မိုင် ရှည်လျားသည်။ မြို့အတွင်း အုတ်အဆောက်အအုံ ဆု ၃ တူးဖော်ခဲ့ရာ အစောဆုံး အဆောက်အအုံမှာ ၁ ရာစု ဘီစီ ၁ ရာစု အေဒီတွင် ဆောက်လုပ်ခဲ့သော အဆောက်အအုံဖြစ်သည်။ အုတ်ဖြင့် ဆောက်လုပ်သော နည်းပညာသည် အိန္ဒိယပြည်မှ ရယူ ခဲ့သော နည်းပညာဖြစ်သည့်အပြင် အုတ်အရွယ်အစားမှာလည်း အိန္ဒိယပြည်၌ အသောကမင်းက ပါဠိလိုပုတ်၌ စတင်အသုံးပြုခဲ့ပြီး အုတ်ဖြင့် Andhra ဒေသ၌ အသုံးပြုလျက်ရှိသော အုတ်အရွယ် အစားဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်စေကာမူ ၎င်းအုတ်အဆောက်အအုံတွင် သစ်သားအဆောက်အအုံ၏ နည်းစနစ်များကို အသုံးပြုထားသည်။ သစ်ခိုး၏ အလေးကို သစ်သားတိုင်များကသာ ထမ်းထားပြီး အုတ်ခုံများသည် အကာအရံအတွက်သာဖြစ်သည်။

ဤအစောပိုင်း အဆောက်အအုံသည် ယူတို့၏ ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံနှင့် ပတ်သက်သော အဆောက်အအုံဖြစ်သည်။ ယူတို့၏ဓလေ့တွင် သေဆုံးသောသူ၏ အလောင်းကို မီးသဂြိုဟ်ပြီး အရိုးနှင့် ပြာများကို အရိုးအိုးဖြင့် ကောက်ယူ သိမ်းဆည်းထားသည်။ ဤအစောပိုင်း အဆောက်အအုံသည် အရိုးအိုးများ သိမ်းဆည်းနေ အတွက် အသုံးပြုသော အဆောက်အအုံဖြစ်သည်။

အေဒီ ၄-၅ ရာစုတွင်မူ ဗိဿနိုး၌ စေတီများ တည်လာကြသည်။ အိန္ဒိယပြည်တောင်ပိုင်း Andhra နယ် Nagarjunakonda ၌ ရှိသော စေတီအချို့နှင့် ပုံစံတူသော စေတီများဖြစ်ကြသည်။ ၁ ရာစု ဘီစီမှ အေဒီ ၄ ရာစုအထိ အိန္ဒိယပြည်တောင်ပိုင်းကို Andhra မင်းများ ဖွဲ့စည်းချုပ်ကိုင်ထားခြင်းကို အကြောင်းပြုပြီး အိန္ဒိယ သမုဒ္ဒရာ အတွင်း ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး အထူးတလည် ထွန်းကားသည် အနောက်ဘက်တွင်ရှိသော ရောမ အင်ပါယာနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်သည့်အပြင် အိန္ဒိယ ကုန်သည်များသည် အရှေ့တောင်အာရှသို့ သွားရောက်ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားကြသည်။ အိန္ဒိယပြည် တောင်ပိုင်း၌ ဗုဒ္ဓသာသနာ ထွန်းကား၍ Amaravati, Nagarjunakonda အစရှိသော နေရာများတွင် စေတီပုထိုးများ တည်ကြသည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာတွင်လည်း ဂိုဏ်းအမျိုးမျိုး ထွန်းကားခဲ့သည်။ ဗိဿနိုး၌ တည်လုပ်သော စေတီများသည် Nagarjunakonda ၌ ထေရဝါဒဂိုဏ်းဝင် အပရမဟာဝိနသေလိယဂိုဏ်းနှင့် ပဿာသကဂိုဏ်းတို့ တည်လုပ်သော စေတီများ၏ပုံစံကို ယူကြသည်။ ယူယဉ်ကျေးမှုကို အထူး လေ့လာသော ပညာရှင် Jamieson Stargardt က ဆိုသည်။ ဗိဿနိုးစေတီများ တည်လုပ်ရာတွင်လည်း အိန္ဒိယ ဗိသုကာများမဟုတ်ဘဲ ယူဗိသုကာများသာလျှင် တည်

သည်ဟု Stargardt က ဆောက်လုပ်ရေး ကျွမ်းကျင်မှုရှိသောသူများ ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် အိန္ဒိယပြည်တောင်ပိုင်းနှင့် စီးပွားရေးအရ ဆက်ဆံမှုရှိခဲ့ကြောင်းကို တောင်သမန် တူးဖော်တွေ့ရှိမှုများအရ သိရသည်။ ထိုဆက်ဆံမှုကို အခြေခံကာ ဗိဿနိုးရှိ ယူတို့သည် ဗုဒ္ဓသာသနာနှင့် အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှုကို ရယူခဲ့ကြသည်။ သို့သော် အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှု ရယူခြင်းသည် မိမိတို့၏ လိုအပ်ချက်နှင့် မိမိတို့၏ ယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာကို အခြေခံ၍ ရယူခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုလိုအပ်ချက်နှင့် ထိုအစဉ်အလာနှင့် ကိုက်ညီအောင်လည်း အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှုကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲသည်။

ဤသို့ဖြင့် Anyathian ကျောက်လက်နက်များဖြင့် စတင် လေ့လာနိုင်သော မြန်မာသမိုင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ခုတည်း၏ သမိုင်းသမိုင်းမဟုတ်ဘဲ အရှေ့တောင်အာရှသမိုင်း၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ဖြစ်သည်။ မြန်မာသမိုင်း၏ အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲ တိုးတက်မှုသည်လည်း အရှေ့တောင်အာရှဒေသ တစ်ခုလုံး၏ သမိုင်းလဲ တိုးတက်မှုကို အခြေခံသည်။ အရှေ့တောင်အာရှ သမိုင်းရေးသားများသည် ကြေးသွန်းပညာ၊ သံထည်လုပ်ပညာ၊ အုတ်တောက်အဖုံနှင့် ပတ်သက်သော ဗိသုကာပညာ အစရှိသော ပညာများကို ဒေသပြင်ပမှ ရယူခဲ့သော်လည်း ထိုနည်းပညာကို မိမိတို့၏ အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီစွာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲပြီး ဒေသ အတွင်း သီးခြားယဉ်ကျေးမှု အစဉ်အလာများ ထူထောင်သွား ကြောင်းကို မြန်မာသမိုင်း၏ တိုးတက် ပြောင်းလဲမှုအစဉ်တွင် တွေ့မြင်နိုင်သည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

- ၁။ Bellwood, Peter, *Prehistory of the Indo-Malayan Archipelago*, 1985.
- ၂။ Higham, Charles, *The Archaeology of Mainland Southeast Asia*, 1989.
- ၃။ Higham, Charles, *The Bronze Age of Southeast Asia*, 1996.
- ၄။ Higham, Charles, *Prehistoric Thailand*, 1998.
- ၅။ Myint Aung, U, "A Review of Padalin Culture", *Myanmar Historical Research Journal*, December 2000.
- ၆။ *Proceedings of the Workshop on Bronze Age Culture in Myanmar*, 1999.
- ၇။ Stargardt, Janice. *The Ancient Pyu of Burma*, Vol I, 1990.
- ၈။ Tarling, Nicholas. ed, *The Cambridge History of Southeast Asia*, Vol I, 1992.
- ၉။ Tatter Sall, Ian, *The Fossil Trail*, 1995.
- ၁၀။ Than Tun, "Myanma History: A Humanities Approach", *Asian Research Trends*, (4) 1994.
- ၁၁။ Wheatley, Paul. *Nagara and Commandery*, 1983.
- ၁၂။ အောင်သော်၊ ဦး၊ "ပြဒါးလင်းဝူ ကျောက်ခေတ်ယဉ်ကျေးမှု၊ တက္ကသိုလ် ပညာပဒေသာစာစောင်၊ ဇန်နဝါရီ ၁၉၇၁။"

ဟိန္ဒူစာပေနှင့် ဟိန္ဒူမြန်မာပြန်

စာတမ်းရှင်း - ပါရဂူ

စာတမ်းရှင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

အမည်ရင်း ဦးလှကြိုင် ဖြစ်သည်။

အသက် (၁၅) နှစ်တွင် ပထမငယ်တန်း၊ (၁၆) နှစ်တွင် ပထမလတ်တန်း၊ (၁၇) နှစ်တွင် ပထမကြီးတန်း အောင်မြင်ခဲ့သည်။ အသက် (၁၉) နှစ်အရွယ် ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် အစိုးရ စာချုပ် (ဂုဏ်ထူးတန်း) အောင်မြင်သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၂ ခုနှစ်အထိ အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဗာရာဏသီ ဟိန္ဒူတက္ကသိုလ်တွင် ပညာသင်ယူခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အိန္ဒိယသံရုံး ပြန်ကြားရေးဌာန၌ ဘာသာပြန် အရာရှိ၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ အဖွဲ့ဝင်၊ မြန်မာနိုင်ငံ ထေရဝါဒ ဘာသာ သာသနာပြုအဖွဲ့ အမှုဆောင်၊ သီလိဆိုင်အသင်း နာယက၊ မြန်-စာ-ပြန်အသင်း ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ၊ မြန်မာပြည် တိုင်းအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဟိန္ဒူစာပေအသင်း ဥက္ကဋ္ဌ စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ်မှစ၍ စာပေများ စတင်ရေးသားခဲ့သည်။ ပင်လယ်နှင့် ဘာသာပြန် ကျမ်းစာ၊ ဝတ္ထု စုစုပေါင်း ၈၀ ခန့်ရှိသည်။

၁၉၆၃ ခုနှစ်တွင် “ညီတော်မင်းနန်” စာအုပ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ၁၉၈၆ ခုနှစ်တွင် “ဂေါရီ” စာအုပ်ဖြင့်လည်းကောင်း အမျိုးသမီးစာပေဆုများ ရရှိခဲ့သည်။

၂၀၀၁ ခုနှစ် ပခုက္ကူဦးအုံးဖေ တစ်သက်တာစာပေဆု နှင့် ခံရသည်။

ဟိန္ဒူစာပေနှင့် ဟိန္ဒူမြန်မာပြန်

ပထမဦးစွာ ဟိန္ဒူနှင့် ဟိန္ဒူစာပေအကြောင်း အကျဉ်းပြောပြလိုသည်။ “ဟိန္ဒူ” နှင့် “ဟိန္ဒူ” ကွဲကွဲပြားပြား မသိသူများလည်းရှိသည်။ “ဟိန္ဒူ” မှာ ဟိန္ဒူဘာသာစကားနှင့် ဟိန္ဒူစာပေကို ခေါ်သော ဝေါဟာရဖြစ်ပြီး “ဟိန္ဒူ” က ဟိန္ဒူလူမျိုးကို ခေါ်သောစကားဖြစ်သည်။ ဟိန္ဒူသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး ရပြီးနောက် ပြဋ္ဌာန်း အတည်ပြုသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၌ လွတ်လပ်သော အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတော် ဘာသာစကား၊ ရုံးသုံးဘာသာစကားအဖြစ် သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ထားသော ဘာသာစကားဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ဝိဟာရ်ပြည်နယ်၊ ဥတ္တရပရဒေရှ်ပြည်နယ်၊ မဗျပရဒေရှ်ပြည်နယ်၊ ရာဇျတ်စထန်ပြည်နယ် ဒေလီမြို့တော်တို့၌လည်းကောင်း၊ ပန်ဂျပ်ပြည်နယ်နှင့် ဟိမာကျလပြည်နယ်ရှိ နယ်မြေအစိတ်အပိုင်း အတော်များများ၌ လည်းကောင်း ဟိန္ဒူဘာသာစကားကို သုံးစွဲကြသည်။

မြန်မာဘာသာစကား ဝါကျ၌ကဲ့သို့ပင် ဟိန္ဒူဘာသာစကား ဝါကျ၌လည်း အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် ကတ္တား၊ ကံ၊ ကြိယာ သုံးမျိုး သုံးစွဲကြသည်။ မြန်မာဘာသာနှင့် မတူသော ထူးခြားချက်မှာ ဟိန္ဒူဘာသာ၌ လိင် [Gender] ရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ကြိယာသည် လိင်အရ ကတ္တားနှင့်လည်းကောင်း၊ တစ်ခါတစ်ရံ ကံနှင့်လည်းကောင်း တူညီမှုရှိရသည်။ ဥပမာအားဖြင့် “သူငယ်သည် သွားသည်” ဟု ဆိုလိုသော “လရကာ ဂျာတာဟ” ဝါကျ၌ “လရကာ” (သူငယ်) သည် ပုလ္လိင် [Masculine] ဖြစ်၍ “ဂျာတာဟ” (သွားသည်) ဟူသော ကြိယာ၌ ပုလ္လိင်၏ အမှတ်

လက္ခဏာဖြစ်သော “အာ” ကို အသုံးပြုရသည်။ “သူငယ်မသည် သွားသည်” ဟု ဆိုလိုသော “လရကီ ရှာတီဟဲ” ဝါကျ၌ “လရကီ သည် ကူတ္တိလိင် [Femmine] ဖြစ်နေ၍ “ရှာတီဟဲ” ၌ ကူတ္တိလိင်၏ အမှတ်လက္ခဏာဖြစ်သော “အီ” ကို အသုံးပြုရသည်။

မြန်မာဘာသာစကား ဝါကျ၌ကဲ့သို့ပင် ဟိန္ဒူဘာသာ၌လည်း နှိုင်းဝါကျ [Simple Sentence]၊ သံယုတ္တဝါကျ [Compound Sentence]၊ ဗိဿကဝါကျ [Complex Sentence] ဟူ၍ အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် ဝါကျသုံးမျိုးရှိသည်။

ဟိန္ဒူဘာသာစကား၌ ကိုယ်ပိုင်အက္ခရာ မရှိပေ။ အိန္ဒိယ ရှေးဟောင်း ဩဟိတအက္ခရာမှ ဆင်းသက်လာသော နာဂရီအက္ခရာဖြင့် ရေးသားရသည်။ နာဂရီအက္ခရာဖြင့် ကိုယ်ပိုင်အက္ခရာမရှိသော ပါဠိဘာသာ၊ သက္ကတဘာသာများကိုလည်း ရေးသားကြသည်။

ဟိန္ဒူဘာသာနှင့် ဟိန္ဒူစာပေသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၌ ရှိသော ဘာသာစကားနှင့် ဘာသာစာပေ အမျိုးမျိုးအနက် ရှေးကျသော ဘာသာစကားနှင့် စာပေတစ်ခုဖြစ်သည်။ မြန်မာစာပေ၌ စာပေ သမိုင်းကို ပိုင်းခြားရာ၌ ပုဂံခေတ်၊ ပင်းယခေတ်၊ အင်းဝခေတ်၊ တောင်ငူခေတ်၊ ညောင်ရမ်းခေတ်၊ ကုန်းဘောင်ခေတ် စသဖြင့် မြန်မာ့သမိုင်းခေတ်အရ သတ်မှတ်ပိုင်းခြားထားကြသည်။ ဟိန္ဒူစာပေ သမိုင်းကို ပိုင်းခြားရာ၌မူ မြန်မာစာပေသမိုင်းကဲ့သို့ နိုင်ငံသမိုင်းအပိုင်းခြားခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ စာပေသမိုင်းခေတ်အရလည်းကောင်း၊ စာပေအမျိုးအစားအရလည်းကောင်း၊ ခေါင်းဆောင်ကဗျာဆရာ စာရေးဆရာကို အကြောင်းပြုလျက်လည်းကောင်း ပိုင်းခြားသတ်မှတ် ကြသည်။

ဟိန္ဒူစာပေသမိုင်း၏ အဦးဆုံးခေတ်ကာလကို အာဒိကာလဟု ခေါ်သည်။ အာဒိကာလ ဟူသည်မှာ အဦးဆုံး အချိန်ကာလဟု အနက်အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ဟိန္ဒူစာပေသမိုင်း၏ အာဒိကာလ အဦးဆုံး ခေတ်ကာလကို အကြမ်းဖျင်းအားဖြင့် ၁၀ ရာစုမှ ၁၄ ရာစုအထိ သတ်မှတ်ပိုင်းခြားထားသည်။ ယင်းကာလသည် မြန်မာ စာပေသမိုင်း၏ အရက်ဦးဟုခေါ်လျှင် ခေါ်၍ရနိုင်သော ပုဂံခေတ် နှင့် မရှေးမနှောင်းဖြစ်သည်။

ဟိန္ဒူစာပေသမိုင်း၌ အာဒိကာလ အဦးဆုံးခေတ်ပြီးသောအခါ ပုဗ္ဗမဇ္ဈကာလ ရောက်ရှိလာသည်။ ပုဗ္ဗမဇ္ဈကာလဟူသည်မှာ အလယ်ခေတ် ရှေ့ပိုင်းဖြစ်သည်။ ပုဗ္ဗမဇ္ဈကာလ၏ နှစ်အပိုင်း အခြားမှာ ခန့်မှန်းခြေ ၁၄ ရာစုနှစ်မှ အစပြုသည်။ ပုဗ္ဗမဇ္ဈခေါ် အလယ်ခေတ် ရှေ့ပိုင်း လွန်လာသောအခါ မဇ္ဈကာလခေါ် အလယ် ခေတ် ရောက်ရှိလာသည်။ အလယ်ခေတ်နှောင်းပိုင်း အချိန်ကာလ ခေါ် ဘော (၁၂၀၀-၄၇) အတွင်း သတ်မှတ်ထားသည်။

ဟိန္ဒူစာပေသမိုင်း၌ ၁၄ ရာစု၊ ၁၅ ရာစုနှစ်မှ ၁၉ ရာစုနှစ်အထိ အချိန်အပိုင်းအခြားကို မဇ္ဈကာလဟု ခေါ်သည်။ ယင်းဟိန္ဒူစာပေ ခေတ်အတွင်း “ဘတ္တိကာလ” နှင့် “ရီတိကာလ” အမည်ရှိ စာပေ ရေးသားမှု ပုံစံအရ ခေါ်ဆိုသော စာပေခေတ်များလည်း ပေါ်ပေါက် ဆင်းသက်သည်။ ဘတ္တိကာလသည် ဓမ္မကြောင်းကို အခြေခံပြီး ကဗျာ ဆရာတို့ ဆိုသော ခေတ်ဖြစ်သည်။ ယင်းခေတ်၌ ဟိန္ဒူစာပေလောက အတွင်း ဓမ္မကြောင်းကို ဖွဲ့ဆိုသော သူတော်စင်ကဗျာများ ပေါ်ပေါက် ကြသည်။ ရာမအကြောင်း ဖွဲ့ဆိုသော “ရာမစရိတ မာနသ” ခေါ် စာပေလောက၏ အတောက်ပြောင်ဆုံး ရတနာတစ်လုံးဖြစ်

သော မဟာကဗျာကို ရေးသား ဖွဲ့ဆိုသော သူတော်စင်ကဝိ တုလဆီဒါဆ်သည် ထိုခေတ်၌ ပေါ်ထွန်းလာသော မဟာကဝိ ဖြစ်သည်။ တုလဆီဒါဆ်၏ “ရာမစရိတ မာနသ” မဟာကဗျာသည် ခေါမ မဟာကဗျာ “အိုဒီဆီ” [Odyssey] နှင့် “အီလိယက်” [Iliad] တို့၌ပါသော မဟာကဗျာ၏ လက္ခဏာရပ်များနှင့် ညီညွတ်နေသည်ဖြစ်၍ အိန္ဒိယပြည်တွင်း၌သာမက ပြည်ပ၌ပင် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားနေသော မဟာကဗျာ ဖြစ်သည်။ ဘတ္တိကာလ၌ မေ့ကြောင်းကို ဖွဲ့ဆိုသော ကဗျာဆရာများသည် မေ့ကြောင်း အခြေခံလျက် ကဗျာရေး သားဖွဲ့ဆိုသော အင်းဝခေတ် ရှင်မဟာသီလဝံသနှင့် ရှင်မဟာရဌသာရတို့နှင့် တူညီမှု ရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ရှည်လျားသော အလယ်ခေတ်အတွင်း၌ပင် စာပေအယူအဆ ကဗျာရေးသား ဖွဲ့နွဲ့ပုံ ပုံစံ အနေအထားအရ ပေါ်ထွန်းလာသော အခြားစာပေခေတ် တစ်ခေတ်မှာ “ရီတီ” ကာလခေါ် စာပေခေတ် ဖြစ်သည်။ “ရီတီ” ဟူသည်မှာ နည်းစနစ်ကိုခေါ်သည်။ ကဗျာရေးသား ဖွဲ့ဆိုရန်အတွက် သတ်မှတ် ဘောင်ခေတ်ထားသော နည်းစနစ်သည် “ရီတီ” ဖြစ်သည်။ ယင်းနည်းစနစ်ကို အခြေခံလျက် ကဗျာဖွဲ့ဆိုသော ခေတ်ကို ရီတီကာလဟု ခေါ်သည်။ ရီတီကာလခေါ် ရီတီခေတ်သည်လည်း ဘတ္တိကာလ သို့မဟုတ် ဘတ္တိခေတ် ကဲ့သို့ပင် စာပေရေးသားဖွဲ့ဆိုနည်း သို့မဟုတ် စာပေအယူအဆအရ ခေါ်ဝေါ် သမုတ်ထားသော စာပေခေတ်ဖြစ်သည်။ ရီတီခေတ် ရီတီကာလ၌ ရေးသားဖွဲ့ဆိုထားသော စာပေကဗျာ လင်္ကာများမှာ အလင်္ကာ၊ ရသ အစရှိသော စာပေအင်္ဂါရပ်များပေါ်၌ အခြေခံလျက် ရေးသား ဖွဲ့ဆိုထားကြသော ကဗျာများဖြစ်သည်။ မဇ္ဈကာလခေါ် အလယ်ခေတ်၌ ပေါ်ပေါက်လာသော ဟိန္ဒူစာပေခေတ်များမှာ

ဗျာကို အခြေခံလျက် ပေါ်ပေါက်လာသော ဟိန္ဒူစာပေခေတ်များ ဖြစ်သည်။

ဟိန္ဒူစာပေသမိုင်းကို စာပေသမိုင်းခေတ်အရလည်းကောင်း၊ စာပေအမျိုးအစားအရလည်းကောင်း၊ စာပေ အယူအဆအရလည်းကောင်း သတ်မှတ်ထားသော ခေတ်များအနက် မဇ္ဈခေတ်ခေါ် အလယ်ခေတ်၏ နောက်ပိုင်း၌ ပေါ်ပေါက်လာသော စာပေခေတ်ကို မှတ်မှောက်စာပေခေတ် သို့မဟုတ် ခေတ်သစ်စာပေခေတ်ဟူ၍ ခေါ်ခြင်းသတ်မှတ်ကြသည်။ မျက်မှောက် ဟိန္ဒူစာပေခေတ် သို့မဟုတ် ခေတ်သစ် ဟိန္ဒူစာပေခေတ်၏ နှစ်အပိုင်းအခြားမှာ ၁၉ ရာစုနှစ်မှ စတင်သည်ဟု ဆိုရလိမ့်မည်။ ၁၉ ရာစုနှစ် မျက်မှောက် ဟိန္ဒူစာပေခေတ် သို့မဟုတ် ခေတ်သစ် ဟိန္ဒူစာပေခေတ် အစပြုချိန်မှစ၍ ကဗျာဆရာ သို့မဟုတ် စာရေးဆရာ တစ်ဦးဦးကို အကြောင်းပြု၍ ယင်းကဗျာဆရာ သို့မဟုတ် စာရေးဆရာ၏ အမည်နာမဖြင့် ခေါ်ဝေါ်လာသော စာပေခေတ်များလည်းရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အလယ်ခေတ် (၁၈၅၀-၁၉၀၀)၊ ဒီဇင်ဘာခေတ် (၁၉၀၀) စသော စာပေခေတ်များသည် ယင်းကဲ့သို့ ခေါင်းဆောင်ကဗျာဆရာ၊ စာရေးဆရာ အမည်နာမဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာသော ဟိန္ဒူစာပေခေတ်များ ဖြစ်သည်။

မျက်မှောက် ဟိန္ဒူစာပေခေတ် သို့မဟုတ် ခေတ်သစ် ဟိန္ဒူစာပေခေတ်ကာလအတောအတွင်း စာပေအယူအဆ၊ စာပေဝါဒကို အခြေခံပြုလျက် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဟိန္ဒူစာပေခေတ် သို့မဟုတ် စာပေအယူအဆ၊ စာပေဝါဒများလည်းရှိသည်။ ယင်းတို့ကား စာပေဝါဒ [Romanticism]၊ ယထတ္ထဝါဒ [Realism]၊ အနုပညာဝါဒ [Progressive Literature] များဖြစ်သည်။

ခေတ်သစ်ကဗျာ အယူအဆသည်လည်း ယင်းခေတ်၌ ပေါ်ပေါက်လာသော စာပေအယူအဆဖြစ်သည်။ ယင်းတို့အထဲက စာပေအယူအဆ၊ စာပေဝါဒ အတော်များများသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးစ မြန်မာနိုင်ငံ အပါအဝင် အခြားအာရှနိုင်ငံများ၏ စာပေလောက၌လည်း ဆွေးနွေးစရာ စာပေကြောင့်အရာများ ဖြစ်လာကြသည်။

ယင်းတို့အနက် ဆာယာဝါဒခေါ် ရိုမန်တစ်စစ်စစ်လင်းသည် ရှေးဟောင်း ဂန္ထဝင် အယူအဆနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် အယူအဆ ဖြစ်သည်။ ရိုမန်တစ်စစ်စစ်လင်း၏ ထူးခြားချက်များမှာ သဘာဝကို မြတ်နိုးခြင်း၊ အမြင်ကျယ်သော လူသားဝါဒကို ယုံကြည်ခြင်း၊ ကဗျာကို အချုပ်ခြယ် ကင်းရှင်းစွာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ဖွဲ့ဆိုခြင်းများ ဖြစ်ကြသည်။

ဟိန္ဒူစာပေ၌ ၂၀ ရာစုနှစ် အစပိုင်းလောက်က ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သော “ရီတီကာလ” ခေါ် ရီတီခေတ်နှင့် ဒီဝေဒီခေတ်ကို ဆန့်ကျင်လျက် ဆာယာဝါဒခေါ် ရိုမန်တစ်စစ်စစ်လင်း ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆာယာဝါဒခေါ် ရိုမန်တစ်စစ်စစ်လင်း အယူအဆကို လက်ကိုင်ထားကြသော ဟိန္ဒူကဗျာဆရာများ၏ စာပေတော်လှန်ရေးမှာ ပုဂ္ဂလိက လွတ်လပ်မှုပေါ်တွင် အခြေခံသည်။

ယထတ္ထဝါဒ ခေါ် [Realism] စာပေ အယူအဆသည် ခေတ်သစ် ဟိန္ဒူစာပေခေတ်၌ ပေါ်ပေါက်လာသော စာပေဝါဒ သို့မဟုတ် စာပေအယူအဆတစ်ခုဖြစ်သည်။ မြန်မာစာပေလောက၌လည်း ရိုမယ်လစ်လင်းကို သရုပ်မှန်ဝါဒ၊ ယထာဘူတဝါဒ စသည်ဖြင့် မြန်မာပြန်ဆိုကြပြီးလျှင် အတော်များများ ဆွေးနွေး

ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ လူတန်းစားတိုက်ပွဲ အတွေးအခေါ်ကို အခြေခံလျက် ဇာတ်ဆောင်သစ် သို့မဟုတ် ဟိုးဇိုးသစ် ဖန်တီးခြင်းသည် “ရိုမယ်လစ်လင်း” ၏ ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်သည်။

“ရိုမယ်လစ်လင်း” စာပေအယူအဆနှင့် “ပရိုဂရက်ဆစ်” စာပေ အယူအဆ နှစ်ခုမှာ တူညီသော သဘောရှိသည်။ ရိုမယ်လစ်လင်းနှင့် ပတ်သက်သော စာပေလှုပ်ရှားမှုကို တိုးတက်သော [Progressive] စာပေလှုပ်ရှားမှုအဖြစ်ဖြင့်လည်း သိထားကြသည်။ ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် နာမည်ကျော် ဟိန္ဒူဝတ္ထုရေးဆရာ ပရေမ်ကျန်ကို ဥက္ကဋ္ဌ တင်မြှောက်လျက် တိုးတက်စာရေးဆရာများအဖွဲ့ [Progressive Writers Union] ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ပြီး ယင်းစာပေ အယူအဆ၊ စာပေဝါဒကို နိုင်ငံအနှံ့ ဖြန့်ဖြူးကြသည်။ တောင်သူ လယ်သမား၊ အလုပ်သမား၊ အပယ်ခံ လူတန်းစား၊ အမိန့်ခံ လူတန်းစားများနှင့် ပတ်သက်သော အသိသည်လည်း ရိုမယ်လစ်လင်း စာပေအယူအဆ ဆုပ်ကိုင်ထားသူများအပေါ်တွင် ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု ရှိသည်။ ယင်းစာပေအယူအဆကို နာမည်ကျော် ဟိန္ဒူဝတ္ထုရေးဆရာ ပရေမ်ကျန်တို့၏ ဝတ္ထုများထဲတွင် အောင်မြင်စွာ ခြယ်မှုန်းဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။

ဟိန္ဒူစာပေသမိုင်း၌ မျက်မှောက် ဟိန္ဒူစာပေခေတ် သို့မဟုတ် ခေတ်သစ် ဟိန္ဒူစာပေခေတ်တွင် ပေါ်ပေါက်လာသော အခြား စာပေအယူအဆတစ်ခုမှာ မြန်မာစာပေလောက၌ “မော်ဒန်ကဗျာ” အဖြစ်ဖြင့် ခေတ်စားနေသော ကဗျာသစ် အယူအဆဖြစ်သည်။ ဟိန္ဒူစာပေသမိုင်း၌ ကဗျာသစ် အယူအဆ ထွန်းကားလာသော အချိန်ကာလမှာ ၁၉၄၃ ခုနှစ်လောက်ကဖြစ်သည်။ မြန်မာစာပေ

လောက၌ မော်ဒန်ကဗျာ ခေတ်စားလာသော အချိန်ကာလ စောနေသည်။

ခေတ်သစ်ကဗျာ အယူအဆအရ ကဗျာဆရာသည် ကဗျာ ပတ်သက်၍ သတ်မှတ်ဘောင်ခေတ်ထားသော အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်အောင်ရုန်းထွက်ပြီးလျှင် လွတ်လပ်သောအမြင်ဖြင့် သဘာဝ လူ့လောကကို လေ့လာပြီး ကဗျာရေးသား ဖွဲ့ဆိုသည်။ သို့မဟုတ်လည်း ကဗျာ၏ အရည်အသွေး မြှင့်တင်ထားရန်အတွက် ကဗျာဆရာသည် ဂန္ထဝင်များနှင့် အကျွမ်းတဝင်ရှိနေဖို့ လိုအပ်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆကြသည်။

ကဗျာသစ်ဟု ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ထားကြခြင်း၏ အကြောင်းကဗျာသစ် ကဗျာဆရာသည် ကဗျာနှင့် ပတ်သက်သည့် အကြောင်းအရာနှင့် အတတ်ပညာအမြင်ဖြင့် ယခင်ယခင် ကဗျာဆရာများကွဲပြားခြားနားမှု မရှိလှသော်လည်း ကဗျာသစ်သည် ယခင်ကဗျာများထက် သာလွန်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ကဗျာဉာဏ်ကဗျာအသိနှင့် ပတ်သက်ပြီး ယခင်ယခင် ကဗျာဆရာများ၏ ကဗျာများနှင့်မတူ ကွဲပြားခြားနားမှုရှိသည်ဟူ၍လည်းကောင်း အကြောင်းကြသည်။ ကဗျာသည် မျက်မှောက်ခေတ်ကိုသာ အယုံအကြည်ရှိသည်။ ကဗျာသစ် အယူအဆအရ မျက်မှောက်ခေတ် သို့မဟုတ်ခေတ်သစ်၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်း၊ အမှားအမှန် စေ့ပိုင်းခြားခြင်း၊ အခြေခံအရ အရာဝတ္ထုတိုင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး လူ့အမြင်၊ သရုပ်မှန်အမြင်ရှိသော သိပ္ပံအမြင်ဘက်က ရပ်တည်သူအလှူတရားနှင့် ပတ်သက်သောအသိ [Aesthetic Consciousness] နှင့် ပတ်သက်သည့် အမြင်အရ ကဗျာသစ်သည် အလှူတရား

ကို သရုပ်မှန် [Reality] နှင့် တသီးတခြားဖြစ်သော အရာဝတ္ထုဟု မယူဆပေ။

ဟိန္ဒူစာပေ၌ ကဗျာသစ် ရေးသားဖွဲ့မှု ရှိသကဲ့သို့ “အတုကန္တ” ခေါ် ကာရန်မဲ့ကဗျာ ရေးသား ဖွဲ့ဆိုမှုမျိုးလည်းရှိသည်။ ဟိန္ဒူစာပေလောက၌ ကာရန်မဲ့ကဗျာ ရေးသားဖွဲ့ဆိုသော အလေ့အထသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ကာရန်မဲ့ကဗျာ ပေါ်လာသောခေတ်ထက် နှစ် ၅၀ လောက် စောနေသည်။ မျက်မှောက် ဟိန္ဒူစာပေခေတ် သို့မဟုတ်ခေတ်သစ် ဟိန္ဒူစာပေခေတ်၌ စာရေးဆရာ အမည်နာမကို အကြောင်းပြုလျက် ပေါ်ပေါက်လာသော ခေတ်များထဲတွင် ဒွီဝေဒီ အမည်ရှိ ခေတ်တစ်ခေတ် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ မျက်မှောက်ခေတ် ဟိန္ဒူစာပေလောက၌ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသော မဟာဝီရ ပရဆတ် ဒွီဝေဒီ အမည်ရှိ ကဗျာဆရာ၊ စာရေးဆရာ (၁၉၀၃) အမည်နာမကို အကြောင်းပြုလျက် ဒွီဝေဒီခေတ်ဟု ခေါ်ဝေါ် သမုတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

ဒွီဝေဒီသည် ကာရန်မဲ့ကဗျာခေတ်ဘက်မှ ရှေ့နေလိုက်လျက် ဤသို့ရေးသားထားသည်။ “ကာရန်မဲ့ ကဗျာရေးသော စနစ်သည် သက္ကတဘာသာ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၊ ဝင်္ဂလီဘာသာများ၌လည်း ရှိသည်ဖြစ်၍ ဟိန္ဒူဘာသာ၌လည်း မရှိနိုင်စရာအကြောင်းမရှိပေ။ သက္ကတဘာသာသည် ဟိန္ဒူဘာသာ၏ မိခင်ဖြစ်သည် မဟုတ်လား။ သက္ကတဘာသာ၌ရှိသော ကဗျာစာပေတစ်ခုလုံးသည် ကာရန်ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ထားခြင်းမရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ယင်းအကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ သက္ကတဘာသာနောက်လိုက်မည် ဆိုလျှင် အောင်မြင်မှုမရှိစရာ အကြောင်းမရှိပေ။”

ဦးဝေဒီ၏ ယင်းအယူအဆကို လက်ခံပြီးလျှင် ဟိန္ဒူကဗျာဆရာ
အတော်များများသည် သတ္တတဘာသာ၏ ထုံးကို ဟိန္ဒူဘာသာ
အသုံးပြုပြီး ကာရန်မဲ့ ဟိန္ဒူကဗျာကို ရေးဖွဲ့ကြသည်။ ဟိန္ဒူစာ
လောက၏ နာမည်ကျော် ကဗျာဆရာကြီးများ ဖြစ်ကြသော
မိထိလီရူရဏဂုပ္ပတ၊ ပရဆတ်၊ ပန်း၊ နိရာလာတို့၏ ကဗျာများထဲတွင်
“အတုကန္တ” ခေါ် ကာရန်မဲ့ကဗျာများကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ဗဟို
စာပေ၌ရှိသော “မေယနာထဝဓ” ကဲ့သို့သော ကဗျာများသည်လည်း
ကာရန်မဲ့ကဗျာများဖြစ်သည်။

ဟိန္ဒူစာပေအကြောင်း အတော်အသင့် တင်ပြပြီးပြီ။ ယခု
“မိမိနှင့်ဟိန္ဒူ” အကြောင်း အထိုက်အလျောက် တင်ပြပါမည်။

မြန်မာစာပေလောကထဲ ခြေချလာသူများသည် တစ်ယောက်
နှင့် တစ်ယောက် အခြေခံ အကြောင်းရင်းချင်း မတူကြပေ။ တချို့
အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် ရည်ရွယ်ချက်နှင့် မြန်မာစာ
လောကထဲ ဝင်ရောက်လာပြီး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက်
တစိုက်မတ်မတ် စာရေးသည့်အလုပ် လုပ်သွားကြသည်။ တချို့
ဝါသနာအရ စာရေးရင်းနှင့် အောင်မြင်မှုရှိလာသောအခါ သူ
စာရေးဆရာအလုပ်သည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဖြစ်လာသည်
အခြားအကြောင်း တစ်ကြောင်းကြောင်းကြောင့် စာပေလောကထဲ
ဝင်ရောက်လာသူများလည်းရှိသည်။ ကျွန်တော့်အကြောင်း ဖြေ
လျှင်မူ ဝါသနာအရ စာရေးသူဖြစ်သည်။ စာရေးစဉ်က မည်
မည်ပုံ စာရေးမလဲ ဟူသည့်အတွေး ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ မြန်
မာစာပေလောကထဲ ဝင်ရောက်ရန်အတွက် တံခါးပေါက် သုံး
ပေါက် ရှိသည် ဆိုကြပါစို့။ တံခါးတစ်ပေါက်က ပင်ကိုရေး
စာပေလောကထဲ ဝင်၍ရသည့် တံခါးပေါက်ဖြစ်သည်။ ယင်းတံ

ခါးဝတွင် စာပေလောကထဲ ဝင်လိုသူများ စုပြုံတိုးနေကြသည်။
တံခါးပေါက် တစ်ခုက အနောက်တိုင်း အင်္ဂလိပ်စာပေ
မြန်များနှင့် ဝင်၍ရသည့် တံခါးပေါက်ဖြစ်သည်။ ယင်းတံခါးဝ
သည် လူတွေ တန်းစီနေကြသည်။ မြန်မာစာပေလောကထဲ
ရောက်လိုသော မိမိသည် ယင်းတံခါးပေါက်များက မဝင်ဘဲ
တစ်ယောက်မှ အဝင်အထွက်မရှိသည့် ဟာလာဟင်းလင်းဖြစ်နေ
သော တံခါးပေါက်ကို ရွေးခဲ့လိုက်သည်။ အိန္ဒိယဝတ္ထု အထူးသဖြင့်
ဝတ္ထု ဘာသာပြန်များနှင့် ဝင်၍ရသော တံခါးပေါက် ဖြစ်သည်။
စာပေထဲက ကွက်လပ်ကို ဖြည့်မည်ဆိုသည့် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်
ဝတ္ထု အထူးသဖြင့် ဟိန္ဒူဝတ္ထုများကို စတင်ဘာသာပြန်သည်။
ဇနီးချယ်ရာ၌လည်း ဗုဒ္ဓခေတ်နှင့် ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုကို ခြယ်မှုန်း
သော သမိုင်းနောက်ခံ ဝတ္ထုများကို အဓိကထားပြီး
ပြန်သည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် မိမိတို့နှင့် တရင်းတန်းဖြစ်နေသော
တိုင်းနှင့် ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု အကြောင်းကို စိတ်ဝင်စားကြသည်။
သို့သော်တိုင်လည်း အလားတူပင် ယင်းသဘောထားမျိုးရှိသည်။
မြန်မာပြန်ထားသော ဝတ္ထုများကိုကြည့်လျှင် ယင်းသဘောထား
တစ်ခုခုသည်ကို တွေ့ရလိမ့်မည်။ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု သရုပ်ဖော်
မှုများကို မြန်မာပြန်လိုသည့်ဆန္ဒ ထက်သန်၍ ဂျာမန်ဘာသာမှ
ဘာသာ ပြန်ထားသော “သိဒ္ဓတ္ထ” ဝတ္ထုကိုပင် အင်္ဂလိပ်
ဘာသာဆင့် မြန်မာပြန်လိုက်သည်။ သို့သော်လည်း ယင်းဝတ္ထု
ဘာသာပြန်သလား၊ တခြားဝတ္ထုမျိုးကိုကော ဘာသာ
ပြန်သလားဟု မေးလျှင်မူ အတွေးအခေါ်ပါသော တခြားဝတ္ထုများ
သည် ဘာသာပြန်သည်ဟု ဆိုရလိမ့်မည်။ ဥပမာ မိမိ မြန်မာ

ပြန်သော “စိတြလေခါ” လို ဝတ္ထုမျိုးသည် ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုနှင့် ပတ်သက်သော ဝတ္ထုမျိုးမဟုတ်ပေ။

ကျွန်တော် ပထမဦးဆုံး မြန်မာပြန်သော ဟိန္ဒူဝတ္ထုမှာ ရာဟုလာသံကိစ္စဦး၏ “သီဟသေနာပတိ” ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ ရာဟုလာသံကိစ္စဦးသည် “ဇော်လဂါမှ ဂင်္ဂါသို့” ဝတ္ထုတွင် လူသမိုင်းကို ဝတ္ထုတို တစ်ပုဒ်စီဖြင့် ရေးသား ဖော်ပြသည်။ ဗုဒ္ဓခေတ် ကို ဖော်ပြသောဝတ္ထုမှာ “ဗန္ဓုလမလ္လ” ဖြစ်သည်။ ဝတ္ထုရေးဆရာတွင် ဗုဒ္ဓခေတ်နှင့် ပတ်သက်၍ ရေးစရာ အကြောင်းအရာများ တစ်ပုံ တခေါင်းကြီး ရှိနေသော်လည်း ဝတ္ထုတိုဖြင့် ရေးပြရာ၌ မိမိရေးပြ လိုသော အကြောင်းအရာများကို စုံစုံစေ့စေ့ ရေးပြနိုင်သည့် အခြေ အနေ မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် သီးသန့်လုံးချင်းဝတ္ထုအဖြစ် “သီဟ သေနာပတိ” ကို ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သည်။ သီဟသေနာပတိ သည် ဗုဒ္ဓခေတ်တွင် ရှိခဲ့သော ပဒေသရာဇ်စနစ် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီ အုပ်ချုပ်ရေး စနစ်နှစ်မျိုးအနက် ဝေသာလီဂဏ (ဒီမိုကရေစီ) အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို အခြေခံလျက် ဇာတ်လမ်း ဇာတ်အိမ်ဖွဲ့၍ စိတ်ပါဝင်စားဖွယ် ရေးသားထားသော ဗုဒ္ဓခေတ် သမိုင်းနောက်ခံ ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ ဂဏသန္တာ ခေါ် လွှတ်တော်၌ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ကြသည့် ရာဇာများ မဲဆန္ဒစနစ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ် အတည်ပြုပြီး တိုင်းပြည်နိုင်ငံ အုပ်ချုပ်ကြပုံကို သီဟ သေနာပတိ၌ ဖော်ပြထားသည်။

သီဟသေနာပတိ၏ အဓိကဇာတ်ဆောင် သီဟသည် ထိုခေတ်က တက္ကသီလာတွင် စစ်ပညာ သွားသင်ပြီး ပါမောက္ခသမီး ရောဟိဏီနှင့် လက်ထပ်လျက် ဝေသာလီသို့ ပြန်လာသောအခါ ဝေသာလီဂဏနိုင်ငံ၏ စစ်သူကြီးဖြစ်လာသည်။ သီဟသည် အစ

ပထမက ဂျိန်းဘာသာဝင်ဖြစ်သော်လည်း နောက်ပိုင်း၌ ဗုဒ္ဓ၏တပည့် ဖြစ်လာပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓနှင့် ဆွေးနွေးလျှောက်ထားရာ၌ အရေးကြီးသော ဗုဒ္ဓဿန အယူအဆများ ပါဝင်သည်ကို တွေ့ရသည်။ “သီဟ သေနာပတိ” ဝတ္ထုကို ၁၉၅၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ၌ ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသည်။

မိမိမြန်မာပြန်သော ရာဟုလာသံကိစ္စဦး၏ ဒုတိယ ဟိန္ဒူ ဝတ္ထုမှာ “ဝိဆမဓိတ ယာတြီ” ဖြစ်သည်။ ရာဟုလာ သံကိစ္စဦး၏ “ဝိဆမဓိတ ယာတြီ” ဝတ္ထုကို “အမေ့ခံ ခဏ်သည်” အမည်ဖြင့် မြန်မာ ပြန်ဆိုထားသည်။ ခရစ်နှစ် ၅ ရာစုနှင့် ၆ ရာစုနှစ်လောက်က တရုတ် ပြည်မှ အိန္ဒိယပြည်သို့ တောတောင်အထပ်ထပ်၊ မြစ်ချောင်း အသွယ်သွယ်တို့ကိုဖြတ်လျက် အသက်ဆဲများ စွန့်စား သွားလာ ခဲ့ကြသော ဟာဟိယန်နှင့် ရွှင်ကျန်တို့ကဲ့သို့ ခရစ်နှစ် ၆ ရာစုနှစ်ကပင် ခဏ် ဖြတ်သန်းလျက် သက်စွန့်ကြီးပမ်း အိန္ဒိယမှ တရုတ်ပြည် သွားရောက်ခဲ့သော ဘိက္ခုနုရိန္ဒရယသည် “အမေ့ခံခဏ်သည်” ၏ အဓိကဇာတ်ဆောင်ဖြစ်သည်။ ဘိက္ခုနုရိန္ဒရယသည် တရုတ်ပြည် ၌ နှစ်ရှည်လများ နေထိုင်ပြီး သက္ကတဘာသာ ဗုဒ္ဓကျမ်းစာအချို့ကို တရုတ်ဘာသာ ပြန်ဆိုလျက် ရှေးဟောင်း တရုတ် ဗုဒ္ဓစာပေ၏ ထွတ်လပ်ကို ပြည့်ပေးခဲ့သည်။ ဘိက္ခုနုရိန္ဒရယသည် မိမိနိုင်ငံ အိန္ဒိယပြည် မပြန်တော့ဘဲ တရုတ်ပြည်ကိုသာ မိမိ၏ သင်္ချိုင်းမြေ အဖြစ် သတ်မှတ်ထားလိုက်သည်။ “အမေ့ခံ ခဏ်သည်” ဟိန္ဒူဘာသာ မြန် ဝတ္ထုကို ၁၉၇၇ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ၌ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ကျွန်တော်မြန်မာပြန်သော ရာဟုလာ သံကိစ္စဦး၏ တတိယ ဝတ္ထုမှာ “မဓုရဆွပန” ဖြစ်သည်။ မဓုရဆွပန၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ

“ချိုမြိန်သော အိပ်မက်” ဖြစ်သည်။ မရရဆွပန ဝတ္ထု
“လူ့ဘောင်သစ်” ဝတ္ထု နာမည်ဖြင့် မြန်မာပြန်ထားသည်။

ဆိုရှယ်လစ် အတွေးအခေါ်သမိုင်း၌ သိပ္ပံနည်းကျ ဆိုရှယ်လစ်
ဝါဒမတိုင်မီက ဥရောပတွင် စိတ်ကူးယဉ် ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒီများ
ကွဲကွဲလားလားပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ယင်းဥရောပ စိတ်ကူးယဉ် ဆိုရှယ်လစ်
ဝါဒီများ၏ ခေတ်မတိုင်မီကပင် အာရှနှင့် အာရှအလယ်ပိုင်း
ကိုယ်နည်းကိုယ်ဟန်ဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်လောက အိပ်မက် မက်ခဲ့သူများ
ရှိခဲ့သည်။ ယင်းတို့အထဲက “မရရဆွပန” (လူ့ဘောင်သစ်) ဝတ္ထု
ပါသော အဓိကဇာတ်ဆောင် မဇာတ်သည်လည်း တစ်ဦးအပါအဝင်
ဖြစ်သည်။ မဇာတ်သည် ရှေးခေတ် တေဟရန် (အီရန်) နယ်မြေတွင်
ခရစ်နှစ် ၄၉၂ မှ ၅၂၉ အချိန်အတွင်း သာယာအေးချမ်းသော
သာတူညီမျှ ဆိုရှယ်လစ်လောကကို အိပ်မက်မက်ခဲ့သူဖြစ်သည်။
သို့ရာတွင် မဇာတ်၏ စိတ်ကူးသည် ထိုခေတ်က ရုပ်လုံးပေါ်မထွက်
ခဲ့ပေ။ မဇာတ်၏ စိတ်ကူးသည် “လူ့ဘောင်သစ်” ဝတ္ထု
ဦးတည်ချက်ဖြစ်သည်။ “လူ့ဘောင်သစ်” ဝတ္ထုကို ၁၉၇၆
နှစ်ဘာလ၌ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

မိမိမြန်မာပြန်သော နောက်ဟိန္ဒူဝတ္ထုတစ်ခုမှာ ဘဝတိကျ
ဗရမ၏ “စိတြလေခါ” ဖြစ်သည်။ စိတြလေခါ ဝတ္ထု၌ ဝတ္ထု
ဆရာသည် ဆန်းသစ်သော အတွေးအခေါ်ကို အနုပညာမြောက်
ခြယ်မှုန်း ရေးပြထားသည်။ “စိတြလေခါ” ဝတ္ထု၏ ခေတ်မှာ အိန္ဒိယ
သမိုင်း၌ အသောကမင်းတရားကြီး၏ ဘိုးတော် စန္ဒဂုတ် (စန္ဒဂုဏ်)
ဘုရင် အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်သော ခေတ်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း
ဝတ္ထုရေးဆရာသည် ဇာတ်ဆောင်များကိုသာ ယင်းခေတ်
ဇာတ်ဆောင်များအဖြစ် ဖန်တီးပြီး သမိုင်းခေတ်အကြောင်းကို

မသိဘဲ တို့မထားပေ။ သူ၏ဝတ္ထုတွင် ဗီဇဂုဏ်နှင့် ကုမာရဂီရိ
ဆောင်နှစ်ဦး၏စရိုက်ကို နှိုင်းယှဉ်ပြပြီးလျှင် စွန့်လွှတ်မှုအမှန်၊
ဆောင်ပါးအကျိုး ဆောင်ရွက်မှုအမှန် ဆိုသည်မှာ မည်သည့်အရာ
မျှမည် ဆိုသည်ကို မီးမောင်းထိုးပြထားသည်။ လူ့လောကသည်
အမှန်တရား၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု ခံရခြင်းဖြစ်သလော သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်း
ကျင်၏ လွှမ်းမိုးမှု ခံရခြင်းဖြစ်သလော ဆိုသည့် ဒဿနပြဿနာ
အရပ်ကိုလည်း အဖြေရှာထားသည်။ စိတြလေခါ ဝတ္ထုကို ၁၉၉၆
နှစ်တွင် သတ္တမအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

မိမိ၏ အခြား ဟိန္ဒူဘာသာပြန်ဝတ္ထုမှာ နာမည်ကျော် ဟိန္ဒူ
ရေးဆရာ ယရှပါလ်၏ သမိုင်းနောက်ခံဝတ္ထု “ဒိဗျာ” ဖြစ်သည်။
ဤတော် ကချေသည်ဒေဝီ မလ္လိကာ အနားယူတော့မည်ဖြစ်၍
အရိုက်အရာ ဆက်ခံသူအဖြစ် တရားအမတ်ကြီးသမီး ဒိဗျာကို
ရွေးကောက်လိုက်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ဇာတ်စနစ်ကို ရှေ့တန်းတင်
ခြင်းဖြင့် ဗြဟ္မဏီ အမျိုးအနွယ်တစ်ဦးသည် ကချေသည် မလုပ်ရဟု
တောင်းဆိုကြသည်။ ဒိဗျာသည် ဇာတ်စနစ် ဇာတ်ထုံးစံ၏
ဘောင်ဖြစ်သွားပြီး သူ့ဇာတ်မြို့မှ မထင်မရှား ထွက်ခွာသွား
မည် လူ့ဘဝ၏ အထောင်းအထု ခံရပြီးနောက် နောက်ပိုင်း၌
ကချေသည်တစ်ဦး ဖြစ်လာသည်။ ထိုအခါ သူ့ကို
အိတ်ဝင်စားသူ သုံးဦးက ကမ်းလှမ်းကြသည်။
သုံးဦးထဲက စည်းစိမ်ရှင်နှင့် အာဏာရှင် ရဒ္ဒရခီရ၏ မဟာ
အဆင့် အပ်နှင်းခြင်းကိုလည်း ငြင်းပယ်လိုက်သည်။ မဟာဒေဝီ
သည်မှာ လင်ယောက်ျား၏ အရှိန်အဝါမျှသာဖြစ်၍ မိန်းမသား၏
အိတ်ဝင်စားမှုဟု အကြောင်းပြလျက် ငြင်းပယ်လိုက်ခြင်း
ဖြစ်သည်။

ဒုတိယ လက်ကမ်းသူမှာ တစ်ခါက အချစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သူ ဓားကိုင် စစ်သည် ပိထုသေန ဖြစ်၏။ ပိထုသေနသည် သတိသံဝေဂ ရရှိ သွားပြီး ရဟန်းဘဝ ရောက်ရှိသွားသူဖြစ်သည်။ ရဟန်း ပိထုသေန သည် ဒီဗျာအား လောကုတ္တရာနယ်တွင်း၌ ငြိမ်းချမ်းမှုလာယူရန် ဖိတ်ခေါ်သည်။ သို့သော်လည်း ရဟန်း၏ ဓမ္မမှာ တပ်မက်တွယ်တာ ခြင်း ကင်းပြီး မိန်းမသား၏ ဓမ္မမှာ ကမ္ဘာလောကကို ဖန်တီး တည်ဆောက်ခြင်းဖြစ်၍ ရဟန်း၏ ဖိတ်ခေါ်ခြင်းကိုလည်း ငြင်းပယ် လိုက်သည်။

တတိယ ကမ်းလှမ်းလာသူမှာ ပန်းပုဆရာ အနုပညာရှင် မာရိသ ဖြစ်သည်။ မာရိသက မိမိသည် လမ်းပေါ်ကလူဖြစ်သော် လည်း မတည်မြဲသောဘဝတွင် ဒီဗျာအတွက် နှစ်သိမ့်မှု အတွေ့ အထိကို ပေးစွမ်းနိုင်စွမ်းရှိသည်ဟုဆိုသည်။ ဒီဗျာသည် ကမ်းလှမ်း လာသူ သုံးဦးထဲက မာရိသ၏ ဘဝအခြေအနေနှင့် အကြောင်း ပြချက်ကို နှစ်သက်သဘောကျသွားပြီး မာရိသ၏ ကမ်းလှမ်းချက်ကို လက်ခံလိုက်သည်။

“ဒီဗျာ” သည် မိန်းမသားတစ်ယောက်၏ ရဲရင့်ပြတ်သားသော၊ လူသားဆန်သော၊ လက်တွေ့ကျသော၊ သဘာဝကျသော ဆုံးဖြတ် ချက်ကို အနုပညာမြောက်စွာ ခြယ်မှုန်းထားသော ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ မိမိမြန်မာပြန်သော အခြားဟိန္ဒူဝတ္ထုတစ်ခုမှာ အာရိဂပူဒီ၏ “ဓမ္မဘိက္ခု” ဖြစ်သည်။ “ဓမ္မဘိက္ခု” ၏ မြန်မာပြန် ဝတ္ထုအမည်မှာ “ပန်းပုဆရာ” ဖြစ်သည်။ ပန်းပုဆရာ၏ အဓိကဇာတ်ဆောင်မှာ အနုပညာရှင် အဂ္ဂိဝမ္မာ ဖြစ်သည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ တောင်ဘက်ခြမ်း၌ နာဂဇနကောဏ္ဍာ အမည်ရှိ ဗုဒ္ဓအနုပညာလက်ရာ အပြည့်ရှိသည့် နာမည်ကျော် ဗုဒ္ဓလိုဏ်ဂူကြီးတစ်ခုရှိသည်။ ယင်းရှေးဟောင်းလိုဏ်ဂူ

နာဂဇနအမည်ရှိ ဒဿနပညာရှင် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းတော်ကြီး သီတင်းသုံးနေသည်။

အဂ္ဂိဝမ္မာသည် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းနေရာ တစ်နေရာမှ အနုပညာ တစ်ဦးအဖြစ် ခရီးခဲအမျိုးမျိုးကို ဖြတ်သန်းလျက်လည်း ဆင်းရဲဒုက္ခအဖုံဖုံကို ရင်ဆိုင်လျက်လည်းကောင်း၊ ချစ်သူ တွေသော်လည်း တောလွဲလွဲခြင်း၊ အဆင်မပြေဖြစ်ခြင်းများနှင့် ဆုံလျက်လည်းကောင်း၊ ဘုံဝအခြေအနေ အမျိုးမျိုးကို ကြုံသွားသွားပြီးလျှင် နောက်ဆုံး အထီးကျန်ဘဝဖြင့် နာဂဇန သုံးနေထိုင်သော လိုဏ်ဂူသို့ ရောက်သွားပြီး လိုဏ်ဂူကို ကြည့်ဆင်လက်ရာ အနုပညာများဖြင့် ပုံဖော်သူ အနုပညာရှင် ဖြစ်သွားသည်။

အဂ္ဂိဝမ္မာ၏ ကျောက်ဆင်လက်ရာ အနုပညာများဖြင့် တန်ဆာ ထားသော နာဂဇန ကောဏ္ဍာသည် အိန္ဒိယ အနုပညာ ကမ္ဘာကျော် ရှေးဟောင်း အိန္ဒိယအနုပညာ စံနမူနာတစ်ခု ဖြစ်သည်။ “ပန်းပုဆရာ” ဝတ္ထုသည် အနုပညာရှင်တစ်ယောက် ကိုယ်စားပြုသောဘဝကို အနုပညာမြောက်စွာ ခြယ်မှုန်းထားသော ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ “ပန်းပုဆရာ” ဝတ္ထုကို ၁၉၇၈ ခုနှစ်၌ ပထမ ခုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

မြန်မာပြန်သော နောက်ဟိန္ဒူဝတ္ထုတစ်ခုမှာ မိုဟန်လာလ ဒီယောဂီ၏ “အတိတကေကျိတြ” (အတိတ်၏ပုံရိပ်)ကို အမည်ဖြင့် မြန်မာပြန်ထားသည်။ ဝေသာလီဝတ္ထု ဖြစ်ပြီး လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀ ခန့်က ထင်ရှားခဲ့သော ဂဏ (ဒီမိုကရေစီ) နိုင်ငံ ဝေသာလီကို နောက်ခံထား သောထားသော ဝတ္ထုဖြစ်သည်။

ထိုခေတ်က ဝေသာလီဂဏ (ဒီမိုကရေစီ) နိုင်ငံနှင့်ပြိုင်ဘက် အင်အားအကြီးဆုံး ပဒေသရာဇ်နိုင်ငံမှာ မဂဓနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။ မဂဓနိုင်ငံ၌ ဘုရင် ဗိန္ဒုသာရနောက်တွင် ဘုရင် အဇာတသတ် ဆက်ခံ မင်းလုပ်သည်။ အဇာတသတ်သည် ဝဏာရအမတ်ကြီး၏ အကြံဉာဏ်ဖြင့် ဝေသာလီဂဏနိုင်ငံကို အညွန့်တုံးသွားအောင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ဝတ္ထုရေးဆရာသည် ယင်းသမိုင်းနောက်ခံကို အခြေခံလျက် “ဝေသာလီ” ဝတ္ထုကို ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သည်။ ဝေသာလီဝတ္ထု၌ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ အတက်အကျ ဖြစ်ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများကို ခြယ်မှုန်းပြထားသည်။ “ဝေသာလီ” ကို ၁၉၇၅ ခုနှစ် မတ်လ၌ ပထမအကြိမ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

မိမိ၏ ဟိန္ဒူဘာသာပြန် အခြားဝတ္ထုမှာ “မင်းနှင့်ပြည်သူ” ဖြစ်သည်။ “မင်းနှင့်ပြည်သူ” ၏ မူရင်းမှာလည်း “ဝေသာလီ” ဝတ္ထု ရေးသူ မိုဟန်လာလ မဟာတို ဝီယောဂီ၏ “မဟာမံတြီ” အမည်ရှိ ဟိန္ဒူဝတ္ထုဖြစ်သည်။ မဟာမံတြီ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ “အမတ်ချုပ်ကြီး” ဖြစ်သည်။ “မဟာမံတြီ” ကို “မင်းနှင့်ပြည်သူ” အမည်ဖြင့် မြန်မာပြန် ထားသည်။ “မင်းနှင့်ပြည်သူ” ဝတ္ထု၏ နောက်ခံသမိုင်းခေတ်မှာ ခရစ်မပေါ်မီ ၃ ရာစုနှစ်လောက်ကဖြစ်ပြီး ထိုခေတ်က ဇဗ္ဗဒိပ် ကျွန်းကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ်သော အသောက ဘုရင်မင်းတရားကြီးသည် “မင်းနှင့်ပြည်သူ” ၏ အဓိကဇာတ်ဆောင်ဖြစ်သည်။ “မင်းနှင့် ပြည်သူ” ၌ ဝတ္ထုရေးဆရာသည် အုပ်ချုပ်သူဘုရင်များ လိုက်နာ ကျင့်သုံးအပ်သော ကျင့်ဝတ်နှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကိုလည်း ကောင်း၊ ပြည်သူတို့ လိုက်နာ ကျင့်သုံးအပ်သော တာဝန် ဝတ္တရား များကိုလည်းကောင်း မထောက်မညာ မျက်နှာမလိုက် သမာသမတ် ကျကျ အနုပညာမြောက်စွာ ခြယ်မှုန်းရေးပြထားသည်။ “မင်းနှင့်

ပြည်သူ” ကို ၁၉၉၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ၌ ဒုတိယအကြိမ် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေသည်။

ထိုမှတစ်ပါး အခြားဟိန္ဒူလုံးချင်းဝတ္ထုများကိုလည်းကောင်း၊ နာဗေဏ္ဍကျော် ဟိန္ဒူစာရေးဆရာကြီးများ ရေးသားထားသော ဝတ္ထုတို များကိုလည်းကောင်း၊ ဟိန္ဒူဘာသာဖြင့်ရေးသားထားသော ကျမ်းစာ အချို့ကိုလည်းကောင်း မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုခဲ့သည်။

ဟိန္ဒူဘာသာမှ မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုရာ၌ လွယ်ကူမှု၊ အဆင် ပြမှု၊ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု များစွာ ရှိသည်။

(၁) ဟိန္ဒူဘာသာနှင့် မြန်မာ ဝါကျတည်ဆောက်ပုံ တူညီမှု ရှိသည်တ များသည်။

များသောအားဖြင့် အာရှတိုက်နိုင်ငံများမှ ဘာသာစကားများ သည် ဝါကျတည်ဆောက်မှုပြုရာ၌ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု သဘောတူညီမှု ရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့် အာရှနိုင်ငံများ၏ ဘာသာစကားများကို ဘာသာစကား တစ်ခုမှ အခြားဘာသာစကားတစ်ခုသို့ ဘာသာပြန် ရာ၌ အနောက်တိုင်းမှ ဘာသာစကား တစ်ခုခုကို အာရှနိုင်ငံများမှ ဘာသာစကားတစ်ခုနှင့် ပြန်ဆိုခြင်းထက် လွယ်ကူမှုရှိသည်။ အာရှ နိုင်ငံများ တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ ယဉ်ကျေးမှု ကွဲပြားခြားနားမှု ကြီးကြီးသည်လည်း အာရှနိုင်ငံအချင်းအချင်း၏ ဘာသာစကားကို ဘာသာပြန်ဆိုရာ၌ ကြီးမားသော အထောက်အကူဖြစ်ပေါ်စေ နိုင်သည်။ အထူးအားဖြင့် ဟိန္ဒူဘာသာနှင့် မြန်မာဘာသာနှစ်ခုလုံး သည် ပါဠိစကားလုံးများ၏ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှု တူညီနေသောကြောင့် ဟိန္ဒူဘာသာမှ မြန်မာပြန်ဆိုရာ၌ ထူးထူးခြားခြား လွယ်ကူမှုရှိသည် ဟု ဆိုနိုင်သည်။

(၂) မာကလာပင်ပေါ်က ရှဉ့်ကိုက်ပြီး အောက်ကျလာသော ရှဉ့်စားပြီးသား မာလကာသီးကို စားရခြင်းထက် မိမိကိုယ်တိုင် တံခွန်ဖြင့် ချွေးစားသော မာကလာသီးက ပိုအရသာရှိသည်။ မာတလသီး တစ်လုံးကို အဝဲမရှိဘဲ အပြည့်အဝ စား၍ရသည်။

အိန္ဒိယဝတ္ထုများကို အထူးအားဖြင့် ဟိန္ဒူဝတ္ထုများကို တစ်ဆင့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ ဘာသာမပြန်ဘဲ ဟိန္ဒူဘာသာမှ မြန်မာဘာသာ တိုက်ရိုက်ဘာသာ ပြန်ဆိုခြင်းသည် မူရင်းဝတ္ထု၏ အရသာကို ခံစားစေနိုင်သည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှတစ်ဆင့် မြန်မာဘာသာ ပြန်ဆိုထားသော ဟိန္ဒူဝတ္ထုသည် မူရင်းအရသာ ငါးဆယ်သား ပေးနိုင်သည်ဆိုလျှင် ဟိန္ဒူဘာသာမှ မြန်မာဘာသာ တိုက်ရိုက်ပြု ထားသော ဟိန္ဒူဝတ္ထုသည် မူရင်းအရသာ တစ်ပိဿာ ပြည့်ပြည့် တင်းတင်း ပေးနိုင်သည်။

(၃) မြန်မာစာပေလောကထဲ ဟိန္ဒူဘာသာပြန်နှင့် နှိုင်း ဝင်ရောက်လာသော တံခါးပေါက်ဝတွင် တိုးနေသူလည်း မရှိ။ တန်းစီနေသူလည်း မရှိပေ။ မိမိတစ်ဦးတည်းရှိနေသောကြောင့် မြန်မာစာဖတ် ပရိသတ်အား အတုမရှိသော၊ အတုမရှိချေ လက်ဆောင်ကောင်း၊ လက်ဆောင်မွန်ကို ပေးနိုင်ခွင့် ရရှိ ဖြစ်လာသည်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးထားသောဝတ္ထုများကို မြန်မာ ဘာသာပြန်ဆိုရာ၌ တစ်ခါတစ်ရံ ဘာသာပြန်ဆရာနှစ်ဦး ထံ တည်းသောဝတ္ထုကို ဘာသာပြန်မိလျက်သား ဖြစ်သွားကြသည့် ဟိန္ဒူဝတ္ထုကို မြန်မာဘာသာပြန်ဆိုရာ၌ အပြိုင်မရှိသောကြောင့် ယင်းအဖြစ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်မလာနိုင်ပေ။

(၄) မြန်မာစကားသည် ကြွယ်ဝသည်ဟုလည်း ဆို၍ရသည်။ နှစ်ပါးသည်ဟုလည်း ဆို၍ရသည်။

ကြွယ်ဝသည်ဟု ဆိုနိုင်ခြင်းမှာ အနက်အဓိပ္ပာယ်တူ ဝေါဟာရ စကားလုံးများ ကြွယ်ဝနေသည့်အတွက်ကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့သော် လည်း မြန်မာဝေါဟာရ၌ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရ [Technical Terms] ရှားသောကြောင့် စကားလုံး အသစ်များကို ဖန်တီး နေရသည်။ ယင်းသို့ ဖန်တီးရာ၌ တညီတညွတ်တည်း လက်ခံ ထားသော တိကျမှန်ကန်သည့် ဝေါဟာရမရှိသောကြောင့် တစ်ရွာ တစ်ပုဒ်ဆန်း ဖြစ်နေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် Philosophy ဟူသော စကားလုံးကို “အဘိဓမ္မာ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “သဘာဝတ္ထပညာ” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “တွေးခေါ်မြော်မြင်ရေး” ဟူ၍လည်းကောင်း တစ်ကျောင်း တစ်ဂါထာ ခေါ်ဝေါ်နေကြသည်။

ဟိန္ဒူမှ မြန်မာ ပြန်သောအခါ မြန်မာ ဘာသာစကား၌ တစ်ယောက်တစ်ပေါက် သုံးစွဲနေကြသော ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ဝေါဟာရအဖြစ် ဝေါဟာရတစ်ခုခုကို ဟိန္ဒူဘာသာ၌ တစ်ခုတည်း သော ဝေါဟာရအဖြစ် သုံးစွဲသည်ကို သိရှိရ၍ ဟိန္ဒူမှ မြန်မာပြန် သောအခါ ယင်းဝေါဟာရ စကားလုံးမျိုးကို ထည့်သွင်း ပြန်ဆိုခွင့် ရလာသည်။ ဥပမာအားဖြင့် “Philosophy” ဟူသော ဝေါဟာရကို မြန်မာပြန်ဆိုရာ၌ ဟိန္ဒူ သို့မဟုတ် သက္ကတ၌ရှိသော “ဖိလိုဆိုဖီ” အနက်အဓိပ္ပာယ်ထွက်သော “ဒဿန” စကားလုံးသည် အသုံးဝင် ဘာသည်။ ဟိန္ဒူနှင့် သက္ကတဘာသာ၌ “ဒဿန” သည် “အမြင်” ဟူသော အနက်အဓိပ္ပာယ်နှင့် “ဖိလိုဆိုဖီ” ဟူသော အနက်အဓိပ္ပာယ် နှစ်မျိုးထွက်သည်။ အိန္ဒိယ ဘာသာစကားတိုင်းလိုလို၌လည်း ကောင်း၊ သီရိလင်္ကာ စသော အချို့အာရှနိုင်ငံများ၌လည်းကောင်း

၉၉

ပါရဂူ

“ဒဿန” ဟူသော စကားလုံးကို ဖိလိုဆိုဖိ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်အဖြစ် သုံးစွဲနေကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌လည်း ယခုအခါတွင် “ဖိလိုဆို” ဝေါဟာရအတွက် တစ်ယောက်တစ်ပေါက် သုံးစွဲနေကြသော မြန်မာစကားလုံးများကို မသုံးစွဲကြတော့ဘဲ “ဒဿန” ဟူသော စကားလုံးကိုသာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သုံးစွဲလာကြသည်ကို တွေ့ရသည်။

အလားတူပင် ဟိန္ဒူဘာသာ၌ “Logic” ကို “တက္က” ဟုလည်းကောင်း၊ “Logical” ကို “တက္ကိက” ဟူ၍လည်းကောင်း သုံးစွဲထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ၌ “Solar System” ဟူသော ဝေါဟာရ စကားတစ်လုံး ရှိသည်။ ယင်းဝေါဟာရ စကားလုံးကို မြန်မာဘာသာဖြင့် တိတိကျကျ သတ်မှတ်ပေးထားသော ဝေါဟာရစကားလုံး မရှိသော်လည်း ဟိန္ဒူဘာသာ တိတိကျကျ အဓိပ္ပာယ်ရှိရှိ ခေါ်သော “သုရိယမဏ္ဍလ” ဟူသော စကားလုံးရှိသည်။ ထို့ကြောင့် “Solar System” ကို မြန်မာဘာသာအခေါ် “သုရိယမဏ္ဍလ” ဟူသော ဝေါဟာရကို မြန်မာဝေါဟာရအဖြစ် အသုံးပြုလိုက်ရသည်။ ဟိန္ဒူဘာသာ လေ့လာခြင်းနှင့် ဘာသာပြန်ဆိုခြင်း ပြုလုပ်သည့်အတွက်ကြောင့် ယင်းအကျိုးကျေးဇူးမရှိခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

(၅) တခြား အိန္ဒိယဘာသာစကားများဖြင့် ရေးသားထားသော ဝတ္ထုများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှတစ်ဆင့် မြန်မာပြန်ဘဲ ဝေါဟာရတစ်ခုမှတစ်ဆင့် ပြန်သောအခါ ဘာသာစကား တွဲပြားခြားနားနေစေကာမူ တစ်နိုင်ငံတည်း၏ ဘာသာစကားဖြစ်နေ၍ ထူးကောင်း၊ ယဉ်ကျေးမှု အခြေခံချင်း တူနေသော ဘာသာစကား

ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ ဘာသာပြန်ဆိုခြင်းထက် အောင်မြင်မှု ရရှိသည်။

ဥပမာအားဖြင့် “သူ့လိုဘုရင်” စသော တရိုး၏ဝတ္ထုများကို မြန်မာပြန်ရာ၌ မူရင်း ဗင်္ဂါလီဘာသာမှ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ ပြန်ဆိုထားသော ဝတ္ထုများမှတစ်ဆင့် မြန်မာပြန်ဘဲ မူရင်း ဗင်္ဂါလီဘာသာမှ ဟိန္ဒူဘာသာ ပြန်ဆိုထားသော ဝတ္ထုများကို မြန်မာပြန်သည်။ ကျွန်တော်၏ “အဗ္ဗပါလီ” ဝတ္ထု၏ မူရင်းဝတ္ထုမှာ “ဥရုရာတီ” ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ ကျွန်တော်၏ “အဗ္ဗပါလီ” မှာ ဟိန္ဒူဘာသာ ပြန်ထားသော “အဗ္ဗပါလီ” ကို မြန်မာပြန်ထားသည့် ဝတ္ထုဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း အမှာစာ၌ အတိအလင်း ရေးပြထားသော်လည်း စာဖတ်သူများသည် ကျွန်တော်၏ “အဗ္ဗပါလီ” ဝတ္ထုကို မြန်မာလိုရေးဟု ထင်မှတ်သူက ထင်မှတ်ကြပြီး မူရင်း ဟိန္ဒူဝတ္ထုဟု ထင်မှတ်သူက ထင်မှတ်နေကြသည်။ ကျွန်တော် မြန်မာပြန်ထားသော “ယယာတီ” ဝတ္ထုလည်း ထိုနည်းအတိုင်းဖြစ်သည်။ “ယယာတီ” ဝတ္ထု၏ မူရင်းဘာသာမှာ “မရာထီ” ဖြစ်သည်။ “မရာထီ” ဘာသာဖြင့် ရေးသားထားသော မူရင်းဝတ္ထုကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်မှတစ်ဆင့် မပြန်ဆိုဘဲ ဟိန္ဒူဘာသာမှတစ်ဆင့် ပြန်ဆိုသည်ဖြစ်၍ “အဗ္ဗပါလီ” ကဲ့သို့ပင် အောင်မြင်မှုရရှိသည်။

နိဂုံးချုပ်အနေနှင့် တင်ပြလိုသည်မှာ ဟိန္ဒူဘာသာမှ မြန်မာဘာသာပြန်မည့် စာရေးဆရာ သို့မဟုတ် ဟိန္ဒူဘာသာပြန်ဆရာ တစ်ယောက်သစ်ပြဿနာဖြစ်သည်။ ဟိန္ဒူဘာသာပြန်နှင့် မြန်မာစာပေတို့အား ဝင်ရောက်လာသော တံခါးပေါက်တွင် လူတစ်ယောက်မှ ဖြစ်ခြင်းသည် ယခုအချိန်၌ မထောင်းတာသော်လည်း အနာဂတ်တွင် တံခါးပေါက်ထဲ နောက်ထပ်ဝင်လာမည့်သူမရှိလျှင် မြန်မာ

စာပေလောက၌ ကွက်လပ်တစ်ခုဖြစ်လာပေလိမ့်မည်။ ဂျပန်ဘာသာ
မှလည်းကောင်း၊ တရုတ်ဘာသာမှလည်းကောင်း တိုက်ရိုက်ဘာသာ
ပြန်သူများ တစ်ယောက်မက ထွက်ပေါ်လာကြသည်ကို တွေ့ရသော်
လည်း ဟိန္ဒူဘာသာမှ တိုက်ရိုက် မြန်မာပြန်ဆိုသူ မျိုးဆက်သစ်
ပေါ်ထွန်းလာကြသည်ကို မတွေ့ရပေ။ ပေါ်ထွန်းလာဖို့ ကြိုးစား
အားထုတ်နေကြသည်ဆိုသည်ကိုလည်း မကြားရပေ။ ထို့ကြောင့်
အနာဂတ် မြန်မာစာပေလောက၌ ကွက်လပ်တစ်ခု ဖြစ်မလာစေရန်
အတွက် ဟိန္ဒူဘာသာပြန်ဆရာ မျိုးဆက်သစ်များ ပေါ်ထွက်လာကြ
ပါဟု စိတ်စေတနာကောင်းဖြင့် တိုက်တွန်းလိုက်ရပေသည်။

၂၁ ရာစုဦး စာပေအနုပညာရှင်တို့၏
အမျိုးသားရေးတာဝန် - အတိတ်၏ပုံရိပ်များ

စာတမ်းရှင် - ဌေးမောင်

စာတမ်းရှင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

၁၉၂၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ၌ ချောက်မြို့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။
ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မဖြစ်မီက ချောက်မြို့အထက်တန်းကျောင်း
စစ်အတွင်း၌ ရေနံချောင်းမြို့ အင်ဂျင်နီယာကျောင်း၊ ၁၉၆၆ ခုနှစ်၌
ဗဟိုနိုင်ငံရေးတက္ကသိုလ် အမှတ်စဉ် (၉) ၌ ပညာသင်ယူခဲ့သည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက အာရှလူငယ် အစည်းအရုံး၌
ဉာဏဗလမှူး၊ စစ်ပြီးခေတ် ချောက်မြို့ ပြည်သူ့ရဲဘော်တပ်ဖွဲ့၌
အတွင်းရေးမှူး၊ ရေနံမြေ အလုပ်သမား အစည်းအရုံး၌ အမှုဆောင်
နှင့် ရန်ကုန်မြို့၌ စာရေးဆရာအသင်း၊ စာပေပြန့်ပွားရေးအသင်းနှင့်
စာပေလုပ်သားအဖွဲ့တို့၌ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဧပြီလမှစ၍ ယနေ့အထိ နှစ်ပေါင်း ၅၀ ကျော်
စာပေရေးသားခဲ့သည်။ သွေးသောက်၊ မြဝတီ၊ ငွေတာရီ၊ သပြေနှင့်
သိပ္ပံမဂ္ဂဇင်းတို့တွင် အယ်ဒီတာအဖြစ် ၄၅ နှစ်ခန့်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ်က “အရေးတော်ပုံ” ဝတ္ထုဖြင့်လည်းကောင်း၊
၁၉၆၅ ခုနှစ်က “တိုက်ပွဲခေါ်သံ” ဝတ္ထုဖြင့်လည်းကောင်း အမျိုးသား
စာပေဆု နှစ်ကြိမ်ရခဲ့သည်။ “အရေးတော်ပုံ” ဝတ္ထုကို ရုရှားဘာသာ
ဖြင့် ပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၁၉၉၅ ခုနှစ်က “တိုက်ပွဲခေါ်သံ” ရုပ်ရှင်ကို ရိုက်ကွင်း
ဇာတ်ညွှန်းရေးဆရာအဖြစ်နှင့် ဒါရိုက်တာ မောင်တင်ဦးနှင့်အတူ
ရိုက်ကူးခဲ့ရာ ယင်းရုပ်ရှင်ကားသည် အကယ်ဒမီငါးဆု ရခဲ့သည်။

ယခုအခါ မြောက်ဥက္ကလာပမြို့နယ် စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့
ဥက္ကဋ္ဌတာဝန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

၂၁ ရာစုဦးစာပေအနုပညာရှင်တို့၏အမျိုးသားရေးတာဝန်
အတိတ်၏ပုံရိပ်များ

စာပေအနုပညာရှင်တို့၏ အမျိုးသားရေးတာဝန်အကြောင်း တင်ပြ
မည့်အခါတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရေးကြီးသော အလှည့်အပြောင်း
သမိုင်းဖြစ်ရပ်ကို ကြိုတင်၍ တင်ပြရန် လိုအပ်ပါသည်။

မြန်မာပြည်သည် ၁၉ ရာစုနှစ်အတွင်းက အင်္ဂလိပ်တို့နှင့်
စစ်သုံးကြိမ် ဖြစ်ပွားခဲ့ရပြီးနောက် ၎င်းရာစုနှစ် မကုန်ဆုံးမီပင်
အင်္ဂလိပ်တို့၏ ကိုလိုနီနိုင်ငံဘဝသို့ ကျရောက်ခဲ့ရလေသည်။

အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ပထမစစ်ပွဲသည် ဘိုးတော်ဘုရားလက်ထက်
၁၈၈၅-၂၆ ၌ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဒုတိယစစ်ပွဲသည် ပုဂံမင်းလက်ထက်
၁၈၅၂-၅၃ ၌ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ တတိယစစ်ပွဲသည် သီပေါမင်းလက်ထက်
၁၈၈၅ ခုနှစ်၌ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ၁၈၈၅ ခုနှစ်-နိုဝင်ဘာလ ၂၉ ရက်
နေ့၌ သီပေါမင်းနှင့် စုဖုရားလတ် အရှင်နှစ်ပါးကို အင်္ဂလိပ်က
ဖမ်းဆီးသည်။

၁၈၈၆ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁ ရက်၌ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး
ရန်းဒေါ့ ချာချီက ဝိတိုရိယ ဘုရင်မကြီးထံ နှစ်သစ်ကူးလက်ဆောင်
အဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံကို ဆက်သခဲ့ပါသည်။

မြန်မာလူမျိုးတို့သည် နှစ်ထောင်ပေါင်းများစွာ ကိုယ့်မင်း
ကိုယ်ချင်း လွတ်လပ်စွာ နေခဲ့သည့် လူမျိုးဖြစ်သည်။ ကိုယ်ပိုင်
သေဉာဏ်မျှ ကိုယ်ပိုင်စာပေ ခံညားထယ်ဝါစွာရှိသော လူမျိုးဖြစ်ပြီး

ဇာတိသွေး ဇာတိမာန် ထက်သန်သည်။ သူ့ကျွန်မခံလိုစိတ်ရှိသည်။
ထို့ကြောင့်ပင် အရှင်နှစ်ပါး ပါတော်မူပြီး ထီးကျန်စည်ပေါက်ဖြစ်သည့်
ရဟန်းပညာရှိတို့က မချီတင်ကဲ မကျေမချမ်းဖြင့် စာဖွဲ့ခဲ့ကြသည်။

ဆီတန်းနီ ဆရာတော်ကြီးက -

“ထီးသုဉ်းနန်းသုဉ်း ဖြို့သုဉ်းသုဉ်း
သုဉ်းသုံးဝဖြင့် သုဉ်းရပြန်လစ်
သုဉ်းသည့်ခေတ်တွင် ဖြစ်လာရလေ
တို့တစ်တွေမှာ ---
သေသော်မှတည့် ဩော်ကောင်း၏”

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

အချစ်တန်းဆရာဖေက -

“မြန်မာတွေ စည်းကမ်းဖောက်လို့
ထီးနန်းပျောက်ဖြစ်ပြီ
နည်းလမ်းထောက် အသစ်ကိုမိ
ညစ်ပလီအဖို့
မိပစ်လို့ မရှောင်သွေတယ်
ဝှေ့ကောင်တွေ ခွေးဖြစ်ပေါ့ဗျား”

ဟူ၍လည်းကောင်း နာနာကျည်းကျည်း စပ်ဆိုခဲ့သည်။

ကိုယ့်ထီးကိုယ့်နန်း ကိုယ်ကြဌာနန်းနှင့် အရှင်နှစ်ပါးကို တစ်ဆင့်
သည့် “ရွှေပြည်ကြီး” သီချင်းကို ဦးရာပြတ်က ရေးစပ်၍ ရှင်သေ
မင်းအမီးကြီး ဦးဖူးညိုက သီဆိုခဲ့ပါသည်။ သီချင်းစာသားတချို့
ဤသို့ -

“ပင်လယ်ကူးပြီး တစ်နယ်ထုတ်လို့ အကျယ်ချုပ်နှင့်
ထားတာမှာတော့ xxx အရှင်နှစ်ပါး သနားစရာကောင်းလိုက်
ပါတိ xxx အမရပူရ စံဌာနီ မန္တလာပြည် ဒို့အရှင်နှစ်ပါး
ကတော့ xxx ဩော် xxx ဘယ်တော့မှ မပြန်လာပြီ
(အဲတာကြောင့်) အို xxx ရွှေပြည်ကြီး နီးအောင်ပင်လှမ်း၊
နန်းရွှေရပ်မှ ရွှေဘူဟံသာကွန်း ယွန်းနတ်ကယ်စည် xxx

ရောင်နီလာ xxx ကျင်းပါပေါ့ လင်းပြန်ခဲ့ပြီး xxx
ပြသန်ဖျားဆီက စိန်သွားရောင်ခြည် xxx

ဌာနီပုံကွာ ဝေးခဲ့သည်တစ်ခါ xxx ရွှေပြည်တော်သာ
ရောက်နိုင်ဘူးဘုရား xxx ဘယ်သောအခါမှာ နီးရပါ
စည်ထီးနဲ့ကွာ”

မူလက ရွှေတောင်ဆရာလွမ်းအမည်ဖြင့် စာပေရေးသားခဲ့ပြီး
နောက်ပိုင်းတွင် ‘သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း’ အမည်ဖြင့် သမိုင်းစာပေ၊
ချီးချစ်စာပေ၊ နိုင်ငံရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေး လှုံ့ဆော်စာပေများ
ရေးသားခဲ့သည့် ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းမှာ အရှင်နှစ်ပါး
ပါတော်မူသည်ကို မျက်စိဖြင့် ကိုယ်တိုင်တပ်အပ်သေချာ မြင်ခဲ့ရသူ
ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လည်း မျိုးချစ်စိတ် ဇာတိမာန်ကဗျာ
ရေးသားခြင်းများကို ခေတ်အဆက်ဆက် အစဉ်တစိုက် ရေးဖွဲ့ခဲ့ခြင်း
ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာကြီး၏ ကျေးဇူးမှာ ကြီးမားလှပါသည်။

ဆရာကြီး၏ လေးချိုး အချို့မှ ထုတ်နုတ်ဖော်ပြပါမည်။

“သာသနာ မြေပလ္လင် အသရေ လှပေတဲ့
 ရွှေမြတောင် သာတဲ့တိုက်ဆီက
 နေ-လနစ်ဆောင် ပါတော်မူတဲ့အနီကဲကိုဖြင့်
 ကတိုက်ကရိုက် အမြန်မြင်လိုက်တော့
 မခံချင် မာန်ဝင်တဲ့အစွမ်းရယ်နှင့်
 ဪ... မန်းအပျက်တွင်ဖြင့်
 ကြဌာန်းမက်လိုက်ရပုံက ပုခန်းထွက်တဲ့ပြီး
 အကြမ်းဖက်တော့မဟဲ့လို့
 ငမ်းငမ်းတက်သရေယိုအောင်
 နန်းဆက်အမွေကိုလည်း မှန်းမိတဲ့အပြင်”

၁၉၁၉ ခုနှစ် မေလ ၁၈ ရက်တွင် ဦးဘဖေ၊ ဦးပုနှင့် ဦးထွန်းရှိန်
 တို့ အင်္ဂလန်သို့သွား၍ မြန်မာပြည် အုပ်ချုပ်ရေး ပြုပြင်ပေးရန်
 တောင်းဆို ဆွေးနွေးခြင်းအကြောင်းကိုလည်း လေးချိုးရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။

၁၉၂၆-၂၇-၂၈ နှစ်များတွင် သာစည်နယ် မဲတောရွာမှ စံမဲ၏
 လှုပ်ရှားထကြွမှုများကို တစ်ပြည်လုံးက စိတ်ဝင်တမ်း သတင်းဖတ်ရှု
 နားစွင့်ကြသည့်အချိန်ဖြစ်သည်။ စာနယ်ဇင်းတို့က စံမဲအကြောင်း
 အဆက်မပြတ် ရေးသားကြသည်။ “စံမဲ” သီချင်းကို ဦးကျင်ခဲက
 တစ်ပုဒ်၊ နန်းတော်ရှေ့ ဆရာတင်က တစ်ပုဒ် ရေးသားခဲ့ကြရာ
 ဆရာတင်၏ သီချင်းမှာ တောရောမြို့ပါ ပျံ့နှံ့သည်။ စာသားတစ်ပိုဒ်
 က ဤသို့ဖြစ်သည်။

“စံမဲအကြောင်း မပါရင် ဒေါသနှင့် အပြစ်တင် xxx
 မင့်သခင်လာမယ် ဂျာနယ်တွင် xxx ဗန္ဓုလမောင်ရင်
 ခေါင်းပေါင်းစ ဘေးတင် xxx မေးချင်တယ် လာပါစာလွှာမြင်

ဒီလိုပါ မာမီရယ် xxx သာစည်နယ်အတွင်း နေရင်းမတော့
 မဲတောရွာတွင် ကိုစံမဲ xxx ပွဲကြည့်လာတာမြင်”

စံမဲသည် မြန်မာဘုရင်ခေတ်မှ မြင်းတပ်ဗိုလ်တစ်ဦး၏မြေး
 ဖြစ်ကြောင်း ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း သိရသောအခါ
 ထိုစဉ်က စံမဲအကြောင်း လေးချိုး၌ ဤသို့ဖော်ပြခဲ့သည်။

“ရဲသောဇာနည် မဲတော ရွှေသာစည်တဲ့ရှင်
 ပဝေအခါဆီ အဖြစ်မှန်းပြန်တော့
 ပြေငြာနီ အသစ်မန်းကိုမှ

မြန်မာ့ခေတ်တစ်ခုမှာ
 မာယစစ်ဗိုလ်နှင့်လည်း မယွင်းပေဘု
 ကျုံးဆောင်ကာ ရုန်းထောင်လို့ ကျင်းခဲ့တဲ့
 နဝင်းဓာတ်ကယ်နှင့် မင်းခြပ်မို့ မသေးစေဖို့
 ယင်းအရပ်က အချို့ရွေးလိုက်တော့
 ဪ - အတင်းသတ်ဖို့ဖြတ်ဖို့ သွေးရယ်နှင့်
 (ကိုစံမဲဟာတော်) မြင်းတပ် ဗိုလ်မြေး”

၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် ဆရာစံခေါင်းဆောင်သည့်
 လယ်သမားပုန်ကန်မှုကြီး သာယာဝတီနယ်မှ စတင်ဖြစ်ပေါ်ကာ
 နယ်အတော်များများ ကျယ်ပြန့်သွားသည်။ ဆရာစံ၏ ပုန်ကန်မှု
 သည် စံမဲထက် ပို၍ပင် ကြီးမားလှသည်။ စံမဲက တစ်ကိုယ်တော်ကိစ္စ
 ဖြစ်၍ ဆရာစံက လယ်သမားလူကန်းစားအရေးဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က
 ဆရာကြီးက ဤသို့ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။

“ဪ - မြန်မာပြည် တစ်ဝန်းတွင်ဖြင့်
 သာယာဝတီ စခန်းဆီက
 အာဇာနည်အစွမ်းတွေ ဟိုအရင်ယမန်က
 ဗဟိုပလ္လင်ပျံမှာ သမ္မတ မတိမ်းအောင်လို့တဲ့
 ဗိုလ်ဝင်ခံကာ မြန်မာ့ကိန်းတွေနှင့်
 ‘မြစ်မီး’ တောင်ညိုညိုက
 ချောင်ခိုကာ အောင်ပဟိုရ် ရွမ်းလိမ့်မတဲ့
 ထွန်းလဲ့ ခေါင်ပရမေပေနေကွယ်
 အစွန်းမနွဲ့ အညွန်းတဲ့နေကြ
 ဩ --- လွမ်းဖွယ်အောင်မြေ။
 “ရဂုံ ‘စံ’ ချစ်စရာ တပည့်တို့မှာဖြင့်
 ဉှဲ အရဟံ သစ္စာကတိတွေနှင့်
 ဂဠုန် သရဏံ ဂစ္ဆာမိကြပေတော့
 အပြစ်ဘယာ မထိစေချင်တဲ့
 ဖဏိတ စေတနာ မနော ---- ”

တစ်နှစ်လောက်ကြာသောအခါ သုပဏ္ဏက ဂဠုဏရာဇာ ဂဠုန်
 ဆရာစံကို ရှမ်းပြည်နယ်၌ ဖမ်းဆီးမိပြီး ၁၉၃၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ
 ၂၈ ရက်၌ သာယာဝတီ အကျဉ်းထောင်တွင် အင်္ဂလိပ်အစိုးရက
 ကြိုးပေးသတ်ခဲ့သည်။ ဆရာစံ မသေမီ လင်္ကာလေးပိုဒ် ရေးဖွဲ့ခဲ့ရာ
 အပိုဒ် (၃) ကို ဖော်ပြပါမည်။ ဆရာစံသည် ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါ
 သည်။

“ကြောက်သွေးဟူ၍ နှမ်းတစ်စေ့မျှ မဝေစိတ်ထဲ
 ရိပ်မစ်တည့် အမြဲမတည့် လူဟူသည်ကား မရှည်အသက်
 ကြာနေပျက်ကို ပြက်ပြက်ထင်ထင် ငါအမြင်တည်း”

အမျိုးသားရေး နိုင်ငံရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေး စည်းရုံး လှုံ့ဆော်
 လေးချိုးကြီးများ ရေးဖွဲ့နေကျ ဆရာကြီးသည် သခင်အောင်ဆန်း၏
 အဘိုး တော်လှန်ရေးသမားကြီး “ရွှေလရောင်” ဘွဲ့အမည်ခံ
 ဦးမင်းရောင် အကြောင်းကိုလည်း ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။

ဦးမင်းရောင်အကြောင်းကို သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းက ရေးဖွဲ့၏။
 ဦးမင်းရောင်၏ ဇနီး တော်လှန်ရေးမယ် မယ်သင်အကြောင်းကို
 ဇနီးသားမြိုင် ဦးကြော့က ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ ဦးကြော့က ဇာတိမာန်
 ချစ်ချစ်စိတ်အကြောင်း သိကုံးခဲခြင်းကို လူသိနည်းဟန်တူသည်။
 ဦးကြော့က ဤသို့ ချီးကျူးဂုဏ်ပြု၍ ဖွဲ့သည်။

“ခြင်ညီးပါဘိ မတ်ကြီးရှင် ရွှေလရောင်
 ဒေဝမောင် နတ်ဆောင်လို့ ကူးရောထင်
 ရွှေဖူးစာ မေတ္တာဆင်တဲ့
 လှလေးသင် ယဉ်ဖော့ပိုင်းကိုဖြင့်
 အယဉ်တွင် ယဉ်မနှိုင်းကြနှင့်
 ယဉ်ဂိုဏ်းစု သင့်ကြမယ်။
 စစ်ဆင်တဲ့ မတ်မှာဖြင့်
 ချစ်မြတ်တော်မူဖို့ ကောင်းပါပေ
 တောင်စောင်း ဂန္ဓမာချောင်မတော့
 စိန်ဓားမြှောင် ရဲရောင်မြင်းငယ်နှင့်
 စီးချင်းယှဉ် နောက်တော်ကလိုက်ခဲ့
 နှစ်ခြိုက်စွာ တည်ကြည်လန်းပါဘိ

 အားတက်ကာ နှစ်စုံကြည်၍
 ရဂုံတွင် ချစ်လင်နှင့်လိုက်ခဲ့ရ

စစ်တိုက်ရာ စစ်ချီအသွားတွင်ဖြင့်
မယားရှင်ပါတဲ့ ဇာတ်ကယ်လို့
နိပါတ်တော် ဘယ်ရာဝင်မှာမှ
လှလေးသင် ပုံပြင်နဲ့ကိုဖြင့်
ပုံရဲသူ ပြုမထွက်ပေဘူး”

၁၉၃၀ ပြည့် ဝန်းကျင်တွင် နိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုတွေ ကြီးမား
ပြင်းထန်လာပြီး အမျိုးသားစိတ် မြင့်မားစွာ တက်ကြွလျက် တို့ဗမာ
အစည်းအရုံးကို တည်ထောင်သည်။ သခင်ဗသောင်းနှင့် သခင်
လှဘော်တို့ ဦးဆောင်သည့် သခင်လူငယ်တစ်စုက “နိုင်ငံပြုစာ
အမှတ် (၁)” ကို ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ထိုကြေညာစာတမ်းတွင် အောက်ပါ ကြွေးကြော်သံများ
နှိုးဆော်ချက်များ၊ စည်းရုံးမှုများ ပါရှိသည်။

“ဗမာပြည်သည် တို့ပြည်
ဗမာစာသည် တို့စာ
ဗမာစကားသည် တို့စကား
ဗမာပြည်ကို ချစ်ပါ
ဗမာစာကို ချီးမြှင့်ပါ
ဗမာစကားကို လေးစားပါ”

ထိုစာတမ်းတွင် စီးပွားရေးကို အလေးအနက် အာရုံစိုက်
နှိုးဆော်ထားသည်။

“ဗမာဆိုင်များ တည်ကြကုန်လော့။
ဗမာဆိုင်၌ ဝယ်ကြကုန်လော့။

ဖိတ်ချင်းဖိတ် ကိုယ့်အိတ်ထဲ ဖိတ်ကြလေလော့၊ ဗမာ
ဆိုင်များကလည်း ပေါက်ဈေးထက်ပို၍ မရောင်းကြပါနှင့်။
ဝယ်သူ ဗမာများကလည်း ဈေးတူ၊ ကုန်တူလျှင် ကိုယ့်ဗမာ
အချင်းချင်းဆိုင်မှ ဝယ်ကြပါ။

စီးပွားရှိမှ အားရှိမည်။ ငါတို့ ဗမာနိုင်ငံတွင် ငါတို့ဗမာ
လူမျိုးသာ လွှမ်းမိုးထိုက်သည်။ ကိုယ့်ပြည် ကိုယ့်မြေတွင်
ထင်းခွေရေခပ်အဖြစ်နှင့် မနေချင်ကြပါနှင့်။ စီးပွားရေးတွင်
နိုင်ငံခြားသားတို့ လွှမ်းမိုးနေသမျှ တို့ဗမာ တန်ဖိုးထွက်နိုင်မည်
မဟုတ်”

လွန်ခဲ့သော နှစ် ၇၀ မှ လူငယ်သခင်တို့၏ အတွေးအခေါ်မှာ
လွန်မြင့်မား၍ လေးစားထိုက်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ မြန်မာလူမျိုး
သည် သဘောကို ဆက်လက်၍ ဤသို့ ဖော်ပြထားပါသည်။

“မြစ်ကြီးနားမှ ထားဝယ်အရောက်ဖြစ်သော ငါတို့
ဗမာပြည်တစ်ဝန်းလုံးကို ငါတို့ပြည်၊ ငါတို့အိမ်၊ ငါတို့ယာဟု
မှတ်ထား၍ ချစ်ကြကုန်၊ စောင့်ရှောက်ကြပါကုန်။ သို့မှသာ
ငါတို့သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ယဉ်ကျေးသည်ဆိုသော တိုင်းကြီး၊
နိုင်ငံကြီးသားတို့နှင့် ရင်ဘောင်တန်းနေနိုင်၍ လူစာရင်း
ပေါက်ပါလိမ့်မည်”

သခင်ဗသောင်း၊ သခင်လှဘော်တို့ လူစုနှင့် ဝိုင်အမ်ဘီ
အဖွဲ့တို့ ညှိနှိုင်း၍ “တို့ဗမာ” သီချင်းကို ရေးစပ်သည်။ ၁၉၂၂
ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလဆုတ် ၁၁ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့ ညနေ ၅ နာရီတွင် ရွှေတိဂုံ
ဘုရားရှိ အနောက်မြောက်ထောင့်ရှိ ဦးစံထွန်း-ဒေါ်နှစ် ရေပ်၌

အခမ်းအနားဖြင့် “တို့ဗမာ” သီချင်းကို ဆရာတင်ကိုယ်တိုင် စတင် သီဆိုခဲ့သည်။ သီချင်းစာသားတွင် -

“ကမ္ဘာတစ်ခွင်မှာ အထင်အရှား xxx တို့ခေတ်မှာမှ
ညံ့တော့မှာလား xxx တို့ဗမာပြည်ကို တိုင်းရင်းသားကုန်စင်
တို့ပြည်လို့မှတ်ထင်”

စသည်တို့ ပါဝင်သည်။

“အမျိုးသားရေးကြိုးပမ်းကြပါ xxx တို့ဗမာ၊ ဟေ့ xxx
တို့ဗမာ၊ ဩော် xxx အမျိုးသားရေး ကြိုးပမ်းကြပါ။ တို့ဗမာ
ဟေ့ xxx တို့ဗမာ xxx အရှေ့က နေဝန်းထွက်သည့် ပမာပ
တို့ခေတ်ကိုတော့ ရောက်ရမည်မှာ မလွဲပါ xxx တို့ဗမာ
ဟေ့ xxx တို့ဗမာ၊ ဗမာပြည်တစ်ဝန်းအကုန် တို့အိမ်မှတ်ပါ။
တို့ယာမှတ်ပါ xxx အဲဒါ တို့ဗမာ”

အဓိပ္ပာယ်ပြည့်စုံလေးနက်၍ တန်ဖိုးရှိလှသော စာသားများ
ဖြစ်ပါသည်။ သီချင်းကို ကြားရသူတိုင်း နှစ်သက်၍ ဇာတိမာန်
တက်ကြွသည်။ ရပ်ကွက်များ၊ မြို့များက ဖိတ်ကြား၍ တို့ဗမာသီချင်း
သီဆိုပွဲ ကျင်းပရသည်။ နိုင်ငံရေး နိုးကြားတက်ကြွ၍ စည်းရုံးရေး
အောင်မြင်လှသည်။ ရပ်ကွက်များက သီချင်းတက် တီးလုံးတိုက်၍
တို့ဗမာသီချင်းသံသည် တစ်ပြည်လုံးတွင် ပြည့်လျှံသွားသည်။
စာပေနှင့် ဂီတ၏ ထက်မြက်လှသော စွမ်းအားပေတည်း။

ထိုအချိန်တွင် ဇာတိသွေး ဇာတိမာန် ထက်သန်စေသော
သူ့ကျွန်မခံစိတ်ဓာတ် နိုးကြားစေသော တေးသီချင်းများစွာ
ထွက်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ လူထုကို လှုံ့ဆော်စည်းရုံးရာမှာ တေးသီချင်း
သည် အလွန်တာသွားပါသည်။

စစ်ကြိုခေတ်မှ အဆိုတော်ကြီး ဒေါ်ကြည်အောင်၏
“ချစ်ခြည်” ဓာတ်ပြားသီချင်းတွင် -

“တို့ဗမာ ခေတ်အစဉ် မညှိုးပြီ xxx ရှစ်ပလ္လင်စိုးခဲ့ပါရဲ့
ဓမ္မရာဇ်ဘုရင်ရိုး ကုန်းဘောင်နွယ်မှန်သည် xxx”

“ငါတို့အမျိုးဇာတိက ဘုန်းရှိခဲ့တာ မှန်သည် xxx
ဘက်လူများ ဒီစိတ်ထူးနှင့် စွန့်စားကြတော့မည် xxx
ဗမာပြည်ဝယ် ဘုန်းရောင်လက်သည် xx သာကီနွယ်
ကုန်းဘောင်ဆက်သည် xxx ကမ္ဘာစိုးမိုး ချုပ်ခဲ့ကြပြီ၊
ခေတ်သစ်ထူထောင်မည် xxx အရောင်သုံးမျိုးနဲ့ တို့အလံ
စိုက်ထူမည်”

သည် စာသားပါရှိသည်။

မရေးမနှောင်းမှာပင် ရွှေညာမောင် အမည်ခံ စာရေးဆရာ၊
ရှင်သရုပ်ဆောင် ဦးချင်းစိန်၏ “ခေတ်ဆန်းချိန်” ဓာတ်ပြားသီချင်း
၌ စာသားများ ပါရှိပါသည်။

“အမျိုးသားတွေ ကြိုးစားရှာကြသည် xxx နိုးကြားလာ
ကြပြီ xxx ကူညီညာဦင်းကာ တို့တိုင်း တို့ပြည် xxx သာယာ
စေဖို့ အတည် xxx အနစ်နာခံကာ ကမ္ဘာမြေအတွင်းတွင်
ဗမာတွေစာရင်းဝင်ဖြစ်စေမည် xxx တိုင်းပြည်အကျိုးနော်
နှိုးဆော်လိုက်ပါသည် xxx တို့ဗမာ တေဇာစန်းမှာ ပွင့်လန်း
လာခဲ့ပြီ xxx ဘုန်းတေဇာ သမ္မာလွမ်းမည် xxx စာဆိုတွေနှင့်
အညီ မမေ့နိုင်ပြီ xxx ခေတ်ဆန်းချိန်ရောက်လုနီးပါပြီ”

ဗိုလ်အောင်ခင် အမည်နှင့် ယခုထိ ထင်ရှားဆဲဖြစ်သော စစ်ကြိုခေတ် ရုပ်ရှင်မင်းသားကြီး ခင်မောင်ရင် သီဆိုခဲ့သည့် “နဂါးနီ” သီချင်းသည်လည်း လူထုအသည်းစွဲ သီချင်းတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။

“ကျန်းကျန်းမာမာ ချမ်းချမ်းသာသာ xxx ဘေးရန် ကာဆီးမည် xxx လူမွဲတွေက မနွေးခေတ်မီ xxx သူဌေးဖြစ် တော့မည် xxx

တို့နဂါးနီ xxx သိဒ္ဓိတန်ခိုးနဲ့ ဆင်းရဲသားတို့ မညှိုးပြီ အကျိုးထူးပေးတော့မယ်တဲ့ xxx ခေတ်သစ်ထူထောင်မည် အေးချမ်းသာယာစည် xxx ဟေ့ xxx နဂါးနီ တန်ခိုးနဲ့ အမျိုးဂုဏ်တက်စေမည်”

၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်အထိကာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံ ၌ နိုင်ငံရေးတိုက်ပွဲများ ကြီးမား ပြင်းထန်စွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ မျိုးချစ်စိတ် ဇာတိမာန် ထက်သန်လှပါသည်။ ထိုကာလအတွင်းမှာ ဆရာစံ ခေါင်းဆောင်သည့် လယ်သမား အရေးတော်ပုံနှင့် အာဠာဝက သခင်ဘိုးလှကြီး ခေါင်းဆောင်သော အလုပ်သမား အရေးတော်ပုံတို့ ပါဝင်ပါသည်။ အဖြစ်အပျက် အလှည့်အပြောင်း များပါသည်။

၁၉၄၁ ခုမှ ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်အထိ ကာလအတွင်းမှာ မြန်မာ တို့၏ သွေးမြေကျ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာ သမိုင်းမှာရာ၊ ကမ္ဘာ့သမိုင်းမှာပါ အပြောင်းအလဲကြီးပေါင်းများစွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ သမိုင်း၏ အရေးကြီး အချိန်ပိုင်းဖြစ်ပါသည်။

နယ်ချဲ့သမား အင်္ဂလိပ် မြန်မာနိုင်ငံမှ ဆုတ်ခွာပြေးရသည်။ မြန်မာတပ်များ ဝင်ရောက်လာသည်။ ၁၉၃၄ ခုနှစ်၌ ဂျပန်က မြန်မာကို လွတ်လပ်ရေးပေးသည်။ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်၊ ဗမာ့ကာကွယ်ရေး တပ်မတော်၊ ဗမာ့တပ်မတော်တို့ အစဉ်အလိုက် ပေါက်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဂျပန် စစ်ရေးနိမ့်၍ မြန်မာနိုင်ငံမှ ဆုတ်ခွာရပြီး အင်္ဂလိပ်တို့ ဖြန်ဝင်လာပြန်သည်။ မြန်မာတစ်ပြည်လုံး ဆက်လက်၍ လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲဝင်သည်။

ထိုအချိန်ကာလများအတွင်းမှာလည်း စာပေနှင့် ဂီတ အနုပညာရှင်တို့၏ တိုင်းကျိုးပြည်ကျိုးဆောင်တေးသီချင်းများ ပေါ်ထွက် ထွက်ပင်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့အနက်မှ သိသာရုံမျှ ထုတ်နုတ်တင်ပြ မိမိသေး “တပ်မတော်အင်အားရှိမှ” အမည်ရှိ သီချင်းမှ စာသား အချို့မှာ ဤသို့ဖြစ်ပါသည်။

“ခေတ်မီအောင်သာ ကမ္ဘာမြေတစ်ဝန်းမှာ ဒို့အစွမ်းကို ပြမည် xxx တပ်မတော်ဂုဏ်ရောင် ထွန်းပြောင်ဖို့ရာ xxx တို့တာဝန်ဖြစ်သည် xxx တစ်မျိုးသားလုံးအတွက် အသက်နဲ့ လဲမယ် xxx အာဇာနည်ပီပီ”

“တပ်မတော်ကြီးကို အင်အားရှိဖို့ အရာရာမှာကူညီ xxx ရဲဘော်အပေါင်းကို ကိုယ့်သွေးသားလို အစဉ်မမေ့အပ်ပေပြီ xxx ကြိုးကြိုးစားစား တို့အမျိုးသားစစ်သည် xxx”

“ပြန်လည်ထူထောင်ရေး” အမည်ရှိ သီချင်းထဲမှာ အောက်ပါ အတိုင်း ပါရှိပါသည်။

“လူထုအားကို အများကြီးလိုသည် xxx ဗိုလ်ချုပ်အား အချိုးကျကူညီ xxx တိုင်းရင်းသားများသည် ရိုင်းပင်း ရမည် xxx ဝင်ငွေကောင်းအောင် အကြောင်းရှင်းရှာမည် xxx ငွေထွက်နည်းဖို့ အမြဲပင်ကြံစည် xxx နည်းပေးလမ်းပြမည်”

လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် စာပေနှင့် အနုပညာရှင်များ အား အားနှင့် ပါဝင်ခဲ့ကြောင်း၊ သူတို့၏ လုပ်ဆောင်ချက်များ အရေး လူကြောင်းကို တစ်စိတ်တစ်ဒေသ တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စာပေ အနုပညာရှင်တို့၏ မျိုးချစ်စိတ် ဇာတိမာန်၊ နိုင်ငံရေး အမြော်အမြင် နှင့် တာဝန်ကျေပွန်မှုတို့မှာ ထင်ရှားလှပါသည်။ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး အတွက် စွမ်းအားကောင်းလှသည့် စကားလုံးများ၊ တေးသွားများ သည် ထိုထိုသော စာပေနှင့် အနုပညာရှင်တို့၏ အသွေးအသားထဲ စိမ့်ယိုထွက်ပေါ်လာသည့် ရတနာများပင်ဖြစ်ပါသည်။ သို့မဟုတ် အစွမ်းထက်သော လက်နက်ကောင်းများ ဖြစ်ပါသည်။

အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သည်တို့မှာ စာပေနှင့် ဝိတကဏ္ဍ ဖြစ်ပါသည်။ ယခု စာပေကဏ္ဍသစ်သစ်ကို အကျဉ်းချုပ် တင်ပြပါဦးမည်။ စာပေဟု သုံးနှုန်းလျှင် ဝတ္ထု၊ ဆောင်းပါး၊ ကျမ်းစာအုပ်နှင့် ကဏ္ဍ ပါဝင်ကြောင်း သိထားပြီးဖြစ်ပါသည်။

စာပေနှင့် ပတ်သက်သော အဆိုအမိန့်နှစ်ခုကို အကြောင်း စပ်သဖြင့် ဖော်ပြပါဦးမည်။

၁၉၄၇ ခုနှစ် ပထမအကြိမ် ပါတီညီလာခံတွင် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးစောက “စာပေဟာ လူမျိုးအသက်ဖြစ်တယ်၊ စာပေနှင့် မျက်စိ မှာလည်း ရတယ်၊ အတွေးအခေါ်များလျှင် ပြဿနာဖြစ်တယ်” ဟု ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးစော၏ လမ်းညွှန်ချက်ဖြင့် စာရေးဆရာမရှင် ဖွဲ့စည်း၍ စာပေအဆင့်အတန်း မြင့်မားအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

အင်္ဂလိပ်တို့၏ လက်အောက်ခံဘဝတွင် သူ့ကျွန်မခံလိုသော အခက်အခဲဖြင့် ဇာတိသွေး ဇာတိမာန်ဖြင့် လွတ်လပ်ရေးအတွက် နှိုးဆော်ရေး စာပေများကို အစဉ်တစိုက် ရေးသားသည့် စာရေးဆရာကြီးများ ရှိသကဲ့သို့ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်မှ စတင်၍ နိုင်ငံ အတွင်းအပြင်အလွှာ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး စာများကို ရေးသားလာသည့် စာရေးဆရာများလည်း ရှိပါသည်။ စာရေး ဆရာမ ခေတ်ကို ဦးဆောင်ခြင်း၊ ခေတ်က စာရေးဆရာကို ဦးဆောင်ခြင်း အပြန်အလှန်သဘောဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံနှင့်လူမျိုး အကျိုးစီးပွားအတွက် စာပေရေးသားရာတွင် ကြောင်းအရာအားဖြင့် အမျိုးမျိုး ကွဲပြားစွာ ရှိပါသည်။ အတိတ်မှ ဖြစ်တော်မူသော နှစ်စဉ်အကြောင်းကို ဖော်ပြ၍ ဇာတိမာန် တက်ကြွ စေရန် သူ့ကျွန်မခံစိတ်ဓာတ်ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း၊ ဝံသာနုရက္ခိတတရား အောင် ရေးသားခြင်းဖြင့် မျိုးချစ်စိတ်ထက်သန်ခြင်း၊ အမျိုးကို ချစ်ခင်ခြင်း၊ မိမိလူမျိုးအချင်းချင်း ရိုင်းပင်းစေခြင်း၊ အကျင့် အမူ ကောင်းမွန်၍ မဟုတ်မခံစိတ်ဓာတ် ပွားများအောင် ရေးသား ခြင်းဖြင့် တရားမျှတမှုကို လိုလားခြင်း၊ မတရားမှုကို ဆန့်ကျင်

လိုခြင်း အကျိုးဆက်ဖြစ်ပေါ်သည်။ ရဲဝံ့စွန့်စားခြင်း၊ အနစ်နာမရှိဘဲ တို့ကို ရေးသား ဖော်ပြခြင်းဖြင့် နိုင်ငံအတွက်၊ လူမျိုးအတွက် အသက်စွန့် ဆောင်ရွက်လိုသည့် သူရဲကောင်းများ ပေါ်ထွန်းပေါ်ထွန်းအကျိုးဆက်ကို ရရှိစေပါသည်။

ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းသည် နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ဆောင်းပါးများ၊ လေးချိုးကြီးများ အစဉ်တစိုက် ရေးသားခဲ့ပါသည်။

သတင်းစာဆရာကြီး ဦးသိမ်းမောင်သည် “ရဲမြန်” “အလောင်းဘုရား”၊ “ဘုရင့်နောင်”၊ “ဗန္ဓုလ” စသည့် ဝတ္ထုအတ္ထုပ္ပတ္တိများကို အစဉ်မပြတ် ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ဆရာကြီး မဟာဆွေသည် “စစ်ထွက်သူ”၊ “အကျိုးကြီး”၊ “သူပုန်ကြီး”၊ “သူပုန်အိမ်”၊ “ဒို့မေမေ”၊ “လူမိုက်ထောင်” စသည့် ဝတ္ထုကြီးများအပြင် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး ဆောင်းပါးများ အဆက်မပြတ် ရေးသားခဲ့သည်။

ဆရာကြီး ပီမိုးနင်းသည် အောင်မြင်ရေးကျမ်းများ၊ စိတ်ကူးများ၊ လူမှုရေးကျမ်းများနှင့် လောကဓာတ်ပညာအကြောင်း စာများအပြင် ကျော်ကြားသည့် ဝတ္ထုကြီးများ ရေးသားခဲ့ပါသည်။ ပီမိုးနင်း၏လက်ရာ လုံးချင်းဝတ္ထု “လူမိုက်ကြီး” ထဲ၌ ဗြိတိသျှတို့၏ ပါလီမန်စနစ်ကို ပေါ်ပေါ်ထင်ထင်ကြီး ပြက်ရယ်ရွတ်ချ ထားခြင်းကို ဖတ်ခဲ့ရပါသည်။

ပညာဝန် ဦးဖိုးကျားသည် ဝံသာနု ရက္ခိတတရား စာစုစေမည့် ဝတ္ထုများ ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်းနှင့် ဆရာကြီး ဒဂုန်ရွှေမျှားတို့သည် ဝတ္ထုလေးတို့ အားကျနမူနာယူဖွယ် ရဲစွမ်းသတ္တိနှင့် ပြည့်စုံသည့် ဝတ္ထုများအကြောင်း ရေးသားခဲ့သည်။ ဆရာကြီး ဇေယျကလေးရွှေစားဗိုလ်” စွန့်စားခန်းဝတ္ထု ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ဆရာကြီး ရွှေစကြာကလည်း သမိုင်းနောက်ခံဝတ္ထုများဖြင့် စာသင်သူကို ဇာတ်မာန် ထက်သန်စေခဲ့ပါသည်။ အလားတူပင် ဆရာမကြီး ဒဂုန်ခင်ခင်လေး၏ “ရွှေစန်ညို” ဝတ္ထုကလည်း ရေးသားရေး နှိုးဆော်ပေးခဲ့သည်။

၁၉၃၀ ပြည့်နှစ် နောက်ပိုင်း နိုင်ငံရေး အရှိန်အဝါ မည်မျှ မြင့်တက်လာသည်ကို ခေတ်ဇာတောင်းဆိုမှု မည်မျှလေးနက်သည်ဆိုခြင်းကို ကြည့်ပါအကြောင်းအရာက ထင်ရှားစေပါသည်။

အညာသားဝတ္ထုများဖြင့် နာမည်ကြီး၍ ဘဝသရုပ်ဖော်ကိုသာ အလေးစားလေ့ရှိသည့် ဆရာကြီးရန်အောင်က “တမြေစံ” ဝတ္ထုဖြင့် အကြောင်း၊ အိမ်ထောင်ရေးနှင့် မေတ္တာဘွဲ့များကိုသာ အစဉ်အမြဲ ရေးသားခဲ့သည်။ ဆရာကြီး သုခက “ဗမာ့ရန်သူ” ဝတ္ထုဖြင့်လည်း နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး ဖော်ကျူးခဲ့ကြသည်။

အချို့တို့သည်ပိုမိုနှင့် စုံထောက်ဝတ္ထုများ ရေးသားသူ ဆရာကြီး အင်္ဂလိပ် အုပ်ချုပ်ရေးကို ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက်သော ဆရာမကြီး “လက်ပစ်ဗုံး”၊ “တိမ်ခိုးရောင်” စသည့် ဝတ္ထုများ ရေးသားခဲ့သည်။ “တိမ်ခိုးရောင်” ဝတ္ထုအတွက် အစိုးရက စာရေးဆရာမကြီးအပေါ် အရေးယူခဲ့သည်။

စာရေးဆရာကြီး ရဲထွန်းလင်းက “သိန်းကိုးဆယ်”၊ “အတော်ပုံတပ်သား” ဝတ္ထုကြီးများဖြင့် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် နှိုးဆွလွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်ရန် လှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။ ဆရာကြီး ရဲလင်းထွန်းကို ထူးခြားသော စာရေးဆရာဟု ဆိုနိုင်သည်။ စစ်ကြိုခေတ် အထက်ပါ ဝတ္ထုနှစ်အုပ် ရေးသားခဲ့ပြီး စစ်အတွင်းနှင့် စစ်ပြီးခေတ်တွင် “တကယ့်အရေးတော်ပုံတပ်သား” နှင့် “ဝေလီဝေလင်း” ဝတ္ထုနှစ်အုပ် ထပ်မံရေးသားသည်။ ဤဝတ္ထုလေးပုဒ်မျှသာ ရေးခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးလက်ရာ “ဝေလီဝေလင်း” ကို ရေးသားခဲ့သည်မှာ နှစ်ငါးဆယ်ကျော်ပြီဖြစ်လေရာ နှောင်းလူများအဖို့ ထိုကလေးအမည်ကိုသိဖို့ ဝတ္ထုများကို ဖတ်ခွင့်ကြုံဖို့ ခဲယဉ်းမည် ထင်ပါသည်။ သို့သော် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမည်ရင်းကို ကြားရလျှင်မူ ပိုမိုလူသိများမည် ထင်ပါသည်။ ဆရာကြီး ရဲလင်းထွန်းမှာ ကာယဗလ ဦးနေဝံ့ ဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ကာလအစဉ်၌ ဆရာကြီးမင်းဆွေ၏ “စာပေ” ဝတ္ထု ထွက်ပေါ်လာသည်။ မင်းဆွေမှာ စာအုပ်ရေ များလှသော မဟုတ်သော်လည်း ရေးသမျှ ထင်ရှားကျော်ကြားပါသည်။ စစ်ကြိုခေတ်မှာ “စနေမ”၊ “အချစ်ဆန်း”၊ “သွေး”၊ “လင်” စသည့်ဝတ္ထုများ သွေးဝတ္ထုတွင် “ဂီတသားလျှင် လူမျိုးသာသည်၊ ဂီတချာလျှင် လူချာသည်” ဟု ရေးသားခဲ့သည်။ “ဓား” ဝတ္ထုတွင် “အိမ်ရှင်မင်း ဧည့်သည်မစော်ကားရ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုဝတ္ထုကို ဂျပန်ခေတ် စာရေးဆရာအသင်းမှ ဆုချီးမြှင့်ခဲ့သည်။

စာရေးဆရာအသီးသီးက တစ်ဦးချင်းအနေဖြင့် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ကာဝန်သိစိတ်တို့ဖြင့် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး စာပေများ ရေးသားကြစဉ်မှာ နဂါးနီစာအုပ်သင်းကမူ အဖွဲ့နှင့် အင်တိုက်အားတိုက် နိုင်ငံရေးစာပေများ ထုတ်ဝေလေသည်။ ခေတ်ပညာအရ သခင်လူငယ်များ ဦးဆောင်ပြီး နဂါးနီစာအုပ်အသင်းကို ခုနှစ်၌ စတင်တည်ထောင်၍ နိုင်ငံရေး၊ တော်လှန်ရေး စာအုပ်များ ထုတ်ဝေသည်။ နဂါးနီဂျာနယ်နှင့် နဂါးနီ သတင်းစဉ် အတတ်စဉ်ထုတ် စာစောင်များလည်း ရှိသည်။

ရုရှားတော်လှန်ရေးအကြောင်း “လူမွဲတို့၏ ထွက်ရပ်လမ်း”၊ “ကျွန်ုပ်ချစ်လင်” စာအုပ်၊ ဖိလစ်ပိုင် တော်လှန်ရေး “ဒေါက်တာ ချီဆေရီဇော်”၊ အိုင်းရစ်တော်လှန်ရေးအကြောင်းများဖြစ်သည့် “ကျွန်ုပ်နှင့် ဗိုက်ကယ် ကောလင်း”၊ “အိုင်ယာလန် သူပုန်ဦးအဖွဲ့ ဆက်သီးပုန်း” စသည့် စာအုပ်များ ကိုဗဟိုဦးစီး “နေရှင်လောက”၊ “သခင်ဦးစီ” “ဗမာ့ပုန်ကန်မှုများ” စသည့်စာအုပ်များထုတ်ဝေခဲ့သည်။ နဂါးနီစာအုပ်များသည် မြန်မာလူထုအား နိုင်ငံရေး၌ ပို၍ စိတ်အားဆက်သန်စေသည်။ နဂါးနီစာအုပ်တိုက်၏ ကျေးဇူးကြီးမားသည်။

အင်္ဂလိပ် လက်အောက်ခံ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဖြစ်ဆိုးကို ဖော်ပြခဲ့သော မြန်မာတို့၏ တိုးတက်ကြိုးပွားရာ လမ်းကြောင်းကို လမ်းညွှန်ခဲ့သော ထိုအချိန်က စာအုပ်၊ လွတ်လပ်ရေး မရမီက ထုတ်ဝေခဲ့သော စာအုပ်တို့မှ အချက်အလက်အချို့ တင်ပြပါဦးမည်။

တင်ပြရသည့် အကြောင်းနှစ်ခုရှိပါသည်။ တစ်ခုက အလတ်ကို ခြည့်ရှုသုံးသပ်ပြီး ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ်အတွက် ကောင်းအောင်

ဖန်တီး တည်ဆောက်နိုင်ရန်ဖြစ်ပြီး ကျန်တစ်ခုမှာ ကိုလိုနီ ကွန်
တုန်းကနှင့် လက်ရှိအခြေအနေ မည်မျှကွာခြားနေကြောင်း
စေရန် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကျယ်အဝန်းမှာ စတုရန်းမိုင် ၂၆၀
ဖြစ်၍ သီးသန့် သစ်တော အကျယ်မှာ စတုရန်းမိုင် ၃၀၀
ဖြစ်ပါသည်။

လူဦးရေမှာ ခရစ်နှစ် ၁၈၉၁ ခုနှစ် ၂,၇၂၂,၀၅၃ ဖြစ်၍
ခုနှစ်တွင် ၁၄,၁၃၅,၂၁၉ ဖြစ်ပါသည်။ မြို့နေလူဦးရေ ၁,၅၂၆
(၈. ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း) ဖြစ်ပြီး တောနေလူဦးရေမှာ ၁၂,၆၀၇
(၉၁. ၇၅ ရာခိုင်နှုန်း) ဖြစ်ပါသည်။

စပါးစိုက်ဧကမှာ ၁၈၈၆ ခုနှစ်၌ ဧက ၂. ၈ သန်း
ခုနှစ်တွင် ဧက ၁၂. ၁ သန်း ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၃၇ ခုနှစ်တွင် လယ်
စုစုပေါင်း ဧက ၉,၆၅၀၀၀၀ ရှိပြီး ချစ်တီးပိုင်းဧကမှာ ၂,၄၄၆
ဖြစ်၍ လယ်ဧက ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းကို ချစ်တီးများ ပိုင်ပါသည်။

၁၉၃၅-၃၆ ခုနှစ်က မြန်မာနိုင်ငံ၌ နွားကောင်ရေ ၁၆
ကျွဲကောင်ရေ တစ်သန်းရှိ၍ ယိုးဒယား (ထိုင်း) ၌ ကျွဲနွားကောင်
၁၀ သန်း၊ တရုတ်ပြည်၌ ၂၃ သန်း၊ အမေရိကန်ပြည်၌ ၆၇
ရှိပါသည်။

မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ပျမ်းမျှ သက်တမ်းမှာ ၁၈၉၁ ခု
သန်းခေါင်စာရင်းအရ ကျားသက်တမ်း ၂၄. ၅၇ နှစ်၊ မ-သက်တမ်း
၂၄. ၅၁ နှစ်ဖြစ်၍ ၁၉၀၁ ခုနှစ် သန်းခေါင်စာရင်း
ကျားသက်တမ်း ၂၅. ၀၄ နှစ်၊ မ-သက်တမ်း ၂၄. ၇၁
ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၃၆-၃၇ ၌ မြန်မာတစ်ယောက်၏ တစ်နှစ်အတွက် ပျမ်းမျှ
၄၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ နှိုင်းယှဉ်ရန် နိုင်ငံအချို့မှ ပျမ်းမျှ
ဖော်ပြပါဦးမည်။ ဂျပန် ၂၇၁ ကျပ်၊ အင်္ဂလန် ၁၀၉၂
အမေရိကန် ၂၀၅၃ ကျပ်။

၁၉၃၆-၃၇ ၌ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မော်တော်ကားစီးရေ ၁၇၂၂၉
သည်။ (နွားလည်း ခုနစ်သိန်းကျော် ရှိသည်။) ဂျပန်ပြည်၌
၁၄၆၈၈၁၊ အင်္ဂလန်တွင် ကားစီးရေ ၁,၉၁၇,၂၇၇၊
အမေရိကန်ပြည်တွင် ကားစီးရေ ၂,၈၂၂,၁၂၁ ရှိပါသည်။ ထိုစဉ်က
မြန်မာပြည်၌ လူဦးရေ သန်း ၁၂၀ ကျော်ရှိရာ ပျမ်းမျှ
လူဦးရေ ကားတစ်စီးနှုန်းဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၌ အခွန်ကောက်ခံနှုန်းမှာ လယ်လုပ်ငန်းအပေါ်မှ
ရာခိုင်နှုန်း၊ ရေနံအပေါ်မှ ၈ ရာခိုင်နှုန်းခန့်၊ သတ္တုအမျိုးမျိုး
မှာ ၄ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ဖြစ်ပါသည်။

သင်းရဲသား လယ်သမား မြန်မာများအပေါ် ကြီးလေးစွာ
ကောက်၍ လူနည်းစု နေရှင်အပေါ် သက်သာစွာ ကောက်ခံ
ပြီး တွေ့မြင်ရပါသည်။

၁၉၃၅ ခုနှစ်၌ ပညာရေးတွင် တစ်နှစ်လျှင် လူတစ်ယောက်
ပျမ်းမျှသုံးစွဲငွေကို မြန်မာနှင့် အခြားနိုင်ငံအချို့မှ ယှဉ်ပြ
မြန်မာ ခြောက်ပဲ (ပြား ၄၀ ခန့်)၊ ဂျပန် ၁၁ ကျပ်၊ အင်္ဂလန်
၁၀ ကျပ်၊ အမေရိကန် ၆၅ ကျပ်။

၁၉၃၅-၃၆ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံရှိ လက်မှတ်ရ ဘိန်းစားဦးရေမှာ
၁၆,၅၁၈၊ တရုတ် ၁၃,၁၀၀၊ ကုလား
၁၁,၀၀၀ ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာ ၁၆,၅၁၈၊ တရုတ် ၁၃,၁၀၀၊ ကုလား ၁၁,၀၀၀

၁၉၃၆-၃၇ ခုနှစ် ဖမ်းဆီးရမိသော ဘိန်းတို့လား။
၆၆၆,၆၄၁။

စာရင်းမဝင်သော ဘိန်းစားများနှင့် ဖမ်းဆီးမရသော ဘိန်း
ရှိပါဦးမည်။

ကိုလိုနီကျွန်ဘဝ မြန်မာတို့၏ အခြေအနေဆိုးကို မှန်
နိုင်ပါသည်။ စာပေပညာရှင်များသည် ထိုအခြေအနေဆိုးတို့
ဖော်ပြပြီး မြို့ရော တောပါ တိုးတက် ကြီးပွားအောင် ပြု
လုပ်ဆောင်ရန် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ စိတ်ဓာတ်ရေးနှင့် စည်းရုံး
နည်းလမ်းများကို ညွှန်ပြကြပါသည်။ စာပေပညာရှင်တို့၏ နိုးကြား
မျိုးချစ်စိတ်စေတနာနှင့် တာဝန်ကျေပွန်မှုတို့ကို လေးစားအား
ပါသည်။

သူ့ကျွန်ဘဝ ၁၉၃၇-၄၀ ကာလမှ ယုံနိုင်စရာမရှိ
အကြောင်းတစ်ခုကို တင်ပြပါဦးမည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပင်ထ
ကမ်းရိုးတန်းသည် မိုင် ၁၂၀၀ ရှည်လျားသည်။ မြန်မာ့လူဦး
၁၄ သန်းခန့်လောက် စားသုံးရန်အတွက် နိုင်ငံခြားမှ နှစ်စဉ် ဆာ
၁၁ သိန်းဖိုး ဝယ်ယူတင်သွင်းရသည်။ ဤပင်လယ်ရေပြင်အ
မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမှာ မြစ်ချောင်းအင်းအိုင်တွေ အများကြီးရှိသ
သို့စဉ်လျက် မြန်မာများ စားသုံးရန်အတွက် နှစ်စဉ် ငါး
ငါးခြောက် ၅၃ သိန်းဖိုး နိုင်ငံခြားမှ ဝယ်ယူတင်သွင်းရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေ၊ ရေနှင့် လူအရင်းအမြစ်အင်
ရှိပါသည်။ သို့လျက် မလိုလားအပ်သော ကုန်ထုတ်လုပ်မှု
စီးပွားရေး နိမ့်ကျနေခြင်းမှာ ကျွန်နိုင်ငံသားအနေဖြင့် မနိုးကြား
လူမျိုးခြား အစိုးရက တိုင်းရင်းသားတို့ မတိုးတက် မကြီးပွား
လျစ်လျူထားခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ပညာမတတ်ခြင်းနှင့် ဆင်းရဲမွဲတေခြင်းသည် အမြဲနှစ်တွဲလျက်
ပြီး ပညာတတ်မြောက်ခြင်းနှင့် ကြီးပွားချမ်းသာခြင်းသည်လည်း
အတူတွဲနေမြဲဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်ကို အစဉ်အမြဲ သတိချပ်ရမည်
ဖြစ်ပါသည်။

အစီအစဉ် နှင့် အနာဂတ်

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အတိတ်ကာလ ကျွန်ဘဝကို ကြည့်ရှုသုံးသပ်
သောအခါ မြန်မာလူထုအများစုမှာ လူမချင်းမတူ သူချင်းမမျှ
ဘဝတွင် နိမ့်ကျနံ့သာစွာ နေထိုင်ကြရခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ သိတတ်
နိုးကြားသည့် လူအချို့က ကျရာနယ်ပယ်မှ ဖြစ်နိုင်သမျှ နည်းလမ်း
ဖြင့် နယ်ချဲ့အစိုးရကို ဆန့်ကျင်ခြင်း၊ လူထုကိုစည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း
တို့ကို အစဉ်တစိုက် အနစ်နာ ခံဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း
မြင်တွေ့ရပေသည်။

ဤအတွင်း၌ စာပေနှင့် အနုပညာရှင်များလည်း ထက်မြက်
ထိရောက်စွာ ပါဝင်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘိုးဘွား၊
မိဘ၊ ဦးကြီးဦးလေး၊ နောင်တော်ညီတော်များ တာဝန်ကျေပွန်ပါ
ပေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် နိုင်ငံရေးအမြင် စည်းရုံးရေးအင်အားနှင့်
လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲ အရှိန်အဟုန်သည် မြင့်မားသည်ထက် မြင့်မား
ပြီး ၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်၌ မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး
ရခဲ့ပါသည်။ သူတို့ ပန်းတိုင်ရောက်ပါသည်။

လွတ်လပ်ရေး ရခဲ့သည်မှာ ရာစုနှစ်ဝက်ကျော်ပါပြီ။ နိုင်ငံသား
တိုင်းမှာ လုပ်ဆောင်ရန် လုပ်ငန်းတာဝန်များ တနင့်တဖိုးရှိလျက်ပင်
ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် ယခု ၂၀ ရာစု ကုန်လွန်ပြီး ၂၁ ရာစုသို့ ချဉ်းနင်း လာပါပြီ။ နိုင်ငံတကာက ၂၁ ရာစု အခြေအနေနှင့် လိုက်လျော ညီထွေဖြစ်အောင် အစွမ်းကုန် ကြိုးစားနေကြပါသည်။

၂၁ ရာစုနှင့်အညီ ဆိုခြင်းမှာ လူနေမှု အဆင့်မြင့်မားခြင်း၊ မတောင့်မတ ကြောင့်မကြ မပူမပင်နှင့် အသက်ရှည်စွာ နေနိုင်ခြင်း၊ အခြားနိုင်ငံများနှင့် တန်းတူရည်တူ ဆက်ဆံနိုင်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအခြေအနေသို့ ရောက်ရန် ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် ပညာ အင်အား၊ ဓနအင်အား၊ စက်မှုအင်အားနှင့် စည်းလုံးညီညွတ်မှု အင်အားတို့ လိုပါသည်။ ထိုအင်အားနှင့် ပြည့်စုံမှသာ နိုင်ငံတကာက လေးစား ခဲ့ညားမည် ဖြစ်ပါသည်။

လွတ်လပ်ပြီးသည့် မြန်မာနိုင်ငံသားတိုင်းနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ စာပေ နှင့် အနုပညာရှင်တို့၏ တာဝန်မှာ နိုင်ငံတော်၏ လွတ်လပ်ရေး အခွန်ရှည်အောင် စောင့်ရှောက်ကာကွယ်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံတော်၏ အင်အား ဘက်စုံ တိုးတက်အောင် ကျရာကဏ္ဍမှ ကာယစွမ်းအား ဉာဏစွမ်းအား ရှိသလောက် ကြိုးစားဖော်ဆောင်ကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

မည်သည့်ခေတ်တွင်မဆို အင်အားကြီးသူက တွင်ကျယ်ပြီး အင်အားချဉ်းသူက နောက်ကျန်ရစ်မြဲ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုသူ၏ နေရာ၌ နေမည်လော၊ အောက်ကျ နောက်ကျနှင့် သာမန်အဆင့်အတန်းမျှနှင့် ကျေနပ်နေမည်လော၊ မြန်မာဟူသောဂုဏ်ကို အစွမ်းကုန် တံခွန်ထူရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

စာပေပညာရှင်များအနေဖြင့် မြန်မာတိုင်း ကာယဗလ၊ ဉာဏ ဗလ၊ စာရိတ္တဗလတို့နှင့် ပြည့်ဝအောင် ရှေ့ဆောင်ရေးသားရပါမည်။

ဝိသနာရက္ခိတတရား ပွားများအောင် အားထုတ်ရပါမည်။ စီးပွားရေး အမြင်ကျယ်ပြီး ခေတ်မီ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ကိုင်ကြအောင် လုံ့ဆော်ရပါမည်။ တိုင်းရင်းသား အချင်းချင်း နားလည် ချစ်ကြည် စည်းလုံးညီညွတ်အောင် အစဉ်ရှေးရှုရပါမည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ နောင်တော် ညီတော်များက ရည်မှန်းရာ လွတ်လပ်ရေးပန်းတိုင်အရောက် ချီတက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကလည်း အေးချမ်း သာယာပြီး ခေတ်မီ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်ဆီသို့ အရောက်ချီတက်ကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကိုးကားသောစာအုပ်များ

- ၁။ “သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း လေးချိုးပေါင်းချုပ်” (၁၉၆၈)
- ၂။ “တိမ်မြုပ်နေသော သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းစာပေများ”
မြင့်ဆွေ (၁၉၇၇)
- ၃။ “မြန်မာကဏ္ဍာ ရွှေချယ်ချက်နှင့် ရတုရွှေချယ်ချက်”
(၁၉၇၀)
- ၄။ “ဗို့ကျေးရွာ”
ဦးထွန်းသန်း (၁၃၀၁)
- ၅။ “ဗမာ့စာင်အား”
ဒေါ်လာ (၁၉၄၇)
- ၆။ “ဗမာ့တော်လှန်ရေးသမိုင်း”
ဗိုလ်မှူးဘသောင်း (၁၉၆၈)
- ၇။ “၁၉၃၀ တဝိုက် မြန်မာပြည်နိုင်ငံရေးသမိုင်း”
သိန်းဖေမြင့် (၁၉၇၀)

ကျွန်တော်မြန်မာပြန်ခဲ့သော ဂျပန်ဝတ္ထုစာပေများ

စာတမ်းရှင် - ရဲမြလွင်

စာတမ်းရှင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

၁၉၄၉ ခု ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ဦးကံမြ၊ ဒေါ်စိန်းလှတို့မှ တောင်ငူခရိုင် ရေတာရှည်မြို့နယ် မြို့လူမြို့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ မွေးချင်း ကိုးယောက်အနက် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။

၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ လူသာ အထက (၁) မှ ဒဿမတန်း အောင်မြင်၍ ၁၉၇၂ ခုနှစ်တွင် ဘီအီးဒီဘွဲ့ ရရှိခဲ့သည်။

အထက်တန်းပြဆရာအဖြစ် ၁၉၇၃ ခုနှစ်မှစ၍ ဆားလင်းကြီး အထက၊ ဟုမ္မလင်းမြို့ ကသာ အလက၊ ၁၉၇၇ မှ ၁၉၉၄ အထိ မော်လမြိုင် ဆရာအတတ်သင်သိပ္ပံနှင့် ရန်ကုန် ဆရာအတတ်သင် သိပ္ပံတို့တွင် လက်ထောက်ကထိကအဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သည်။

၁၉၈၁ မှ ၁၉၈၃ ခုနှစ်အထိ ဂျပန်နိုင်ငံ အိုကာယာမား တက္ကသိုလ်တွင်လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ အင်နီတက် ပညာရေးသိပ္ပံတွင်လည်းကောင်း ပညာဆည်းပူးခဲ့သည်။

၁၉၇၈ ခုနှစ်မှစ၍ မဂ္ဂဇင်းစာစောင်များတွင် ဂျပန်စကားပြော နှင့် ဂျပန်ဝတ္ထု ဘာသာပြန်များ၊ ဆောင်းပါးများကို ရေးသားခဲ့သည်။

ဂျပန်အံ့ဖွယ်ပုံပြင်များ၊ တော့ကျန်၊ ဟိုက္ကူကဗျာ ချစ်စရာ အဖော်မွန်၊ ထမင်းစားရေသောက် ဂျပန် စကားပြော၊ အိုရှင် ချစ်ရလွန်းသူရယ်၊ ဈေးသည်မလေး အိုရှင်း၊ တော့တိုးကျန် ခြေမစိုလက်မစုံ ကျွန်တော့်ဘဝ အတွေ့အကြုံ၊ ကြိုးကြာတစ်ထောင် ရက် ၂၀၀ စစ်ပွဲ၊ မြန်မာ့စောင်း စသည့် ဂျပန်ဘာသာပြန် လုံးချင်း ဝတ္ထုများကို ရေးသား ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ယခုအခါ ဂျပန်သံဇွဲတွင် အမှုထမ်းနေပြီး အမှတ် ၄၃၊ သမား (၄) လမ်း၊ ၃၉ (ဘီ) ရပ်ကွက်၊ ဒဂုံမြို့သစ်မြောက်ပိုင်းတွင် နေသားသမီးတို့နှင့်အတူ နေထိုင်လျက်ရှိသည်။

အမည်ရင်းမှာ ဦးရဲလွင် ဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် မြန်မာပြန်ခဲ့သော ဂျပန်ဝတ္ထုစာပေများ

နိဒါန်း

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာလူမျိုးများသည် အာရှတိုက်၏ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သော ဂျပန်နိုင်ငံ၏အကြောင်းကို ဂယနဏ သိခဲ့ကြသည်မှာ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးဖြစ်ပွားသည့်နောက်ပိုင်းမှတစ်ဆင့်ပင်ဖြစ်သည်။ စစ်မဖြစ်မီက မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့၏ ဆက်ဆံရေးမှာ အနည်းအကျဉ်းရှိခဲ့သော်လည်း ပီပြင်ထင်ရှားမှု မရှိခဲ့ပေ။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်လာသောအချိန်တွင်ကား ကျွန်တော်တို့သည် ဂျပန်တို့၏အကြောင်းကို ခါးသီးစွာ သိလာခဲ့ကြရတော့သည်။ စစ်အတွင်း၌ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာလူမျိုးများသည် ဂျပန်လူမျိုးတို့အား ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သည့် ဖက်ဆစ် စစ်ဘီလူးများအသွင်ပြင် မြင်တွေ့ခဲ့လေရာ ဂျပန်လူမျိုးတို့သည် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစာပေနှင့် ရုပ်ရှင် စသည့် အနုပညာနယ်ပယ်တွင် ဗီလိန်လူဆိုးများအဖြစ်သာ ပါဝင်ခဲ့ကြရလေသည်။ စစ်ကြီးပြီးဆုံးသွားသောအချိန်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးသည် အရှိန်အဟုန် ကြီးမားစွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခဲ့ရာ ဂျပန်ပြည်မှ တိုယိုတာ၊ မာဒေါ၊ နိဆန်း အစရှိသည့် ဂျပန် မော်တော်ကားကြီးငယ်တို့သည် မြန်မာလမ်းများပေါ်တွင် ပြေးလွှားလာခဲ့ကြပါသည်။ ဂျပန် အာဂျီနိုမိုတို အချို့မုန့်တို့သည်လည်း အိမ်ရှင်မများ၏ မီးဖိုချောင်အတွင်းသို့ ခုန်ဆင်း ရောက်ရှိလာပါသည်။ ဂျပန် ဆီကိုနာရီ၊ တစ်တိုနီနာရီ စသည်တို့ကို လူတိုင်း ချီးမွမ်း ခဲ့ခဲ့မင်မင် ပတ်လာကြပါသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် အလုပ်ချိန်များတွင် နေရှင်နယ် ပင်နယ်ဆိုးနစ်၊ ဂျေဗီစီ စသည့်

ဂျပန် ရေဒီယို ကက်ဆက်များကို ဖွင့်၍ နားထောင်တတ်ကြသကဲ့သို့ ဂျပန်လုပ် ဆိုနီ၊ တိုရိုဘာ တီဗွီ၊ ဝီဒီယိုများကို ကြည့်လာခဲ့ကြပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ ဂျပန်ဖြစ် ပစ္စည်းများက ကျွန်တော်တို့၏ နေ့စဉ် လူနေမှုဘဝထဲတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဝင်ရောက်နေချိန်တွင် ဂျပန် စာပေ အနုပညာသည် မည်သည့်အတိုင်းအတာအထိ ကျွန်တော်တို့ ပတ်ဝန်းကျင်သို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသနည်း။ ကျွန်တော်တို့သည် ဂျပန် စာပေနယ်ပယ်မှ ထင်ရှားကျော်ကြားသော စာရေးဆရာကြီးများ အား ဘယ်နှဦးမျှ သိရှိကြပါသနည်း။ အမှန်စင်စစ် ကျွန်တော်တို့၏ စာပေထဲသို့ ရောက်ရှိလာသော ဂျပန်စာပေ၏ ပမာဏမှာ လွန်စွာ နည်းပါးလှပြီး ကျွန်တော်တို့ သိရှိကြသော ဂျပန် စာရေးဆရာများမှာ ကာဝါဘတ ယာဆုနာရီ၊ အိုအဲကင်း ဆာဘုရော စသည့် နိတယ် ဆုရ ကမ္ဘာကျော် စာရေးဆရာ အနည်းအကျဉ်းမျှသာ ဖြစ်ပါလိမ့် မည်။ ကျွန်တော်တို့အနေနှင့် ဂျပန်ပြည်တွင်း၌ လွန်စွာ ထင်ရှား ကျော်ကြားလှသော စာရေးဆရာကြီးများ၏ စာပေများကို ထဲထဲ ဝင်ဝင် နားလည် သဘောပေါက်ခြင်း မရှိသေးပါ။

သို့နှင့် ကျွန်တော်သည် ကံတရား စေတနာချက်အရ ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် ဂျပန်ပြည်သို့ ပညာတော်သင်အဖြစ် သွားရောက်ခဲ့ ကြုံခဲ့ ရသည်။ သို့ပါသော်လည်း ကျွန်တော်လေ့လာရမည့် ဘာသာရပ်မှာ သိပ္ပံဘာသာရပ်ဖြစ်ပေသည်။ အများသိကြသည့်အတိုင်း သိပ္ပံ ဘာသာသည် စာပေအနုပညာနှင့် အလွန်အလွမ်းကွာဝေးသော ပညာရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော် ဂျပန်စာပေအပေါ်တွင် ခင်မင် မြတ်နိုးလာခဲ့ခြင်းမှာ ယဉ်ကျေးမှု အထိတ်အလန့်ဖြစ်မှု [Cultural Shock] ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဂျပန်ပြည်မြေပေါ်သို့ ရောက်ရောက် ချင်း ကျွန်တော် ခံစားလိုက်ရသော အထိတ်အလန့်ဖြစ်မှုမှာ

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာလူမျိုးများနှင့် ခွဲမရအောင်တူလွန်းလှသည့် ဂျပန်လူမျိုးအချို့၏မျက်နှာကို တွေ့လိုက်ရသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ မျက်နှာသာ တူကြသည်မဟုတ်ပါ။ သူတို့၏အကြည့်၊ သူတို့၏ အပြုံး နှင့် သူတို့၏ အမူအရာများသည်လည်း ကျွန်တော်တို့နှင့် တစ်ထေရာ နည်းပင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ကတ္တာ၊ ကံ၊ ကြိယာ သဒ္ဒါထားသို့ပင် နှင်းမှာလည်း အတူတူပင်ဖြစ်ရာ နောက်ဆုံးမှ ရောက်လာသော ကျွန်တော်တို့ မြန်မာကျောက်သားများသည် ဂျပန်စကားများကို မြန်ဆုံး တတ်လာခဲ့ကြပါတော့သည်။ သို့ဖြစ်လျှင် ကျွန်တော်တို့နှင့် မျက်နှာပေါက်ကော၊ အမူအရာကော၊ သဒ္ဒါပိုင်းမှာပါ တူနေသော ဂျပန်လူမျိုးတို့၏ စာပေတွင် တူညီသော သဘောတရားများစွာ ရှိနေ ကြလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ယူဆလာမိပါတော့သည်။ သို့နှင့် ကျွန်တော် သည် မိမိ၏ အဓိက ဘာသာဖြစ်သော သိပ္ပံဘာသာရပ်အပြင် ဂျပန် စာပေကိုပါ ဖတ်နိုင်၊ လေ့လာနိုင်၊ တိုက်ရိုက်ပြန်ဆိုနိုင်သည်အထိ ဦးစားသွားလိုသောဆန္ဒများ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ရပါတော့သည်။

ဂျပန်စာပေသမိုင်းအကျဉ်း

ဂျပန်နိုင်ငံ၏ စာပေသမိုင်းသည် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံမှ ခွဲလျှင် ကမ္ဘာပေါ်တွင် သက်တမ်း အရှည်ကြာဆုံး ဖြစ်သည်။ ဇာဝုနှစ် အစပိုင်းတွင် ရှေးဟောင်းဗဟိုပြင်များနှင့် သမိုင်း ဖတ်တမ်းများကို “ကိုးဂျီကီ” နှင့် “နီဟွန်းရှောကီ” ကျမ်းစာအုပ်ကြီး များထဲတွင် ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပေသည်။ ကိုးဂျီကီ ကျမ်းသည် ကောင်းအဖြစ်အမျက်များကို တာဝန်တစ်ရပ်အနေဖြင့် မှတ်ထား ပြသော နန်းတွင်းသူ၊ နန်းတွင်းသားများ၏ ပြန်လည်ပြောပြချက် များကို အခြေခံ၍ မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ ကိုးဂျီကီ

ကျမ်းမှာ တရုတ်အက္ခရာများကို ဂျပန်အသံထွက်အတိုင်း လိုက်ရေးထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။ နိဟွန်းရှောက်မှာမူ ဂျပန်ပြည်၏ သမိုင်းအချက်အလက်များအား ရှေးဟောင်း တရုတ်ဘာသာစကားဖြင့် ရေးသား မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။

၈ ရာစုနှစ်တွင် ကဗျာအပုဒ်ပေါင်း ၄၅၀၀ ပါဝင်သည့် “မန်းယိုးရှု” ခေါ် ရှေးဟောင်းကဗျာကျမ်းပေါင်းချုပ် ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ ထိုကဗျာပေါင်းချုပ်ကျမ်းတွင် ဝဏ္ဏသံ (၅၊ ၇၊ ၅၊ ၇၊ ၇) ဖြင့် စပ်ဆိုရသော “ထန်းက” ခေါ် သီချင်းတို့ ကဗျာများနှင့် ဝဏ္ဏသံ ၅ တစ်လှည့်၊ ၇ တစ်လှည့် စပ်ဆိုကာ နောက်ဆုံးတွင် ၇ နှစ်လုံးဖြင့် အဆုံးသတ်ရသော “ကျောက်” ခေါ် ဂျပန်သီချင်းရှည် ကဗျာများ ပါဝင်ပေသည်။ အဆိုပါ ကဗျာအားလုံးကို တရုတ်အက္ခရာများအား ဂျပန်အသံထွက်ဖြင့် စပ်ဆိုထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ၁၁ ရာစုနှစ်တွင် “ဂင်ဂျိမိုနိကတာရီ” ခေါ် ဂန္ထဝင် ဝတ္ထုရှည်ကြီး ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။ ၁၇ ရာစုနှစ်နှင့် ၁၈ ရာစုနှစ်တို့သည် ဂျပန်နိုင်ငံတွင် စာပေအဖွံ့ဖြိုးဆုံး ကာလများဟု ဆိုရပေမည်။ ဝဏ္ဏ ၅၊ ၇၊ ၇ ဖြင့် စပ်ဆိုရသော ဟိုဂျွန်ကဗျာသည် ထိုကာလတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး ယခုတိုင် ဂျပန်ပြည်၌သာမက တစ်ကမ္ဘာလုံးတွင် ကျယ်ပြန့်စွာ ခေတ်စားလာနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

၁၉ ရာစုနှစ် နောက်ပိုင်းမှစပြီး အနောက်တိုင်းစာပေများသည် ဂျပန်နိုင်ငံသို့ လွှမ်းမိုး ဝင်ရောက်လာခဲ့ရာ နာစမဲ့ဆော့ဆဲ၏ ထာနိဇာကီဂျွန်းအိဂျိမိုး စသည့် ခေတ်စမ်းစာပေဆရာကြီးများ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့သည်။ ထိုဆရာကြီးများ၏ စာပေများသည် ဂျပန်ပြည်၌သာမက ကမ္ဘာအနှံ့ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားလာခဲ့ကြပါသည်။ သို့နှင့် ၁၉၆၈ ခုနှစ်တွင် ကာဝါဘတယာဆုနာရီသည်လည်းကောင်း

၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် အိုအဲကင်ဇာဘူရောသည်လည်းကောင်း စာပေ နိဒါန်းဆုကြီးများကို ဆွတ်ခူးရရှိကာ ဂျပန်စာပေသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ထင်ရှားလာခဲ့ပါတော့သည်။

ကျွန်တော် မြန်မာပြန်ခဲ့သော ဂျပန်ဝတ္ထုစာပေများ

(၁) “ဘော့ကျွန်”

၁၉၀၆ ခုနှစ်က ဂျပန်ပြည်၏ ခေတ်စမ်းစာရေးဆရာကြီး နာစမဲ့ဆော့ဆဲ၏ ရေးသားခဲ့သော “ဘော့ကျွန်” ဝတ္ထုအား ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော် ဘာသာပြန်၍ မြတ်ဗွန်ရတနာစာပေမှ ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ “ဘော့ကျွန်” သည် ကျွန်တော်၏ ငွေဆော်ဦး ဘာသာပြန် လုံးချင်းဝတ္ထုဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသော အချိန်နှင့် အမှန်တကယ် ရေးသားပြီးစီးသွားသော အချိန်အထိ ဆယ်စုနှစ် တစ်စုခန့်ပင် ကွာခြားခဲ့ရပါသည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော် ဂျပန်ပြည်မှ ပြန်ရောက်ပါသည်။ အိမ်မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်လာချိန်တွင် မိမိတတ်လာသမျှ ဂျပန်ဘာသာစကားများကို မေ့မသွားစေရန်နှင့် ပိုမိုတိုးတက်လာစေရန်အလို့ငှာ ကျွန်တော် ဘာသာပြန်ရန် လက်ယားနေခဲ့သော “ဘော့ကျွန်” ကို စတင်ပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော့်ဘဝဇာတ်ကြောင်းနှင့် ဆင်နေသောကြောင့် အား မပြောတတ်။ “ဘော့ကျွန်” ကို ဘာသာပြန်ရသည်မှာ အတော်ကြီး လက်တွေ့နေခဲ့ပါသည်။ “ဘော့ကျွန်” ကို ပြန်ဆိုပြီးနောက် တစ်ဖန်ပြန်၍ ဖတ်ကြည့်လိုက်သောအခါတွင်ကား မိမိ ဘာသာပြန်ထားသည်ကို မေ့လျော့ကာ တစ်ယောက်တည်း အခန်းခန်းနှင့် ရယ်မောနေမိပါတော့သည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် အခြား

သူများကိုလည်း ဖတ်ကြည့်စေလိုသော ဆန္ဒများလည်း တဖွားဖွား ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။

ထိုဝတ္ထုကို ဘာသာပြန်ခဲ့စဉ်က ကျွန်တော်သည် မော်လမြိုင် ဆရာအတင်သင်သိပ္ပံတွင် လက်ထောက်ကထိကအဖြစ် အမှုထမ်းနေခဲ့ပါသည်။ ရုံးကိစ္စဖြင့် ရန်ကုန်သို့ လာရလေတိုင်း “ဘော့ကျွန်” သည် ကျွန်တော်နှင့် အမြဲပါလာတတ်ပါသည်။ ဘဝတက္ကသိုလ် မောင်နေဝင်း၊ စာရေးဆရာ မင်းကျော်၊ မြသန်းတင့်တို့ကို ပြကြည့်သည်။ ထိုဆရာများက ကောင်းတော့ကောင်းတယ်၊ ဖြစ်ပါ့မလား၊ ပြောလာကြသည်။ သို့နှင့် “ဘော့ကျွန်” သည် ကျွန်တော့်လက်ထဲ ဆယ်နှစ်တာမျှ အိပ်ပျော်နေခဲ့ရရှာလေတော့သည်။ ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော် ရန်ကုန်မြို့သို့ ပြောင်းလာရသည်။ “ဘော့ကျွန်” ကို စာအုပ်ဖြစ်စေလိုသော ရောဂါသည် ပျောက်ကင်းမသွားသည့် အပြင် ပို၍ပင် ဆိုးလာပါတော့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် အကြံတစ်ချက်တည်း ဂဠုန်ဆားချက်သည်သဘောဖြင့် ဇနီးဝတ်ထားသော လက်ကောက်တစ်ရံကိုဖြတ်ကာ “ဘော့ကျွန်” ကို မွေးထုတ်လိုက်ရပါတော့သည်။ “ဘော့ကျွန်” ကို မွေးရကျိုးနပ်ခဲ့ပါသည်။ စာအုပ်ဖြစ်ဖြစ်ချင် ဘော့ကျွန်၊ ဘော့ကျွန်နှင့် နာမည်ရလာပြီး အမျိုးသားစာရေးဆရာရသည်အထိ ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ကျွန်တော့်နာမည်သည်လည်း ဘော့ကျွန်ကြီး မြေလွင်ဟု တွင်လာခဲ့ပါတော့သည်။

(၂) “မဟူရာ နှလုံးသား”

စာရေးဆရာ အတော်များများသည် မိမိတို့ စာတစ်အုပ်စီ ရေးပြီးသည့်အခါ “ဤစာအုပ် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အသံ

အက်မှ ကူညီကြသော မိတ်ဆွေများအားလည်းကောင်း၊ ကျွန်တော်၏ စာမူများကို ကူညီဖတ်ရှု၍ လက်နှိပ်စက်ရိုက်ပေးခဲ့သော ချစ်ဇနီးအားလည်းကောင်း ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း” စသည်ဖြင့် ရေးတတ်ကြပါသည်။ “မဟူရာ နှလုံးသား” အား ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေပြီးသော အချိန်တွင် ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော့်ဇနီးအား ကျေးဇူးမတင်သည့် အပြင် ပို၍ပင် ဒေါပွလာခဲ့မိပါသည်။ အကြောင်းမှာ စာရေးဆရာကြီး နာစူမဲ့ဆောဆဲကီ၏ “ကော်ကောရော” ခေါ် “မဟူရာ နှလုံးသား” စာအုပ်ကို နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ပြန်ရေးခဲ့ရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

“မဟူရာ နှလုံးသား” မှာ “ဘော့ကျွန်” ထက်ပို၍ ရှည်လျားသည့်အပြင် အတွေးအခေါ်မှာလည်း ခက်ခဲ နက်နဲလှပါသည်။ “ဘော့ကျွန်” က ပျော်ရွှင်ဖွယ် ဟာသများကို ရေးထားပြီး ယျေပါးသလောက် “ကော်ကောရော” မှာ ဆွေးမြည့်ဖွယ် အလွမ်းအဆွေးများကို ခြယ်မှုန်းထားသဖြင့် လေးနက်လွန်းလှပါသည်။ “ဘော့ကျွန်” အလင်းသလောက် “ကော်ကောရော” က မှောင်လွန်းလှပါသည်။ သို့သော် “ကော်ကောရော” သည် ဆရာကြီး ကွယ်လွန်ခါနီး အချိန်တွင် ရေးခဲ့သောကြောင့်လား မပြောတတ်ပါ။ စာတစ်ပုဒ်ချင်း အား ဖတ်ရသည်ကိုကပင် အရသာရှိလှပါသည်။ ပညာသားပါလွန်းသူပါသည်။

သို့နှင့် ကျွန်တော်သည် “ကော်ကောရော” အား ငါးလကြာမျှ အချိန်ယူ၍ မိုးများသော မော်လမြိုင်မြို့၏ ရုံးအားရက်များတွင် ငြိမ်းစား၍ ဘာသာပြန်ခဲ့ရပါသည်။ မော်လမြိုင်တွင် ဖြစ်သောကြောင့် စာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေရန် တော်တော်နှင့် မကြိုးစားဖြစ်ဘဲ အစီအစဉ်ရေးစာမူအား တစ်နေရာတွင် ထိုးခဲ့မိပါသည်။ တစ်နေ့ ရန်ကုန်

သို့ သွားရန်ကိစ္စတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာသဖြင့် “ကော်ကောရော” အား လိုက်ရှာရပါတော့သည်။ ဘယ်နေရာတွင်ရှာရှာ “ကော်ကောရော” အား မတွေ့ရတော့ပါ။ နောက်ဆုံးကျမှ ဇနီးဖြစ်သူက တလောက သတင်းစာကုလား လာသဖြင့် အသုံးမဝင်တော့ဘူးထင်၍ ပိဿာ ချိန်ဖြင့် ရောင်းလိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း ဝန်ခံပြောဆိုခဲ့ရာ ထိုစဉ်က ကျွန်တော်သည် ယောက်ျားတန်မဲ့ ထိုင်ခိုခဲ့ဖူးပါသည်။ သို့နှင့် “ကော်ကောရော” ခေါ် “မဟူရာ နှလုံးသား” ကို ရန်ကုန်ပြောင်းလာ ပြီးနောက် ငါးနှစ်အကြာ ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် တစ်ကြိမ်ပြန်၍ ရေးသား ခဲ့ပါသည်။ “ကော်ကောရော” ဝတ္ထုထဲမှ ကျွန်တော်နှစ်သက်သော စာပိုဒ်အချို့ကို ထုတ်နုတ်ပြပါမည်။

“ကျွန်တော်သည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအား အမြဲပင် ‘ဆရာ ဟု ခေါ်နေမိခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ဤနေရာတွင် ဆရာဟူသော နာမ်စားကိုသာ သုံးမည်ဖြစ်ပြီး အမည်ရင်းကို မှု ချန်လှပ်ထားပါမည်။ ဤသို့ ခေါ်ရခြင်းမှာလည်း မင်္ဂလာ တရားတော်အရ အရှိအသေ ပေးထိုက်သူကို ရှိသေရမည့် သဘောထားကြောင့်တော့ မဟုတ်ပါ။ ကျွန်တော်အတွက် နှုတ်ကျိုးနေ၍ ဖြစ်ပါသည်။”

“ဒီကမ္ဘာကြီးပေါ်မှာ လူဆိုးရယ်လို့ သီးသီးသန့်သန့် လူမျိုးတစ်မျိုးရယ်လို့ ရှိထားတယ်လို့များ အောက်မေ့နေ သလား။ အဲဒီလို ပုံမှန်ဆိုးနေတဲ့ လူမျိုးက ကမ္ဘာပေါ်မှာ တကယ်လည်း မရှိပါဘူး။ သာမန်သဘောအားဖြင့်ကတော့ လူသားအားလုံးဟာ လူကောင်းတွေချည်းပဲ။ အဲဒီလူတွေဟာ ငြိမ်းစားကြီးဆိုသလို လူဆိုးတွေအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားတတ် တာပဲ ကြောက်စရာကောင်းတာ။”

“ဒါကို ကျွန်တော်မငြင်းပါဘူးဆရာ၊ အဲဒီလို လူဆိုး ဖြစ်သွားအောင် ဘယ်လိုအကြောင်းတရားမျိုးက သွေးဆောင် ပြားယောင်းလိုက်တယ်ဆိုတာကို သိချင်တာပါ”

“ငွေပေါ့ မောင်ရင်ရဲ့၊ ငွေနဲ့သာ တွေ့လိုက်ရရင် ဘယ်လို လူကြီးလူကောင်းဖြစ်ဖြစ် လူဆိုးတွေ ဖြစ်ကုန်တာပေါ့ကွာ၊ ဟား ဟား ဟား ဟား”

အမှန်အတိုင်း ဝန်ခံရလျှင် ကျွန်တော်သည် ဤဝတ္ထုကို မြန်မာမြန်မာသည်မှာ လွန်စွာပင်ပန်းခဲ့ပါသည်။ ပင်ပန်းသလောက် လည်း အတွေးအခေါ် ရင့်သန်စေခဲ့ပြီး အရေးအသားကိုပါ တိုးတက်စေခဲ့ပါသည်ဟု ယုံကြည်မိပါသည်။

(၃) “ကျွန်ုပ်သည် ကြောင်တစ်ကောင်ဖြစ်သည်”

စာရေးဆရာကြီး နာစုမဲ့ဆောဆဲကီသည် အလယ်တန်း ကျောင်းဆရာကလေးတစ်ယောက်အဖြစ်မှ နာမည်ကျော် စာရေး ဆရာကြီးတစ်ယောက်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲလာခဲ့ခြင်းမှာ သူ၏ ဆွေဆော်ဦးဝတ္ထုဖြစ်သော “ဝဂ်တိုင်ဝန်ကောဒယ်အရ” ဟူသော “ကျွန်ုပ်သည် ကြောင်တစ်ကောင်ဖြစ်သည်” ဝတ္ထုကြောင့် ဖြစ်ပါ သည်။ ဆောဆဲကီသည် ဤဝတ္ထုကို ၁၉၀၂ ခုနှစ်က ရေးသားခဲ့ရာ သက်တမ်းအားဖြင့် နှစ်ပေါင်း ၉၀ ရှိခဲ့ပြီ ဖြစ်သော်လည်း ယနေ့ ထက်တိုင် ခေတ်မီနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည်လည်း ပညာ အန်ဆောင်၊ ပညာလောက စသည့် ပညာရေးနယ်ပယ် မဂ္ဂဇင်းများမှ ဆစ်ဆင့် ပြင်ပ စာပေလောကသို့ ဟန်သစ်မဂ္ဂဇင်းတွင် “ကျွန်ုပ်သည် ကြောင်တစ်ကောင်ဖြစ်သည်” ဇာတ်လမ်းများကို အနီးဆက်

ဘာသာပြန်ရင်းမှ ဝင်ရောက်ခဲ့ရပါသည်။ အကြောင်းကြောင့် ကျွန်တော့်ကြောင်ဇာတ်လမ်းသည် သုံးလေးလခန့် ရေးပြီးသောအခါ အဆက်ပြတ်သွားခဲ့ရပါသည်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြ အလယ်တန်းကျောင်းဆရာတစ်ဦး၏ အိမ်မှ ကြောင်ကလေးတစ်ကောင်က အဆီအငေါ့မတည့်လှသော လူ့လောကကြီးအား ပညာသားပါပါ သရော်ထားလေရာ ဖတ်ရင်း ဖတ်ရင်း လက်ကမချနိုင်အောင် ဆွဲဆောင်အားကောင်းလှပါသည်။ ဤကြောင်ကပင် ဆော့ဆဲကီအား ဂျပန်နိုင်ငံသုံး ငွေစက္ကူပေါ်တွင် တင်ပြီး ဂုဏ်ပြုခြင်းခံရလောက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့သည်ဟု ကျွန်တော်ထင်မြင်မိပါသည်။

ကျွန်တော်သည် စိုက်လိုက်မတ်တတ်ဆိုသလို ဆရာကြီး နာစွဲ ဆော့ဆဲကီ၏ ဝတ္ထုများအား မြန်မာပြန်နေခဲ့စဉ် ကျွန်တော့်ထက် အလျင် ဆော့ဆဲကီအား သဘောကျကာ သုတေသနပြုနေခဲ့သော စာရေးဆရာတစ်ဦးကို ရန်ကင်းမြို့နယ် စာပေဟောပြောပွဲတစ်ခုတွင် ရုတ်တရက် တွေ့လိုက်ရသဖြင့် တအံ့တဩဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ သူ့ကား ကွယ်လွန်သွားခဲ့ပြီဖြစ်သော စာရေးဆရာ ငြိမ်းကျော်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာက ကျွန်တော့်အား အင်းစိန်ရှိ သူ၏အိမ်သို့ တကူးတကမိတ်ပြီး သူ့စုဆောင်းထားသော ဆော့ဆဲကီ စာပေများကို ထုတ်ပြပါသည်။ ကျွန်တော့်ကိုလည်း ဆက်ရေးဖို့ တိုက်တွန်းပြီး သူလည်းရေးစေ ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါသည်။ သို့သော်လည်း ဆရာငြိမ်းကျော်သည် ဆော့ဆဲကီ၏ စာများကို ဘာသာမပြန်ဖြစ်သည့်အပြင် ဆော့ဆဲကီ၏ လက်စ အိမ်အသစ်ကလေးကိုပင် အပြီးမသတ်နိုင်ဘဲ စောင့်နေ ကွယ်လွန်သွားခဲ့ရရှာပါသည်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ် ဇွန်လ ၆ ရက်နေ့ ၇ ရက်နေ့တွင် အမျိုးသားပြတိုက်တွင် ကျင်းပခဲ့သော သိပ္ပံမောင်ထံ

ရာပြည့်အထိမ်းအမှတ်ပွဲတွင် ဂျပန်သံရုံးမှ ဒုတိယအတွင်းဝန်အဖြစ် အမှုထမ်းခဲ့သော မြန်မာသုတေသီ ဂျပန်အမျိုးသမီး မစ်စ် ယုနို တကာဟာရှီက သိပ္ပံမောင်ဝသည် ဂျပန်ပြည်မှ စာရေးဆရာကြီး နာစွဲဆော့ဆဲကီနှင့် တူသည်ဟု စာတမ်းဖတ်ရာတွင် ထည့်သွင်း ပြောသွားခဲ့ပါသည်။

ဆရာကြီး ဆော့ဆဲကီ၏ “ဆယ်ညအိပ်မက်” ကိုမူ ကျွန်တော် သည် မြို့တော်မဂ္ဂဇင်းတွင် တစ်လလျှင် တစ်အိပ်မက်နှုန်းဖြင့် ဘာသာပြန်ဆဲဖြစ်ပါသည်။ ထိုမျှသာမက ဆရာကြီး၏ နာမည်ကျော် ဆန်းဂျီရာ ဆိုရေကရ (ထို့နောက်)၊ ခုဆမကရ (မြက်ခေါင်းစား)၊ မိကျီခုဆ (လမ်းဘေးသစ်ပင်)၊ မွန်း (တံခါးဝ) စသည်တို့လည်း အခွင့်သင့်လျှင် ဆက်လက်ပြန်ဆိုလိုပါသေးသည်။

(၄) ဟိုကျွန်ကဗျာ ချစ်စရာ

ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ် ဂျပန်ပြည်တွင် ဧည့်ပါမောက္ခအဖြစ် သွားရောက် တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီးနောက် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်လာ သောအခါ မြန်မာ စာပေလောကအတွက် အဖိုးတန်သော လက်ဆောင်ပစ္စည်းနှစ်ခု ပါလာသည်ဟု ကျွန်တော်ထင်ပါသည်။ ပထမတစ်ခုမှာ မြန်မာ-ဂျပန် အဘိဓာန်ကြီးဖြစ်ပြီး နောက်တစ်ခုမှာ “ဟိုကျွန်ကဗျာ မြည်းစရာ” ဟူသော ဖက်ဖူးရောင် ဂျပန်ကဗျာစာအုပ် ကလေး ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာကြီးက ထိုစာအုပ်ကလေးဖြင့် မြန်မာ စာပေလောကအား ဂျပန်ဟိုကျွန်ကဗျာတိုကလေးများအကြောင်းကို မိတ်ဆက်ပေးလိုက်ပြီးသည့်နောက်ပိုင်းတွင် ဟိုကျွန်ကဗျာကလေးများ အကြောင်းကို ဆွေးနွေးငြင်းခုံလာကြပါတော့သည်။ သို့ပါသော်

လည်း မြန်မာဘာသာဖြင့် ရေးစပ်ထားသော ဟိုက္ကုကဗျာကလေးများသည် မဂ္ဂဇင်းများ၏ စာမျက်နှာများပေါ်တွင် နေရာမရရှာသေးကြပါ။ ဆရာကြီး မင်းသုဝဏ်ကလည်း သူ့စာအုပ်နိဒါန်းတွင် မြန်မာစာဖတ်ပရိသတ်အား မြည်းစမ်းကြည့်စေရုံမျှသာဖြစ်သည်ဟု ဝန်ခံထားပါသည်။ မြန်မာပြည်တွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ရေးထားသော ဟိုက္ကုကဗျာကျမ်းများ စောစီးစွာကပင် ရောက်ရှိနေခဲ့ကြပြီးဖြစ်ပါသည်။ အရှေ့တိုင်းမှ အနုပညာများအား အနောက်တိုင်း အမြင်ဖြင့် ဘာသာပြန်ကြသည့်အခါတွင် အတိအကျမဖြစ်နိုင်ဘဲ လွဲချော်သည့်အခါများစွာ ရှိနိုင်ပါသည်။ ထိုလွဲချော်မှုတို့သည် ပြဿနာ၏ အဝန်းအနားသတ်တွင် ရှိမည်ဆိုပါက မပြောပလောက်သော်လည်း ပြဿနာတစ်ခု၏ ဗဟိုချက်မနေရာတွင် ရောက်ရှိသွားမည်ဆိုပါက အန္တရာယ်ကြီးမားလှပါသည်။ သို့နှင့် ကျွန်တော်သည် ဂျပန်နိုင်ငံမှ ကဗျာဆရာမ မိုမိုကိုး၏ “ဟိုက္ကုနိဒါန်း” ဟူသော စာအုပ်ကလေးအား အကိုးအကားပြုကာ ဟန်သစ်မဂ္ဂဇင်းတွင် လစဉ် ဆောင်းပါးများ ရေးသားလာခဲ့ရာမှ ထိုဆောင်းပါးများကို စုစည်းပြီး စာအုပ်ထုတ်ဝေလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

(၅) “ကြိုးကြာတစ်ထောင်”

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာ စာပေလောကတွင် ဂျပန် စာပေအကြောင်းကို ပြောဆို ဆွေးနွေးကြမည်ဆိုလျှင် နိဘယ်လ်ဆုရ စာရေးဆရာကြီး ကာဝါဘတယာဆုနာရီ၏ “နှင်းပွင့်တိုင်းပြည်” “အိန္ဒုကချေသည်” “ကြိုးကြာတစ်ထောင်” နှင့် သူ၏ဝတ္ထုတိုများကို ထည့်ပြောတတ်ကြသည်။ သို့ပါသော်လည်း “ကြိုးကြာတစ်ထောင်” သည် စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိမလာသေးကြောင်း စာပေ

ဝါသနာရှင် ကိုရဲထွတ်က ဆရာပါရဂူ၏အိမ်တွင် ပြောပြသောအခါ ကျွန်တော် အံ့အားသင့်သွားရပါတော့သည်။ “ကြိုးကြာတစ်ထောင်” အား အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှ ဆရာတစ်ယောက်က ပြန်ဆိုထားပြီးဖြစ်သော်လည်း စာမူပျောက်ဆုံးနေသည်မှာ နှစ်နှင့်ပင်ချီ၍ ကြာနေခဲ့ပြီဖြစ်ကြောင်း သူက ရှင်းပြသည်။ သို့နှင့်ကျွန်တော်သည် စာပေတာဝန် ဖြည့်ဆည်းရာလည်းကျသည့်အပြင် ဆရာကြီး ကာဝါဘတ၏ စာပေကို မြည်းစမ်းကြည့်လိုသော ဆန္ဒကြောင့် “ကြိုးကြာတစ်ထောင်” အား ဂျပန်ဘာသာပြန်မှ တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ဆိုဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ စာတစ်အုပ်လုံး ပြန်ဆိုပြီးသွားသည့်အချိန်၌ကား ဆရာကြီး ရာဘီနွရာနုသ်တရီး၏ “ဝိတဇ္ဇလီ” ကို ဖတ်ကြည့်ပြီးနောက် ခံစားလိုက်ရသကဲ့သို့ “ဪ . . . ဒါကြောင့်လဲ နိဘယ်ဆုရတာကိုး” ဟု သဘောပေါက်လာမိပါတော့သည်။ ဆရာကြီး၏ဝတ္ထုကို ဘာသာပြန်ရခြင်းမှာ ဟိုက္ကုကဗျာများကို တန်းစီ၍ စပ်နေရသည့်အလား အရသာရှိလှပါသည်။

(၆) “ကိမိကိုးနှင့် အခြားဝတ္ထုတိုများ”

နာစုမဲဆောဆဲကီနှင့် ခေတ်ပြိုင် အလွန်ကျော်ကြားသော စာရေးဆရာကြီးတစ်ယောက်မှာ ယာဆုမိုးကိုးအိဇမိ ဖြစ်လေသည်။ စင်စစ် သူသည် ဂျပန်လူမျိုးမဟုတ်ဘဲ အမေရိကန်မှ တိုကျိုတက္ကသိုလ်သို့ အင်္ဂလိပ်စာပြဆရာအဖြစ် ရောက်ရှိလာခဲ့သော Lafcadio Hearn ဆိုသူ အမေရိကန်လူမျိုးဖြစ်ပြီး ဂျပန်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကို အထူးစိတ်ဝင်စားခဲ့သောကြောင့် အမေရိကန်သို့ ပြန်တော့ဘဲ ဂျပန်အမျိုးသမီးတစ်ဦးနှင့် အိမ်ထောင်ပြုကာ တစ်သက်လုံး စာပေများ ပြုစုရေးသားသွားခဲ့ပေသည်။ ကျွန်တော်

သည် ထိုစာရေးဆရာကြီး၏ “ကိမိကိုး” ဟူသော ဝတ္ထုတိုနှင့် ဆရာကြီး အကုတဂါဝါရယူးနို့ဆုကဲ၏ “ခမိနို့အိတို” ကို အထူး သဘောကျ နှစ်သက်သောကြောင့် ဂျပန် ခေတ်မြိုင်ဝတ္ထုတိုများနှင့် ယှဉ်တွဲကာ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်အဖြစ် ရေးသားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၇) “တော့တိုကျွန်”

“တော့ကျွန်” ၏အလျှင် ကျွန်တော်ဘာသာပြန်ဖြစ်ခဲ့သော ဝတ္ထုမှာ “ကုရောယာနဂိတက်စုကိုး” ဟူသော ဂျပန်အမျိုးသမီး ရေးသားသည့် “မာဒိုးဂိဝန့် တော့တိုကျွန်” ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ် ဂျပန်ပြည်တွင် ကျွန်တော်ပညာဆည်းပူးနေစဉ် ထိုဝတ္ထုကို ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုစဉ်က တစ်နှစ်အတွင်း အုပ်ရေ ခြောက်သန်း ပြိုက်ခန့်ကုန်အောင် အရောင်းသွက်ပြီး နာမည်ကျော်ကြားခဲ့သော ဝတ္ထုဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းဆရာအကြောင်း၊ ပညာရေးအကြောင်း ရေးသားထားသဖြင့် ကျွန်တော်သည် ထိုဝတ္ထုအား ဓယ်ယူကာ တစ်နေ့နည်းနည်းချင်း ဘာသာပြန်ရင်း ဂျပန်ဘာသာစကားစွမ်းရည် တိုးတက်အောင် လေ့ကျင့်နေခဲ့ပါသည်။ သို့နှင့် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ လက်နှိပ်စက်ရိုက်ကာ စာပေစိစစ်ရေးသို့ တင်ရန်အလား ရုံးအဝင်တွင် “တိုတိုးချန် (သို့) ပြတင်းပေါက်မှ မိန်းကလေး”၊ မြသိန်း (မြန်မာပြန်) [*Tottochan, The Girl at the Window by Tetsuko Kuroyanagi*] စာအုပ်အစည်းကြီးကို ပိုက်လာသည့် လူတစ်ယောက်အား တွေ့လိုက်ရသောအခါ အလား

အာင်းပေမယ့် အခါနှောင်းခဲ့ပြီဖြစ်ကြောင်း နားလည်လိုက်ရပါ သာသည်။ သို့နှင့် “တော့တိုကျွန်” သည်လည်း ကျွန်တော့်လက်ထဲ တွင် ၁၅ နှစ်ကျော်မျှ အိပ်ပျော်နေခဲ့ရပြန်ပါသည်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင် ကျွန်တော် အသက် (၅၀) တင်းတင်းပြည့်သည့်နေ့တွင် “တော့တို ကျွန်” ကို နောက်တစ်ကြိမ်ထပ်၍ မြန်မာပြန်ကာ ထုတ်ဝေ ထိတ်သည်။

၁) “ခြေမစုံ လက်မစုံ ကျွန်တော့်ဘဝ အတွေ့အကြုံ”

တစ်နေ့တွင် ဂျပန်ပြည်သို့ ပညာသင်ရန် ရောက်နေသော ကျွန်တော့်သားကြီးထံမှ ဘာသာပြန်ဖြစ်အောင်ပြန်ပါအဖေ ဟူသော စာတစ်စောင်နှင့်အတူ စာအုပ်တစ်အုပ် ရောက်လာပါသည်။ ချန်ပြည်မှ ခြေလက်မပါဘဲ မွေးဖွားလာသော အိုတိုးထာကဲ သားသည် “ဂေါတိုင်းဖုမန်းဇောခို” ဆိုသည့်စာအုပ်ကလေးဖြစ်ပြီး ချန်ပြည်တွင် ခြောက်လအတွင်း လေးသန်းခွဲကျော်အောင် ရောင်းသွက်ခဲ့သဖြင့် ကျွန်တော်က “ခြေမစုံ လက်မစုံ ကျွန်တော့် ဘဝ အတွေ့အကြုံ” ဟူသောအမည်ဖြင့် ရာပြည့်စာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်လိုက်ရာ မြန်မာပြည်တွင်လည်း ပြိုက်ခန့်ကုန်သွားခဲ့ပါသည်။ စာအုပ်၏ ကျေးဇူးကြောင့် ပြောင်တုန်းမြို့မှ စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင် ချန်အုပ်ရှင်ကလေး စုပုံချစ်တို့မိသားစုနှင့်ပါ ရင်းနှီးလိုက်ရသလို ကျွန်တော့်နာမည်မှာလည်း ဘော့ကျွန်ကြီး ခဲမြလွင် ဘဝမှ ခြေမစုံ လက်မစုံ ခဲမြလွင် ဘဝသို့ ပြောင်းခဲ့ရပါတော့သည်။

(၉) “အိုရှင်း ဇာတ်လမ်းတွဲများ”

မြန်မာ့ရုပ်မြင်သံကြား အစီအစဉ်မှ ထုတ်လွှင့်ခဲ့သော အိုရှင်း ဇာတ်လမ်းတွဲကို လူတိုင်းလိုလို ကြည့်ဖူးကြပါလိမ့်မည်။ ထိုစဉ်က အိုရှင်းဇာတ်လမ်းအား မြန်မာလို ပြည့်ပြည့်စုံစုံ နားလည်စေလိုသည့် သဘောဖြင့် “အိုရှင်းနှင့် ချစ်သူများ”၊ “ဈေးသည်မလေး အိုရှင်း” “အိုရှင်းနှင့် နင်လားဟဲ့ လောကဓံ” စသည်ဖြင့် အသေးစိတ် မြန်မာ ပြန်နေခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဦးပွားရေးအကွက်မြင်သော ရုပ်ပြသမား များ၊ အကျဉ်းချုံး ဘာသာပြန်ပြီး ဈေးကွက်တွင် မြန်မြန်ဖြန့်ဝေသူ များကို ရှုံးနိမ့်ကာ ကျွန်တော်၏ အိုရှင်းဇာတ်လမ်းတွဲများမှာလည်း ရပ်တန့်ကာ ရပ်သွားခဲ့ရပါသည်။ စင်စစ် အိုရှင်းဇာတ်လမ်းတွဲတွင် အိုရှင်းကသာ အဓိကဇာတ်ကောင် မဟုတ်ပါ။ အိုရှင်း၏ အဘွား အိုရှင်း၏အမေ၊ အိမ်ဖော်အဘိုးကြီး စသော ဇာတ်ကောင်တစ်ဦးချင်း ၏ သရုပ်ကို ပါလွင်အောင် သိရှိနိုင်ရန်မှာမူ ဇာတ်လမ်းတစ်ဦး လုံးကို အသေးစိတ်ပြန်ဆို၍ မြင်ပါလိမ့်မည်။ အချိန်ရလျှင် ကျွန်တော် ထပ်၍ ကြိုးစားကြည့်ချင်ပါသေးသည်။

(၁၀) “မြန်မာ့စောင်း”

ဂျပန်စာပေများကို ဘာသာပြန်နေသော ကျွန်တော့်အတွက် ယခုအချိန်အထိ ဘာသာပြန်ရန် အသင့်တော်ဆုံး စာအုပ်တစ်အုပ် ရှိပါသည်။ ထိုစာအုပ်မှာ စာရေးဆရာကြီး ထာကဲရာမမိတို့ ရေးသားသည့် “ဘိရုမာနီထတဲဂိုတို” ခေါ် “မြန်မာ့စောင်း” ဝတ္ထု

ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်တော် လက်နှေးနေရသော အကြောင်းရင်းမှာ ထိုစာအုပ်ကို နှစ်အတော်ကြာကပင် စာရေးဆရာ ဂုဏ်ဝင်းက အင်္ဂလိပ်ဘာသာမှနေ၍ “တိုက်ပွဲကြားမှ ရွှေစောင်းသံ” ဟူသော အမည်ဖြင့် ပြန်ပြီးသွားခဲ့သောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ “မြန်မာ့စောင်း” ဝတ္ထုသည် ဂျပန်ပြည်၌ လွန်စွာရေပန်းစားပြီး ရုပ်ရှင်အကြိမ်ကြိမ် ပြန်ရိုက်ခဲ့ရသော ဝတ္ထုဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် စာသင်ကျောင်းများ၌ ဌာန်းစာအုပ်အဖြစ်ပါ အသုံးပြုခဲ့လေရာ ဂျပန်လူမျိုးတိုင်းလိုလို “မြန်မာ့စောင်း” ထဲမှ မြန်မာလူမျိုးတို့အကြောင်းကို သိထားကြ ပါသည်။ ဂျပန်သံရုံး ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ပြန်ကြားရေးဌာနတွင် အမှုထမ်း နေသော ကျွန်တော်သည် မိမိတွင် တင်ရှိနေသော တာဝန်အရ စည်းကောင်း၊ ဂျပန်ဘာသာမှ မြန်မာဘာသာသို့ တိုက်ရိုက်ပြန်ဆို သည့် အရသာကို မြည်းကြည့်စေလိုသည့် စေတနာအရလည်း ထောင်း ကြိုးစား၍ ပြန်ဆိုခဲ့ရပါသည်။

(၁၁) “ရက်နှစ်ရာစစ်ပွဲ”

ဂျပန်ပြည်တွင် ရောက်နေစဉ်က ကျွန်တော်သည် စာအုပ်ဆိုင် တစ်ဆိုင်ထဲတွင် လူများတန်းစီနေကြသည်ကို တွေ့လိုက်ရသဖြင့် အသေဘမသိ ဝင်ရောက်တန်းစီကြည့်ရာမှ ဤ “ရက်နှစ်ရာစစ်ပွဲ” ဟူသော “ရက်နှစ်ရာစစ်ပွဲ” ဝတ္ထုစာအုပ်ကလေးအား ဝယ်ဖြစ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ “ရက်နှစ်ရာစစ်ပွဲ” ဝတ္ထု၏ မူရင်းအမည်မှာ “သစ်တုံး ခုတ်လေး ပြိုသွားပြီ” ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးဆရာ ဟိုးရှိုမိ ဘာနိုဘုက မိမိကိုယ်တိုင် ကြုံတွေ့ရသော မူးယစ်ဆေးဝါး

စွဲနေသည့် သမီးကလေးနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် အတွေ့အကြုံများ ရင်နှင့်စဖွယ် ရေးသားထားသော ဝတ္ထုဖြစ်ပါသည်။

(၁၂) “မီးဖိုချောင်ကလေး”

“မီးဖိုချောင်ကလေး” သည် ဂျပန်နိုင်ငံ၌ အသက်အငယ်အမျိုးသမီး စာရေးဆရာမ ယိုရှိုမိုတိုဘနားနား၏ အကျော်ကြား “Kitchen” ဝတ္ထုကို ဂျပန်ဘာသာမှ တိုက်ရိုက်ပြန်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဂျပန်နိုင်ငံ၏ လက်ရှိ စာပေရေးသားဟန်နှင့် လူထုတို့၏ လွတ်လပ်စွာ တွေးတောဟန်တို့ကို စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖတ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစာအုပ်အား နိုင်ငံအတော်များများက မိမိဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထားပြီးဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံး

ကျွန်တော်သည် အထက်ပါ ဝတ္ထုများအပြင် “ဂျပန် အိမ်ပုံပြင်များ”၊ “ထမင်းစားရေသောက် ဂျပန်စကားပြော”၊ “ပူးပူးမျက်ဝန်းများ”၊ “အဖော်မွန်”၊ “ဦးနှောက်ပျက်သွားသော ထိုစက်ရုံ”၊ “ဘိုကိုကျွန်”၊ “ဒေါက်ဒေါက် - အိမ်ရှေ့က ဘယ်သူလဲ”၊ “ဂန္ထမာစား” စသည့် ဂျပန်ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဝတ္ထုစာများကိုလည်း ပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ဖက်ရှင်၊ ရုပ်ရှင်အောင်းရှပ်ရှင်တေးကဗျာ၊ သပြေ၊ စံပယ်ဖြူ၊ ဒွယ်ရီ စသည့် လစဉ်သမဂ္ဂစာအုပ်များ၊ အပတ်စဉ်ထုတ် ဂျာနယ်များတွင်လည်း ဂျပန်ဗဟုသုတဆောင်းပါး၊ ကဗျာများကို ရေးသားနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

စာရေးဆရာကြီးများဖြစ်သော အာဘဲကိုဘိုး၊ မိယာဇာဝါကင်းရှိနှင့် လောလောလတ်လတ် စာပေနိဘယ်ဆု ရရှိထားသော အိုအဲကင်း၊ စာဘူရော အစရှိသူတို့၏ လက်ရာများကိုလည်း ဆက်လက်ပြန်ဆိုကြည့်လိုပါသေးသည်။ သို့ပါသော်လည်း ထိုသို့ပြန်ဆို ရေးသားနိုင်ရန်မှာ အချိန်နှင့် ကျန်းမာရေး အခြေအနေက ပေးမှသာဖြစ်ပါသည်။ ယခုအချိန်အထိ ကျွန်တော် ကြိုးစားလာခဲ့သည့် ပမာဏသည် ဂျပန်စာပေ တည်းဟူသော အဆောက်အအုံကြီးနှင့် နှိုင်းစာလိုက်လျှင် အုတ်တစ်ချပ် သဲတစ်ပွင့်မျှပင် ရှိမည်မထင်သေးပါ။ ကျွန်တော်တို့ တစ်တွေ ဆက်၍ အများကြီး ကြိုးစားကြရပါဦးမည်။

ဘာသာပြန်စာပေသည် မြန်မာစာပေ ဖွံ့ဖြိုးလှပလာစေရေးအတွက် လွန်စွာအရေးကြီးသောအပိုင်းမှ ပါဝင်သည်ဟု ကျွန်တော် ထင်မြင်မိပါသည်။ ဘာသာပြန်စာပေဟု ဆိုရာတွင်လည်း တစ်ဆင့်ခံ ဘာသာပြန်စာပေထက် ထိုက်ရိုက် ဘာသာပြန် စာပေများ ပိုမိုပေါ်ထွက်လာစေသင့်ပါသည်။ ဆရာကြီး ပါရဂူ၏ စကားနှင့် ပြောရလျှင် တစ်ဆင့်ခံ ဘာသာပြန်သည် ရှည်ကိုက်၍ ကြွေကျသော သရက်သီးကို ကောက်စားရသည်နှင့်တူပြီး တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ခြင်းသည် ကိုယ်တိုင် သရက်ပင်ပေါ်သို့ တက်စားရသည်နှင့် တူပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ မြန်မာစာပေတွင် အင်္ဂလန်၊ အမေရိကန်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှား စသည့် အနောက်တိုင်း ဘာသာပြန်စာပေများ အတော်အသင့် ရှိနေပြီဖြစ်သော်လည်း ဂျပန်၊ ကိုရီးယား၊ ထိုင်း၊ လာအို၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ ဝီယက်နမ် စသည့် အရှေ့တိုင်း ဘာသာပြန်

စာပေများ လိုအပ်နေပါသေးသည်။ ဤတာဝန်ကို ဖြည့်ဆည်းမည့်သူများမှာ အနာဂတ်တွင် ပေါ်ထွန်းလာကြမည့် မျိုးဆက်သစ် စာပေပညာရှင်များပင် ဖြစ်ပါသည်။

အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

၁၉၈၁ ခုနှစ်မတိုင်မီ
အမျိုးသားရေး ညွှန်းစွဲတေးများ

စာတမ်းရှင် - ကြူကြူသင်း

စာတမ်းရှင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

အဖ ဦးစိန်မောင်၊ အမိ ဒေါ်ခင်ရီတို့မှ ၁၉၄၂ ခုနှစ်တွင် ဝါးခယ်မမြို့၌ မွေးဖွားသည်။ အီမည်ရင်းမှာ ဒေါ်ခင်သန်းဝင်း ဖြစ်သည်။ ရှစ်ရှင်မင်းသမီးကြီး မေရှင် သီဆိုခဲ့သည့် “ချစ်ရေစင်” သီချင်းထဲမှ “ကြာကြာသင်းတဲ့ ရွှေနှင်းဆီရယ် သင်းရနံ့ကမွှေးတယ်” ဟူသောစာသားကို နှစ်သက်၍ “ကြာကြာသင်း” ဟူသော ကလောင် အမည်ယူခဲ့သည်။

၁၉၅၇ ခုနှစ် ရှစ်တန်းကျောင်းသူဘဝ၌ တိုင်းရင်းမေဂျာနယ် တွင် ကဗျာများ ရေးသားခြင်းဖြင့် စာပေနယ်သို့ စတင်ဝင်ရောက် ခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ကဗျာများသာမက ဝတ္ထုတို၊ ဝတ္ထုရှည် ဆောင်းပါးနှင့် ပြဇာတ်များကိုပါ ရေးသားခဲ့ရာ ယနေ့တိုင်ဖြစ်သည်။

၁၉၆၄ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ မြန်မာစာပေနှင့် ဘာသာစကား၊ အင်္ဂလိပ်စာ၊ ဒဿနိကဗေဒ၊ မြန်မာ့သမိုင်း ဘာသာ ရပ်ဖြင့် ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ရရှိခဲ့သည်။

ကဗျာနှင့် ဝတ္ထုတိုအမျိုးကို အင်္ဂလိပ်၊ ဂျပန်၊ ရုရှဘာသာများသို့ ပြန်ဆို၍ သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံအသီးသီးတွင် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခဲ့သည်။

“မြန်မာ့နံ” နှင့် “မြတ်နိုးဖွယ်ရာ မြန်မာကဗျာ” စာတမ်းများ ပြုစုရေးသား ဖတ်ကြားခဲ့သည်။

၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် “စံပယ်တစ်ကုံး ဂမုန်းတစ်ပွင့်” ဝတ္ထုတို ပေါင်းချုပ်စာအုပ်ဖြင့် အမျိုးသားစာပေဆု ရရှိခဲ့သည်။

ယခုအခါ သန်လျင်မြို့နယ် စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

၁၉၈၁ ခုနှစ်မတိုင်မီ အမျိုးသားရေး ညွှန်းစွဲစာတမ်းများ

နိဒါန်း

ယခု ဖတ်ကြားမည့် စာတမ်းမှာ “၁၉၈၁ ခုနှစ်မတိုင်မီ အမျိုးသားရေး ညွှန်းစွဲစာတမ်းများ” စာတမ်းဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားရေး ညွှန်းစွဲစာတမ်း တု ဆိုလိုက်သည်နှင့် အမျိုးသားရေးနှင့် ယှက်နှယ်ဆက်စပ်ဖော်ကျော် ရေးဖွဲ့သီဆိုထားသော စာတမ်းသီချင်းများဟု သိနားလည်ပြီး ဖြစ်ပါ လိမ့်မည်။ ဤနေရာတွင် သိနားလည်ပြီး ဖြစ်သည့် အမျိုးသားရေး ဟူသောစကားနှင့် စာတမ်း ဟူသောစကား၏ ဆိုလိုရင်း အနက် အဓိပ္ပာယ် အကြောင်းခြင်းရာကို ပိုမို၍ ရှင်းလင်းထင်ရှားသွားစေရန် အနည်းငယ် ချဲ့ထွင်၍ ထပ်လောင်းတင်ပြလိုပါသည်။

အမျိုးသားရေး ဟူသည်ကား မိမိ၏ အမျိုးအနွယ်၊ မိမိ၏ ယဉ်ကျေးမှု၊ မိမိ၏ ဇွဲရာဇလေ၊ မိမိ၏တိုင်းပြည် စသည်တို့နှင့် ဝတ်သက်သည့် အရေးအရာများပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအရေးအရာများ တို့ လေးစား မြတ်နိုး ကောင်းကျိုးသိမြင် ချစ်ခင်ဂုဏ်ယူ ဖော်ဆောင် တတ်သည့် ရှင်သန်စိတ်ထားသည် အမျိုးသားရေးစိတ်ပင်ဖြစ်ပါ သည်။

လူမျိုးတိုင်း လူမျိုးတိုင်းတွင် မိမိအမျိုး၊ မိမိယဉ်ကျေးမှု၊ မိမိ ဆိုင်းပြည်ကို ချစ်မြတ်နိုး၍ ဂုဏ်ယူဝင့်ကြွား စိတ်နေမြင့်မားသော အမျိုးသားရေးစိတ် ရှိစမြဲပင်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့တွင်လည်း အမျိုးသားရေးစိတ် ရှိသည်သာဖြစ်ပါ၏။ ရှိသည်မှ သာမန်မဟုတ်။ “ထူးထူးကဲကဲ၊ ရဲရဲအလုံ၊ ဝိုးသို့ပျံသည်” ဟု ဆိုရလောက်သော ဇာတိ အန်စိတ် ရှိကြသူများဖြစ်ပါ၏။

မြန်မာတို့၏ အမျိုးသားရေးစိတ်သည် ဇာတိဖြစ်သည်နှင့် ပူးတွဲပါရှိလာသည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ အမျိုးသားရေးစိတ်သည် ကောက်ရိုးမီးကဲ့သို့ ဟုန်းခနဲတောက်၊ ဖောက်ခနဲ ငြိမ်းသွားတတ်သည့် စိတ်မျိုးမဟုတ်။ မြန်မာတို့၏ အမျိုးသားရေးစိတ်သည် “အဇ္ဈတ္တ အတွင်းသဏ္ဌာန်၌ မြှုပ်နှံထားသော သို့မဟုတ် နက်ရှိုင်းစွာ စွဲမြဲတည်ခိုင်သောစိတ်” ဖြစ်လေသည်။ ယနေ့ ခေတ်သုံးစကားနှင့် ပြောရလျှင် “Built-in Patriotism” ဟု ပြောနိုင်ပါမည်။ နှလုံးသားအတွင်း၌ ထည့်သွင်း မြှုပ်နှံပေးလိုက်ပြီးသား တိုင်းချစ်ပြည်ချစ် အမျိုးချစ်စိတ်က မြန်မာတို့တွင် ပါရှိပြီးဖြစ်ပါသည်။ စင်စစ် အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်သည် ယင်းတိုင်းချစ်ပြည်ချစ် အမျိုးချစ်စိတ်ကို အခြေခံ၍ ပေါ်ထွန်းဖွံ့ဖြိုးလာခြင်းဖြစ်ပါသည်။

“အမျိုးသားရေးစိတ်” ကို နက်နက်ရှိုင်းရှိုင်း ထဲထဲဝင်ဝင် ဆင်ခြင် လေ့လာကြည့်မိသည့်အခါ အသွင်နှစ်မျိုး ခွဲခြား၍ မြင်တွေ့လာမိပါသည်။ ပထမအသွင်မှာ သိမ်မွေ့ခိုင်ခံ့သော အမျိုးသားရေးစိတ်ဖြစ်၍ ဒုတိယအသွင်မှာ ရဲရင့်တက်ကြွသော အမျိုးသားရေးစိတ်ဖြစ်ပါသည်။

ဤနေရာတွင် အထက်ပါ အမျိုးသားရေး အသွင်နှစ်မျိုးကို အနည်းငယ် ရှင်းပြလိုပါသည်။ နှစ်ပေါင်း ထောင်ချီ၍ တည်ရှိခဲ့သော မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ရင်တွင်းဝယ် တစ်မိမိစိမ့်စိမ့်တွေးရင်း တဖြည်းဖြည်းချင်း ခံစား ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သော အမျိုးသားရေးစိတ်သည် မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ထွန်းပေါက်လာကတည်းက ရှိခဲ့သည်။ ထိုစိတ်သည် သိမ်မွေ့ခိုင်ခံ့သော အမျိုးသားရေးစိတ်ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးကို ထိပတော်တိုင်းပြည်ကို ငြိပ်ဟော့ ဆိုက အင်အားကြီးမားစွာနှင့် တစ်ဟုန်ထိုး

နိုးကြွလာတတ်သည့် အားမာန်စိတ်မှာ ရဲရင့်တက်ကြွသော အမျိုးသားရေးစိတ် ဖြစ်ပါသည်။

ယခု ဤစာတမ်းတွင် အထက်ပါ အမျိုးသားရေး အားမာန် အသွင်နှစ်မျိုးကို ဖော်ညွှန်းသည့် တေးသီချင်းများကို သိမိ ကြားနာ နားသမျှ တင်ပြသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ယခုတစ်ဖန် “တေး” ဟူသည့် စကားလုံး၏ သဘောအဓိပ္ပာယ်တို့ ဆက်လက်တင်ပြပါမည်။ “တေး” ဟု ဆိုလိုက်သည်နှင့် “ဂီတ” ဆိုသည့် ဝေါဟာရကိုပါ ယှဉ်တွဲ၍ မြင်လိုက်ကြပြီးသား ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် “တေးဂီတ” ဆိုသော အသုံးအနှုန်းကို ယနေ့ကာလတွင် လှိုင်လှိုင်ကြီး သုံးနေကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ကဗျာနှင့် ဂီတသည် ယှဉ်တွဲလျက်ရှိသည်။ မြန်မာစာပေတွင် ကဗျာအဖွဲ့အနွဲ့ကို လင်္ကာဟုခေါ်၍ ဂီတကို တေးဟုခေါ်သည်။ သီကုံး ဖွဲ့နွဲ့အပ်သော အရေးအသားကို ဂီတ၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ၊ သီချင်းဟု အမည်လေးမျိုး တပ်၍ ခေါ်ကြသည်။ ဂီတ၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာဟူသည် ပါဠိဘာသာ အခေါ်အဝေါ်ဖြစ်၍ သီချင်းဟူသည် အား မြန်မာဘာသာဖြစ်သည်။ ယင်းသီချင်းဟူသည်ကိုပင် တေးဟု ဆိုကြ၍ တေးသီချင်းဟူ၍လည်း တွဲ၍ ခေါ်ကြပြန်၏။ ထိုမှတစ်ပါး မြန်မာဘာသာဖြင့် သီကုံးရေးဖွဲ့မှုကို ကဗျာ (လင်္ကာ) ဟု ဆိုကြပြီး ပါဠိဘာသာဖြင့် သီဆိုအပ်သော စကားအဖွဲ့ကို ဂီတဟု ဆိုကြပြန်၏။ ရှည်သောအသံဖြင့် သီဆိုအပ်သော စကားအဖွဲ့ကို ဂီတ ဟု ဆိုမဟုတ် သီချင်းဟု ခေါ်ဆိုသည်ဟူ၍လည်း ဖွင့်ဆိုကြပြန်ပါသည်။

“အလံ ကရောတီတိ အလင်္ကာကာရော
ယော ဝစန ပဌဇ္ဇော”

အကြင်စကား အဖွဲ့အစဉ်သည် နား၏တန်ဆာကို (ဝါ) နား၏ တန်ဆာဖြစ်သော အသံကို (ဝါ) အသံကို နား၏တန်ဆာဖြစ်အောင် ပြုတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုစကားအဖွဲ့အစဉ်သည် အလင်္ကာရမည်၏ ဟု ပါဠိဆရာတို့က ဖွင့်ဆိုထားပေရာ အလင်္ကာရသည်ပင် “နား၏ တန်ဆာသဖွယ်ဖြစ်သော အသံကို ပြုတတ်သည့် သီချင်း” ဖြစ်ပေ တော့သည်။

ဤနေရာတွင် အတီးအမှုတ်မပါဘဲ သီဆို၍ရသော ဂီတ ဖြစ်သည့် “ဝေဇာ လင်္ကာရ ဂီတ” နှင့် အတီးအမှုတ် တူရိယာများနှင့် တွဲဖက်သီဆိုရသော ဂီတဖြစ်သည့် “သောတာလင်္ကာရဂီတ” ဟူ၍ နှစ်မျိုးနှစ်စား ခွဲခြားနိုင်ပါသေးသည်။

တေးသည် ကဗျာမှ အခြေခံပါသည်။ ကာရန်အစပ်အဟပ် မှန်ကန် နည်းစနစ်ကျပြီး သံတို၊ သံရှည်၊ သံကျ၊ သံတက်၊ သံနိမ့် သံမြင့် အညီအညွတ် ရေးဖွဲ့ထားသည့် ကဗျာများကို ရွတ်ဆိုသည့် အခါ ထောင့်၍မနေဘဲ ချောမောပြေပြစ်ကာ နားဝင်ပီယရှိလှ ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကဗျာများကို နရီ၊ စည်းဝါး၊ အဖြတ် အတောက်ပြု၍ သံစဉ်တေးသွားထည့်ကာ တူရိယာများနှင့် တွဲဖက် သီဆိုလိုက်လျှင် ကဏ္ဍာသုခ ပြည့်ဝလှသော တေးသီချင်းများအဖြစ်သို့ တင့်တယ်လှပစွာ ပြောင်းလဲရောက်ရှိသွားခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

မြန်မာ ပညာရှိ ဆရာကြီး ဦးဂုဏ်ဘဏ် မြန်မာ့အသံမှ လွှင့်ထုတ်ခဲ့သည့် “မြန်မာ့ဂီတ အခြေခံ” ဟောပြောချက်ထဲ၌ “ဂီတ ဆိုတဲ့ အကြောင်းကိုလိုက်တော့ ဂီတက ပါဠိစကား၊ မြန်မာလို ပြန်လိုက်တဲ့အခါ ကျတော့ တေးသီချင်းလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ဂီတဆိုတဲ့ ပါဠိစကားကို ထောက်ခြင်းအားဖြင့် ရှင်တော်ဘုရား လက်ထက်က ဂီတရှိလေရောသလားလို့ လိုက်တဲ့အခါကျတော့ သုတ္တနိပါတ်

သောသိတသုတ်မှာ ဂီတရယ်လို့၊ ဓမ္မဂီတရယ်လို့ရှိတာကို တွေ့ရ သေး” ဟု ပါရှိသည်။ ထို့အပြင် ကုသိုလ်ဒါနနှင့် စပ်ဆိုသည့်ကိစ္စ နှစ်တွင်ဖြစ်စေ၊ အခြားလုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ဖြစ်စေ မြတ်ထူးချွန်သော စွမ်းဆောင်ရည်များမှန်လျှင် မြတ်စွာဘုရားက ထောက်ခံတဲ့ကိုပေးကြောင်း၊ ယင်းသို့ပေးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်း ၇၄ ပါး နှစ်တွင် ရှင်ဝဂီသ မထေရ်လည်း ပါဝင်ကြောင်း၊ ယင်းမထေရ်သည် အာရာတွင် အလွန်တတိသို့လိမ္မာ ကျွမ်းကျင်လှသည့်အပြင် ချစ်မြတ်စွာ ဖွဲ့ဆိုနိုင်သောကြောင့် ရှင်တော်မြတ်ဘုရားက တေဒဂ် ဟု ခေါ်ပေးခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဟူ၍လည်း ကြားနာ မှတ်သားရဖူး ပါသည်။

ဆရာကြီး ဦးဂုဏ်ဘဏ်၏ အဆိုအမိန့်ကို ထောက်ခြင်းအား ဖြင့် မြန်မာတို့၏ဂီတ (တေးသီချင်း) သည် ဘုရားရှင်လက်ထက် တော်ကတည်းက ပေါ်ထွန်းခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။

ထို့ကြောင့် နှစ်ကာလအားဖြင့် ထောင်ပေါင်းချီ၍ အရှည် ကြာမြင့် ခိုင်ခံ့တည်ရှိခဲ့သော အနုယဉ်ကျေးမှု တစ်ရပ်ဖြစ်သည့် ဂီတကို အစဉ်မြတ်နိုး တန်ဖိုးထား၍ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကြရုံမျှ သဘောတော်တိုးတက် စည်ပင် ပြန့်ပွားအောင် ဆောင်ရွက်ရန်လည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့တွင် တာဝန်ရှိသည်ဟု ယူဆပါသည်။ ဤတာဝန်သည် အနုသားရေးတာဝန်ကြီးတစ်ရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

စာတမ်းရှင်သည် ဤခံယူချက်ကို အခြေပြုကာ ယခုတင်ပြ ချက် အမျိုးသားရေး ညွှန်းဖွဲ့တေးများကို သိမ်မွေ့ခိုင်ခံ့သောအမြင်နှင့် ဖန်တီးခဲ့ခြင်း၊ ရေင့်တက်ကြွသော ခံစားမှုနှင့်တစ်ဖုံ တတ်နိုင်သမျှ ဆောင်အောင် လေ့လာပြုစု ရေးသားတင်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကိုယ့်ပြည်ကိုယ့်ရွာ၏ ကျယ်ဝန်းခြင်း၊ ဝပြောစည်ပင်ခြင်း သာယာလှပခြင်း စသည်တို့အတွက် စိတ်မာန်တက်ကာ ဖွဲ့ဆိုခဲ့သည့် ကာချင်းများကို ပင်းယခေတ်တွင် စတင်တွေ့ရှိနိုင်သည်။ ပင်းယခေတ် ကောင်းစားချိန်တွင် တျာဘွဲ့သီချင်း၊ ကာချင်းနှင့် ရတု အသေးများ ပေါ်ထွန်းလာသည်။ ဖွဲ့ဆိုပုံဖွဲ့ဆိုနည်း တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ ဂီတကို လေ့လာ လိုက်စားသူလည်း များပြားလာပေသည်။

သက္ကရာဇ် ၇၀၄ ခုနှစ်၌ နန်းတက်သော မြင်စိုင်း ငါးစီးရှင် ကျော်စွာ ကိုယ်တိုင် ကဆိုသည့် “တာဝတိံသာ၊ နတ်ရွာလော၊ နတ်ရွာလော” အစချီသည့် ကာချင်းမှာ ထင်ရှားသည်။

“တာဝတိံသာ နတ်ရွာလော။ နတ်ရွာလော ဟုတ်တည်း
ရှင်ချင်း ရှင်ချင်း ဟုတ်တည်း ဆွေရင်း ဆွေရင်း
ဟုတ်တည်း သည်ရင်း သည်ရင်း”

“တောင်ထွတ်ဖျားဆီ ရွှေစေတီ သရီရဓာတ်စွယ်
သရီရဓာတ်စွယ် x ယာဆီမြေကောင်း ကျသည့်ပြောင်း
မနောင်းပြည့်ဆောလွယ် x ပြည့်ဆောလွယ်”

“ယရည်းသွန်းသွန်း မြင်းသည်ဝန်း လှံချွန်
တွန်းတက်ပယ် တွန်းတက်ပယ်”

“စောလူး စီးတန် မျိုးဆက်ဒန် လျှင်ထန်
မြင့်မဆွယ် မြင့်မဆွယ်”

“သာသည့်မြေပြင် စောနတ်ရှင် နန်းခွင်
ရှုတင့်တယ် ရှုတင့်တယ် အထူးလော တက်
တိမ်လော နေရောင်လော”

သေည့်အပိုဒ်များမှာ ရင်ထဲတွင် အခိုင်အမြဲ တည်ရှိနေသည့် အမျိုးသားရေးအားမာန်ကို ဖော်ပြထားသည်ချည်း ဖြစ်ပါသည်။ အာဝတိံသာနတ်ပြည်ကဲ့သို့ သာယာတင့်တယ်သော မြင်စိုင်းရွှေပြည် ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာ့ရောင်ခြည် လင်းကြည် လှံထွန်းသော ရွှေပြည်ဖြစ်သည်။ စားနပ်ရိက္ခာအဖြာဖြာ ကြွယ်ဝသော ရွှေပြည် ဖြစ်သည်။ တိုင်းကြီးရပ်ဂုဏ် ပြည့်စုံသည့် သူရဲကောင်းများ ထွန်းကားသော ရွှေပြည်ဖြစ်သည်။ ဆင်ရဲကောင်းမြင်းကောင်း ရတနာအပေါင်းတို့ ရှိသော ရွှေပြည်ဖြစ်သည်။ ဤရွှေပြည်ကြီးတွင် စိုးစံ အုပ်ချုပ်သော မင်းမှာလည်း အထူး တင့်တယ်သူဖြစ်သည်။ သူ၏ တင့်တယ်စုံမှာ မြူမှောင် ကင်းစင်သည့် တိမ်တောင်အလားဖြစ်သည်။ ရောင်ခြည်သစ်ရွှန်းသည့် တက်နေဝန်းကဲ့သို့ဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ် ပေါ်လွင်ပါသည်။

သာယာဝပြောလှသည့် ရွှေပြည်ကြီးတွင် ဒိုင်း၊ လွှား၊ ကာများကို စွဲကိုင်၍ ကိုယ်တိုင်သီဆို ကခုန်နေမည့် မြင်စိုင်း ငါးစီးရှင် ကျော်စွာ၏ တင့်တယ် ဝင့်ထည်သော အသွင်သဏ္ဌာန်ကို မှန်းဆကြည့်ရုံနှင့်ပင် ဇာတိသွေး ဇာတိမာန်စိတ်များ တဖွားဖွား ပေါ်ပေါက်လာရပါသည်။

ကာချင်းများကို “ကာ” ကရာတွင် ရွှင်မြူးတက်ကြွသည့် ခြင်္သေ့သီဆိုကြခြင်းဖြစ်သည်။ ကာချင်းများသည် ဝီရိယသဖြင့် ခြင်္သေ့သီဆို ချစ်ရင့်တက်ကြွသောစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ကာချင်းများသည် ရွှင်မြူး တက်ကြွခြင်းနှင့် ချစ်ရင့်တက်ကြွခြင်းအားနှစ်ပါးကို ဖြစ်ထွန်းစေသည့်အတွက် ချစ်ရင့်တက်ကြွသော အမျိုးသားရေး တေးများဖြစ်ပါသည်။

ဤကာချင်းမှတစ်ဆင့် ဝိတ်ကူးဆင့်ပွားပြီး မြန်မာ့ဆိုင်းပညာ ရှင် ရွာစား စိန်ဇိုလ်တင့်က “တစ်ပါးကျွန်မခံ၊ သူ့ကျွန်မခံ” ဟူသော တေးကို စပ်ဆိုခဲ့သည်။ ဤတေးကို တေးသံရှင် ကေတုဝင်းထွဋ်မှ အဖွဲ့က မြန်မာ့အသံနှင့် မြန်မာ့ရုပ်မြင်သံကြားတို့မှ လွှင့်ထုတ်ခဲ့ရာ လူကြိုက်များ ထင်ရှားလှပေသည်။

“တာဝတိသာ နတ်ရွာလော နတ်ရွာလော တို့ရွာလော
နတ်ရွာမဟူ တို့ပြည်သူ ကြည်ဖြူအများ တို့ပြည်သား
တို့ပြည်သား မြန်မာပြည်သား”

“တစ်ပါးကျွန်လော သူ့ကျွန်လော ပြေပါလေကော
ပြေပါကော တစ်ပါးကျွန်မခံ သူ့ကျွန်မခံ
အားမာန်ပကတိ တို့အရှို တို့အသိ တို့အရှို”

အင်းဝခေတ်တွင် ချင်းဟူသော သီချင်းအဖွဲ့များ ခေတ်လာသည်။ ချင်းဟူသည်မှာ မင်းသမီး မင်းသားငယ်များ ပုခက်ထမိတ်လာ ကျင်းပသည့်အခါများတွင် အေးငြိမ်သာယာစွာ သီဆိုရသော သီချင်းတစ်မျိုးပင်ဖြစ်သည်။ ကလေးချောသီချင်းပီပီ ချင်းသီဆိုရာ၌ ကောရန္တနှင့် အစချီပြီး ကောရန္တနှင့်ပင် အဆုံးသတ်ရသော ကလေးချောသီချင်းဟု ဆိုသော်လည်း ချင်းများထဲတွင် ပါဝင်သော အကြောင်းအရာတို့မှာ ကလေးအတွက် ဖျော်ဖြေရေးသက်သာမှုမဟုတ်ပေ။ ချင်းအဖွဲ့များထဲတွင် ဖခမည်းတော်၊ ဘိုးတော်တော်တို့၏ နန်းတက်နှစ်များ၊ ဆွေစဉ်မျိုးဆက်များ၊ ဘုန်းတော်ကြီးမြတ်မှုများ၊ စစ်ပွဲများတွင် အောင်နိုင်မှုများ အစရှိသည်။

ထည့်သွင်းစပ်ဆိုထားသောကြောင့် ရာဇဝင် မှတ်တမ်းမှတ်ရာသဖွယ် တန်ဖိုးရှိပြီး အမျိုးဂုဏ်နှင့် အမျိုးသားရေးအားမာန်ကို မြှင့်တင်ရန်သန်စေသော သီချင်းများပင်ဖြစ်ပါသည်။

ချင်းအဖွဲ့သည် ကာချင်းများကဲ့သို့ပင် အမျိုးသားရေးအားမာန်ကို ထက်သန်လာစေသည် မှန်သော်လည်း ကာချင်းမှာကဲ့သို့ပင် ခပ်ကြမ်းကြမ်း ခပ်သွက်သွက် လှုံ့ဆော်ပေးခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ ခင်ငြင်ငြင် ခပ်သာသာ မြှင့်ထင်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။

ချင်းအဖွဲ့များတွင် အမဟာင်းဆုံးဖြစ်သည့် အင်းဝခေတ်စာဆို ရှင်သူရ၏ “သခင်ထွေးချင်း” သည် စလင်းသတိုးကျော်၏ ရင်နှစ်ဖြစ်သူ မင်းသမီးကလေး သခင်ထွေးကို ရည်ညွှန်း၍ ဖွဲ့ဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ထိုချင်းထဲတွင် မင်းသမီးကလေး၏ ဖခမည်းတော် စလင်းသတိုးကျော်၏ စစ်ရေးစစ်ရာစွမ်းရည်၊ တိုက်ခိုက်ပုံ တိုက်ခိုက်နည်း၊ ရန်အပေါင်းကို အောင်နိုင်ပုံ၊ အခွန်ပဏ္ဏာလက်ဆောင်များ ရရှိပုံတို့ကို ဖော်ပြထားသဖြင့် မျိုးရိုးဂုဏ် တက်လာစေနိုင်သည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

“တကဲကဲ၊ ရှင်ဘရဲ၍၊ ခြိမ်းမဲရိုက်ကြိုး
လက်ရုံးမိုးက၊ သတိုးသတိုး၊ ကြောက်စိုးရွံ့စို
ကျွန်းလုံးပြိုလျက်၊ အိုအိုလန့်ဖျပ်၊ ရင်တီးသပ်၍
ရန်စပ်ပြည်ထောင်၊ ကုန်အောင်သသူ၊ ဟူလင့်ဝှန်တက်
ကျိုက်ကျိုက်ပွက်မျှ၊ ထိုးဘက်တကာ၊ တိုးကွယ်ရာလျှင်
ကြေညာအလစ်၊ ခုံကြိုးဖြစ်၏။ စင်စစ်အကယ်
မယ့်ဖွယ်တည့်၊ တောဝယ်မကျွန်၊ တိရစ္ဆာန်ကျေးဇူး
အမိုက်လျက်တည့်၊ တက်သက်မြူးခွန်၊ တောင်ဟုန်ခတ်ဖြိုး

ရင့်ရွှေကြိုးလျက်၊ သာဓိးသာဝန်၊ သတိုးကျွန်ဟု
တွန်တုံသတတ်”

စသည်ဖြင့် ဖွဲ့ဆိုထားရာတွင် စလင်းသတိုးကျော်၏ ဘုန်းတော်ကို
သိမြင်၍ အဟိတ် တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော ကျေးငှက်များကပင်လျှင်
“သတိုးကျွန်” “သတိုးကျွန်” ဟု မြည်တွန်ကြသည်ဟု ဉာဏ်ရည်
ကွန့်၍ ဖွဲ့ဆိုသဖြင့် လှပ၍နေပါသည်။ ယင်းဇချင်းထဲတွင် စလင်း
သတိုးကျော်၏ ဟိုက်ပုံခိုက်ပုံ၊ စစ်မှုစစ်ရာများကိုပါ ထည့်သွင်း ဖွဲ့ဆို
ထားသောကြောင့် သခင်ထွေးဇချင်းသည်လည်း သိမ်မွေ့ခိုင်ခံ့သော
အမျိုးသားရေးတေးတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

တောင်ငူခေတ် မင်းကြီးညိုလက်ထက်၌ မြောက်စားခံရသော
စာဆိုများထဲတွင် အင်းဝမှ ပြေးလာသည့် လှော်ကား ၃၀၀၀ မှာ
သည်လည်း အပါအဝင်ဖြစ်လေသည်။ စာဆိုသည် မင်းကြီးညို
သားတော် မင်းတရား ရွှေထီးကိုရည်၍ သက္ကရာဇ် ၈၇၈ ခုနှစ်တွင်
“မင်းတရားရွှေထီးဇချင်း” ကို စပ်ဆိုခဲ့သည်။

“ပရမေလျှံပြောင်၊ စက်ဘုန်းရောင်ဖြင့်၊ အခေါင်တုလွတ်
ဇာတိမြတ်၍၊ လွန်တ်အပုံ၊ မေတ္တာရုံက၊ ကြင်စုံမက်မော
မျက်ခြည်ပြောမျှ၊ ဖြူစောသဖွယ်၊ အရွယ်ရောင်ဆင်း
ရှင်ဘမင်းကို၊ သနင်းစောထီး၊ ရှင်ဘေးကြီးနှင့်
ဝေးနီးကြေညာ၊ သင်္ခယာဟု၊ မည်သာကျော်ဟိုး
ရှင်ချစ်ဘိုးလည်း၊ တန်ခိုးကြီးဝါး၊ တမွတ်ထားလျက်
ငါ့သားရန်ငှား၊ တန်ခိုးဖြိုးဟု၊ ကျေးဇူးမိုးမြင့်
မြင်းပိုရ်ဆင့်သို့၊ တို့ရှင်မျိုးစုံ၊ စံတုံရမည်
မှတ်တော်ရည်ရှင်”

စသည်ဖြင့် ပုဂံ၊ မြင်စိုင်း၊ စစ်ကိုင်း၊ ပင်းယ ခေတ်အဆက်ဆက်
တို့တွင် ထင်ရှားခဲ့သော ဘေးတော်၊ ဘိုးတော် ရှေးဘုရင်မင်းမြတ်
တို့၏ ဘုန်းတန်ခိုးတေဇာ တောက်ထွန်းမှုကို ခိုးကျူး၍ တခမ်းတနား
ဖွဲ့ဆိုကာ မျိုးရိုးမာန်ကို ဖွံ့ဖြိုးစေအောင် စွမ်းဆောင်ခဲ့လေသည်။

ထိုသို့သော ဇချင်းများ၏ လှုံ့ဆော် အားပေးမှုတို့ကြောင့်
ကြားနာရသူတို့သည် စိတ်မာန်တဖွားဖွား တက်ကြွလာပြီးလျှင် မိမိ၏
အမျိုးကို ချစ်တတ်လာကြသည်။ မိမိ၏တိုင်းပြည်ကို ချစ်တတ်လာ
ကြသည်။ ဇချင်းများသည် ပုဆိုးတွင်းမှ နန်းဓမ္မနန်းလျာ မဟာဆီ
မဟာသွေးတို့၏ နှလုံးသားအတွင်းကို (တစ်နည်းအားဖြင့် တိုင်းပြည်
အုပ်ချုပ် မင်းလုပ်ကြမည့်သူများ၏ နှလုံးသားအတွင်းကို) အမျိုးသား
ရေး စိတ်ဓာတ် သွတ်သွင်း မြှုပ်နှံပေးလိုက်နိုင်သည်ဟုဆိုသော်
ရပါမည်။ ထိုတိုင်းချစ်ပြည်ချစ်စိတ် မြှုပ်နှံပြီးသားဖြစ်ခဲ့ခြင်းကြောင့်
ကျူးကျော် ရန်မူလာသည့် နယ်ချဲ့လက်အောက်သို့ မကြာခဏ
ဆင်းသက်ခဲ့ရသော မြန်မာပြည်ကြီးကို အကြိမ်ပေါင်းများစွာ
ကယ်ဆယ်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

တောင်ငူခေတ်အခါက အမျိုးသားရေးအားမာန်ကို ဖော်ကျူး
ရာ၌ ထင်ရှားသည့် ဇချင်းများမှာ လှော်ကား ၃၀၀၀ များ၏ သား
ဖြစ်သူ မင်းဇေယျရန္တမိတ်၏ မင်းရဲနရာဇချင်းနှင့် လှော်ကား ၃၀၀၀
မှူး၏ မြေးဖြစ်သူ ရှင်သံခို၏ မင်းရဲဒိဌ ဇချင်းများဖြစ်သည်။

တောင်ငူခေတ်သည် စစ်မက်ရေးရာ များသောခေတ်ဖြစ်သည့်
အပြင် စာဆိုများမှာလည်း အင်းဝခေတ်ကကဲ့သို့ ရဟန်းစာဆိုများ
မဟုတ်ကြဘဲ ဇာတိသွေး ဇာတိမာန် လျှံတက်နေသော လူငယ်
လူရွယ်များသာဖြစ်သဖြင့် စိတ်မာန်တက်ကြွစေမည့် ဇချင်းများသာ
ပေါ်ထွန်းလာသည်မှာ မဆန်းပေ။

တောင်ငူခေတ်တွင် ရတုဟူသော အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ပေါ်ထွန်းလာသည်။ စာဆို နတ်ရှင်နောင်သည် ရတုဘုရင်အဖြစ်နှင့် မြန်မာစာပေသမိုင်းတွင် ထင်ရှားသူဖြစ်သည်။

နတ်ရှင်နောင် ရေးသားခဲ့သည့် ရတုများထဲမှ တစ်ပိုဒ်ကို ထုတ်နုတ်၍ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော်ခေတ် (ဘီဒီအေခေတ်) တွင် ဝိတစာဆို အလင်္ကာကျော်စွာ ဆရာမြို့မငြိမ်းက သူ၏ “နတ်ရှင်နောင်” တေးသီချင်းထဲ၌ ထည့်သွင်းစပ်ဆိုခဲ့လေသည်။ ယင်းသီချင်းကို တေးသံရှင် ပြည်လှဖေက သီဆိုခဲ့သည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ်ကတည်းက ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် နတ်ရှင်နောင် တေးသီချင်းမှာ ယနေ့တိုင် လူကြိုက်များ ကျော်ကြားနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

“တပ်တော်ဦးဆီ မျှော်လိုက်ပြန်တော့ xx ရဲတံခွန်တွေ လေကစား ကြားတလူလူဝေ xx တို့တပ်ဦးဆီ မျှော်လိုက် ပြန်တော့ xx တံခွန်တွေ အလံတွေ ရဲမာန်ပွားလောက်ပေ xx သေပစေ xx ရင်ကို မြေကတုတ်လို မဆုတ်မတွန့် မရွံ့တဲ့ သူတွေ xx သတ္တိပြောင် ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း xx သူရဲကောင်းတို့ လက္ခဏာညီပေ xx မြင်းသည်တော်တွေ ခြေသည်တော်တွေ xx မြင်းခလုတ် ဆင်ခလုတ် ကတုတ်တာ တွေ xx အစောင့်အနေ စီမံခိုလ်ခြေ xx စစ်ဆင်တွေ တသီတတန်း xx စစ်စခန်းချရာမြေ”

ဤအဖွဲ့မှာ မြို့မငြိမ်း၏ “နတ်ရှင်နောင်” တေးမှ ပထမအပိုဒ် ဖြစ်သည်။ မြို့မငြိမ်းသည် သူ့သီချင်းကို စာပန်းချီခြယ်၍ ပြသရာ၌ အလွန်ပြောင်မြောက်သဖြင့် သူ၏သီချင်းမှာ များစွာအသက်ဝင်နေ ပေသည်။ ထို့ကြောင့် “နတ်ရှင်နောင်” သီချင်း၏ ပထမအပိုဒ်ကို

ကြားလိုက်ရသည်နှင့် တစ်စခန်းတစ်နေရာ၏ မြင်ကွင်းကို မျက်စိ ထဲတွင် ပြက်ပြက်ထင်ထင် မြင်လာရတော့သည်။ တပ်ဦးမှ တလူလူ လွင့်ဖျံနေသော အလံတွေ၊ တံခွန်တွေ၊ အားကောင်းမောင်းသန် မှီးချွန်မာန်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော သူရဲကောင်းတွေ၊ များပြားလှသော ဝစ်ဆင် စစ်မြင်းတွေ၊ မြို့မငြိမ်း၏အဖွဲ့မှာ ပီပြင်လွန်းလှသဖြင့် နားဖြင့်ကြားရသော ဂီတသည် မျက်စိဖြင့်မြင်ရသော ဂီတအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ပေသည်။ ဤမျှသာမကဘဲ မျက်စိဖြင့် မြင်ရသော ဂီတသည် ကြားရသူ၏ ဘဝဝဲအထိ ထွင်းဖောက် ဝင်ရောက် သွားကာ ဝိရရသကို ပေးသည်နှင့်အမျှ စိတ်ဓာန်ကို ရင့်သန်လာစေ နိုင်သည်။

“ပေါ်နွေလလျှင်၊ တောင်ကခြိမ်းဖြူ၊ မင်းလွင်ဦးနှင့် ဖျံပျံချုပ်ဆိုင်း၊ မုန်တိုင်းဆင်လို၊ တိမ်ညိုမှိုင်းထပ် ပြက်လျှပ်ပြကာ၊ စိမ်းဝါမိုးပန်း၊ ထွေထွေစွန်းက ရေသွန်းသာကြည်၊ ပျော်ရမည်ကို၊ မြရည်သတ်မှတ် ရောက်ခဲလတ်ဟု၊ ချစ်ထွတ်တင်သည်၊ ပြာစင်မွန်လတ် ဖြူဝင်းမွတ်လျှင်၊ ကြာညွတ်ဖယောင်း၊ နေရှိန်ပျောင်းသို့ ဆင့်လောင်းလွမ်းဝှန်း၊ ရှိလိမ့်ဟန်ကို၊ တိမ်စွန်လေလျှင် ဖူးရောက်ချင်သည်၊ ငှက်သွင်ပျံကြွမတတ်သောဝံ”

ဤရတုမှာ စာဆိုရှင် ရတုဘုရင် နတ်ရှင်နောင်၏ ရတုများထဲမှ တစ်ပိုဒ်ဖြစ်သည်။ ဤရတုကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြလိုက်သောအခါ မြို့မငြိမ်း၏ နတ်ရှင်နောင်သည် ပိုမိုတင့်တယ် လှပကာ တန်ဖိုး ကြီးမားလာပေတော့သည်။ ပမာပြရသော် မဏိဇောတ ဖြည်တန် ဆွဲခြားကို နရဏီရွှေစင်ဖြင့် ကုပ်ထားလိုက်သကဲ့သို့ပင်။

ဆက်လက်၍ ဖော်ပြလိုသောသီချင်းမှာ မြို့မငြိမ်း အပါအဝင် ဂီတစာဆိုရှစ်ဦး ပူးပေါင်းစပ်ဆိုခဲ့သည့် “လွတ်လပ်တဲ့ မြန်မာပြည်” သီချင်းဖြစ်သည်။ ထိုဂီတစာဆိုရှစ်ဦးမှာ မြို့မငြိမ်း၊ နန်းတော်ရှေ့ ဆရာတင်၊ နန်းတော်တောင် ဆရာခင်၊ ဆရာညွှာ၊ ဆရာထား၊ သင်္ဂဟ ဦးဘသိန်း၊ ဆရာရီကံနှင့် ဆရာလှိုင်တို့ဖြစ်သည်။ ဤသီချင်းကို မြန်မာတစ်မျိုးသားလုံး သူ့ကျွန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်ခဲ့ရ သဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဂုဏ်ယူစွာ မှတ်တမ်းတင် ရေးသားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ထူးခြားသီချင်းဖြစ်သဖြင့် အစအဆုံး ဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

ဆရာထား - အောင်သံမြေဦး ဝေဖျိုးခြံခြံခြံသံ ကိုယ်ပိုင် ရတာ တိုင်းမြန်မာ ကမ္ဘာလုံး ဥဒါန်းကြွေး လူရေးသာ xx

ဆရာခင် - တိုင်းပြည်တော်သစ် တည်ဆောက်ဖြစ်မြောက် လာ ပျော်ရွှင်ချမ်းသာ စိုးပိုင်လာ အောင်သော နေ့ကြီးပါ ခိုင်မြဲစွာ xx

မြို့မငြိမ်း - လွတ်လပ်သော တိုင်းကြီးသား ဒို့ဂုဏ်မောက် လို့ကြွား xx မြင့်မြတ်သော စိတ်ဓာတ်ထား ရဲရင့်ကြစေသား တိုင်းရင်းသားတို့ ညီညွတ် သိမှတ်ကာ ပြည်ထောင်စုထဲမှာ xx လူဖြစ် ရကျိုး နပ်သောငါ မာန်ဝင့်ကာ xx

ဆရာတင် - ကမ္ဘာကြီးပေါ်မှာ လူမျိုးတိုင်းက ကောင်းအိုး ဩဘာ လွတ်လပ်တဲ့ မျိုးမြတ်သမတပါ ဒို့ပြည်ထောင်စုမှာ အောင်ဆုပြာ သော်တာ

ပေါ်လာ ရောင်ဖြူလို့သာ လွတ်လပ်တဲ့ မြန်မာ
xx ရဲသွေးနဲ့ ရဲရင့်အပြာကြွယ် စုပေါင်းကာ
မားမားဝင့်ဝင့် အလံတော်ကြီးပါ xx

ဦးဘသိန်း - ကျက်သရေပြာ လွှင့်ထူကာ အလေးပြုကာ
ထွန်းကား တိုးတက် အခြေတည်လို့လာ
ဒို့ပြည်ထောင်စုမှာ အောင်ဆုပြာ xx

ဆရာညွှာ - မြန်မာ့စိုင်းရင်းသား ဒို့ညီအစ်ကိုများမှစ ဖိနှိပ်
ချုပ်ချယ်ခြင်း လွတ်ကင်းခဲ့ကြတာ xx ဒို့လိုရာ
ပြည့်စုံလာတာ စိတ်ချမ်းသာ xx

ဆရာရီကံ - အခါစိုင်းပြင်းကြလို့ ဒီအချိန်ရောက်ကာ
လေးစားခဲ့ကြတာ xx ညီညွတ်လို့ဝမ်းသာ
ဒို့တာဝန် ဒို့ကျေပွန်အောင်ဆောင်ရွက်လာ xx

ဆရာလှိုင် - အင်တိုက်အားတိုက် အစဉ်တစိုက် ပခုံးချင်း
ယှဉ်ကာသာ xx ခင်မင်ပေါင်းသင်း တိုင်းရင်း
သားတို့ စီးပွားရေး ကြီးပွားရေး ထူထောင်
အောင်ကြောင်းသာ တိုင်းသစ် ပြည်သစ်
ဒီခေတ်နည်းလမ်း ရှာဖွေကာ xx ပညာ
တိုးတက် စက်မှုလက်မှု ကြီးစားကြ ကြီးစားကြ
ကမ္ဘာမှာ ထင်ရှားစရာ xx

အများ - ပြည်ထောင်စု လူထုချစ်ကြည်စွာ xx စိတ်ဝမ်း
မကွဲဘဲ တည်မြဲကြပေတာ xx အဲဒါကြောင့်
ဒို့မြန်မာပြည်ကြီးမှာ xx လွတ်လပ်ခြင်းဟာ
အခွန်ရှည်ကြာ ဝပြောတာ xx

သံပြိုင် ကမ္ဘာကြီးပေါ်မှာ လူမျိုးတိုင်းက -----

ဒို့ပြည်ထောင်စုမှာ အောင်ဆုဖြာ xxx

ဆက်လက်၍ မြို့မငြိမ်း၏ “မြင်းခင်းတော်” သီချင်းထဲမှ တစ်ပုဒ်ကို ထုတ်နုတ်တင်ပြလိုပါသည်။

“လာချေပြီ x ယှိုတို့မောင်ပဲ သူလဲပါလေသည် x
လာချေပြီ x လာချေပြီ x မှန်မှန်မည်းမည်း လူမကွဲတကွဲ
နှင်းလဲဝေပြာရီ x မင်းညီမင်းသား မှုမတ်သားများ ယောက်ျား
အာဇာနည် x လက်ရုံးရည် နှလုံးရည် မြင်းကလဲ မြင်းချော
မှန်သည် x ခါးပတ်တော်က ရွှေချည်ငွေချည် x မောက်တို
မောက်လူ ဗာလည်ကွေးနဲ့ အဲမောင်းလုံရေး ဖြိုင်ကြသည် x
မြန်မာ့တံခွန် ထူချိန်စည် x ခွာသံချင်းယှက် ဂေါက်ဂက်
ဂေါက်ဂက် ဘယ်ညာမြိုင်မြိုင်ချီ”

မြို့မငြိမ်း၏ အမျိုးသားရေးအားမာန် ရင့်သန်စေသော
တေးများထဲတွင် အထက်ဖော်ပြပါ “မြင်းခင်းတော်” တေးသီချင်း
လည်း ပါဝင်ပါသည်။ ရှေးမြန်မာမင်းများ ပြာသိုလတွင် မြင်းခင်း
သဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပပုံကို ရေးဖွဲ့ထားသည့် ဤသီချင်းကလေး
ထဲတွင် အတိတ်သမိုင်းထဲလာ ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်း ကိုယ့်လူမျိုးတို့၏
အားမာန်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့များကို ထင်သာ မြင်သာအောင်
ခုံညားစွာ ရေးဖွဲ့ထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဤသဘောတရားကို တော်သလင်းလတွင် ကျင်းပသည့်
မြန်မာတို့၏ ရေခင်းတော်ပွဲကိုဖွဲ့သည့် “ရေခင်းတော်” သီချင်း
တွင်လည်း တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

“အာဒိဗ္ဗင်္ဂသ နတ်နေနွယ် x မြန်မာမင်း အဆက်ဆက်
လက်ထက်တော်ခါဝယ်” ဟူသော စာသားသည် အမျိုးမြင့်သော
မြန်မာ၊ အမျိုးမြတ်သောမြန်မာဟူ၍ စိတ်နေမြင့်မား ဝင့်ကြွားလာ
စေရန် လှုံ့ဆော်နိုင်၍ သိမ်မွေ့ ခိုင်ခံ့သော အမျိုးသားရေး
တေးတစ်ပုဒ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

မြို့မငြိမ်းသည် သီချင်းပေါင်း ၂၀၀ ကျော် ရေးစပ်ခဲ့သည်။
မြန်မာမှုကို မြတ်နိုး၍ မျိုးချစ်စိတ်ရှိသူပီပီ မြို့မငြိမ်း၏ သီချင်း
များသည် မြန်မာဆန်၍ မျိုးချစ်မာန်ကို ရင့်သန်စေနိုင်ခဲ့သောဖြစ်ပါ၏။

မြို့မငြိမ်းသည် အတိတ်သမိုင်းမှ မြန်မာတို့၏ မြတ်နိုး ဂုဏ်ယူ
ဖွယ်ရာများကိုသာ တေးစပ်ဆိုခြင်းမဟုတ်မူဘဲ ခေတ်ကို ကျော်၍
မြင်ကာ အနာဂတ် စွမ်းရည်ရှင်ကောင်းများ ပေါ်ထွက်လာစေရန်
ရည်ရွယ်၍လည်း ရေးဖွဲ့တတ်သူဖြစ်ပေသည်။ မြို့မငြိမ်း ရေးဖွဲ့
ခဲ့သည့် “လူချွန်လူကောင်း” သီချင်း၊ “အိုလဲပစ်မယ်” သီချင်းနှင့်
“ယဉ်တစ်ကိုယ်မယ်” သီချင်းတို့သည် ခေတ်မီရုံမျှသာမက ခေတ်ကို
ကျော်၍မြင်ကာ ရေးဖွဲ့ထားသောသီချင်းများဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိနိုင်
ပါသည်။ “လူချွန်လူကောင်း” သီချင်းထဲမှ -

“ကစားခုန်လွှား စွမ်းအားဘက်တွင် xx စံချိန်ရင်ဘောင်
တန်းစိုက်လျှင်ပင် xx ခေတ်မီမီ ကမ္ဘာကြည့် ကြည့်မြင် xx
သန်မြန်ယောက်ျား ဘသားလျှင်”

“ကမ္ဘာ့ရေကြောင်း သင်္ဘောအမောင်းသင် xx မြေပြင်
လေပြင် နှုတ်စုလင် xx ဒို့လူချွန်လူကောင်းအစုတွင် ပါဝင်
တစ်ယောက် ဆိုတအားပင်”

ဟူသောအဖွဲ့များတွင် ခေတ်ကိုကျော်၍ မြင်တတ်သော ဂီတ စာဆို၏ စေတနာဆန္ဒကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

“ဒါကြောင့် စွမ်းစွမ်းသန်သန် xx လက်ရုံးထွားထွား xx ကျားမ မဟူ xx ခွန်အားကြီးကျယ် xx တက်ခေတ်မြန်မာ မယ်မွေး”

ဟူသော “အိုလံပစ်” သီချင်းထဲမှအဖွဲ့သည် ယနေ့ခေတ် မြန်မာ အမျိုးသမီးများ ကျန်းမာရေး လိုက်စားကြပုံများနှင့် တစ်ထပ်တည်း ကျနေတော့သည်။ ထို့အတူ “ယဉ်တစ်ကိုယ်မယ်” သီချင်းထဲမှ -

“သန်မာ ထွားကြိုင်းပြီး xx ကမ္ဘာသူအလယ် လျှောက်သွားမယ် လွန်တင့်တယ် xx သုံးတောင်ဝတ် အားမငယ်”

ဆိုသောအဖွဲ့၊

“အင်နီအားနီကွယ် xx သန်မာထယ်ထယ် မြင့်မားတယ် ခံညားတယ် xx လှခေါင် တစ်ကိုယ်လုံးကြွယ်”

ဆိုသောအဖွဲ့များသည် အမျိုးသားရေးစိတ်မာန်ဖြင့် တပ်လှန့် နှိုးဆော်ခဲ့သော တေးများဖြစ်ပါသည်။

မျိုးချစ်စာဆို မြို့မငြိမ်း၏ “နတ်ရှင်နောင်” သီချင်း ပေါ်ထွက် ခဲ့ပြီးနောက် ဆယ်နှစ်ခန့်အကြာ ၁၉၅၁ ခုနှစ်လောက်ကစ၍ ကျော်ကြားခဲ့သော တေးတစ်ပုဒ်မှာ ဂီတစာဆို ရွှေပြည်အေး စစ်ဆိုပြီး တေးသံရှင် မေရှင် သီဆိုခဲ့သည့် “ကျေးစေတမန်” သီချင်း ဖြစ်သည်။

မြို့မငြိမ်း၏ “နတ်ရှင်နောင်” သီချင်းသည် စစ်မြေတလင်းမှ စစ်သည်မောင်၏ ရင်ဖွင့် ဖော်ပြချက်ဖြစ်ပြီး ရွှေပြည်အေး၏ “ကျေးစေတမန်” သီချင်းသည် ချစ်သူမိန်းကလေး၏ ခံစားမှု ဖော်ညွှန်းချက်ဖြစ်သည်။

“စစ်သွေးတွေက တဝေဝေ xx ချစ်ရေးခက်တဲ့သူတွေ ပူစေ xx”

ဟူသောအဖွဲ့ကလေးသည် ပုဂ္ဂလိကချစ်ရေးထက် တိုင်းပြည်၏ အရေးကို ဦးစားပေးသော ချစ်သူကို မဝံ့မရဲကလေး ရင်ဖွင့်ပြောကြား ပုံကို ကြားယောင် မြင်ယောင်လာစေပါသည်။

“ဖော်ရွေ xx ပျော်နေ xx မေ့ချစ်သူ တစ်ပါးပေမို့ xx ခွင့်လွှတ်ကာထား xx မတားသင့်ပေ”

ဟူသည့်အဖွဲ့ကလေးမှာ စစ်မြေပြင်တွင် မွေ့ပျော်နေသော ချစ်သူကို အပြစ်မယူပါ။ မျိုးချစ်ပြည်ချစ်စိတ်ဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည့် စစ်သည်မောင်ကို လွမ်းလျက်နှင့် ခွင့်လွှတ်ပါသည်ဟု သဘောပေါက် လာစေပါသည်။

“ကျေးစေတမန်” သီချင်းသည် ချစ်အားတွေ အလွန်မြူးနေ သော ချစ်သူ မိန်းကလေး၏ ခံစားချက်ကို ဖွဲ့ဆိုထားခြင်းဖြစ်၍ နွဲ့သည်၊ နုသည်၊ ကယုကယင်ရှိလှသည်။ ဤနု၍ နွဲ့သော အဖွဲ့ ကလေးထဲတွင် စစ်သည်မောင်၏ စိတ်နေစိတ်ထား၊ အကျင့်စရိုက် တို့ကိုပါ ရေးရေးရှပ်သွင် ထင်မြင်လာအောင် ထည့်သွင်း စပ်ဆိုထား သဖြင့် လှပ၍ သိမ်မွေ့ခိုင်ခံ့သော အမျိုးသားရေးတေးတစ်ပုဒ်အဖြစ် ယနေ့တိုင် ကျော်ကြားနေရခြင်း ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ “နတ်ရှင်နောင်” သီချင်းနှင့် “ကျေးစေတမန်” သီချင်းတို့သည် တောင်ငူခေတ်က ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော “နတ်ရှင်နောင် ရတု” မှ ဆင့်ပွား ကွန်မြူး စိတ်ကူးဖြန့်ကြက် ကွန်ရက်ယှက်၍ ဖွဲ့ဆိုထားသော သီချင်းများဖြစ်သည်ဟု ယူဆမိပါသည်။ ဤကား သိမ်မွေ့ခိုင်ခံ့လှသော ရှေးဟောင်း ကဗျာတို့၏ ကြီးမားလှသော ကျေးဇူးတရားပင်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာ့ဂီတ၊ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မြန်မာ့ရိုးရာဓလေ့များကို မြတ်နိုးစိတ်ဖြင့် ဂီတစာဆို ရွှေပြည်အေးက သီချင်းများစွာ ရေးဖွဲ့ ခဲ့ပါသေးသည်။ ထိုသီချင်းများထဲတွင် “ဗမာ့တေးသံ”၊ “ဗွေတုတ်” နှင့် “ဆွမ်းတော်တို့” သီချင်းများမှာ လူကြိုက်များ၍ ထင်ရှားသည်။

“တူရိယာ စုံလင်လို့သာ xx နားဝင်ချိုအေးဖို့ပါ တွင်လို့သာ xx အနဲနဲ စုပေါင်းကာ xx အမှန်ပဲ နည်းနိသျှ မပျက်ပါလို့ xx စုံလင်စွာ သံရိုးမှန်သမျှ xx မကျန်ရအောင် တီထွင်ကာ xx လူထုကြိုက်တဲ့ ဗမာ့တေးသံများနဲ့ဖော်ပြမှာ”

စသည့်စာသားများဖြင့် ဂီတပညာရှင်တို့၏ အခန်းကဏ္ဍကို ဖွင့်ပြ ခဲ့သည်။

“ငွေစန္ဒာ လရထား xx ထက်ဖျားဝဋ္ဋာတို့ သာလို့နေ xx ဟေဟေဟေ xx ငါတို့တတွေ xx မန်ကျည်းပင်ရင်းမှာ ခြေဆင်းကာယို အပျင်းပြေ အပျင်းပြေ (ယမင်းကညာရဲ့ ပျင်းပါနဲ့အော) xx ကြံသကာ ထန်းလျက်ခဲ xx မြေပဲလှော်နဲ့ တကယ်ဖက်သလေ xx အေအေအေ xx လက်ဖက်ရည် ပူပူနွေး xx ယူပေးပါကွဲ့ xx သာအေးရေ သာအေးရေ xx မလေးငယ်ရ ပေးမယ်ဗျာလေ”

စသည့် “ဗွေတုတ်” သီချင်းထဲမှ အသံများသည်လည်း အမျိုးသား ရန်၊ အမျိုးသားအသံ ချိုသင်းညံ့လွင်နေသော အဖွဲ့များပင်ဖြစ်ပါ သည်။

ထို့အတူ “ဆွမ်းတော်တို့” သီချင်းထဲတွင်လည်း မြန်မာ့ ကျေးလက်ဟန်နှင့် ကျေးလက်အသံများ လျှံနေအောင် ထည့်သွင်း စပ်ဆိုခဲ့ပါသေးသည်။

“နေအရက် နေ့ရောင်ခြည်ကျင်း xx ကွင်းတစ်ဖက်ကနော လင်းကြက်က ဆော်သရွှင် xx ကျွပ်တို့ ရွာထိပ် တစ်ခေါ် ကလေးဆီက xx အဝေးကျောင်းပေါ် xx ရှေးခေါင်းလောင်း သံဆော် xx တဒေါက်ဒေါက်ပါနော် xx ခေါက်ခေါက်ကြသော် ရွာဘက်အိမ်သက် ကုလားတက်ခေါက်သံပေါ်”

ဟူ၏။ အထက်ပါတေးများကို ရေးစပ်ခဲ့သည့် ဂီတစာဆို အလင်္ကာ ကျော်စွာ ရွှေပြည်အေးကို အဖ ဦးနု၊ အမိ ဒေါ်လှိုင်တို့မှ ၁၉၀၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက်တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ရှစ်နှစ်သားအရွယ် ကတည်းက စောင်းပညာနှင့် ကြိုးတပ်တူရိယာ အတီးပညာများကို စတင်သင်ကြားခဲ့သည်။ အသက် (၁၂) နှစ်သား အရွယ်တွင် စန္ဒရားတီးသည့် အတတ်ပညာကို ကောင်းစွာ တတ်မြောက်ခဲ့သည်။

၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် ပုသိမ်မြို့၊ ဝိုင်အမ်ဘီအေ ကွန်ဖရင့်တွင် စောင်းဆရာကြီး ဆရာငြိမ်းနှင့် တွဲဖက်၍ သီချင်းသီဆိုရာ ရွှေတံဆိပ် ဆု ခိုးမြှင့်ခြင်းခံရသည်။ အသက် (၁၁) နှစ်သားအရွယ်တွင် သီပေါ စော်ဘွားကြီး စောဆာချယ်၊ မင်းပေါင်းစုံ ဒါဘာပွဲ၌ “အတိုင်းမသိ ဘွဲ့” ကို သီဆိုရာ ရွှေဒဂါးလေးပြားဆုကို ရရှိခဲ့သည်။

စစ်ကြိုခေတ်မှစ၍ ရုပ်ရှင်နောက်ခံတေးများကို ရေးသားခဲ့သည်မှာ ကွယ်လွန်ချိန်အထိဖြစ်သည်။ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် မြန်မာ့အသံမှ စတင်အသံလွှင့်ခဲ့သည်။ ဂျပန်ခေတ်၌ “မြိုင်” ပြဇာတ်အဖွဲ့တွင် တေးဂီတ တာဝန်ခံအဖြစ် ဆောင်ရွက်ကာ သီချင်းများစွာ ရေးစပ်ခဲ့သည်။

ဂီတစာဆို ရွှေပြည်အေးသည် ၁၉၇၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၄ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

“ချစ်တဲ့သူ၊ သူငယ်ချင်းကောင်း ယောက်မတို့လေ မြင်းမနီသား၊ မြင်းကျားခွာမည်း၊ တလုံးတနှင့် ကုန်းလဲ (အိုးကွဲ) ပစ်တင်၊ တိမ်မှီးမည်းနှင့်၊ ကသဲစစ်ကို နှစ်မည်ဝင်သည်၊ သံလွင် (သန်လျင်) ကို ရောက်ဖူး ပါစရှင်၊ သံလွင် (သန်လျင်) ကစမက၊ မုတ္တမနှင့်၊ ဒလတသွယ် ထားဝယ်တခြား၊ ယိုးဒယားတလိုက်၊ ကမန်ပိုက်ကို တိုက်မည်သောခါ၊ ဓားကိုသို့ကိုင်၊ လှံကိုသို့နုတ် စစ်မြေပြင်မှာ၊ ဝင်ကာငယ်ခုတ်သည်၊ တရုတ်ကယ်ရှမ်းပြေ ထွားထွားငယ်ကြေသည်၊ အောင်လေပြီတဲ့ ဆီမလူးတဲ့၊ ပေဖူးစာနှင့်၊ မှာလိုက်တဲ့ရှင် အပျိုဖြူငယ်၊ မယ်မှာကျွမ်း၊ လွမ်းတုံတင်လေ”

ဤအိုင်ချင်းကို ရေးသားသော စာဆိုမှာ တောင်တွင်းရှင်ငြိမ်းမယ် ဖြစ်သည်။ ရှင်ငြိမ်းမယ်၏ အိုင်ချင်းများသည် “ရာပြည်

အိုင်ချင်း” များဟု ထင်ရှားသည်။ ရာပြည် ဆိုသည်မှာ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၁၀၀ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချိန်သည် အင်းဝနေပြည်တော်တွင် ဟံသာဝတီရောက် မင်းတရား အုပ်စိုးနေချိန် ဖြစ်သည်။ ညောင်ရမ်းခေတ် ကုန်ဆုံးခါနီးကာလလည်းဖြစ်သည်။ မြန်မာတို့တွင် ရန်သူအမျိုးမျိုးကို ခုခံကာကွယ် တိုက်ဖျက်နေရသော အချိန်လည်း ဖြစ်သည်။ ထိုရန်သူများထဲတွင် ကသည်းစစ်သည်များက အပြင်းထန်ဆုံးဖြစ်သည်။

ကသည်းစစ်ကို ချေမှုန်းရန် စိတ်မာန်တက်ကြွလျက်ရှိသော မြန်မာလူငယ်လူရွယ် စစ်သည်တော်တပ်သားများကလည်း အင်အားကောင်းလှသည်။ ထိုလူမျိုးလူရွယ် လူမြန်လူသန် မြန်မာ့တပ်မတော်သားများကိုကြည့်ပြီး ဇာတိမာန် ထက်သန်တက်ကြွလာသော အင်းဝမြို့တော်သူ လူမျိုးများက သူတို့စွမ်းအားရှိသမျှ အတိုင်အဖောက် သိပြီသံပြိုင် မြိုင်မြိုင်ကြီးရင့်ကျား အားပေးကြသည်။

“ဤကဲ့သို့ စစ်သည်တော်တပ်သားတို့အား စစ်သွေးတက်ကြွစေသော အသံများသည်ပင်လျှင် အသံအိုင်အိုင်၊ အသံမြိုင်မြိုင်၊ သံပြိုင်သံပြိုင် သီဆိုကျွေးရင့်အပ်သော အချင်း (ဂီတ) ဖြစ်သောကြောင့် အိုင်ချင်း မည်လေ၏” ဟူ၍ မြန်မာပညာရှိ ဆရာကြီး ဆန်းထွန်း (မန်းတက္ကသိုလ်) က ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ရှင်ငြိမ်းမယ်၏ “မြင်းမနီသား” အစချီသော အိုင်ချင်းသည် စစ်ထွက်မောင်က သူ၏ စွန့်စားအောင်နိုင်ပုံကို ကျန်ရစ်သူ ချစ်သူ မိန်းကလေးထံ ပေလွှာပို့ပုံ၊ သည်အကြောင်းကို မိန်းကလေးက သူ့မိတ်ဆွေ သူငယ်ချင်းများကို ဝင့်ဝင့်ကြွားကြွား ဂုဏ်ယူပြောပြပုံ စသည်ဖြင့် နေ့ဖွဲ့ထားသည်မှာ အသက်ဝင်လှပါသည်။

“သံလွင် (သန်လျင်) ကို ရောက်ဖူးပါစ” ဟု မေးသူက မေးသည်။ “သန်လျင်တင် ဘယ်ကလိမ့်မတုန်း၊ မုတ္တမ၊ ဒလ၊ ထားဝယ် စတဲ့အရပ်တွေကိုပါ ရောက်ခဲ့တာပေါ့” ဟု ခပ်ကြားကြား ဖြေသူက ဖြေသည်။ မိန်းကလေး၏ချစ်သူ စစ်သည်မောင်ကလည်း “ဓားကိုသို့ကိုင်၊ လှံကိုသို့ခုတ်၊ စစ်မြေပြင်မှာ၊ ဝင်ကာငယ်ခုတ်သည့်” စစ်ရေးစစ်ရာ စစ်အမှုအရာများကိုပါ သူ့ချစ်သူကလေးကို အသိ ပေးသည်။

ရှင်ငြိမ်းမယ်၏ “မြင်းမနီသား” အစချီ အိုင်ချင်းသည် အမျိုးသားရေး အားမာန်ရင့်သန်စေသော အိုင်ချင်း တစ်ပုဒ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ရှင်ငြိမ်းမယ်၏ “မြင်းမနီသား” အစချီ အိုင်ချင်းမှ စာပိုဒ် အချို့နှင့် အသုံးအနှုန်းအချို့ကို ဉာဏ်ကျယ်ချဲ့ ဖွဲ့နွဲ့ခဲ့သော တေးတစ်ပုဒ်သည် ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ပေါ်ထွက်ခဲ့ပေသည်။ ထိုတေးမှာ ဂီတစာဆို အလင်္ကာကျော်စွာ ဆရာစိန်ဝေလှံ့ ရေးသား စပ်ဆိုခဲ့ပြီး တေးသံရှင် သန်းသန်းဆင့် သီဆိုခဲ့သော “ဆီမလူးတဲ့ ပေဖူးလွှာ” သီချင်းဖြစ်သည်။

“သန်လျင်ကို ရောက်ဖူးပါစ xx မေး မေးလိုက်မှာ” ဟူသော အပိုဒ်သည်လည်းကောင်း၊ “ဓား ဒီလိုခုတ် xx လှံကိုနုတ်ကာ” ဟူသောအပိုဒ်သည်လည်းကောင်း ရှင်ငြိမ်းမယ်၏ အိုင်ချင်းထဲမှ အသုံးအနှုန်း အတွေးအမူများပင်ဖြစ်သည်။ အိုင်ချင်းထဲမှ စာသား များမှတစ်ဆင့် စိတ်ကူးကွန်ရက် ဖြန့်ကြက်ဖွဲ့ဆိုထားပုံမှာ တစ်မျိုး တစ်ဘာသာ မျိုးချစ်စိတ်မာန် ရင့်သန်လာစေသော တေးတစ်ပုဒ် ဖြစ်လာစေသည်။ “ရှင်တို့ချစ်သူများနဲ့ လားလားမှမဆိုင်တာ” ဟူ၍

ချစ်သူစစ်သည်နှင့် ပတ်သက်၍ ဂုဏ်ယူ မာန်တက်နေပုံကလေး ချာလည်း ချစ်စရာ ကောင်းလှသည်။

“မြေပြင်ကို ခြေတင်ပါလို့ xx တစ်ဆင့်တက်သော် တစ်တောင်ငယ်ကျော် xx တစ်မှောင့်လျှိုး xx တစ်ချို့တိုး xx တစ်မိုးသောက်လျှင် တစ်နေဝင် xx တစ်တောဝင် တစ်တောထွက် xx ဟန်ဖက်ရန်သူကို ရှာရတာ”

ဟူသည့် အဖွဲ့မှာ စစ်ထွက်မောင်တို့ တောအထပ်ထပ် တောင် အသွယ်သွယ် ကျော်ဖြတ်ကာ ရန်သူကို ရှာဖွေ ချေမှုန်းကြသည့် မြန်မာ့စစ်သည်တော်တို့၏ သရုပ်သဏ္ဌာန်ကို ပေါ်လွင်စေပါသည်။ “စစ်မြေပြင်မှနေ၍ ချစ်သူကလေးထံ စေပို့လိုက်ရသဖြင့် ပေဖူးလွှာ ကလေးကို ဆီလူးမနေနိုင်အားတော့ပါ” ဟု စပ်ဆိုထားပုံမှာလည်း ကရုဏာသက်စဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။

“ဆီမလူးတဲ့ ပေဖူးလွှာ” သီချင်းထက် နှစ်နှစ်ခန့်စော၍ ကျော်ကြားခဲ့သည့် တေးသီချင်းတစ်ပုဒ်မှာ “ပေဖူးလွှာ” ဖြစ်ပါသည်။ ဤ “ပေဖူးလွှာ” သီချင်းကိုလည်း ဂီတစာဆို အလင်္ကာကျော်စွာ စိန်ဝေလှံ့ကပင် ရေးစပ်ခဲ့ပြီး တေးသံရှင်မှာ တင်တင်မြ ဖြစ်သည်။

ကဗျာနှင့် ဂီတသီချင်းတို့သည် စာပေပင်စည်ကြီးမှ ကိုင်းပြာ ထွက်လာသော အနုပညာအမြွှာပစ္စည်းများဖြစ်သည့်အတိုင်း တစ်မျိုး နှင့်တစ်မျိုး ကူးလူးဆက်စပ်မှုရှိသည်။ ယုတ်နွယ်ရောနှောမှုရှိသည်။ ဆင့်ပွား စည်ပင်မှုလည်းရှိသည်။

“ပျိုလေးတို့ အိမ်ခေါင်မိုး
ထိုးလာတဲ့ ပေဖူးလွှာ
ဘာစာတဲ့မေး”

ဟူသော အပိုဒ်ကလေးမှာ ကုန်းဘောင်ခေတ်ကုန်ခါနီး ရတနာပုံ ခေတ်ဦးအစတွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော နှစ်ဆစ်ချိုး ကဗျာကလေး တစ်ပုဒ်၏ ပထမအချိုးဖြစ်ပေသည်။ ဤပထမအချိုးမှ “ပျိုလေးတို့ အိမ်ခေါင်မိုး၊ ထိုးလာတဲ့ ပေဖူးလွှာ” ဟူသောစာသားကို အခြေပြု၍ ဂီတစာဆို စိန်ဝေလျှံက “ပေဖူးလွှာ” သီချင်းကို ရေးဖွဲ့ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤတေးကို ၁၉၅၄ ခုနှစ်က အဝမ်းစိုးမြင့် ကာလပေါ် တီးဝိုင်းက အသံလွှင့်ခဲ့သည်။

ချစ်သူစစ်သည်ထံမှ ပေးပို့လိုက်သော ပေဖူးလွှာကလေးကို ရင်ဝယ်ပိုက်ကာ ချစ်သူထံ လိုက်ချင်သည့် မိန်းကလေးတစ်ယောက် ၏ လွမ်းအားကြွယ်မှုတွေ၊ ဘယ်ကစာလွှာလဲဟု စပ်စပ်စုစု မေးလာ ကြသူတွေကြောင့် ငိုချင်လျက်လက်တို့ ဖြစ်နေရမှုတွေ၊ လွမ်းနေ ဆွေးနေရသော်လည်း စစ်သည်မောင်တစ်ယောက် ရန်အပေါင်း အောင်၍ ဘေးဘယာ ဝေးကွာပါစေဟု တောင်းဆိုပြုနေမှုတွေ စသည့်ရုပ်ပုံလွှာများကို “ပေဖူးလွှာ” သီချင်းထဲတွင် မြင်တွေ့နေရ ပါသည်။

“တစ်ကျွန်းစီနေ တစ်မြေစီ ခြားပေမယ့် xx အချစ်အား ပစ်ထား စစ်သားမှီလေ xx ဆွေးမပြေ ဆွေးမပြေ xx ခွေယိုင်ကာ နှမ်းပေမယ့် xx ချစ်ရေးထက် စစ်ရေးခက် xx အချက်တွေကပေ xx တိုင်းပြည်တာဝန် ဝတ္တရားမပျက်အောင် xx ထမ်းဆောင်နေတဲ့ ဇာနည်မောင်ရေ xx အောင်သပြေ တောင်းဆုခြွေ xx ဘေးဘယဝေးကွာ အေးမြစေ xx စိန္တေ မြတ်ဘုရားမလေ xx ချစ်ရေးကို ဂရုမထားနဲ့လေ စစ်ရေးဆို ဂရုထားလို့လေ မေမှာပါရစေ ချစ်သက်ဝေ xx ဪ သျှင် ချစ်သက်ဝေ xx စာခွေပါးလိုက်ပေါ့လေ”

“ဆီမလူးတဲ့ ပေဖူးလွှာ” နှင့် “ပေဖူးလွှာ” သီချင်းနှစ်ပုဒ်ကို ရေးစပ်ခဲ့သည့် အလင်္ကာကျော်စွာ စိန်ဝေလျှံကို ရွှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်း မြို့အပိုင် ရင်းဆွေရွာတွင် ၁၉၁၃ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ အဖ ဦးပေါ၊ အမိ ဒေါ်တုတ်တို့၏ သားဖြစ်သည်။ ဆရာစိန်ဝေလျှံသည် ဂီတပညာကို တယောဦးဘရီ၊ တယောဦးဘတို့ထံတွင် သင်ကြား ခဲ့သည်။ သီချင်းရေးစပ်ခြင်းပညာကို အရှေ့ပိုင်း ဆရာချစ်ထံတွင် ဆည်းပူးခဲ့သည်။ “စိန်မဟာသူဘင်” တွင် သီချင်းရေးဆရာအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ရှေ့ပိုင်းမင်းသားအဖြစ်လည်းကောင်း တာဝန်ယူ ကပြခဲ့ဖူးသည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ်တွင် ယဉ်ကျေးမှုဌာန၌ တာဝန်ခံအရာရှိ အဖြစ်နှင့် တရုတ်ပြည်၊ ရုရှားပြည်၊ ချက်ကိုစလိုဗေးကီးယားပြည် တို့သို့ သွားရောက်ခဲ့သည်။ အငြိမ်းစားယူပြီးသည့်နောက်ပိုင်းတွင် တက်တိုး ဓာတ်ပြားကုမ္ပဏီတွင် ကန်ထရိုက်ယူ၍ တေးဂီတလုပ်ငန်း များ လုပ်ကိုင်ခဲ့သည်။ ဂီတစာဆို စိန်ဝေလျှံသည် ဂီတဆရာကောင်း များစွာ၏ တပည့်ဖြစ်ခဲ့သည့်အလျောက် တေးသီချင်းများ ရေးစပ် ဖွဲ့ဆိုရာတွင် အလွန်ဝီပြင် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ဆရာ စိန်ဝေလျှံသည် ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်ကို ကဗျာတေးသံ ညံ့သောကာလဟု ဆိုကြ သည်။ ဤခေတ်တွင် တေးအဖြစ် သီဆို၍ ရသော အသံဖွဲ့စည်းမှု ပါဝင်သည့် သာချင်း၊ ညည်းချင်း၊ ဟန်ချင်း၊ နုံးချင်း၊ လွမ်းချင်း စသည့် “အချင်း” များအပြင် လှေတော်သံ၊ ငုံကြီးသံ၊ သံချို၊ မောင်းထောင်း

တေး၊ ဘောလယ်၊ တြိချိုး၊ လေးချိုး၊ တေးထပ် စသော လင်္ကာ အရေးအဖွဲ့များလည်း များစွာပေါ်ပေါက် ထွန်းကားသည်။

တေးထပ်ဖွဲ့သော စာဆိုတော်များထဲတွင် အချုပ်တန်း ဆရာဖေမှာ ထင်ရှားသည်။ ဆရာဖေသည် စလေဦးပုညနှင့် ခေတ်ပြိုင်စာဆိုတော်ဖြစ်သည်။ ဆရာဖေကို သက္ကရာဇ် ၁၂၀၀ ပြည့်နှစ် ဝါဆိုလဆန်း ၅ ရက် စနေနေ့တွင် အင်းဝမြို့၌ မွေးဖွားခဲ့ သဖြင့် ဆရာဖေသည် ကုန်းဘောင်ခေတ်၏ နောက်ဆုံးမင်းဆက်များ ဖြစ်သော မင်းတုန်းမင်းနှင့် သီပေါမင်းတို့ကို မိလိုက်သူဖြစ်သည်။ မင်းတုန်းမင်းလက်ထက်တွင် အချုပ်တော်အဖြစ် အသုံးတော်ခံခဲ့ ရသည့်အပြင် မန္တလေးမြို့ တောင်ပြင် စိတ္တရမဟီရပ်ကွက် အချုပ် တန်း၌ နေထိုင်သောကြောင့် အချုပ်တန်း ဆရာဖေဟု တွင်သည်။

အချုပ်တန်း ဆရာဖေသည် မဟုတ်မခံတတ်သောစိတ် ရှိသည်။ မျိုးချစ်စိတ် ထက်သန်သူလည်းဖြစ်သည်။ ထိုမဟုတ်မခံ တတ်သောစိတ်နှင့် မျိုးချစ်စိတ် ထက်သန်မှုတို့ကြောင့် သမိုင်းတွင် တွင်ရစ်သည့် တေးထပ်နှစ်ပုဒ်တို့ ပေါ်ထွက်ထွန်းကားခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။ ထိုတေးထပ်နှစ်ပုဒ်မှာ “ထီးဖြူရုံပြာသာဒ်နှင့်” အစချီ တေးထပ်နှင့် “မြန်မာတွေ စည်းကမ်းဖောက်လို့” အစချီ တေးထပ်တို့ ဖြစ်သည်။

ဤတွင် “ထီးဖြူရုံပြာသာဒ်နှင့်” အစချီသောတေးထပ် ဖြစ်ပေါ် လာပုံကို တင်ပြလိုပါသည်။

မင်းတုန်းမင်းကြီးကောင်းမှု ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီး ထီးတင်၍ အပြီး သက္ကရာဇ် ၁၂၃၃ ခုနှစ်တွင် အိန္ဒိယ ဘုရင်ခံချုပ် လော့ဒ် ဘုကီးယား မေရိုး ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်ရှိလာသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဆရာဖေက ထီးတော်တင်ပွဲတွင် နန်းတွင်းဇာတ်အဖွဲ့နှင့် ရန်ကုန်မြို့

တွင် ရောက်နေသည်။ ဘုရင်ခံချုပ်ကို ထီးဖြူရုံပြာသာဒ်နှင့် လှေကား အတက်၌ ထီးဖြူနှစ်လက်မိုး၍ ကြိုဆိုသည်ကို မျိုးချစ်စိတ်ပြင်းသော ဆရာဖေက မြင်လိုက်ရရာ ရင်ထဲတွင် မနှစ်မြို့ဘဲ ခံပြင်းနေခဲ့သည်။ ဘုရင်ခံချုပ်သည် မြန်မာနိုင်ငံမှအပြန် အက်ဒမန်ကျွန်းတွင် အကျဉ်း စခန်းကို ဝင်စစ်ဆေးရာ အကျဉ်းသားတစ်ဦးက ဓားဖြင့်နှစ်ချက်ထိုး သဖြင့် သေဆုံးသွားသည်။ ဤအကြောင်းကိုကြားသည့် ဆရာဖေက ပင်ကိုရှိရင်းစွဲ အမျိုးမာန်စိတ်များ တက်ကြွလာကာ “ထီးဖြူရုံ ပြာသာဒ်နှင့်” အစချီတေးထပ်တို့ကို စကားလုံး အသုံးအနှုန်း ခပ်ကြမ်း ကြမ်း ခပ်ထန်ထန်သုံးကာ ရဲရဲရင့်ရင့် ရေးဖွဲ့လိုက်၏။ အလွန်ထင်ရှား ကျော်ကြားလေသဖြင့် ဗြိတိသျှအစိုးရက ကြားသိသော် မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်ပြီး စာဆိုကို အရေးယူပေးရန် မင်းတုန်းမင်းကြီးအား တိုင်ကြား သည်။ မင်းတုန်းမင်းကြီးက ဗြိတိသျှတို့နှင့် မိတ်မပျက်စေရန် ဆရာဖေကို ဟန်ပြချုပ်နှောင်ထားခဲ့သည်။

“ထီးဖြူရုံ ပြာသာဒ်နှင့်

မအပ်တဲ့မရာ

လဒ် ဆိုတဲ့ ပိစ္ဆာ

ဝိတ်ရှာပြီ ဇီဝိ

ဘုန်းမတန် ဘုန်းတန်ကြံ

ဆုံးရှပ်နှာမ် အားရဝိဇီ

မင်းတုတု ခွေးသေသေတယ်

သွေးတွေတွေ ယိုဘိ

လဒ်ရန်ကို ဆဒ္ဒန်ဖိ

နတ်ဖန်သည့် ဘုန်းတော်

ကျွန်းစင်္ကာပူတလွှားမှာ

ရွှေစားသွား သတ်ရလိမ့်နော်
လှေကားဆက် အပေါ်မှာ
ထီးဖြူတော် နှစ်လက်ကြောင့်
သင်းအသက် ထွက်လွယ်စေ
ဓားနှစ်ချက်မွေ့။
လေးလက်ဖြင့် လေးချက်မွေ့မယ်
ဘေးသက်သေ လက်ငင်းပါလေး။ ။”

ဆရာဖေသည် မျိုးချစ်စိတ်ကို ဖော်ကျူး ထက်သန်လာစေသည့် “မြန်မာတွေ စည်းကမ်းဖောက်လို့” အစချီသည့် တေးထပ်ကို ပါတော်မူပြီးစတွင် စပ်ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

အချုပ်တန်း ဆရာဖေသည် ကိုယ့်ထီးကိုယ့်နန်း ကိုယ့်ကြွင်းကိုယ့်မြေကိုယ်ပြည် ကိုယ့်စာပေဖြင့် နေရစ်ခဲ့ရသူဖြစ်သဖြင့် မြန်မာတို့ နယ်ချဲ့လက်အောက် ရောက်ရခြင်းကို အလွန်ခံပြင်း နာကြည်းနေသူ ဖြစ်သည်။ ထီးကျိုးစည်ပေါက် ကျွန်သပေါက်ဘဝ ဖြစ်နေရသည့် အထဲ အသားထဲမှ လောက်ထွက်သည့် အချို့သော မြန်မာတို့ကို ကြည့်ပြီး ရင်ထုမနာဖြစ်နေသူလည်းဖြစ်သည်။

ဆရာဖေသည် မျိုးချစ်မာန်ကြီးသည့် စာဆိုပီပီ မြန်မာလူမျိုးများ စည်းကမ်းမဲ့ခြင်းကြောင့် သူတစ်ပါးလက်အောက် ရောက်ရခိုင်းစဉ်ထက်စီးနင်း အုပ်ချုပ်သည့် နယ်ချဲ့လက်ပါးစေများကို မျက်နှာချိုသွေး ပလူးကြပုံ၊ ကိုယ့်အမျိုးသားအချင်းချင်းကိုမူ အထင်အမြင်သေးကြပုံ စသည့် ညံ့ဖျင်း အောက်တန်းကျသည့် စိတ်ဓာတ်နှင့် အပြုအမူတို့ မြင်တွေ့ ဆင်ခြင်မိကာ ကြိတ်မနိုင်ခဲမရဖြစ်ပြီး ခံစားမြက်မြင်းမြင်းနှင့် ယင်းတေးထပ်ကို ရေးစပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

“မြန်မာတွေ စည်းကမ်းဖောက်လို့
ထီးနန်းပျောက်ဖြစ်ပြီ၊
ဦးကွန်းထောက် အသစ်မှီတယ်
ညစ်ပလီ လူမျိုး၊
မိပစ်လို့ ဖရှောင်သွေသည်
ဂွကောင်တွေ ခွေးဖြစ်ပေါ်တို့။
မြန်မာချင်း ကြွားကြချစ်
ဓားပြသွင် လူဆိုး၊
ကုလားမြင် သူ့အမေ ခိုးတော့မလို့
ခုမြေလျှိုး ပုန်းရှောင်၊
မိုက်မနော် ပြုမဟေးရယ်နဲ့
သူ့ပထွေးတော့ ခွေးသို့မဟောင်း၊
ပြောရောဟဲ့ ရာဇဝင်ပြောင်အောင်
တင်တောင် ဦးချလို့
ပလူးရ ပြေးကျွံခါခါ ခွေးသို့မဟာ၊
တွေးမိတိုင်း အရိုးနာသည်
အမျိုးပါ ဆဲချင်လှလေး။ ။”

အထက်ပါ တေးထပ်နှစ်ပုဒ်ကို လူတိုင်း နားလည်လွယ်သော ကောင်းလုံးများဖြင့် ခပ်ရဲရဲ ခပ်ကြမ်းကြမ်း ခပ်ထန်ထန် ရေးဖွဲ့ခဲ့ပြီး စာဆို၏ရင်ထဲမှ စေတနာနှင့် အလှူညီးညီး တောက်လောင်နေသော အမျိုးချစ်စိတ်တို့ကို ဖော်ပြနိုင်စွမ်းရှိလှသဖြင့် သမိုင်းတွင်သော တေးထပ်နှစ်ပုဒ် ဖြစ်လာပါတော့သည်။

ကုန်းဘောင်ခေတ်တွင် ဂီတသီချင်း အဖွဲ့အနွဲ့ အသစ်အဆန်းများစွာ ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။ ထိုအထဲတွင် ဘွဲ့၊ ပတ်ပျိုး၊ ယိုးဒယားစသည့် သီချင်းသွားများကို စပ်ဆိုခြင်းဖြင့် ထင်ရှားသူမှာ မြဝတီမင်းကြီး ဦးစ ဖြစ်သည်။

မြဝတီမင်းကြီး ဦးစကို အလုံမြို့မြောက်ဘက် မောက်တင်ရွာနေ နောက်တော်ပါ မြင်းစီးကြီး၏သား ဦးပေါက်ကျော်နှင့် ဗညားကျန်းတော၏မြေး ဒေါ်ငြိမ်းသာတို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၁၂၈ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ လက်ရုံးရည် နှလုံးရည် ပြည့်စုံသောကြောင့် ဘုရင်တပ်မတော်တွင် အမှုထမ်း (စစ်ကဲကြီး) ဖြစ်ရုံသာမက နန်းတွင်းစာဆိုလည်းဖြစ်ခဲ့သည်။

မြဝတီမင်းကြီး ဦးစ စပ်ဆိုခဲ့သည့် သီချင်းများထဲတွင် ဘုန်းတော်ဘွဲ့သီချင်း အတော်များများ ပါရှိပေသည်။ ထိုသီချင်းများကို သာမန်ကြည့်လျှင် မင်းဧကရာဇ်တို့ကို အလွန်အကျွံ မြှောက်ပင့်အမွန်းတင်ထားသော သီချင်းများသာဖြစ်သည်ဟု ယူဆနိုင်သော်လည်း စေ့စေ့ငုငု လေ့လာကြည့်လျှင်မူ ထိုသီချင်းများသည် နူးညံ့ ညင်သာ သိမ်မွေ့သောနည်းဖြင့် မြန်မာတို့ မျိုးရိုးဂုဏ်နှင့် ဇာတိမာန်များကို မြင့်တက် ရင့်သန်လာစေရန် နှိုးဆော်ပေးသော သီချင်းများဖြစ်ကြောင်း သိရှိနိုင်ပါသည်။

“စိန္တေကိုးသွယ်ဂုဏ် xx ရေမီးပွင့်စုံ xx မန်းမော်ဇေယျ
နန်းကြော့ရွှေဘုံ xx ရာပြည်မင်းငယ်တို့ xx ဝတ်စင်
ခိုးခလုံ xx
မန်းဂီရီ မြေဇေယျ xx ရွှေဘုံရွှေပြည် xx ထောင်တည်
စိုက်ပျိုး xx

ရန်ကြီးအောင် xx ကုန်းဘောင်နေနွယ်မျိုးဗိုလေ xx
ညွန့်ကိုက်ပြာ xx

ရိပ်ရာစံယူစိုးလို့လေ xx ဝေလန်း ရေဖျန်း xx

ခြွေသန်းငယ်

အံ့ညိုညာ xx ဝေဘူမျက်ကိုး စုံစိမ္မာ xx ဘုံသီဟာ

လက်မှာသွန်း xx ရှစ်ဖြူငွေဝန်း xx အောင်စည်ယွန်း

မွန်းရိုက်ကြူး xx ဆုထူးငယ် ပန်ရွက်ဆင် xx

နောင်လာ

ပွဲမှူး xx မောင်မဂွင် xx ကျိပ်ဆယ်ဝင် ဗောဓိလောင်း”

မန္တလေးမြို့ကို ဖွဲ့ဆိုထားသည့် အထက်ပါ “စိန္တေကိုးသွယ်ဂုဏ်” ပတ်ပျိုးထဲတွင် မင်းဧကရာဇ်၏ ဘုန်းတော်ကိုပါ ထည့်သွင်းစပ်ဆိုထားသည်။ “မန်းဂီရီ မြေဇေယျ xx ရွှေဘုံရွှေပြည် xx ထောင်တည်စိုက်ပျိုး xx ရန်ကြီးအောင် xx ကုန်းဘောင်နေနွယ်မျိုးဗိုလေ” ဟူသောအပိုဒ်မှာ အုပ်ချုပ်စိုးစံသောမင်းသည် သာမန်မင်းဘုတ်၊ ရာဇဝင် အစဉ်အလာကောင်း ရှိခဲ့သော ကုန်းဘောင်မင်းဆက်မင်းမျိုးဖြစ်သည်ဟု မှတ်တမ်းတင်သည်။ “ဝေလန်း xx ရေဖျန်း xx ခြွေသန်းငယ် အံ့ညိုညာ xx ဝေဘူမျက်ကိုး စုံစိမ္မာ” ဟူသောအပိုဒ်သည် မြန်မာမင်း အဆက်ဆက် နန်းတက်ပွဲများတွင် ဆုတံဆိပ်ယင်ခဲ့သည့် ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းကို ဖော်ပြသည်။ ဆက်ဆုံးအပိုဒ်တွင် ရှင်ဘုရင်သည် ဘုရင်ကောင်း ဘုရင်မြတ် ဖြစ်သည်၊ ဘုရားဆုကို ပန်ထားသော ဘုရင်ဖြစ်သည်၊ နိဗ္ဗာန်ဓမ္မာစစ်ဖက်ကမ်းသို့ မဂွင်ဖောင်ကြီးဖြင့် ကူးသန်းရာတွင် ပွဲကိုင်အပြီးအမှန်ဖြစ်မည့်ဘုရင်ဖြစ်သည်ဟု ချီးပင့် အမွန်းတင်ထားသည်။

ဤကဲ့သို့သော ဘုန်းတော်ဘွဲ့သီချင်းများကို ကြားရသောအခါ မြန်မာလူမျိုးတို့မှာ အမျိုးမာန် တက်ရသည်ချည်း ဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့သည် မျိုးရိုးအစဉ်အလာ ကောင်းခဲ့သော၊ ဘုန်းတန်ခိုးရှိနိုင် တောက်ပခဲ့သော၊ အပြည်ပြည်သောမင်းတို့က ဝတ်စင်းခိုခဲ့ရသော လူမျိုးဖြစ်သည်ဟု ဂုဏ်ယူမဆုံးဖြစ်ကာ ဇာတိမာန်များ တဖွားဖွား တက်ကြွလာရပါတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ဘုန်းတော်ဘွဲ့သီချင်းများ သည်လည်း သိမ်မွေ့ခိုင်ခံ့သော အမျိုးသားရေးတေးများဖြစ်ပါသည်။

ဤကဲ့သို့ ရာဇဝင်တွင်သည့် မင်းအဆက်ဆက်တို့၏ ခေတ် သမိုင်းတစ်လျှောက် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ် ဇာတိမာန်စိတ်ဓာတ်တို့သည် မြန်မာတို့ နယ်ချဲ့လက်အောက်ခံ ရောက်ရှိသွားရချိန်တွင် အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာ ထက်သန်နှိုးကြားလာ ပေသည်။

နယ်ချဲ့တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံကို သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် စစ်ပြစ် သိမ်းပိုက်ခဲ့ကြသည်။ ကုန်းဘောင်မင်းဆက် (၁၁) ဆက်မြောက် ဖြစ်သည့် သီပေါမင်းကို နယ်ချဲ့တို့က မြန်မာ့မြေမှ နယ်ခြားမြေခြား ပို့လွှတ်လိုက်သည့်အချိန်ကျမှ နိုင်ငံအလုံးကို နယ်ချဲ့တို့ သိမ်းဆွဲ ခိုးပိုင်သွားပြီဟု သဘောပေါက်လာကြသည်။ ထိုအခါကျမှ မြန်မာ တို့၏ မျိုးချစ်သွေးတို့သည် ပွက်ပွက်ဆူလာကြတော့သည်။ ရိုရင်း အဇ္ဈတ္တသဏ္ဌာန်တွင်းမှ ဇာတိမာန် စိတ်တို့သည်လည်း ဖွံ့ဖြိုးနိုင် လာကြတော့သည်။

ထိုစိတ်ဓာတ်ကြောင့် တောင်ပေါ်မြေပြန့် အနှံ့ဝန်းကျင် မျိုးချစ် မြန်မာ တိုင်းရင်းသားအပေါင်းတို့သည် ရဲရာလက် ခွဲကိုင်ကာ နယ်ချဲ့ကိုဆန့်ကျင် တော်လှန်ကြတော့သည်။ ထိုနည်း ကလောင်နှင့် ဂီတလက်နက်ကို ကိုင်စွဲသော အနုပညာရှင်များ

လည်း စာပေဖြင့်လည်းကောင်း၊ တေးသီချင်းဖြင့်လည်းကောင်း နယ်ချဲ့ကို ထိုးနှက်တိုက်ခိုက်ခဲ့လေသည်။ ဤသည်မှာ သူ့ကျွန်မခံလို သောစိတ်၊ ဇာတိမာန်စိတ်တို့ကြောင့် မြန်မာ့တစ်မျိုးသားလုံးက နယ်ချဲ့များကို လက်နဲ့ရည်၊ နှလုံးရည် စွမ်းအင်နှစ်ရပ် ပူးပေါင်း၍ တော်လှန် ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

အနုပညာတေးဂီတ၏ စွမ်းအင်သည် ပြည်သူလူထုအတွင်းသို့ ထဲထဲဝင်ဝင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ထိုးဖောက်နိုင်စွမ်းရှိသဖြင့် နယ်ချဲ့ကို ဆန့်ကျင်ရာ၌ ထိရောက်သော လက်နက်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဂီတစာဆိုသည် နယ်ချဲ့၏ နိုင်ငံထက်စီးနင်းပြုမှုကို ဂီတဖြင့် ဖော်ညွှန်းသည်။ ကိုယ့်မြေကိုယ့်ပြည် သူတစ်ပါးလက်တွင်း ကျဆင်း သွားရပြီဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း ဂီတဖြင့် သိစေသည်။ အမျိုးဂုဏ် အမျိုးမာန် တက်ကြွလာအောင်လည်း ဂီတဖြင့် လှုံ့ဆော်သည်။ သူ့ကျွန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်အောင် ရုန်းထနိုင်ရန်လည်း ဂီတဖြင့် လမ်းပြခဲ့လေသည်။

မြန်မာဘုရင် ပါတော်မူပြီး နှစ်နှစ်အကြာ ၁၈၈၇ ခုနှစ်တွင် ပေါ်ထွန်းခဲ့သည့် ဇာတိမာန်တေးတစ်ပုဒ်မှာ “သီဟာပျံ နန်းဘုံမြင့် မှာလ” အစချီ သီချင်းဖြစ်သည်။

“သီဟာပျံ နန်းဘုံမြင့်မှာလ၊ ညီလာခံ ဖျန်းလှံတင့်ဆီက
ဆန်းစုံဝေဆင့် ပတ္တမြားပလ္လင်မှာနော်ရှင်
စန်းယုန်ငွေပွင့် မခြားသွင်ပါ၊ ဗိုလ်ရှင် မှန်ရွှေနန်းမှာလ
ဆုတော်ခံ ရဲရွှေသန်းငယ်နှင့်၊ လျှံမြန်းကာ စံတော်
မူတော့

သီတဂူသွင် မခြားပါကလော၊ အရည်တူ ရှင်နှစ်ပါး
ငယ်တို့၊ ငွေသားခံ စိန်မကိုက်ကဲ့ပြင်

ဖိုးထိုက်တန် ဆင်တန်ဆာနှင့်၊ မင်္ဂလာ ဆောင်ဘဦး
မှာလ

ကဉ္စနာ ရောင်စုံဖြူးပါလို့၊ ထူးတင့်သမ္ဘာကိုနော်ရှင်
မှူးဖြင့်မဟာ၊ ဇေယျပေါ် ခြိမ်းခြိမ်းသံအောင်ပ

အလှတော် သိပ်သိပ်ကြပါလို့၊ အောင်ပွဲတွေ ပြည်ပေါ်

ထူ၍

ကြည်တော်မူသည်အတွင်းမှာလ၊ ဘိလပ်ပိုင် မိန့်တော်

ရင်းရယ်နှင့်

မြစ်တွင်းမှာအောင်လံထူ၍၊ လွယ်တကူ ရှင်နှစ်ပါးကိုလ

ကြယ်ဥက္ကာ နိမိတ်များငယ်နှင့်၊ တက်သွား၍ ဆောင်

တွင်းမှာ

လောင်ပြင်းစွာ ပြည်သူအပေါင်း

ဆောင်ကြဉ်းလာသမျှ သည်ရေကြောင်း”

အထက်ပါသီချင်းကို မဒီကိုင် ဦးဖူးညို ရေးစပ်ပြီး စင်တော်ကြီး
ပေါ်မှ ကိုယ်တိုင်သီဆို၍ လှူဆော်ပေးခဲ့သူ ဖြစ်သည်။ ဤသီချင်းကို
ကြားရသူတိုင်းသည် ကိုယ့်အရှင် ကိုယ့်သခင် ပါတော်မူသွားပါ
ပကောဟူသော နှမြော ဝမ်းနည်းစိတ်နှင့်အတူ ကိုယ့်ပြည်ကိုယ့်မြေ
ပေါ်တွင် နေထိုင်ရင်း သူ့ကျွန်ဘဝသို့ ရောက်ရခြင်းကို ခံပြင်း
နာကြည်းသောစိတ်များ ပေါ်ပေါက်လာပါတော့သည်။ တစ်နည်း
ဆိုရသော် မျိုးချစ်သွေးကို လှူဆော် နှိုးဆွပေးလိုက်သော သီချင်း
ပင်တည်း။

၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်သို့ ရောက်သောအခါ “ပြည်ကုန်းဘောင်”
သီချင်း ပေါ်ထွက်လာသည်။ ရေးသူမှာ ဆရာဉာဏ်ဖြစ်သည်။

ဆရာဉာဏ်၏ ဆရာမှာ မျိုးချစ်စာဆိုကြီး အချုပ်တန်း ဆရာဖေ
ဖြစ်သည်။ ဆရာဖေ၏စိတ်ဓာတ်နှင့် ဉာဏ်ရည်ကို အမွေရရှိထားသူ
သိ ဆရာဉာဏ်သည် “ပြည်ကုန်းဘောင်” သီချင်းကို ပီပီပြင်ပြင်ကြီး
ရေးဖွဲ့နိုင်ခဲ့သည်။ ဤသီချင်းကို သီဆိုတင်ဆက်သူမှာ “အဆိုတွင်
ဆရာပု” ဟုကျော်သော ရုပ်သေးမင်းသမီးကြီး အမေပု ဖြစ်သည်။

“မွေးမေဖျက်လို့ မလျက်ပါသကို xx ဟို့တဘုန်းဆောင်
လို့ ထိုကုန်းဘောင်မို့ xx ဘုန်းရောင်လင်းလို့ တဘောင်သီချင်း
ပေါ်သကို xx ယင်းကနက်ရွှေဘို xx မင်းဆက်မပြေသကို
xx ကောဒဿ တွေးကြထိုထို xx ရန်မလို ရန်ဖြို သဏ္ဌာန်ဆို
အမှန်ကို xx ခုတစ်ဖန်နီးပေါ့ xx ရန်ကြီးအောင်မယ့်
အစ်ကိုတော့ တဘုန်းဆောင် xx ကုန်းဘောင်ပြည်ရွှေဘို”

အသည့်အပိုဒ်မှ စာသားများကို အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ အမိန့်အရ
နှိမ်ဆင်ပေးခဲ့ရသည်။ ထိုစာသားမှာ ကုန်းဘောင် မင်းဆက် ၁၅
ဆက်ရှိသည်။ ယခုအခါ ၁၁ ဆက် ရှိနေသေး၍ ကျန်သေးသော
ကုန်းဘောင်ဆက်မင်းများ ပေါ်ပေါက်လာကာ မြန်မာပြည်ကို
အယ်တင်ကြလိမ့်မည်ဟု ရည်ညွှန်းသဖြင့် အုပ်စိုးသူတို့က မနှစ်မို့
ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသီချင်းကြောင့် ဆရာဉာဏ်သည် အင်္ဂလိပ်
အစိုးရ၏ ခေါ်ယူစစ်မေးခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်။

“ပြည်ကုန်းဘောင်” သီချင်းနှင့် မရှေးမနှောင်းတွင် ပေါ်ပေါက်
သော “ရွှေပြည်ကြီး” သီချင်းသည်လည်း ထင်ရှားခဲ့သည်။
ဤသီချင်းကို မင်းသား ဦးရာပြတ်က ရေးစပ်ပြီး ဦးဖူးညိုက သီဆို
သည်။ “ရွှေပြည်ကြီး” သီချင်းတွင်လည်း အရှင်နှစ်ပါးတို့ ပါတော်
မူကြောင်း ရွှေဘိုရွှေနန်း ထီးကြငှန်းကို မျှော်တမ်းမြင်ယောင်သည်

သဘောများ ပါဝင်အောင် ဖွဲ့ဆိုထားသဖြင့် သိမ်မွေ့ခိုင်ခံ့သော အမျိုးသားရေး တေးတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။

“ရွှေပြည်ကြီး” ကဲ့သို့ ဇာတိသွေး ဇာတိမာန် ရင့်သန်စေသော တေးသီချင်းများထဲတွင် မောင်းထောင် ဦးကျော်လှ၏ “သံချို” များလည်း ပါဝင်ပေသည်။ ဦးကျော်လှသည် သူ၏ ရုပ်သေးအဖွဲ့ဖြင့် ကျေးလက်တောရွာတကာ လှည့်လည်၍ သူ့ကျွန်ဘဝ ရောက်ရခြင်း အကြောင်း၊ ဆန့်ကျင်တော်လှန်ရန် အားထုတ်ရမည့်အကြောင်း၊ အတိတ်၊ တဘောင်၊ နက္ခတ်၊ ဂြိုဟ်၊ ရိုးရာအစွဲများအရ နယ်ချဲ့တို့ မကြာမီ ကျဆုံးတော့မည့်အကြောင်းများကို သံချိုဖြင့် ပြည်သူကို သွေးထိုးလှုံ့ဆော်ပေးခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူသိဆိုသော သံချိုတစ်ပုဒ် ကြောင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ ဖမ်းဆီးစစ်ဆေးခြင်းကိုလည်း ခံခဲ့ရသည်။

၁၉၀၆ ခုနှစ်တွင် စတင် တည်ထောင်ခဲ့သော ဗုဒ္ဓဘာသာ ကလျာဏယုဝ (ပိုင်အိမ်ဘီအေ) အသင်းကြီး၏ အဓိက လုပ်ဆောင် ချက်များမှာ ဘာသာရေး၊ သာသနာရေးနှင့် အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ် တို့ကို ရင့်သန် တက်ကြွလာစေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များပင် ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ် ထိုအခါတွင် မျိုးချစ်စာဆို ဦးကျော်လှ၏ သံချို များသည် အနုပညာလက်နက်ကောင်းတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။

နယ်ချဲ့လက်အောက်တွင် ရှိခဲ့စဉ်က မြန်မာနိုင်ငံမှထွက်သော ဝါများကို နိုင်ငံခြားသား စီးပွားရေးသမားများက မတန်တဆ ဈေးနှိမ်၍ ဝယ်ယူသွားကြပြီး မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ဝါများဖြင့် ရက်လုပ်ထားသော ချည်ချောထည်များကို ဈေးအဆမတန်မြင့်၍ ပြန်သွင်းခဲ့ကြသည်။ ဤအချက်ကို မြင်တွေ့ သတိပြုမိသော အမျိုး သားရေးစိတ်ဓာတ် အပြည့်ရှိသည့် ဦးကျော်လှက သံချိုတစ်ပုဒ် ရေးဖွဲ့ကာ ဟစ်ကြွေးခဲ့လေသည်။ သူ၏သံချိုမှာ -

“ကမ္ဘာတွင် မြန်မာလူမျိုးတို့
ဓမ္မတာ အရိုးအစဉ် ဖျင်ပင်နီဖြင့်
ဆင်ထဘိ တဘက်ကြမ်းတို့ကို
ရက်ကန်းတွင် လွန်းပြန်ထိုးပါလို့
ပန်းဆိုးကာ ကိုယ်စိတ်ကြရ
ဗိုးစွတ်နှင့် နေပူခံ။
ပိတ်ဈေးမှာ အလွန်တိုသောကြောင့်
အရင်လို ဝယ်မဝတန်ခိုင်၍
ပိတ်အကျီ လျှိုမစွပ်ရပေဘု
ကိုယ့်အဝတ် ကိုယ်ရှိသေလို့
မိန်းမတွေ အငြိမ်းမနေစမ်းပါနှင့်
ရက်ကန်းမှာ ခိုင်းဝါအလုပ်ကိုဖြင့်
အများတကာကို အားနာလို့ မဟုတ်ပါဘု
အသွားအလာ ခါးဗလချာ မစုတ်ရအောင်လို့ကွယ်
အားထုတ်ဖို့ကောင်း။ ။”

အထက်ပါ “သံချို” တွင် စီးပွားရေးအမြင်လည်း ပါသည်။ အမျိုးသားရေးအမြင်လည်း ပါသည်။ ကိုယ့်ပြည်တွင်းဖြစ်ကို အားပေးကြပါ။ မိန်းကလေးတွေ မယှဉ်ကြပါနှင့်ဟူ၍ အမျိုးသမီးထု ကြီးကို တပ်လှန့် နှိုးဆော်သံလည်း ပါသည်။ ဤသံချိုသည် တန်ဖိုး ရှိ၍ ထူးခြားသော တေးသီချင်းတစ်ပုဒ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုကဲ့သို့သော အမျိုးသားရေး အတွေးနယ်ချဲ့ ရေးသီဖွဲ့ခဲ့သည့် သံချိုဆရာကြီး ဦးကျော်လှသည် မောင်းထောင်ရွာ ဇာတိဖြစ်၍ အဖ မောင်းထောင်ရွာ ခုံမင်းကြီး ဦးတောင်ဇိန်၊ အမိ ဒေါ်မင်းအိကိုမူ -

၁၂၀၃ ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၁၅ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ နန်းတွင်း စာဆိုပညာရှင်တစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ပါတော်မူပြီး နောက်ပိုင်းတွင် သံချိုလက်နက်ကို ကိုင်စွဲ၍ ကျေးလက်တောရွာ အထိ လှည့်လည်၍ တိုင်းရေးပြည်ရေး လူမျိုးရေးအတွက် တိုက်ပွဲ ဝင်ခဲ့သူဖြစ်သည်။ ဦးကျော်လှသည် ၁၂၈၁ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန် ခဲ့သည်။ သူသည် အမျိုးသားရေးတာဝန် ကျေပွန်ခဲ့သော အနု ပညာရှင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။

ဝံသာနုခေတ်တွင် အမျိုးသားရေး တေးသံတို့ မိုးယံသို့တိုင် လွင့်ပျံခဲ့လေသည်။ ထိုခေတ်က တေးဂီတ ပညာရှင်များထဲတွင် ပိုင်အိမ်ဘီ သခင်တင်သည်လည်း ထင်ရှားသူတစ်ဦးဖြစ်သည်။

ပိုင်အိမ်ဘီ သခင်တင်ကို အဖ ဦးရန်အောင်၊ အမိ ဒေါ်သိန်း တို့မှ ၁၈၉၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် မန္တလေး မြို့၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ဆယ်တန်းအောင်ပြီးသည့်နောက် ကျောင်း ဆရာလုပ်ရင်း သီချင်းများ ရေးစပ်ခဲ့သည်။ သခင်ဘသောင်းနှင့် ဆက်သွယ်မိပြီး ရန်ကုန်သို့ ဆင်းလာကာ အမျိုးသားနိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုများတွင် ပါဝင်ကာ တို့ဗမာ အစည်းအရုံးဝင် ဖြစ်လာသည်။ ထိုအခါမှစ၍ ပိုင်အိမ်ဘီ သခင်တင်ဟု အမည်ခံယူခဲ့သည်။

ပိုင်အိမ်ဘီ သခင်တင်သည် အမျိုးသားရေး လှုပ်ရှားမှုများ၏ တေးဂီတဖြင့် တွန်းအားပေးခဲ့သူဖြစ်သည်။ သူ၏ ထင်ရှားသော ဇာတ်ဗျာန်တေးများမှာ “တို့ဗမာ”၊ “အနော်ရထာ”၊ “အလောင်းဘုရား”

ဦးအောင်ဇေယျ”၊ “မီးတုတ်”၊ “အောင်လံတော်”၊ “ရဲမြန်မာ (ရဲရဲတောက်)”၊ “ဗမာ့ဝါဒ”၊ “အောင်တပ်”၊ “သုံးရောင်ခြယ်” အစရှိသော တေးများဖြစ်သည်။

“ဗမာ့ဝါဒ သာဓကတင်မည် xx မြန်မာပြည် ရှိရှိသမျှ လူတိုင်းညီညွတ်ကြရန်ရည် xx ဪ xx ဒါတို့ပြည် တို့ဗမာပြည် xx အာဏာရှင် လွှမ်းမိုးလို့ နင်းပြားကို ရောက်ခဲ့ သည် xx လွတ်လပ်ရေးကိုပါရည် အားမာန်တော်ခဲလို့ ရွက်ဆောင်အတည် xx အလို xx စာမရီ စာမရီ xx တို့ဗမာ သွေးမှာနီ xx နှစ်နာချက်ကို တောင်းရဖို့ရာ xx လာမယ့်ဘေး ပြေးကာတွေ့မည် xx သခင်မျိုးလို့ ဗမာတိုင်းစိတ်မှာ ရည်မှတ် ကြအံ့တည် xx အဲဒါ တို့ပြည် (လေဘာတီ) xx သာဓက တင်ပြသည် xx ဗမာ့ဝါဒရည်”

ဤသို့သော သဘောထားမျိုးကို “အောင်တပ်” သီချင်း တွင်လည်း ထည့်သွင်းရေးစပ်ခဲ့သည်။

“ကြောက်သွေးနည်းနည်းမပါ xx ဒါဗမာ xx ဘယ်သူမှ အားကိုးမရှာ xx ဗမာ xx တို့အမျိုးအတွက် အသက်စွန့်ကာ ဗမာအာဇာနည်တွေ တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြရာ xx အောင်ခဲ့တာ xx တို့ဗမာ တို့ရွာ တို့ပြည် တို့မြေ xx တို့ဗမာတွေမှာ xx ရဲသွေး စိတ်ပါ xx ဗမာ xx ဇာတ်ဗျာန်သွေး မွေးလေတာ”

အင်္ဂလိပ်အစိုးရက သခင်တင်၏ သီချင်းများကို တားမြစ် တံပင်လိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ဒို့ခေတ်”၊ “ဒို့ဗမာ” နှင့် “မိုးကို နှုတ်တိုက်” သီချင်းတို့ကို ဓာတ်ပြားသွင်းခွင့်မပြုခဲ့။ သို့ရာတွင်

အဓိပ္ပာယ် လေးနက် ထက်မြက်သော သခင်တင်၏တေးများသည် ပြည်သူအကြားတွင် စိမ့်ဝင်ပျံ့နှံ့လျက်ရှိနေပေပြီ။

သခင်တင်၏ တေးများသည် အကြောင်းအရာနှင့် တေးသွား သံစဉ် နှစ်ခုစလုံး ပီပြင်ပြောင်မြောက် ဆန်းသစ် နက်နဲလှသဖြင့် စိမ့်ဝင်ခဲ့သော ဇာတိမာန်တေးများအဖြစ် ကျန်ရစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသားရေး စိတ်ဓာတ်အပြည့်နှင့် တေးသီချင်းများကို ရေးသားခဲ့သည့် ဝိုင်အမ်ဘီ သခင်တင်သည် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ် ဩဂုတ်လ ၈ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့လေသည်။

“လေဘာတီဆိုသော တဘောင်သီချင်းကိုတော့ မဟာ ပထဝီမြေအတွင်းက ခရုသင်းမှတစ်ဆင့်တော့သည် xx မြန်မာ့ ဂုဏ်ရည် xx မျိုးမြန်မာ့ဂုဏ်ရည်ပါရှင် xx မြတ်မုနိ ဘဂဝါ သခင် ဗုဒ္ဓမြတ်ရှင်သည် xx အင်ဂျင်နီယာ xx ဝန်ချီစက်တို့ မပေါ်သေးမီ xx ဆွဲလို့တင်ပုံတွေ xx အံ့လောက်ပါပေသည် ရာဇဝင်များမှာ xx ထင်ရှား မြန်မာ့ဂုဏ်ရည်”

“မြန်မာ့ဂုဏ်ရည်” သီချင်းကို ရေးစပ်သူ နန်းတော်ရှေ့ ဆရာတင်၏ မျိုးရိုးဂုဏ်တက်မှု၊ ဇာတိမာန်စိတ်ကြီးမှုကို ဤ “မြန်မာ့ ဂုဏ်ရည်” သီချင်းထဲတွင် အထင်းသားတွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ အနောက် အင်ဂျင်နီယာ အတတ်ပညာများ မပါဘဲ မြန်မာတို့၏ ရိုးရာ အစဉ်အလာ ပညာဖြင့် အံ့မခန်းသော အဆောက်အအုံကြီးများ တည်ဆောက်နိုင်စွမ်းရှိကြောင်း ဖော်ကျူးထားပုံမှာ ကျေနပ်ပီတိ

ဖြစ်ရသည်နှင့်အမျှ စိတ်နေမြင့်မား ဂုဏ်ယူ ဝင့်ကြားခြင်းလည်း ဖြစ်ရပါသည်။

“ညီညွတ်ရေးနဲ့ xx အသက်ရှည်ရှည် နေချင်တယ် မောင်ရယ် xx လက်ရည်တစ်ပြင်တည်း xx ရှေးကတော့ ပိုချစ်ကြတယ်”

ဟူသော အဖွဲ့ကလေးမှာ ဆရာတင် ရေးဖွဲ့၍ အဆိုတော်ကြီး ဒေါ်ကြည်အောင် သီဆိုခဲ့သော “ဇာတိနွယ်” သီချင်းမှ အဖွဲ့ကလေး ဖြစ်သည်။ အလွန်လှပသော အဖွဲ့ကလေးဖြစ်သည့်အပြင် စည်းလုံး ညီညွတ်မှု၏ပြယုဂ်၊ အချင်းချင်း ချစ်ခင်ရင်းနှီးမှုပြယုဂ်ကို မြင်တွေ့ လာစေသော အဖွဲ့ကလေးဖြစ်သဖြင့် တန်ဖိုးရှိလှပါသည်။

နန်းတော်ရှေ့ဆရာတင်ကို မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၂၅၆ ခုတွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ဆရာတင် ဂီတစာဆိုဖြစ်သော ကာလသည် သူတစ်ပါး၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် နေရသောကာလဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အမျိုးဂုဏ်မာန် ကြီးသော ဆရာတင်က “မင်းခမ်း မင်းနား” သီချင်းတွင် -

“လေးဆယ့်ရှစ်ဆောင် ဘုန်းရောင်မဆုံးသော် xx ကျုံးတော်ပတ်လည် မင်းမဲ့တိုင်းပြည် နန်းတော် တစ်ခုသာ ရှိစရာ ကျန်တော့သည် xx မော်ကွန်းတည်ကာကျိုးတဲ့ ရွှေမြို့တော် ရတနာပုံတည်”

ဘုရားလည်းကောင်း၊ “တောင်သမန်” သီချင်းတွင် -

“ဝနာတစ်ခွင်မှာလေ xx ရာဇပလ္လင်တွေ ဝိုင်းပြီးတော့ xx တစ်ဝိုင်းတစ်စစ်သာကျန် xx ပစ္စင်ကျုံး မြောင်းလို့သဏ္ဌာန်

မန္တလေးလုံချည် ပိုးလုံချည်တွေထွက်တဲ့ xx ၎င်းအထက်က နေရာပေါ့ xx တဘောင်ကျိုတဲ့ တောင်မြို့လို့ ဆိုပါတော့”

ဟူ၍လည်းကောင်း နယ်ချဲ့တို့၏လက်ချက်ဖြင့် ပျက်စီးရသော ဇာတိ ရပ်မြေ၏ အနိဋ္ဌာရုံများကို ဖွဲ့နွဲ့ပြကာ မြန်မာတို့၏ အမျိုးသားရေး အားမာန်ကို ရင့်သန်လာစေသည်။

နန်းတော်ရှေ့ဆရာတင်က သူ့တေးများကို အနုပညာရသ ကဲ၍ ဖွဲ့ဆိုလေ့ရှိသည်။ တစ်ချက်တည်းနှင့် ကွင်းခနဲ ကွက်ခနဲ မြင်အောင်မပြ။ သွယ်သွယ်ဝိုက်ဝိုက် တန်ဆာဆင်၍ ဖွဲ့တတ်သည်။ ထို့ကြောင့် လှပသည်၊ နူးညံ့သည်၊ သိမ်မွေ့သည်။ သို့သော် ဆရာတင်၏ သီချင်းများတွင် သူဖြစ်စေချင်သော တစ်ခုတည်းသော စေတနာဆန္ဒ အမြဲပါရှိသည်။ ထိုစေတနာဆန္ဒမှာ အမျိုးသား ဇာတိမာန် တက်ကြွလာစေလိုသော ဆန္ဒပင် ဖြစ်သည်။

ဆရာတင်၏ ဆန္ဒကို သူရေးဖွဲ့ခဲ့သော “သူဌေးဝါဒ” “အရမ်းသုံးဝါဒ” “ကျေးရွာဝါဒ” အစရှိသော သီချင်းများတွင်လည်း ထင်ထင်ရှားရှား တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။ ဆရာတင် ရေးစပ်ခဲ့သည့် “ဗန္ဓုလ” သီချင်း၊ “စံဖဲ” သီချင်းနှင့် “ဆင်ကြီး ဂဠုန်ချီ” သီချင်း တို့သည် နယ်ချဲ့ကို ထိရောက်စွာ ထိုးနှက်ထားပြီး အမျိုးသားရေး စိတ်ဓာတ် နိုးကြွစေသောကြောင့် အုပ်ချုပ်သူတို့၏ အရေးယူခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်။

ထူးခြား ထင်ရှားသော သီချင်းများ အပါအဝင် သီချင်း အပုဒ်ပေါင်း ၃၀၀၀ ခန့် ရေးသားခဲ့သော နန်းတော်ရှေ့ ဆရာတင် သည် မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၃၁၁ ခုနှစ်၊ အသက် (၅၅) နှစ်အရွယ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ သူ၏ သားသမီးများထဲမှ မြန်မာ့ဇာတိသမား

လောက၌ ရွှေနန်းတင်နှင့် ရွှေမန်းညွန့်လှိုင်တို့မှာ ထင်ရှားသည်။ မင်းသား နန်းဝင်း၊ နန်းခင်အေးနှင့် နန်းခင်မွေတို့သည် ဆရာတင်၏ မြေးများဖြစ်သည်။

ဝိုင်အမ်ဘီ ဆရာတင်နှင့် နန်းတော်ရှေ့ ဆရာတင်တို့ကဲ့သို့ အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်နှင့် ဇာတိမာန်တို့ကို လှုံ့ဆော် မြှင့်တင်ပေး ခဲ့သည့် တေးဂီတ ပညာရှင်တစ်ဦးမှာ ဒဂုန်ဆရာတင် ဖြစ်သည်။ တို့ဗမာအစည်းအရုံးကြီးတွင် ဂီတပညာရှင်အဖြစ်နှင့် အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နေသည့် ဝိုင်အမ်ဘီ သခင်တင်၏ ကျေးဇူးကြောင့် ဒဂုန်မောင်တင်အဖြစ်မှ ဒဂုန်သခင် ဆရာတင်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့သော ဒဂုန်ဆရာတင်သည် နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင်ရေးနှင့် တိုင်းပြည်လွတ်လပ်ရေးအတွက် သီချင်းပေါင်း မြောက်မြားစွာ ရေးသား သီဆိုခဲ့သည်။

“အကြောင်းသာကေ xx တကောင်းရာဇ xx သကျ သာကီ xx မြန်မာပြည် xx စတည်ဖန်ဆင်း ဗမာမင်းတွေ စိုးစိုးခဲ့ကြသည် xx

ပတ္တမြားကျောက်သံ စပါးကောက်နံ xx အဆီအနှစ် ဟူသမျှ xx လူမျိုးခြားက လက်ဝယ်ကိုယ်စီ xx

သစ်တောနဲ့ ရေနံမြေ xx လယ်မြေအလီလီ xx ဗမာ့ လက်ဝယ် ချုပ်ချယ်ယူကြသည် xx ရွှေကို ယူသည် xx ငွေကို ယူသည် xx ပြီးတော့ လူပါယူသည် xx အမျိုးပျောက်မှာ စိုးကြောက်ပါတော့အတည် ကြာလျှင် နစ်မွန်းမည်”

အထက်ပါ စာသားများမှာ ဒဂုန်ဆရာတင်၏ “အာဏာရှင်” သီချင်းမှဖြစ်သည်။ ဤသီချင်းထဲတွင် မြန်မာပြည်ကို အုပ်စိုးခဲ့သော မင်းများသည် သကျသာကီဝင်မင်းများဖြစ်ကြောင်း၊ မညီညွတ်ကြ၍ သယံဇာတ ပစ္စည်းများအားလုံး လူမျိုးခြားလက်သို့ ရောက်ရကြောင်း၊ နယ်ချဲ့တို့သည် သံယံဇာတပစ္စည်းများကိုသာမက မြန်မာဆိုသော အမျိုးအနွယ်ကိုပင် ဖျောက်ပစ်ရန် ပက်စက်စွာ ကြံစည်ကြကြောင်း စသည်ဖြင့် သရုပ်ဖော် ရေးဖွဲ့ထားသည်။

ဤကဲ့သို့သော သဘောထားများ ပါရှိသည့် “ဓနရှင်” သီချင်း၊ “တောင်သူလယ်သမား” သီချင်းများကိုလည်း စပ်ဆိုခဲ့သေးသည်။

ဂီတဖြင့် နိုင်ငံအကျိုး ထမ်းရွက် မြှင့်တင်ပေးခဲ့သူ ဒဂုန် ဆရာတင်ကို အဖ ဦးဖိုးကြင်၊ အမိ ဒေါ်ဖွားရှင်တို့မှ ကော့မှူးရွာ၌ ၁၂၆၅ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ လေးတန်းအထိ ရန်ကုန်မြို့တွင် ကျောင်းနေခဲ့ရပြီး မိဘနှစ်ပါး ကွယ်လွန်သည့်အခါ ရွာသို့ပြန်၍ သင်္ကန်းဝတ်သည်။ အသက် (၁၈) နှစ်တွင် လူထွက်ကာ ရန်ကုန် မြို့တွင် စာရေးကြီးလုပ်ရာမှ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို၏ အစီအမံဖြင့် စာပြင် ဆရာ လုပ်ခဲ့သည်။

နောက်ပိုင်းတွင် ဝိုင်အမ်ဘီ ဆရာတင်၊ ဂီတဦးစိန်းမောင် တို့နှင့် လက်တွဲမိပြီး အမျိုးဂုဏ် ဇာတိဂုဏ် မြှင့်တင်ရေး တေးသီချင်း များကို ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ စင်တင်ပြဇာတ်လောကတွင်လည်း “ပြဇာတ် ဝိဇ္ဇာ” ဟူသောဘွဲ့ ရလောက်အောင် ထူးချွန်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်က အလင်္ကာကျော်စွာဘွဲ့ကို ချီးမြှင့်ခြင်း ခံရသည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂ ရက်၊ အသက် (၇၃) နှစ်အရွယ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်မှ ၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်အတွင်း ပေါ်ထွန်းခဲ့သော ဇာတိမာန် တေးပြုစာဆိုများထဲတွင် သဟာယ ဆရာတင်သည် လည်း တစ်ဦး အပါအဝင်ဖြစ်ခဲ့သည်။ အဖ ဦးဘိုးလူ၊ အမိ ဒေါ်ဒေါ်အုံးတို့မှ ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပြည်မြို့၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ ငယ်မည်မှာ မောင်တင် ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန် ရေကျော်ရပ်ရှိ “လူငယ် မြှင့်တင်ရေး သဟာယအသင်း” တွင် ပါဝင်ခဲ့ရာမှ သဟာယ ဆရာတင်ဟု အမည်ခံယူခဲ့သည်။ အငြိမ့်သီချင်းများနှင့် ရုပ်ရှင်ကား များအတွက် ဇာတ်ဝင်တေးသီချင်းများ ရေးသားခဲ့သလို မိုးချစ်သွေး ကြွ၍ ဇာတ်မာန် လှုံ့ဆော်သော တေးများကိုလည်း ရေးသား ခဲ့သည်။

“မြန်မာနိုင်ငံပြည် xx စိုးပိုင်စံတဲ့ ရှင်ဘုရင်များ xx မြင်ချင်လျက်သားရယ်နဲ့ xx မတွေ့နိုင်တော့သည် ဘယ်ဝယ် ဘယ်ဆီ xx ရှေးဖြစ်ဟောင်းကို xx အောက်မေ့ပါတော့သည် အို xx မင်းမဲ့တိုင်းပြည် တွေးလိုက်ရင် ဆွေးလို့ဖြေမဆည် ဘယ်သူရွှေနှန်းတက်ပါမည် xx ရေဖျန်းခံ၍ ငွေသဖန်း အလီလီ မျှော်မှန်းဆလို့ xx လွမ်းရပြီ”

“ရွှေနန်းတက်ပွဲ” သီချင်းသည် ကိုယ့်ဘုရင် ကိုယ့်သခင်နှင့် နေခဲ့ရသည့်ဘဝကို မှန်းဆ တမ်းတစေသည်။ နယ်ချဲ့လက်အောက်ခံ ဘဝတွင် ကိုယ့်ထီးကိုယ့်နန်းကို ပြန်လည်ထမ်းတစ်တ်မှာ ဇာတိမာန် စိတ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုနည်းတူ သဟာယ ဆရာတင်သည် “ခေတ်ပြောင်းချိန်” သီချင်းကိုလည်း ရေးဖွဲ့ခဲ့သေးသည်။

“ဗြဟ္မစိုရ်တရားတွေ သုံးလိုကွယ် xx မုန်းတဲ့စိတ်ကိုပယ်
xx ခေတ်ကောင်းရောက်ဖို့ မဝေးပါတယ် သွေးစည်းကြပါ
မွန်မြန်မာတွေရယ်” xx မင်းကြီးရန်နောင် ပုံပမာထားလို့ရယ်
xx သတ္တိလက်ရုံး တစ်ကျွန်းလုံး မှတ်စေဖွယ်”

မြန်မာပြည်အတွင်းမှ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း သွေးစည်း
ညီညွတ်ကြပါ။ ဇမ္ဗူဒီပါ လက်နာတောင်ကျွန်း တစ်ကျွန်းလုံး မြန်မာ
သတ္တိသွေးကို သိအောင်ပြကြပါဟု သွေးထိုးလှုံ့ဆော်ပေးလိုက်သည့်
သီချင်းပင်ဖြစ်သည်။

သဟာယဆရာတင် ရေးဖွဲ့ခဲ့သည့် သီချင်းများထဲတွင် “ဗမာ
သူရဲကောင်း” သီချင်းသည်လည်း သမိုင်းဝင် တေးတစ်ပုဒ်
ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်ကျော် ကာလက ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပွဲကြောင့်
နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်အစိုးရသည် ကိုလိုနီနိုင်ငံများကို ဖိဖိစီးစီး မအုပ်
ချုပ်နိုင်တော့ဘဲ စစ်တွင် ပါဝင်တိုက်ခိုက်နေရချိန်ဖြစ်သည်။

ထိုအချိန်တွင် သခင်အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်သော ရဲဘော်
သုံးကျိပ်တို့သည် ဂျပန်ပြည်သို့သွား၍ စစ်ပညာ သင်ယူကြသည်။
၁၉၄၀ ပြည့်နှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ ဗန်ကောက်
မြို့၌ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့၏။

၁၉၄၂ ခုနှစ် မတ်လ ၈ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း
အမှူးပြုသော ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်သည် ရန်ကုန်မြို့ကို
သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ချိန်ဝယ် သဟာယဆရာတင်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း
အမှူးပြုသော စစ်သည် သူရဲကောင်းများကို “ဗမာ့သူရဲကောင်း”
သီချင်းဖြင့် ရေးဖွဲ့သီဆို ဂုဏ်ပြုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

“ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် xx တပ်မတော်ဖွဲ့ဖို့
ဂျပန်ပြည်မှာကွယ် xx တကယ်မဲ အသက်နဲ့လဲလို့ ဆင်းရဲဒုက္ခ
ခံကာ ကြံစည်တယ် xx သူရဲကောင်းတဲ့ ဗိုလ်အောင်ဆန်းနဲ့
အာဇာနည်တွေရယ်” xx

ငါတို့ဗမာပြည်ဝယ် xx မိဘတိုင်းကရယ် xx ဗိုလ်
အောင်ဆန်းလို သူရဲကောင်းတွေ မွေးရမယ် xx ငါတို့ဗမာ
ပြည်ဝယ် xx မိဘအနုပိုင်းကကွယ် xx အာဇာနည်အစစ်ကို
ရှိဖို့ မွေးရမယ် xx ဪ... ဘုရင့်နောင်နဲ့ ရာဇဓိရာဇ်
တို့လို xx မင်းရဲကျော်စွာ ပမာပုံဆောင် xx အလောင်းဘုရား
တို့လိုကွယ် ဗမာတိုင်း ဗမာမျိုး အားကိုးလောက်ပေရဲ့ xx
မကြောက်တမ်း မရွံ့တမ်း xx ဗမာတွေ အောင်စိန်းဆွတ်ကြ
ရှာတယ် xx

ရာဇဝင် အတ္ထုပ္ပတ္တိလဲ ရှိရမယ် xx မော်ကွန်းလဲ
ထိုးလောက်တယ် မြင့်မြတ်တဲ့ ဗိုလ်အောင်ဆန်းရယ် xx
တိုင်းပြည်ကျိုး စွန့်ခဲ့တဲ့ မျိုးဇာနည်နွယ် xx လွတ်လပ်ဖို့
တို့များကို ကျွန်တွင်းမှကယ် xx တို့ဗမာ စိုးမိုးဖို့ မျှော်ကြရှာလို့
ပေါ်လာတယ်”

သဟာယ ဆရာတင်သည် ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်
ခဲ့သည်။

နယ်ချဲ့ကို လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရန် လက်ရုံးရည်၊
နှလုံးရည် စွမ်းရည်နှစ်ရပ်ကို အားကုန်သုံးလျက် ကြိုးပမ်းနေကြ

သူများ ဇွဲသတ္တိလုံ့လ မလျော့ကြစေရန် တွန်းအားပေးသည့် သီချင်း တစ်ပုဒ်လည်း ရှိသေးသည်။ ထိုသီချင်းမှာ “ဇွဲ” သီချင်းဖြစ်၍ ရေးစပ်သူမှာ ဂီတစာဆို မြကလောင် ဖြစ်သည်။ မြကလောင်သည် ရန်ကုန်မြို့ ကန်တော်ကလေးဇာတိဖြစ်သည်။ ၁၉၀၅ ခုဖွားမြစ်ပြီး အသက် (၆၆) နှစ်အရွယ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

မြကလောင်၏ “ဇွဲ” သီချင်းသည် ပေါ်ပေါက်ခဲ့စဉ်ကာလမှစ၍ ယနေ့တိုင် ထင်ရှားနေဆဲသီချင်းဖြစ်သည်။

“ပြီးတော့တလီ xx ကျွန်တော့်အသည်းထဲမှာ စွဲလောက်အောင် xx နာပြန်ပါသည် xx ဆော်ဒါ လင်မနှစ်ရည် xx ဖောက်လိုက်ရင် မြည်သတဲ့ xx ဘာသာခြားနဲ့ အများက ဆိုပြန်သည် xx အဲဒါကြောင့် မခံချင်သည် xx စံတင်လို့ ပြကြစို့ရဲ့ xx အမှန်ပင် ဝီရိယနဲ့ xx ဗမာမှန်သမျှ လုပ်စေချင်သည်”

ဟဲ့ သူ့ခံပြင်းချက်ကို ဖော်ပြ၍ မြန်မာအမျိုးသားထုကို တပ်လှန့်ပေးသည်။

“ဇွဲကိုပင်အတည် xx မြကြဖို့ စိတ်ရင်းကောင်းနှင့်အညီ အမျိုးသား အမျိုးသမီးတို့သည် xx အရာရာမျိုး ကြံစည်ကာ တိုး xx တို့ဗမာမျိုး xx ပြိုးကြွယ်ဖို့တည် xx ဇွဲ xx ဇွဲ xx ဇွဲရှိမှ အောင်နိုင်မည်”

မြကလောင်၏ တစ်ပုဒ်ဆိုတစ်ပုဒ် ထိမိလှသော ဤ “ဇွဲ” သီချင်းကြောင့် ဇာတိမာန်သွေး နွေးထွေးစေသည့် ဂီတစာဆိုတစ်ဦး အဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ခြင်းခံရပေသည်။ မြကလောင်သည် “မဟာ

လည်း ဖြစ်သည်။ ရုပ်ရှင်သရုပ်ဆောင်လည်းဖြစ်သည်။ စာရေးဆရာ၊ အယ်ဒီတာလည်းဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် သဘင်အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို ဆန့်ကျင်သော အထွေထွေသပိတ်ကြီးတွင် ပါဝင်ခဲ့သူလည်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သူရေးသားသီဆိုခဲ့သည့် ဇာတိမာန်တေးများသည် အသက်ဝင် ခိုင်ခံ့ကာ ယနေ့အထိ မရိုးနိုင်ဘဲရှိနေရသည်။

ဂီတစာဆို ရွှေညာမော်သည် ၁၉၈၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်နေ့တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

✱

ရဲရင့်တက်ကြွသော အမျိုးသားရေးတေးများထဲတွင် ထိပ်ဆုံးက နေရာယူထားသည့်သီချင်းမှာ ဝိုင်အမ်ဘီ သခင်တင်၏ “တို့ဗမာ” သီချင်းဖြစ်သည်။ “တို့ဗမာ” သီချင်းသည် မြန်မာ့သမိုင်းဝင်သီချင်းတစ်ပုဒ်ဖြစ်သဖြင့် ဤသီချင်း ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အကျဉ်းရှင်း၍ ဖော်ပြလိုပါသည်။

ဤသီချင်းသည် ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် ပေါ်ပေါက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ကုလား-ဗမာ ပဋိပက္ခ ဖြစ်ကြရာ၌ ဝံသာနုစိတ်ဓာတ် အခံရှိသူ စာရေးဆရာကြီး သခင်ဘသောင်းက “တို့ဗမာ” စာတမ်းကို ပြုစု ရေးသားခဲ့သည်။

“ဗမာပြည်သည် ဒို့ပြည်
ဒို့ပြည်ကိုချစ်ပါ၊
ဒို့စကားကို လေးစားပါ။

မြေအတွင်းတွင် xx ဗမာတွေ စာရင်းဝင် ဖြစ်စေမည် xx
တိုင်းပြည်အကျိုးနော် xx နှိုးဆော်လိုက်ပါသည်။

ဟူ၍လည်းကောင်း စိတ်အားတက်ကြွစွာ ဖွဲ့ဆိုထားခဲ့သည်။

ထိုအတူ သူ၏ “အာဇာနည်” သီချင်းထဲတွင်လည်း မြန်မာတို့
သတ္တိရှိကြပုံ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကို မြေကတုတ် လုပ်၍ တိုက်ရဲကြပုံ၊ အမျိုး
ဘာသာ သာသနာနှင့် ပညာရေးအတွက် စွန့်စားရဲကြပုံများကို ရေးဖွဲ့
ခဲ့သည်။

“သတ္တိသွေးခဲ ရဲရဲတောက်လို့နီ xx ကမ္ဘာတစ်ခွင်
ရာဇဝင်တွင်ရစ်စေမည် xx အာဇာနည် xx

• တပ်ဦးကဦး xx တပ်ဖျားကချီ xx စွန့်စွန့်စားစား
ရဲအားကိုးသည် xx အမျိုးပဲဆိုလျှင် xx ဓားလွတ်ကိုကိုင်သည်
xx ပညာ သာသနာရေးမကျန်ပါသည် xx ဘာသာဟေ့
ဆိုလျှင် xx မဟုတ်မခံ တတ်သည် xx ဆတ်ဆတ်ကြမို့
အာဇာနည် xx ”

အထက်ပါတေးများအပြင် “တို့အောင်မြေ”၊ “ချစ်ရဲဘော်”၊
“မင်းရဲကျော်စွာ”၊ “ရာဇပလ္လင်” အစရှိသည် အမျိုးသားရေး နိုးကြား
ရင့်သန်စေသော တေးများကိုလည်း ရေးသားခဲ့သည်။

ရွှေညာမောင်၏ အမည်ရင်းမှာ ဦးချင်းစိန် ဖြစ်သည်။ အဖ
ဦးဘိုးကြွင်း၊ အမိ ဒေါ်စောမြိုင်တို့မှ ၁၉၁၀ ပြည့်နှစ် ဩဂုတ်လ
၈ ရက်နေ့တွင် ညောင်ဦးမြို့၌ မွေးဖွားသည်။ ရန်ကုန် ယူနီဗာစီတီ
တွင် ဝိဇ္ဇာ (က) တန်းအထိ ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။

ရွှေညာမောင်သည် ထူးခြားထင်ရှားသူဖြစ်သည်။ သီချင်း
များကို ကိုယ်တိုင်ရေးသားပြီး ကိုယ်တိုင်သီဆိုသည်။ ဒါရိုက်တာ

ဗန္ဓုလ”၊ “သာသနာပြုမင်း”၊ “ဗုဒ္ဓသာသနာရောင်” အစရှိသော
တေးများကိုလည်း ရေးသားခဲ့သည်။

ထိုခေတ်က ပေါ်ထွန်းခဲ့သည့် အမျိုးသားရေး ညွှန်းဖွဲ့တေး
များထဲတွင် ဂီတစာဆို ရွှေညာမောင်၏ “ခေတ်ဆန်းချိန်” တေး
သည်လည်း တစ်ပုဒ်အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ “ခေတ်ဆန်းချိန်” သီချင်း
သည် အောင်နိမိတ်ကိုဆောင်သော သီချင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည်သူ
ပြည်သားအပေါင်းတို့ နိုးနိုးကြားကြား ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်
ခဲ့ကြသည့်အတွက် သူ့ကျွန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်တော့မည်ဟု
ကြွေးကြော်တပ်လှန့်လိုက်သော သီချင်းဖြစ်သည်။ “ခေတ်ဆန်းချိန်”
သီချင်းကို သူ့ကျွန်ဘဝရောက်ခဲ့ပြီး ၅၄ နှစ်ခန့်အကြာ ၁၉၁၉ ခုနှစ်
တွင် ရေးစပ်ခဲ့ကြောင်းကို “ရွှေဘုံရွှေနန်းက xx ရွှေပဟိုရ်စည်သံ
များကို xx မကြားရတော့သည် xx ငါးဆယ့်သုံးနှစ်ကျော်မျှ ကြာခဲ့
လေပြီ” ဟု သီချင်းထဲတွင် ထည့်သွင်းစပ်ဆို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။

“တို့ဗမာပြည် xx ဇာတာစန်းမှာ ပွင့်လန်းလာခဲ့ပြီ xx
ဘုန်းတေဇာ သမ္ဘာလျှမ်းမည် xx စာဆိုတွေနဲ့ အညီ xx
မမေ့နိုင်သည် xx ခေတ်ဆန်းချိန် ရောက်လုနီးပါပြီ”

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

“အမျိုးသားတွေ နိုးကြားလာကြပြီ xx ကြိုးစားရှာ
ကြသည် xx ကူညီသာဝိုင်းကာ တို့တိုင်းတို့ပြည် တို့တိုင်း
တို့ပြည် xx သာယာစေဖို့အတည် xx အနှစ်နှစ်ကာ ကမ္ဘာ

ဗမာစာသည် ခို့စာ
ခို့စာကို ခိုးမြင့်ပါ” ဟု ပါဝင်သည်။

သခင်ဘသောင်းသည် ဤ “တို့ဗမာ” စာတမ်းဖြင့် မြန်မာတို့ကို နှိုးဆော်ပေးရုံသာမကသေးဘဲ ပိုမို ကျယ်ပြန့်စွာ လူထုပါးစပ်ထဲ ရောက်ရှိသွားစေရေးအတွက် သီချင်းအဖြစ် ရေးစပ်ပြီး ဝါဒဖြန့်ရန် ကြိုးစားခဲ့သည်။ သူသည် မန္တလေးမှ ရောက်နေသော ဝိုင်အမ်ဘီ ဆရာတင်နှင့် တွေ့ဆုံကာ “တို့ဗမာ” သီချင်းဖြစ်လာအောင် အားထုတ်ခဲ့ကြသည်။

ရာဇဝင်ပြောင်ခဲ့သော မြန်မာသည် ခုခေတ်တွင်မှ ညွှန်ကြားလေ တော့မလား။ ငါတို့ပြည်၊ ငါတို့မြေတွင် ငါတို့သာ အရှင်သခင် မဟုတ် ကြပါသလော။ ကြိုးစားကြ။ အရှေ့ကနေဝန်း ထွက်လာသည့်ဗမာ ငါတို့ ခေတ်လည်း မကြာမီ ရောက်လာရမည်မှာမလွဲ။ ဤသည်မှာ “နောင်ဥဒါန်း ဘယ်မကြေစရာ” အစချီ “တို့ဗမာ” သီချင်း၏ အဘော်ဖြစ်သည်ဟု စာရေးဆရာကြီး တိုက်ဖိုးက “တို့ဗမာသီချင်းမှ နိုင်ငံတော်သီချင်းသို့” ဟူသောဆောင်းပါးတွင် ရေးသားဖော်ပြ ခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် “တို့ဗမာ” သီချင်း၏ ခြေဆင်းအဖြစ် “တကောင်း အဘိရာဇာ” အစချီ၍ ထပ်ဖြည့်ခဲ့ရာ သီချင်းမှာ ပိုမို ကြွတ်ကဲလာခဲ့သည်။

“တကောင်းအဘိရာဇာ xx တို့ဗမာ သာကီမျိုးဟာမို့ မညှိုးဂုဏ်တေဇာ xx များစွာပေါ့ တိုင်းခြားကိုပါ xx တိုက်ခိုက် ကာ အောင်ခဲ့တာ”

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

“ကမ္ဘာတစ်ခွင်မှာဖြင့် xx ဗမာအထင်ရှား xx တို့ခေတ် တွင်မှ ညွှန်ကြားတော့မှာလား”

ဟူ၍လည်းကောင်း၊

“ကမ္ဘာမကျေ xx ဗမာတွေ xx ဒါတို့ပြည် ဒါတို့မြေ ဒါ ငါတို့ပြည် (ဒါတို့ပြည် xx ဒါတို့မြေ xx ဒါငါတို့ပြည်)”

တို့ဗမာ xx တို့ဗမာပြည်ကို တိုင်းရင်းသားကုန်စင် xx တို့ပြည်လိုမှတ်ထင် နှုတ်တိုဝတ္ထုရားပင် xx တို့ဗမာသခင်”

ဟူ၍လည်းကောင်း ဇာတိမာန်စိတ်ကို နိုးထတက်ကြွလာအောင် တေးသွားသံစဉ်ထည့်၍ စပ်ဆိုခဲ့ရာ အထူး အောင်မြင်ခဲ့သည်။

နောက် ၁၇ နှစ်အကြာ-၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၀ ရက်နေ့ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် ပထမညီလာခံ စတင် ကျင်းပချိန်တွင် နိုင်ငံတော်သီချင်းအတွက် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြသည်။ သီချင်းရေးစပ် ရာတွင် လိုအပ်သည့် လမ်းညွှန်ချက်များလည်း ချမှတ်ပေးခဲ့သည်။ ယင်းတို့မှ တိုင်းရင်းသားအားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်ကို ထူးခြားစွာ တက်ကြွစေနိုင်မည့် စာသားနှင့် တေးသွားသံစဉ်ဖြစ်စေရန်၊ သီချင်း ကို တစ်မိနစ်ခွဲမှ နှစ်မိနစ်အတွင်း သီဆို ပြီးစီးစေရန် စသည်တို့ ဖြစ်သည်။ တစ်ဖန် သီချင်းစာသား ရှာဖွေရာတွင် -

- ❖ ဤနိုင်ငံသည် ငါတို့ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံဖြစ်သည်။
- ❖ ဤနိုင်ငံသည် ငါတို့၏ဇာတိ၊ ငါတို့၏ အိုးအိမ်၊ ခြံမြေ တည်ရာ ငါတို့၏ ခေါင်းချရာအရပ်ဖြစ်သည်။
- ❖ ဤနိုင်ငံကို ငါတို့ချစ်ခင် လေးမြတ်သည်။
- ❖ လက်ရုံးရှလုံး ရာထောင်သုံး၍ အသက်စွန့်ကာကွယ်မည်။

- ❖ ဤနိုင်ငံ၏ဂုဏ်ကျက်သရေ၊ ဘုန်းတန်ခိုးတေဇာ (အာဏာ) ကို နေဝန်းကဲ့သို့ ထွန်းတောက်အောင် စွမ်းဆောင်မည်။
- ❖ ငါတို့တိုင်းရင်းသား တစည်းတလုံးတည်းဖြစ်သည်။
- ❖ နိုင်ငံတော် အမြဲတည်တံ့အောင် စွမ်းဆောင်မည်။

စသည့် သဘောအဓိပ္ပာယ် ဆောင်စေရမည်ဟု စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ပေးထားသည်။

ထို့နောက် ပြည်သူလူထုနှုတ်ဖျားဝယ် ရေပန်းစားပြီးဖြစ်သည့် “တို့ဗမာ” သီချင်းမှ အသံစဉ်အသွားအလာနှင့် စာသားအချို့ကို ယူကာ သတ်မှတ်စည်းမျဉ်းချက်နှင့် ညီညွတ်ဆီလျော်သော သီချင်းစာသားကို ထပ်မံပြည့်စွက်၍ “တရားမျှတ လွတ်လပ်ခြင်းနှင့်မသွေ” အစချီ နိုင်ငံတော်သီချင်းကို ရေးစပ်ခဲ့လေသည်။

“တရားမျှတ လွတ်လပ်ခြင်းနှင့်မသွေ xx ဒို့ပြေ ဒို့မြေ
xx များလူခပ်သိမ်း ငြိမ်းချမ်းစေဖို့ xx ခွင့်တူညီမျှ ဝါဒ
ဖြူစင်တဲ့ပြေ xx ဒို့ပြေ ဒို့မြေ xx ပြည်ထောင်စုအမွေ xx
အမြဲတည်တံ့စေ xx အဓိဌာန်ပြုပေ xx ထိန်းသိမ်းစို့လေ xx

ကမ္ဘာမကျေ xx ဗမာပြေ xx ဒို့ဘိုးဘွား အမွေစစ်စို့
ချစ်မြတ်နိုးပေ xx ပြည်ထောင်စုကို xx အသက်ပေးလို့ xx
ဒို့ကာကွယ်မလေ xx ဒါဒို့ပြေ xx ဒါဒို့မြေ xx ဒို့ပိုင်နက်မြေ
xx ဒို့ပြေ xx ဒို့မြေ xx အကျိုးကို ညီညာစွာ တို့တတွေ xx
ထမ်းဆောင်ပါစို့လေ xx ဒို့တာဝန်ပေ xx အဖိုးတန်မြေ”

အလွန်တည်ကြည် လေးနက်စွာဖြင့် အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ်ကို အရှိန်အဟုန်ပြင်းစွာ လှုံ့ဆော်ပေး နိုင်သည့် “နိုင်ငံတော်သီချင်း”

သည် နိုင်ငံတော်အလံနှင့်အတူ ကမ္ဘာမြေဝယ် တလူလူလွင့်ပျံနေမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ဝိုင်အမ်ဘီ ဆရာတင်သည် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးခေတ်တွင် လက်နဲ့စစ်ချီသီချင်းကို ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ ဤသီချင်းမှာ ယခုခေတ်တွင် “ရဲရဲတောက်” စစ်ချီသီချင်းဟု အသိများကြသည်။ ဤသီချင်းမှာ ဗမာ့လက်နဲ့တပ်များ ချီတက်လာသောအခါ လက်နဲ့တပ်သားများက သံပြိုင်သီဆိုကြသော သီချင်းဖြစ်သည်။ ဤသီချင်းကို တီးပေးသူမှာ နေမျိုးဗလကျော်သူဘွဲ့ရ ရွာစားကြီး စိန်ဗေဒါဖြစ်သည်။ သီဆိုသူမှာ စိန်ဗေဒါ၏ တူတော်သူ အဆိုတော် ကိုစိန်ခင်နှင့် ဗမာ့လက်နဲ့တပ်ဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သည်။ စိန်ဗေဒါက ဤသီချင်းကို တီးစဉ်က “ရဲမြန်မာတီးလုံး” ဟု ခေါ်ဝေါ်ခဲ့သည်။ တေးသွားမှာ အလွန်သွက်သွက်လက်လက် တက်တက်ကြွကြွရှိသည်။ တေးစာသားများကလည်း လွယ်လွယ်ကူကူ ရှင်းရှင်းလင်းလင်းရှိသဖြင့် သီဆိုရာတွင် ခက်ခက်ခဲခဲမရှိဘဲ ပြေပြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူတို့၏ “အာ” တွင် စွဲသည်။

“ရဲရဲတောက် တို့မြန်မာတွေ xx သတ္တိခံတွေ xx
ရာဇဝင်တိုးလော့က်အောင်စွန့်ပေ xx ကိုယ်လက်အင်္ဂါ xx
ကျန်းမာချမ်းသာ xx အာဇာနည်သွေးတွေ xx အဖိုးကြေးကြေး
တို့ပြေ တို့မြေ ခေတ်ဆွေးကိုပြောင်းပြန် xx ခေတ်သစ်ကိုစိမ့်
လွတ်လပ်ဖို့စိတ်ကြံ xx ညီစေနော် တို့ရဲဘော် xx ချီတက်ကြစို့
တူဖျော်ဖျော် xx ဘယ်ညာ ဘယ်ညာ xx မြန်မာပြေ ငါတို့ပြေ
မြန်မာပြေ ငါတို့ပြေ ခင်ခင်မင်မင် အမျိုးကိုစောင့်ကြံ xx
ဘယ်ညာ ဘယ်ညာ xx ဇာနည်တွေ လာပြီလေ xx ဒီချိန်ခါ
ညီညာစေ xx မြန်မာဆို ဓားကိုဆွဲလို့ ထွက်ဖို့ဘော်ပြီလေ”

မြန်မာများသည် သတ္တိနည်းသူများမဟုတ်ပါ။ ကိုယ့်ပြည်ကိုယ့်မြေ လွတ်လပ်ရေးအတွက် အသက်ဆုံးချင် ဆုံးပါစေ ပျော်ဖို့ကြိုး တိုက်ပွဲဝင်သွားကြမည့်သူများဖြစ်သည်။ ယခုအချိန်အခါ၌ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ချစ်ခင် ရင်းနှီးစွာ လက်တွဲ၍ မျိုးရိုးဂုဏ်နွယ်ကို ညီညီညွတ်ညွတ် စောင့်ရှောက်သွားကြရမည်။ မြန်မာမှန်သမျှ နယ်ခွဲတို့ကို တော်လှန်ကြဖို့အချိန်ရောက်ပါပြီဟု ရိုးရိုးစင်းစင်းကလေးပင် ရေးဖွဲ့ထားသည်။ ရိုးစင်းသော်လည်း ဆိုလိုရင်း အနက်အဓိပ္ပာယ် နက်ရှိုင်းသဖြင့် “လက်ရုံးစစ်ချီ” သို့မဟုတ် “ရဲရဲတောက်” သီချင်းသည် ယနေ့ခေတ်အထိ မဟောင်းမရိုးနိုင်ဘဲ သမိုင်းဝင်တေးတစ်ပုဒ်အဖြစ် တင်ကျန်နေခြင်းဖြစ်သည်။

လူ့သက်တမ်းတွင် ၃၆ နှစ်မျှသာ နေသွားသော်လည်း မြန်မာတည်သရွေ့ ခိုင်ခံ့ကျန်ရစ်နေမည့် ဇာတိမာန်တေးများကို ရေးဖွဲ့ခဲ့သူမှာ ဂီတစာဆို ဝဇ္ဇာ ဆရာဆိုင် ခေါ် ရွှေတိုင်ညွန့်ပင်ဖြစ်သည်။ ရွှေတိုင်ညွန့်သည် အလွန်မကျန်းမမာဖြစ်နေသည့်အချိန်တွင်ပင် တေးတစ်ပုဒ်ကို အစွမ်းကုန် အားထုတ်၍ ရေးသားခဲ့သည်။ ထိုတေးမှာ “တပ်မတော် အင်အားရှိမှ တိုင်းပြည်အင်အားရှိမည်” ဟု ယနေ့ခေတ်တွင် အမည်တွင်သော တေးဖြစ်ပြီး သူ၏ နောက်ဆုံးလက်ရာတေးလည်းဖြစ်သည်။

ထိုသီချင်းကို ရေးစပ်ချိန်က ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး စတော့မည်အချိန်ဖြစ်သည်။ တပ်မတော်အနေနှင့် ပြည်သူတို့၏ ပူးပေါင်း

ကူညီမှု ပြည်သူတို့၏ အင်အားရရှိမှု အလွန်လိုအပ်နေသောအချိန်လည်းဖြစ်သည်။

“တစ်မျိုးလုံးအတွက်ကို စည်းလုံးကြသည် အာဇာနည် ဝီရိ xx အရေးရှိခဲ့လျှင် ရွှေကရပ်ကာ အမှန်ပင် ကာကွယ်မည် xx ငါတို့တပ်မတော် အမှန်ဖြစ်သည် xx နိုင်ငံတပ်မတော် အမှန်ဖြစ်သည် xx အင်အားကို ကြီးမားအောင် ကူညီ xx တပ်မတော်ကြီးကို အင်အားရှိဖို့ အရာရာမှာကူညီ xx ရဲဘော်အပေါင်းကို ကိုယ့်သွေးသားမို့ အစဉ်မမေ့အပ်ပေသည်”

စသည့် စာသားများ၏ စည်းရုံးစွဲဆောင်မှုက ထက်မြက် အောင်မြင်လှသည်။ တပ်မတော်နှင့် ပြည်သူ တစ်သွေးတည်း တစ်သားတည်း ဖြစ်သွားကြသည်။ ဖက်ဆစ်ရန်ကို တွန်းလှန်အောင်နိုင်ခြင်းက သက်သေထူလျက်ရှိသည်။

“သုံးရောင်ခြယ်” သီချင်းကိုလည်း ဆရာရွှေတိုင်ညွန့် ရေးစပ်ခဲ့သည်။ တို့ဗမာအစည်းအရုံးက ကျင်းပသော အခမ်းအနားများတွင် သုံးရောင်ခြယ်အလံကို တလူလူ လွှင့်ထူခဲ့ကြသည်။ သုံးရောင်ခြယ် ဆိုသည့်အတိုင်း အလံတော်၏ အောက်ခံမှာ အဝါရောင်၊ အစိမ်းရောင်နှင့် အနီရောင်တို့ဖြစ်ကြသည်။ ထိုအရောင်သုံးမျိုးမှာ အသင်းကြီး၏ ရည်ရွယ်ချက်သုံးရပ်ကို တင်စားထားခြင်းဖြစ်သည်။ အဝါရောင်သည် ဘာသာ သာသနာ ပညာ တိုးတက်ထွန်းကားရေးကို ရည်ညွှန်းသည်။ အစိမ်းရောင်သည် စပါးဆန်ရေ အထွေထွေပေါများရေးကို ရှေးရှုသည်။ အနီရောင်သည် သတ္တိစိတ်၊ ရဲသွေး ခံ့ခာန် ထက်သန်လာစေရေးကို ဖော်ပြသည်။

“ဗမာကိန်းအညီ xx အဝါအစိမ်းအနီ xx အဝါရောင်
ရည်ရွယ်ချက်က xx သာသနာရယ် xx ဘာသာရယ် xx
ပညာတွေ တိုးလိမ့်မည် xx အစိမ်းရောင်ဆိုတာကတော့ xx
စပါးဆန်ရေ ရွှေငွေ အတွေ့ထွေပေါ့မည် xx အနီရောင် xx
မြင်သူအသည်းမှာ ရဲစိတ်ရဲမာန် ထက်သန်ကြသည် xx
တို့ဗမာ ကျန်းဘောင်နွယ်မှန်သည် xx သုံးရောင်ခြယ်
အလံတော်ကြီး xx ကမ္ဘာလုံး စိုက်ထူမည်”

ရွှေတိုင်ညွန့်၏ တေးများထဲမှ “နဂါးနီ” သီချင်းသည်လည်း
မြန်မာတို့၏စိတ်ဓာတ်ကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သော တေးတစ်ပုဒ်
ဖြစ်ပေသည်။

ဟိုဗမာသခင်ခေတ်တွင် တိုးတက်သော ပညာတတ်အင်အား
စုများက နဂါးနီအသင်းကို တည်ထောင်ခဲ့ကြသည်။ ကမ္ဘာ့အခြေ
အနေနှင့် မြန်မာ့အခြေအနေ၊ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးနှင့် မြန်မာ့နိုင်ငံရေး
များကို ထင်ဟပ် လေ့လာကြပြီး မြန်မာအမျိုးသားတို့ ဇာတိမာန်
နိုးကြားသည်နှင့်အမျှ အမြင်ကျယ်လာကြစေရန် ရည်ရွယ်၍ နဂါးနီ
အသင်းကြီးကို တည်ထောင်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ရည်ရွယ်ချက်
ပေါက်မြောက်အောင်မြင်စေရေးအတွက် စာပေ၊ ဂီတ မျက်နှာစာ
နှစ်ဖက်စလုံးတွင် အားထုတ်ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ အသင်းကြီး၏
ရည်ရွယ်ချက်ကို မြန်မာအမျိုးသားများအားလုံး နက်နက်နို့င်းနို့င်း
သိစေလိုသဖြင့် ဂီတစာဆို ရွှေတိုင်ညွန့်က “နဂါးနီ” သီချင်းကို
အများတကာ အလွယ်တကူ နားလည်လက်ခံနိုင်မည့် စကားအသုံး
စာနုနုများဖြင့် ရေးထုတ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆိုရသော်
နယ်ချဲ့အစိုးရကို စစ်မျက်နှာတစ်မျိုးဖွင့်၍ တိုက်ခိုက်လိုက်ခြင်းပင်

ဖြစ်သည်။ သိဆိုသူမှာ အသံကောင်း ရုပ်ချော ရုပ်ရှင်မင်းသားကြီး
ခင်မောင်ရင် ဖြစ်သည်။

“ကျန်းကျန်းမာမာ ချမ်းချမ်းသာသာ ဘေးရန်ကာဆီး
မည် xx လူမွဲတွေက မနွေးခေတ်မီ x- သူဌေးဖြစ်တော့မည်
xx တို့နဂါးနီ xx သိဒ္ဓိတန်ခိုးနဲ့ ဆင်းရဲသားတို့ မညှိုးပြီ xx
အကျိုးထူးပေးတော့မယ်တဲ့ဗျ xx ခေတ်သစ်ထူထောင်ပြီ xx
အေးချမ်းသာယာစည် xx ဟေ့ xx နဂါးနီတန်ခိုးနဲ့ အမျိုးဂုဏ်
တက်စေမည်”

ဂီတစာဆို ရွှေတိုင်ညွန့်သည် သတ္တိသွေး ရဲရဲနီဇွေးလာစေရန်
အမျိုးချစ်စိတ်ကို အခြေခံရမည်ဟု ယုံကြည်ထားသူဖြစ်သည်။
ထို့ကြောင့် ဝံသာနုရက္ခိတတရားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုမဏ္ဍိုင်တို့ကို ခိုင်ခံ့
စေသော မျိုးချစ် အားမာန်တေးများကို အားသွန်ခွန်စိုက် ရေးသား
ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

“လက်ရုံးစစ်ချီ” သို့မဟုတ် “ရဲရဲတောက်” သီချင်းကဲ့သို့
ထင်ရှားနေဆဲဖြစ်သော ဇာတိမာန်တေးတစ်ပုဒ်မှာ “ဖန်နေဝန်း”
သီချင်းဖြစ်သည်။ “ဖန်နေဝန်း” သီချင်းကို ဂီတစာဆို ရွှေတိုင်ညွန့်က
၁၉၄၂ ခုနှစ်ခန့်တွင် ရေးစပ်ခဲ့သည်။ ဤသီချင်းကို တက္ကသိုလ်
မျိုးချစ်နှင့် အာရှလူငယ် တေးသံရှင်များနှင့် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး
တပ်မတော်သားများ သံပြိုင်တစ်ကြွေးခဲ့ကြသည့် တေးဖြစ်သည်။
ဤသီချင်းသည် တပ်မတော်သားများ အပါအဝင် မြန်မာတစ်မျိုး
သားလုံး၏ ဇာတိမာန်စိတ်ဓာတ်ကို တက်ကြွပြင်းထန်လာစေခဲ့သည်။

“ဖန်နေဝန်း”သို့ ငြိမ်းလင်းပြောင်ပေသည် xx
ဒါတို့တိုင်းတို့ပြည် တို့ကာကွယ်မည် xx ထူးမြတ်တဲ့

တို့တိုင်းပြည် xx တိုင်းရင်းသား ငါတို့လူမျိုး ပိုင်ရမည် xx လွတ်လပ်တဲ့ တို့တိုင်းပြည် xx ငါတို့ရဲ့ ခြင်္သေ့စိတ်ထား တည်ရမည် xx အာဇာနည် ရဲမက်တွေသည် ဇွဲနဲ့တိုက်မည် xx ဗမာတွေ နီးကြားလာပြီ အမျိုးသားစစ်သည် xx သေပေစီ ရဲတဲ့ဇာနည် xx ဇွဲနဲ့ တိုက်မည် ခိုက်မည်”

ဂီတစာဆို ရွှေတိုင်ညွန့်၏ “ဖန်နေဝန်း” သည် အားမာန် အပြည့်ပါသည်။ စည်းချက်ဝါးကျ သွက်လက်သည်။ နားဆင်သူတိုင်း စိတ်ဓာတ်တက်ကြွစရာဖြစ်သည်။

ဤသီချင်းက တိုင်းရင်းသားများ လက်တွဲ၍ ဇွဲသတ္တိအားမာန် မွေးကြရန် နှိုးဆော်ထားသည်။ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော် ဖွဲ့စည်းပြီးချိန်၌ တပ်မတော်ကြီး၏ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် တပ်မတော်သား တို့၏ ဇွဲသတ္တိကို ချီးကျူးစပ်ဆိုထားသည့် သမိုင်းဝင်တေးတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်။ ဂီတစာဆိုကိုယ်တိုင် လွတ်လပ်ရေးအတွက် အားမာန် တက်လာစေသော ဗမာ့တပ်မတော်ကြီးကို ဂုဏ်ယူအားကိုးစိတ်ဖြင့် ရေးဖွဲ့ထားသဖြင့် စာသားကော တေးသွားသံစဉ်ပါ မြူးကြွ သွက်လက်၍နေသည်။

ဆက်လက်၍ ရွှေတိုင်ညွန့် ရေးစပ်ခဲ့သည့် ဇာတိမာန်တေး တစ်ပုဒ်ကို ဖော်ပြလိုပါသည်။ ထိုသီချင်းမှာ “ဗမာအာဇာနည်” သီချင်းဖြစ်သည်။

“တို့ဗမာတွေ ရဲစွမ်းပြမည် အာဇာနည်ပီပီ xx တို့ရဲဘော် များ အားလုံးညီညီ အသက်စွန့်ကာတိုက်မည် xx မျိုးရိုးနဲ့ ရာဇဝင်မော်ကွန်းတည် xx သူရဲကောင်းများ ထွန်းကားသည် xx မင်းရဲကျော်စွာ တပင်ရွှေထီး ပုံညီ xx ဘုရင့်နောင်ပါ”

xx အလောင်းဘုရားတို့သည် xx ဗမာရဲသွေး မွေးခဲ့သည် ရဲဇာနည် xx အောင်တပ်တော်ချီ xx ဇွဲနဲ့ တို့များတိုက်ခိုက် မည်”

ဤသီချင်းသည် ၁၉၄၃ ခုနှစ်တွင် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ဗမာ့ကာကွယ်ရေး တပ်မတော်သည် ဖက်ဆစ်တို့နှင့် ပူးပေါင်း၍ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်ရန် ကြိုးပမ်းနေချိန် ဖြစ်သည်။ ထိုအခြေအနေတွင် ဖက်ဆစ်တို့၏ မင်းသားခေါင်းစွပ် ဘီလူးသရုပ် ပေါ်လာ၍ ဖက်ဆစ် တို့ကို တော်လှန်ချေမှုန်းလိုစိတ် အုံကြွပြင်းထန်လာချိန်ဖြစ်သည်။

ထိုစိတ်သည် မျိုးချစ် ဂီတစာဆိုတစ်ဦးဖြစ်သူ ရွှေတိုင်ညွန့်ထံ ပူးကပ်ခဲ့သည့်အတွက် ဂီတစာဆို ရွှေတိုင်ညွန့်သည် ထိုကာလက ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိသော ဖက်ဆစ်တို့၏ စစ်ချီတေးသွားများကို လုံးဝ မဖိုငြမ်းဘဲ ကိုယ်ပိုင်တေးသွားဖြင့် မြန်မာ့စိတ်မာန်ကို နှိုးဆွသည့် “ဗမာအာဇာနည်” သီချင်းကို စပ်ဆိုခဲ့သည်။

ဤသီချင်းတွင် မိမိတို့ မြန်မာလူမျိုးမှာ အာဇာနည်မျိုးဖြစ်၍ ရဲစွမ်းသတ္တိ ပြကြရမည်၊ မော်ကွန်းထိုးလောက်သည့် သူရဲကောင်းများ ရှိခဲ့သည်၊ ထိုသူရဲကောင်းများနည်းတူ တိုင်းပြည်အတွက် အသက် ကိုပင်စွန့်ကာ တိုက်ကြမည်ဟု သဘောပါရှိသည်။

ဤသီချင်းသည် ထိုကာလက မရှိခဲ့ဖူးသေးသည့် ပထမဦးဆုံး သော ကိုယ်ပိုင်စစ်ချီတေးသွားဖြစ်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ချုံးနှုန်း သော စကားလုံးများက ပြတ်သား ထက်မြက်လွန်း၍လည်းကောင်း မြန်မာတစ်မျိုးသားလုံး၏ နှုတ်ဖျားတွင် သီးနေခဲ့သည့် သီချင်းဖြစ် သည်။ ရဲရင့် တက်ကြွသော အမျိုးသားရေး တေးတစ်ပုဒ်အဖြစ် ယနေ့တိုင် ထင်ရှားနေဆဲဖြစ်သည်။

အထက် ဖော်ပြပါ တေးများနည်းတူ ယနေ့ခေတ်အထိ ထင်ရှားဆဲ သီချင်းတစ်ပုဒ်ကိုလည်း ဂီတစာဆို ရွှေတိုင်ညွန့်က ရေးစပ်ခဲ့ပါသေးသည်။ ထိုသီချင်းမှာ “ဇာတိမာန်” သီချင်းဖြစ်သည်။ ထိုသီချင်းကို ၁၉၃၉ ခုနှစ်ခန့်က ရေးစပ်ခဲ့ပြီး သီဆိုသူမှာ အသံကြွယ် ကောင်းလှသည့် တေးသံရှင် ဥဩဘသောင် ဖြစ်သည်။

“ဒါ တို့တိုင်းတို့ပြေ xx တို့ဗမာတွေ xx ဒါ တို့တိုင်းတို့ပြေ
တို့ဗမာတွေ xx မြင့်မြတ်တဲ့ ဂုဏ်ကျက်သရေ xx ကျွပ်တို့ရဲ့
ရွှေထီးရွှေနန်း တင့်ဆန်းပေ xx မြင့်မြတ်တဲ့ ဂုဏ်ကျက်သရေ
ကျွပ်တို့ရဲ့ ရွှေထီးရွှေနန်း တင့်ဆန်းပေ xx အာဇာနည်
ဗုဒ္ဓဘာသာ အမျိုးသားတိုင်းပြေ xx ရာဇဝင် ရှေးထုံးစဉ်လာ
ထွန်းတောက်ခဲ့ပေ xx ပိုင်ဆိုင်သူ ဘိုးဘွားကံတော် တို့အမွေ
တို့ပြေ xx တို့မြေ”

သီချင်း၏ ပထမပိုဒ်ကို ကြားလိုက်ရလျှင်ပင် ဇာတိမာန် ဇာတိ သွေးတို့ နွေးထွေးလာရုံမျှမက ပွက်ပွက် ဆူလာစေအောင်ပင် အားမာန်ပါလှသည်။ သီချင်းစာသား၊ ဆိုပုံဆိုပေါက်၊ တေးသွား သံစဉ်တို့ အဟပ်ညီ တက်ကြွလှသဖြင့် ယနေ့ခေတ်တိုင် စစ်ချီသီချင်း တစ်ပုဒ်အဖြစ် တည်တံ့နေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

“စကြာသိုက်”၊ “တပင်ရွှေထီး”၊ “ပါတော်မူ”၊ “ဘိုးဘိုးအောင်”၊ “တံခါးဆယ့်နှစ်ရပ်”၊ “ဗမာ့သွေး”၊ “ဗိုလ်အောင်ကျော်”၊ “အိုးဝေဝေ” စသည့် သိမ်မွေ့ခိုင်ခံ့သော ဇာတိမာန်တေးများမှာ အထူးထင်ရှား ခဲ့သည်။ ထို့အတူ “ဖန်နေဝန်း”၊ “မြန်မာအာဇာနည်”၊ “ဇာတိမာန်” “တူယဉ်ကာတိုက်စို့” စသည့် ချစ်ရတက်ကြွသော ဇာတိမာန်တေးများ သည်လည်း သမိုင်းမှတ်တမ်းဝင် တေးများဖြစ်ခဲ့၏။

အဖ လူရွှင်တော် စာရေးဆရာကြီး ဦးကြင်ခဲနှင့် အမိ ဒေါ်အေးမျှင်တို့မှ မွေးဖွားခဲ့သည့် ဂီတစာဆို ရွှေတိုင်ညွန့်သည် ဆုဝင် ခုနှစ် တပေါင်းလဆုတ် ၁၀ ရက်နေ့တွင် သူ၏ဇာတိချက်မြို့ပ် ဩဠာမြစ်တိုင်အရပ်၌ပင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ သူ၏သားသမီးများ အနက် ဘမိုးဘိုးတို့ အနုပညာအမွေ ဆက်ခံသူများမှာ အဆိုတော် ဆားရေးဆရာ ကိုမျိုးဆက်၊ လူရွှင်တော် တိုင်းကျော်နှင့် အဆိုတော် ဆားတို့ဖြစ်ကြသည်။

“လူထုအားကို အများကြီးလိုသည် xx ဗိုလ်ချုပ်အစိုးရ အချိုးကျကူညီ xx တိုင်းရင်းသားများသည် နှိုင်းပင်းကြရမည်
ဝင်ငွေကောင်းအောင် အကြောင်းရင်းရှာမည် xx ငွေထွက် နည်းသို့ အမြဲပဲကြံစည် နည်းပေးလမ်းပြမည် xx နည်းပေး လမ်းပြမည် xx နည်းနည်းတော့ အပျော်အပါး လျှော့စေ ချင်သည်။ ဗမာပြည်ထောင်စုကို xx ပြန်လည်ထူထောင်မှုနဲ့ ပြုပြင်မည် xx

ကိုင်းကျွန်းလယ်ယာများကို ခွန်အားနဲ့ ပိုမိုကြံစည် xx စပါးအထွက်များမှ နိုင်ငံခြားက ငွေများစွာလဲ ရောက်လာ နိုင်သည် xx ဥယျာဉ်ခြံမြေများကို အချိန်အားမှာ စီမံနိုင်သည် xx ဒူးရင်း ဩဇာ ပိနဲ့ သရက်နဲ့ ဒီဘက်ကလဲ တစ်ချက်ပင် ဝင်မည် xx ချွေချွေတာတာ xx မတရားတဲ့ အဖိုးတန် အစားလဲ xx ခြိုးခြံ အဝတ်မှာလဲ ခြိုးခြံ xx သို့မှသာ မြန်မာ ပြည်ကြီး ခန့်လဲရောက်အောင် ဖန်တီးပေးနိုင်မည် xx ခြောက် အမျိုးသားရေးပို့ xx ကြိုးစားပေးရမည်”

ဤ “မြန်မာလူထုထောင်စု” သီချင်းကို ဂီတစာဆို ရန်နိုင်စိန်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ မိန့်ခွန်းကို အခြေခံ၍ ရေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သဖြင့် လူထုနှစ်သက် လက်ခံခဲ့သော တေးတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။

ဂီတစာဆို ရန်နိုင်စိန် မွေးဖွားခဲ့သည့်ကာလသည် မြန်မာတစ်ပြည်လုံး အမျိုးသားရေး လှုပ်ရှားမှုများ၊ နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်မှုများ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ပေါ်ပေါက်နေသည့် ကာလဖြစ်သည်။ ထိုအခါ အနေများထဲတွင် ကြီးပြင်းခဲ့ရသော ဂီတစာဆို ရန်နိုင်စိန်၏ နှလုံးသားတွင်းဝယ် သူ့ကျွန်ဘဝမှ လွတ်မြောက်ရေး ခံယူချက်က တစ်စုံစီမံ စီးဝင် အနည်ကျလျက်ရှိပေပြီ။ ခေတ်ကာလ အခြေအနေအတွေ့အကြုံများအရ အမျိုးသားရေး စိတ်ဓာတ် အလွန်ပြင်းထန်လာသည့် ရန်နိုင်စိန်သည် သူတတ်ကျွမ်းသည့် ဂီတပညာဖြင့် လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့သည်။

“မြန်မာတို့ပြည် ရတနာပုံပြည် xx ထီးနန်းရိပ်ရာစိုးခဲ့စဉ်က xx နာရီမှူးဟန်ချီ xx ပြည်ကျွန်းသံကြည် မြည်ကျွန်းသံကြည် xx နာရီမှူးဟန်ချီ xx နန်းစင်မြင့် ဆောင်တော်ပေါ်ဆီ xx မျှော်ကာမှန်းဆ ပျံလွမ်းပါရသည် xx ဘုံရွှေနန်းကြွာပြီ xx ဂုဏ်သရေ မနွမ်းခဲ့ပါပြီ xx တွေးဆွေးရသည် xx လွမ်းရန်သွယ်နွဲ့ ကွယ်ခဲ့တာ ကြာလေပြီ xx ရွှေရိုးစဉ်မပျက် မြန်မာ့ကျက်သရေ xx တို့ပြည် တို့ပဟိုရ်စည်”

ဟူ၍ အမျိုးဂုဏ် တစ်မျိုးတစ်ဖုံတက်စေသည့် “ပဟိုရ်စည်” သီချင်းကိုလည်း ရန်နိုင်စိန်က ရေးဖွဲ့ခဲ့လေသည်။ ထီးကျိုးစည်ပေါက် ဖြစ်ခဲ့ရသည့်ဘဝကို ဆင်ခြင်မိစေရန်၊ ဆင်ခြင်မိသည်နှင့်အမျှ ထိုဘဝရုန်းထ လွတ်မြောက်စေရန်အထိ ဆင့်ပွားအဓိပ္ပာယ် ဖော်ယူနိုင်သည့် အမျိုးသားရေး တေးတစ်ပုဒ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြီးသည့်နောက်ပိုင်းတွင်လည်း နိုင်ငံအကျိုးပြု တပ်မတော်ဂုဏ်ဆောင် “နိုင်ငံတော်ကို ချစ်တဲ့ သားကောင်းစစ်သည်တော်” သီချင်းအပါအဝင် တေးများကိုလည်း ရေးစပ်ခဲ့သည်။

စွယ်စုံအနုပညာရှင်ကြီးဖြစ်ပြီး အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ် အလွန်ပြင်းထန်သူ ဂီတစာဆို ရန်နိုင်စိန်သည် ၁၉၉၆ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။

မျိုးချစ်စိတ်ပြင်းသော ဂီတစာဆိုတို့၏ ရင်ထဲတွင် အစဉ်ရှင်သန်လျက်ရှိသည့်စိတ်မှာ မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု အနုပညာပစ္စည်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည့် မြန်မာ့တေးဂီတကို မြတ်နိုးခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထိုစိတ်သည် ခေတ်စနစ်၊ နှစ်ကာလ အခြေအနေ အချိန်အခါ မည်သို့ပင်ပြောင်းပြောင်း မပြောင်းမလဲ စွဲမြဲစွာ တည်ရှိနေသည့် စိတ်ပင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာ့တေးဂီတကို မြတ်နိုး တန်ဖိုးထားသည့် စိတ်ကို အခြေပြု၍ ဂီတစာဆို နန်းတော်ရွှေ ဆရာတင်က “ရွှေမိုးညို” ဟူသောတေးကို သူ ရန်ကုန်မြို့တွင် လာရောက် ဓာတ်ပြားသွင်းချိန်က ရေးသားစပ်ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

“ရန်ကုန်မြို့အတွင်း xx ကိုယ့်သီချင်းလေး ကိုယ်ရေးလို့ဆို xx ဟိုတောင်စဉ်နယ်မှာလေ xx ကြာဖြူ ကြာပြာတွေက ပေါ့ပါဘိသနဲ့ xx ပျို့မောင်တင်ရေ xx လာရင် လာပါတော့ ရယ်လို့ xx ခုနေ့များ ကောက်စိုက်သမလေးတွေက xx သီချင်းသံပြိုင်ဆို xx ပတ်ဝေတိုးပို့ xx အို xx ရွှေမိုးညို

ဟိုပန်းခြံအတွင်း ဝတ်ကြီးလိုကွယ် xx အင်္ဂလိပ် ဘင်သ်
တွေက xx လေချိုချို xx ကျုပ်တို့ ဗေတိုးပို့ လောက်တော့
နားထဲမစွဲသတို့ xx အို xx ရွှေဦးညို”

စသည့်စာသားများဖြင့် သူ၏သဘောထားကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း
ကြီးပင် ထုတ်ဖော်ပြသခဲ့သည်။ နိုင်ငံခြား တေးသံတွေ မည်မျှပင်
ချိုလွင်နေစေကာမူ ကိုယ့်မြန်မာ “ဗေတိုးပို့” သံကလေးလောက်
ဘဝင်မငြိခြင်းမှာ ရင်တွင်းမှ မျိုးချစ်စိတ် အခံကလေး ရှိထား
သောကြောင့်သာဖြစ်ပါသည်။

တစ်ဖန် “ဗမာ့တေးသံ” ဟူသော သီချင်းတစ်ပုဒ်ကိုလည်း
ရွေးထုတ်တင်ပြလိုပါသေးသည်။ ဤသီချင်းကို စပ်ဆိုသူမှာ ဂီတ
နက်သန် ကိုစောညိန်း ဖြစ်ပါသည်။ ကိုစောညိန်းကို ၁၉၂၅ ခုနှစ်
မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ သူသည် အသက် (၂၇)
နှစ် အရွယ်မှာပင် ကွယ်လွန်ခဲ့ရပါသည်။

ဂီတနက်သန် ကိုစောညိန်း၏တေးဟု ဆိုလိုက်လျှင် နုနယ်လှစွာ
ပျော့ပျောင်းယဉ်နွဲ့သည့် စကားလုံးများ၊ ပြေပြစ်ငြိမ်ချော ညက်ညော
ဆန်းသစ်သည့် တေးသွားသံစဉ်များဖြင့် ချစ်ခြင်းမေတ္တာ သဘော
တရားကိုသာ အဖွဲ့များသူဟု ဂီတချစ်သူတိုင်းက သိရှိလက်ခံထား
ကြပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် သူ၏သီချင်းများထဲတွင် ထူးခြားသည့်
သီချင်းတစ်ပုဒ်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ထိုသီချင်းမှာ “ဗမာ့တေးသံ”
သီချင်းပင်ဖြစ်သည်။

နွားထိုးကြီးမြို့နယ်သားဖြစ်သော ကိုစောညိန်းသည် မြန်မာ
ပြည် လွတ်လပ်ရေးရပြီးစအချိန်တွင် ရန်ကုန်မြို့ ကြည့်မြင်တိုင်
အရပ်၌ မိဘများနှင့်အတူ အခြေချ နေထိုင်လျက်ရှိနေပြီဖြစ်သည်။
ထိုကာလတွင် အနောက် ယဉ်ကျေးမှု တေးဂီတများ မြန်မာ
ယဉ်ကျေးမှု ဂီတနယ်ပယ်အတွင်းသို့ တစ်ခွံခွံထွင်းဖောက် နေရာယူ
လာသည်ကို သူသတိထားလျှက်မိသည်။ ထို့အတွက် “ဗမာ့တေးသံ”
သီချင်းဖြင့် မြန်မာ့ဂီတကို ဗိုင်းသိမ်းရန်၊ မြှင့်တင်ရန် စသည့်
ဦးတည်ချက်များဖြင့် “ဗမာ့တေးသံ” သီချင်းကို ရေးသားခဲ့ခြင်းသည်။

“ကမ္ဘာမှာ ဗမာသစ်၍ တစ်ခေတ်ပြန်ဆန်း xx မျက်နှာ
ပန်း ပွင့်ခဲ့ပြီ xx လွတ်လပ်တဲ့ မျိုးဂုဏ်ရည် စောင့်ရှောက်
စေချင်ပါသည် xx ကိုယ်ပိုင်ယဉ်ကျေးခြင်း xx မျိုးမည်သန့်ရှင်း
ရမည် xx ရိုးရာထုံးတမ်း လမ်းစဉ်မှန်အောင်ချီ xx ဗမာ့မူ
ဗမာ့ဟန် ဗမာ့မူပိုင်ဂုဏ်ရည် xx သုခမပညာသည်
တိုးတက်၍ ချိန်ခါမီ ဆန်းသစ်ရမည် xx ထံတွာတေရှင် xx
သင်ရိုးစံပြ သံစဉ်ကြည် xx သည်စည်းဝါး အမျိုးသားဟန်
မူမှန်တည် xx ပင်ကိုဉာဏ် သံဆန်းပြီး နည်းလမ်းထွင်စေ
ချင်ပြီ xx ဗမာပီပီ သည်စည်းဝါး အမျိုးသားဟန် မူမှန်တည်
ချောင်းကိုပစ်၍ မြစ်ကိုရှာ xx ရေသာများ၍ ငါးမတွေ့
ထုံးစလေ့ ဆိုလေသည် xx လူမျိုးခြားထံ နည်းနာခံ xx
မှားကြမည် xx လူမျိုးစစ် ဂုဏ်အင်ညီ xx တိုးတက်၍
ရှာကြစည် xx တီးမှုတ်သင့်သည်”

ဤကား မြန်မာ့အနုပညာ တေးဂီတ မြတ်နိုးမှုကို အခြေခံ၍ အမျိုးသားရေးစိတ်မာန် ရင့်သန်လာစေရန် လှုံ့ဆော်ထားသည့် တေးတစ်ပုဒ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ထို့အတူ ဂီတစာဆို ဖုန်းမနားမြင့်လှိုင် ရေးဖွဲ့ခဲ့ပြီး ခလရ (ခ) အဖွဲ့သားများ သီဆိုသော “တို့ခေတ်တံခါး တို့များဖွင့်မည်” ဟူသော သီချင်းသည်လည်း မြန်မာ့ဂီတ၏စွမ်းအားဖြင့် နိုင်ငံတော်ကို အကျိုးပြုမည်ဟု ကြွေးကြော်ထားသော တေးတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။

“ဂီတစွမ်းအား ပြည့်ထွန်းကားတဲ့ တို့များဆောင်ပုဒ်ပေ
xx ညီညာ ညီညာမှလေ xx ပြည်သာ ပြည်သာကြမလေ”

ဟု လှုံ့ဆော်ထားပုံမှာ ဂီတစွမ်းအားကို နိုင်ငံတော်အကျိုးအတွက် မည်သို့အသုံးပြုသင့်သည်ဟု ညွှန်ပြထားသည့် သဘောပါလေသည်။

ဘိုးဘွားပိုင် ရေမြေကို ချစ်ခင်စေရန်နှင့် မြန်မာ့လယ်ယာထွက် ရွှေစပါး၊ ငွေစပါးကို အားထားစေရန် နှိုးဆော်ထားသည့် “လယ်စောင့်တဲကလေး” သီချင်းသည်လည်း တစ်မျိုးတစ်ဘာသာ လှပပါသည်။ ဤတေးကို ဂီတစာဆို ကဗျာဆရာကြီး ထိလာစစ်သူက ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် ရေးဖွဲ့ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

“တို့နန္ဒာ လယ်တောတိုက်မှာဖြင့် xx ညည်းစိုက်ပါတဲ့
ကောက်သွယ်ငယ် xx မှန်းဘယ်မျှကြီး xx ဟော xx
ကြည့်စမ်းပါတော့ xx တစ်နှံကို ဆယ်ပြန်ထွက်တယ် xx
ဖြိုးအက်လို့သီး xx

လယ်စောင့်တဲက မခိုင်တခိုင် xx လေဆောင့်ပြေးလို့
ယိုင်ယိုင် xx သည်လယ်ကို သည်မယ်စိုက်လို့ xx ချွေးပြိုက်
ပြိုက် ကျကာဖြိုဖြို xx အမေပြောလို့ အမောပြေအောင်
သည်တဲချောင်မှာထိုင်ထိုင် xx

ဘိုးဘွားပိုင်ဖို့ xx တိုးပွားနိုင်ဖို့ xx ခုတ်ကာရှင်းလို့ xx
မယ်တို့ပိုင် xx မိုးဆောင်းနေ့ xx တိုးချောင်းရေတွေ xx
လယ်မြေတွင်းမှာ စီးဆင်းလို့ လှိုင်လှိုင် လှိုင်လှိုင် xx
လယ်တွင်းမှာ ငွေကြာပွင့်ရယ် xx ရနံ့သင်းပျံ့လို့ကြိုင် xx
လယ်တဲကလေးနဲ့ ပန်တင့်လှတဲ့ မြောင်းရေတိုင် xx ရွှေရွှေ
ရွှေရွှေ မနိုင် xx ငွေငွေငွေငွေ မနိုင် xx သီးဖြိုးပါတဲ့ စပါးခိုင်
ကမ္ဘာတစ်လွှားမှာတော်ရေ xx ဆန်စပါးနဲ့ မော်ကြွားပါလို့နိုင်”

ကျေးလက်ကောက်စိုက်တေးသံကလေးကို အခြေပြု၍ ဖွဲ့ဆိုထားသည့် ဤတေးမှာ မြန်မာ့ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှု မြတ်နိုးခြင်းရနံ့သင်းပျံ့၍နေသည်။ ဤ “လယ်စောင့်တဲကလေး” သီချင်းထဲ၌ လယ်ယာမြေ၏ တန်ဖိုးကို ကောက်စိုက်သမကလေးများ၏ လုပ်အားဖြင့် မြှင့်တင်ပေးပုံ၊ ချောင်းမြောင်းလယ်ယာများနှင့် မြန်မာ့ကျေးလက်ရှုခင်း သာယာလှပနေပုံများကို စာပန်းချီခြယ် ပြသထားသည်ကို ခွဲခြားနိုင်သည်။ ဤသီချင်းသည် သိမ်မွေ့ ညင်သာစွာဖြင့် အတိမာန်ကို လှုံ့ဆော်ပေးသည့် တေးတစ်ပုဒ်ပင်ဖြစ်သည်။

“မည်သူမဆို ကူညီသည်ဖြစ်စေ xx မည်သူမဆို မကူညီသည်ဖြစ်စေ xx ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ကိုယ့်ဘဝ အခြေအနေ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးမှ xx ကိုယ်သာသခင်ဖြစ်ပေ”

အစချီသည့် “လုလင်ငယ်သွေး” တေးသည်လည်း ဂီတစာဆို ထိလာစစ်သူ၏ ကျော်ကြားသော တေးတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်။ မည်သူ့ကိုမျှ မျှော်လင့်မနေဖို့၊ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးဖို့၊ ကိုယ့်အလုပ် ကိုယ်လုပ်ဖို့ နှိုးဆော်ထားသော သီချင်းဖြစ်ပါသည်။

ဂီတစာဆို ထိလာစစ်သူကို မိတ္ထီလာခရိုင် ရွှေစစ်သည်ကျေးရွာ၌ ၁၉၃၂ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ အသက် (၁၄) နှစ်အရွယ်ကပင် ကဗျာများကို တစိုက်မတ်မတ် ရေးဖွဲ့ခဲ့ပြီး သီချင်းများကို ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်ခန့်က စတင်ရေးစပ်ခဲ့သည်။ ဝတ္ထုနှင့် ဆောင်းပါးများစွာကိုလည်း ရေးသားခဲ့သည်။ ကဗျာအချို့ကို အင်္ဂလိပ်၊ ရုရှား၊ တရုတ်နှင့် ဂျပန်ဘာသာအသီးသီးသို့ ပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ် စာပေဗိမာန် ကဗျာဆု ရရှိခဲ့သည့် သူ၏ “မဲခေါင်မြစ်မှ အိုရွက်ဝါနှင့် အခြားကဗျာများ” စာအုပ်ကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် ဂျပန်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့ရာ ထိုစာအုပ်အတွက် “ကဗျာသရဖူ” ဘွဲ့ကို ၁၉၆၆ ခုနှစ်တွင် ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသည်။ ထို့အတူ ဂျပန်နိုင်ငံ “မင်းအွန် အနုပညာ အကအဖွဲ့” ကလည်း ဂုဏ်ထူးဆောင် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ သူ၏ စာပေလက်ရာမွန်များအတွက် ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံ စာရေးဆရာများအသင်းက “စာပေယဉ်ကျေးမှု ချစ်ကြည်ရေး သံတမန်ဘွဲ့” ထံ ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ ထိလာစစ်သူ ပြုစုရေးသားသည့် “၂၀ ရာစု မြန်မာ

စာဆိုနှင့် မြန်မာကဗျာ - ဂုဏ်ဝင်း” စာအုပ်သည် ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် အမျိုးသားစာပေဆု ရရှိခဲ့သည်။

ဂီတစာဆို ထိလာစစ်သူ၏ အခြားထင်ရှားသော ဇာတ်သွေးနှိုးသီချင်းများမှာ “ငါတို့တပ်မတော်သည်”၊ “ကမ္ဘာတည်သရွေ့”၊ “ရွှေပြည်ကြီးသားတွေ” အစရှိသော တေးသီချင်းများဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စု တစ်ဝန်းလုံးရှိ တိုင်းရင်းသားအပေါင်းတို့၏ ချစ်ကြည် ရင်းနှီးမှု၊ သွေးစည်း-ညီညွတ်မှုတို့ကို ဖော်ညွှန်းသော တေးသီချင်းများစွာရှိသည့်အနက် ဂီတစာဆို ရေနံသာဝင်းမောင်၏ “မြန်မာပြည်သား” သီချင်းသည် အထူးထင်ရှား အောင်မြင်သော အမျိုးသားရေး တေးတစ်ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသီချင်းကို ကျွန်းရွှေဝါ အဖွဲ့သူ အဖွဲ့သားများက သီဆိုခဲ့သည်။

“သေနင်္ဂဗျူဟာ xx စစ်၏အင်္ဂါ xx စစ်ချီစစ်တက် စစ်ထိုးစစ်ခံ xx စစ်ဖျက်စစ်ပြန်နဲ့ xx ကိုယ်ခံလက်ဖွဲ့ တကယ့် ယောက်ျား xx ခြေလျင်ဆင်မြင်းရထား xx တိုက်မောင်း တိုက်စည်ဟိန်းလို့ xx တံပိုးမုဒိန်း စည်သံညည် xx စစ်ကြောင်းကြီး ချီလာသံကြား xx ရဲစိတ်မာန်တွေ တဖွားဖွား ကျားကျားလျားလျား လက်ရုံးလက်မောင်း xx ကောင်းပါစေ ခွန်အားဗလများ xx မောင်ကြီးတို့ ဘယ်ရွာသား xx ခုန်သား လော တကောင်းသားလော xx ပြောပါစေ ခွန်တုံ့ပြန်စတား

ပုဂံသားကော xx တကောင်းသားကော xx ပေါင်းစည်း
ကာ ရောနှောပါလို့ xx မြင်စိုင်း ပင်းယ အင်းဝ ကုန်းဘောင်
အောင်စစ်သည်များ xx ကချင် ကယား ကရင် ချင်း xx
ဗမာ မွန် ရခိုင် ချင်း တစ်တံတဝမ်းညီဆောင် xx ပြည်ထောင်စု
ဘွား xx မြန်မာပြည်သားဟေ့ xx မြန်မာပြည်သား”

စသည်ဖြင့် စကားလုံး အသုံးအနှုန်း ပြောင်မြောက်စွာနှင့် စည်းကျ
ဝါးကျ သွက်လက်စွာ ဖွဲ့ဆိုထားပုံကြောင့် “မြန်မာပြည်သား” သီချင်း
သည် ရဲရင့်တက်ကြွသော အမျိုးသားရေးအားမာန်ကိုပေးသည့်
သီချင်းကောင်းတစ်ပုဒ်အဖြစ် ကျော်ကြားထင်ရှားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပေသည်။

“မြန်မာပြည်သား” သီချင်းကို ရေးဖွဲ့သူ ရေနံသာဝင်းမောင်
သည် ၁၉၄၄ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကုန်းဇောင်းရွာ၌
အဖ ဦးစိုးလှ၊ အမိ ဒေါ်တင်အေးတို့မှ မွေးဖွားခဲ့သည်။ သစ်ထုတ်
လုပ်ရေး ဌာနတွင် အမှုထမ်းရင်း သီချင်းပေါင်း မြောက်မြားစွာကို
ရေးဖွဲ့ခဲ့သည်။ ယခုအခါ ဝန်ထမ်းဘဝမှ အငြိမ်းစားယူခဲ့ပြီး ဒဂုံ
မြို့သစ် (မြောက်ပိုင်း) တွင် ဇနီးဖြစ်သူ ဒေါ်ခင်ညွန့်ရီ၊ သမီးသုံးဦးနှင့်
အတူ နေထိုင်လျက်ရှိသည်။

မြန်မာ့ဂီတ ဆန်းသစ် တိုးတက်စေမှုကို အပတ်တကုန်
အားထုတ်ကြိုးပမ်းခဲ့သူ အကယ်ဒမီ စန္ဒရားလှထွတ်၏ တေးတစ်ပုဒ်
ကိုလည်း ခံစားကြည့်စေချင်ပါသေးသည်။ ထိုတေးမှာ “မြန်မာ့ရွှေခင်း

မြန်မာ့စိတ်ရင်း” ဟူသည့် တေးပင်ဖြစ်ပါသည်။ ဤတေးကို အနု
ပညာရှင် ဝင်းဦးက သီဆိုခဲ့ရာ အထူးပင် အောင်မြင်ကျော်ကြားခဲ့
ပေသည်။

မြန်မာ့သဘာဝအလှရွှေခင်းနှင့် မြန်မာတို့၏ ပရိယာယ်ကင်း
သော စိတ်ရင်းကို နှိုင်းယှဉ်တင်ပြ အလှဆင်ထားပုံတို့ကြောင့် အလွန်
လှပသော တေးတစ်ပုဒ် ဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။

“တစ်ရောင်တည်းမိခြယ် xx အရောင်ဝဲလယ် xx
တောနဲ့တောင်စွယ် xx လယ်ယာတလင်းဝယ် ရွှေခင်းတွေက
စုံလင်ပေတယ် xx ရှေးမူမယွက်တယ် xx ဆေးကူချက်ကယ်
စိမ်းမြမြ ယိမ်းက သလိုနယ် xx ပင်အိုပင်ဖျိုတို့အလယ် xx
ရွှေလေချစ်သော ခရီးသည်”

ဤပထမအပိုဒ်မှာပင် ဂီတစာဆို စန္ဒရားလှထွတ်၏ မြန်မာ့
မြေကို မြတ်နိုးမှုမှာ ပေါ်လွင်၍နေပါသည်။

“စေတီပုထိုး xx ဂူအမျိုးမျိုး xx တို့တိုးဘွား
တည်ထားပါတယ် xx ရှေးအခါကကွယ် xx ရွှေဂူ ရွှေလေး
ရွှေကိုယ်လေး xx ရွှေသူဌေးတို့ လှူခဲ့ပါတယ် xx ဝင်းဝါလို့
ထယ်”

သီချင်း၏ ဒုတိယပိုဒ်သည် မြန်မာ့ရေမြေတောတောင် ပသာဒ
ထုတ်ဖော်ပြရင်း မြန်မာတို့၏ ဟဒယအတွင်းမှ စေတနာကြွယ်ဝမှု
မြန်မာတို့၏ ဘာသာရေး ကိုင်းနှိုင်းမှုများကိုပါ မြင်တွေ့စေနိုင်
သည်။

ကိုယ့်တိုင်းကိုယ်ပြည် ကိုယ်မြေကိုယ်ဒေသကို တမြတ်တနိုး တန်ဖိုးထားပြီး ရေးဖွဲ့ခဲ့သည့် “မြန်မာ့ရှုခင်း မြန်မာ့စိတ်ရင်း” ကဲ့သို့သောတေးနည်းတူ တေးသံရှင် ချိုဝေလွင် သီဆိုခဲ့သည့် “ပုဂံ အလှ ရှာပုံတော်” သီချင်းသည်လည်း ထင်ရှားသည်။

ထိုတေးများကို ရေးဖွဲ့ခဲ့သူ စန္ဒရားလှထွတ်သည် အရေး၊ အတီး၊ အဆို ပညာရပ်သုံးခုစလုံးကို တတ်ကျွမ်းရုံမက ဂီတသုတေသီ တစ်ဦးလည်းဖြစ်သည်။ သူသည် ဂီတဆောင်းပါးပေါင်းများစွာ ရေးသားခဲ့သည်။ သူ၏ “မြန်မာ့ဂီတ ရေစီးကြောင်း” စာအုပ်ကို ၁၉၉၇ ခုနှစ်က အမျိုးသားစာပေဆု ချီးမြှင့်ခြင်းခံရသည်။ ထို့ပြင် ရုပ်ရှင်ဂီတ ထူးချွန်ဆု အကယ်ဒမီ ရွှေစင်ရုပ်ဆုကိုလည်း ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် ရရှိခဲ့သေးသည်။

ဂီတစာဆို စန္ဒရားလှထွတ်သည် ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် ဝါးခယ်မ မြို့တွင် မွေးဖွားခဲ့ပြီး ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်က ရန်ကုန်မြို့၌ ကွယ်လွန် ခဲ့သည်။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီးဖြစ်သူ အဆိုတော် ချိုဝေလွင်နှင့် သားသမီးများထဲမှ ဂီတမျိုးဆက်သစ် သားနှစ်ဦး ကျန်ရစ်သည်။ တစ်ဦးမှာ သူ့ကဲ့သို့ပင် ဂီတအကယ်ဒမီဆု ရရှိခဲ့သည့် ဂီတမှူး ဇော်မျိုးထွဋ်ဖြစ်ပြီး နောက်တစ်ဦးမှာ ဂီတမှူး မြတ်မင်း ဖြစ်သည်။

နိဂုံး

ယခုတင်ပြခဲ့သည့် “၁၉၈၁ ခုနှစ်မတိုင်မီ အမျိုးသားရေး ညွှန်းဖွဲ့တေးများ” စာတမ်းကို ဤနေရာတွင်ပင် ရပ်နားလိုက်ရ ပါသည်။ စာတမ်းရှင် လက်လှမ်းမမီသောတေးပေါင်း မြောက်မြားစွာ ကျန်ရှိနေမည်မှာ အမှန်ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၈၁ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် အမျိုးသားရေး ညွှန်းဖွဲ့တေး များမှာ အလွန်များပြားပါသည်။ အနုပညာ ယဉ်ကျေးမှုအရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဘာသာရေး၊ လူငယ်မျိုးဆက်သစ်များအရေး၊ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံး ညီညွတ်ရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး စသည်ဖြင့် ဘက်စုံထောင့်စုံ အခန်းကဏ္ဍစုံမှနေ၍ ရေးသားဖွဲ့ဆို ထားသည့် သီချင်းများမှာ မြန်မာ့ရုပ်မြင်သံကြား ထုတ်လွှင့်သည့် အချိန်မှစ၍ အားနှင့်အင်နှင့် ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အလွန်ကြီးမား ကျယ်ပြန့်လာသဖြင့် ၁၉၈၁ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းမှ အမျိုးသားရေးတေးများကို လေ့လာ မှတ်တမ်းတင်ရန် အချိန် အတော်ယူရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သည့်အတွက် ဤစာတမ်းကို ပြုစု ရေးသားရာတွင် ၁၉၈၁ ခုနှစ်အထိ ပေါ်ထွန်းခဲ့သော အမျိုးသားရေး ညွှန်းဖွဲ့တေးများထဲမှ စာတမ်းရှင် လေ့လာမိသမျှ တေးများကိုသာ ဖော်ပြလိုက်နိုင်ပါသည်။ စာတမ်းရှင်သည် ဤစာတမ်း၏ နိဒါန်းတွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အမျိုးသားရေး တာဝန်တစ်ရပ်ကို ဂီတဖြင့် နှိုးဆော်ရာတွင် ကိုယ်နိုင်သည့် အင်အားကလေးဖြင့် ပါဝင် နှိုးဆော်လိုက်ခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ လိုအပ်မှုများ၊ ချွတ်ယွင်း များ နှိပ်က ဖြည့်စွက် ပြုပြင်ပေးပါရန် လေးစားစွာ မေတ္တာရပ် ခံသည်။

ဤစာတမ်း ပြုစုရာတွင် အကြံပြု လမ်းညွှန်မှုများပေးခဲ့သည့် ဆရာမချိုကြီး၊ ဆရာမကြီးများဖြစ်ကြသော စောဇံညင်း၊ လေးမြိုင်၊ အသိုလ်ဘုန်းနိုင်၊ နန်းညွန့်ဆွေ၊ ကြည်ဦး၊ မောင်ဆုရှင်နှင့်တကွ စာဆိုကြီးများဖြစ်ကြသည့် ဘိုကလေးတင့်အောင်နှင့် သုခိ

အောင် တို့အားလည်းကောင်း၊ အထောက်အထား သီချင်းများနှင့် စာအုပ်စာတမ်းများ အားဖြည့်ပေးကြသည့် မြန်မာ့အသံနှင့် ရုပ်မြင်သံကြားမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ အမျိုးသား စာကြည့်တိုက်နှင့် စာပေဗိမာန် စာကြည့်တိုက်မှ ဝန်ထမ်းများနှင့် အနုပညာဦးစီးဌာနမှ တယောကိုတင်ငွေတို့အားလည်းကောင်း အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း ဖော်ပြရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါသည်။

ကိုးကားသည့်ကျမ်းနှင့် စာအုပ်များ

- ၁။ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးနှင့် တေးဂီတ (မေမြို့မိုးကြည်)၊ ၁၉၇၈။
- ၂။ မြန်မာ့ဂီတ ရေစီးကြောင်း (စန္ဒရားလှထွတ်)၊ ၁၉၉၆။
- ၃။ ပြည်သူချစ်သော အနုပညာသည်များ (လူထုဒေါ်အမာ)၊ ၁၉၆၄။
- ၄။ မြန်မာ့မဟာဂီတ (လူထုဒေါ်အမာ)၊ ၁၉၈၉။
- ၅။ အငြိမ့် (အတွဲ ၁ + ၂) (လူထုဒေါ်အမာ)၊ ၁၉၇၃။
- ၆။ ဂီတနတ်သန် တို့စောညိုနိုး (မြန်မာနိုင်ငံ စာပေပြန့်ပွားရေး အသင်း)၊ ၁၉၇၉။
- ၇။ ကျွန်တော်သိသော စန္ဒရားဆရာကြီးများ (စစ်ကိုင်းလှရွှေ)၊ ၁၉၈၄။
- ၈။ ပထမခေတ်ဟောင်း သီချင်းပေါင်းချုပ် (ကိုသန်းလှိုင်)၊ ၁၉၉၆။
- ၉။ ဇာတိမာန်ကဏ္ဍာ စာတမ်းများ (ထိလာစစ်သူ)၊ ၁၉၉၂။
- ၁၀။ ဇာတိမာန်တေးများ (မုံရွာဝင်းဖေ)၊ ၁၉၉၂။
- ၁၁။ တေးရေးပညာရှင်ကြီးများ၏ ခေတ်ဟောင်းတေးသီချင်းများ (အတွဲ ၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄)၊ (ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန မြန်မာ့ရုပ်မြင်သံကြား)၊ ၁၉၉၉၊ ၂၀၀၀-၂၀၀၁။
- ၁၂။ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး ခေတ်ဟောင်းတေးများ (ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန မြန်မာ့ရုပ်မြင်သံကြား)။

၂၃၂

ကြေးကြေးသင်း

- ၁၃။ နှစ် (၅၀) ပြည့် ရွှေရတု တပ်မတော်နေ့ ဝစ်ချိုဝစ်နေ့
တေးသီချင်းများ
(ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး
ဌာန မြန်မာ့ရုပ်မြင်သံကြား)၊ ၁၉၉၅။
- ၁၄။ ခေတ်ဟောင်းသီချင်းပေါင်းချုပ် (ကိုသန်းလှိုင်)၊ ၁၉၉၆။
- ၁၅။ မဟာဝိတ ဆွေးနွေးချက် (စံမြင့်)၊ ၁၉၉၀။
- ၁၆။ အချုပ်တန်း ဆရာဖေ၏ ကဗျာပေါင်းချုပ် (ဦးလှတင်-
လှသမိန်)၊ ၁၉၇၃။
- ၁၇။ မြန်မာစာပေသမိုင်း (ဦးဖေမောင်တင်)၊ သုဝေတီစာပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၄၇။
- ၁၈။ မဟာဝိတ နိုင်ငံတော်မှ (ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်
ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန)၊ ၁၉၈၆။
- ၁၉။ တို့ဗမာသီချင်းမှ နိုင်ငံတော်သီချင်းသို့ (တိုက်စိုး)၊ ရနံ့သစ်
မဂ္ဂဇင်း၊ ၂၀၀၁ ဇူလိုင်။
- ၂၀။ စာပေဘဏ် (ဆန်းထွန်း-မန်းတက္ကသိုလ်)။
- ၂၁။ ကဗျာဖွဲ့နည်းနိဒ္ဒန်း (ဦးတင့်ဆွေ)။
- ၂၂။ အနှစ်နှစ်ဆယ်နှင့် ကာလပေါ် တေးပေါင်းချုပ် (ကိုလေးလွင်
နှင့် ရန်တင်းကိုကိုလေး စီစဉ်သည်)၊ ၁၉၇၄။
- ၂၃။ မြန်မာစာညွန့်ပေါင်းကျမ်း (ပထမတွဲ)၊ ၁၉၉၁။
- ၂၄။ မဟာဝိတ ဦးပြုံးချို (မြန်မာပြန်)၊ ၁၉၇၇။
- ၂၅။ ကဗျာဗန္ဓုသာရကျမ်း (ပုဂံဝန်ထောက် ဦးတင်)၊ ၁၉၆၉။

၂၁ ရာစုနှစ်ဦး တင်ပြချက်

စာတမ်းရှင် - မင်းကြော့ရှိန်

စာတမ်းရှင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ပြည်ခရိုင် ပန်းတောင်းမြို့နယ် ထုံးဘိုမြို့၌ အဖ ဦးပန်းကျော်၊ အမိ ဒေါ်စောရင်တို့မှ ၁၉၃၃ ခု ဧပြီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ အမည်ရင်း ဦးတင်ရှိန်၊ ငယ်နာမည် ကျောက်ဒီး ဖြစ်သည်။

ငယ်စဉ်ကပင် မိဘများ ကွယ်လွန်ကြ၍ အစ်မကြီး ယောက်ဖကြီးတို့နှင့် ကြီးပြင်းခဲ့ရသည်။ စဉ်ဆက်မပြတ် ကျောင်းမနေခဲ့ရဘဲ ၁၉၅၃-၅၄ တွင် ရန်ကုန်မြို့သို့ လာခဲ့၍ အလုပ်တစ်ဖက်နှင့် အလွတ်ပညာသင်ပြီး မက်ထရစ် စာမေးပွဲကို ဖြေဆိုအောင်မြင်ခဲ့သည်။

အမှတ်ကောင်းသော ပထမအဆင့် First Division တွင် ပါဝင်၍ စတင်ပင်ရကာ ၁၉၅၄-၅၅ နှင့် ၁၉၅၅-၅၆ တို့တွင် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၌ အိုင်အေ - ဥပစာဝိဇ္ဇာတန်းများတွင် ဆက်လက် ပညာသင်သည်။ အိုင်အေ အောင်မြင်ပြီး အထက်တန်းပြ ဆရာအဖြစ် အမှုထမ်းသည်။ ၁၉၆၂-၆၄ တွင် ဘီအေ (အီးဒီ)၊ ၁၉၇၀ တွင် ဘီအီးဒီ စာပေစာယူသင်တန်းများ အောင်မြင်ခဲ့သည်။

၁၉၆၅ မှစ၍ အထက်တန်းကျောင်းအုပ်နှင့် မြို့နယ် ပညာရေးမှူး တာဝန်များ ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ၁၉၉၃ ခုတွင် သက်ပြည့် အငြိမ်းစားယူသည်။

၁၉၅၄ ခု ဇွန်လထုတ် ရွှေမဝရုပ်စုံမဂ္ဂဇင်းတွင် ကျောက်ဒီး (ထုံးဘို) ကလောင်အမည်ဖြင့် ကဗျာစတင်ရေးခဲ့သည်။ ထို့ပြင် သွေးသောက်၊ မြဝတီမဂ္ဂဇင်းတို့၌လည်း ကဗျာများ ရေးသားခဲ့သည်။ ကြေးမုံသတင်းစာထွက်စ ဆရာဘဝ အတွေ့အကြုံ ဆောင်းပါးများ အပတ်စဉ် ရေးခဲ့သည်။

၁၉၉၆ ခု အမျိုးသားရေးဆောင်ပုဒ် စာပေပြိုင်ပွဲတွင် ကဗျာနှစ်သိမ့်ဆု ရခဲ့သည်။ ၁၉၉၉ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် “နှစ်သစ်ကူး ဆုထူးပန်ခြေ” အမည်ဖြင့် ကဗျာပေါင်းချုပ်စာအုပ် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ယခုအခါ မြောက်ဥက္ကလာပမြို့နယ် စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ ဒု-ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်သည်။

၂၁ ရာစုနှစ်ဦး စာပြချက်

နိဒါန်း

ကမ္ဘာ့သမိုင်းကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ရာတွင် လွန်ခဲ့သောနှစ်ပေါင်း ၅၀၀၀ ခန့်မှစ၍ အထောက်အထားများတွေ့ရှိကာ သမိုင်းပြုစုနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသမိုင်းဦးကာလမှ စတင်မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ရာ ပထမ ထောင်စု၊ ဒုတိယ ထောင်စုတို့ကို ဖြတ်ကျော်ခဲ့ပြီး ယခု တတိယထောင်စုနှစ် ၂၁ ရာစုသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါသည်။

၂၁ ရာစုသို့ ရောက်ရှိသည့် နှစ်ဦးကာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စာပေကလောင်ရှင်များအနေဖြင့် ပြီးခဲ့သော ရာစုနှစ်များအတွင်းက ကမ္ဘာနှင့်အဝန်း ဖြစ်ပွားခဲ့သော အကြောင်းအရာများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး မိမိနိုင်ငံနှင့် လူမျိုး၏ အကျိုးစီးပွားကို ရှေးရွှေလျက် စာပေရေးသားပြုစုရမည့် တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရင်း ၂၁ ရာစုကို ကြိုဆိုကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ထိုသို့ စာပေကလောင်ရှင်များက နိုင်ငံသားတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ရှေးရွှေဆောင်ရွက်ကြမည့် တာဝန်ပိုင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မြောက်ဥက္ကလာပမြို့နယ်စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့က စာတမ်းရေးသားပြုစုတင်ပြအပ်ပါသည်။

လွန်ခဲ့သော ရာစုနှစ်များအတွင်းက ကမ္ဘာ့အခြေအနေ

ကမ္ဘာဦးစတွင် လူသားအားလုံး ဝဒေသာပင် ဆွတ်ခူးစားသုံးနိုင်သည့် ပဒေသာပင်ခေတ်မှ လူအချင်းချင်း အနိုင်ကျင့် ကျွန်ပြုခဲ့သော ကျေးပိုင်ကျွန်ပိုင်ခေတ်သို့ ရောက်ခဲ့သည်။ ထိုမှတစ်ဆင့်

မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ်သို့ ရောက်ရှိကာ လူ့ယဉ်ကျေးမှု အဆင့် အတန်း တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်လာခဲ့သည်။ မြေရှင်ပဒေသရာဇ် များသည် လူသားအချင်းချင်း စာနာစိတ်ကင်းမဲ့ကာ မြေမဲ့ယာမဲ့ များအား ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ကြရာမှ စစ်ပွဲများ ကမ္ဘာအနှံ့ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

ပဒေသရာဇ်များ လက်ထက်တွင် အင်္ဂလန်နိုင်ငံကစ၍ စက်မှု တော်လှန်ရေးဖြစ်ပွားပြီး အရင်းရှင်စနစ် ကျင့်သုံးသော အရင်းရှင် ခေတ်သို့ ကူးပြောင်းခဲ့သည်။ ရေနွေးငွေ့ သုံးစက်မှုစွမ်းအားမှစ၍ စက်အမျိုးမျိုး တီထွင်ကြကာ ပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ကြရာတွင် အရည်အသွေး တိုးတက်ခြင်း၊ အရေအတွက်များပြားစွာ ထုတ်နိုင် ခြင်းတို့ဖြင့် အရင်းရှင်လူတန်းစားများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေး ဖွံ့ဖြိုးလာသည်။ စက်မှုကုန်ကြမ်းများ လိုအပ်လာရာ စက်မှုနိုင်ငံမှ အရင်းရှင်များသည် ကုန်ကြမ်းများ ထွက်ရာဒေသ များက ဒေသခံများထံမှ ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကို တရားမျှတစွာ ကင်းမဲ့စွာ ဖိနှိပ်အနိုင်ကျင့် တိုက်ခိုက်ရယူခြင်းဖြင့် နယ်ချဲ့စနစ် ဖြစ်ထွန်းလာသည်။ နယ်ချဲ့စနစ်မှ ကိုလိုနီစနစ် တည်းဟူသော နိုင်ငံငယ်များကို မတရားသိမ်းပိုက်ခြင်းဖြင့် ကျွန်ုပ်ပြုလာသည်။

အင်အားကြီး နိုင်ငံများသည် လောဘလော ကြီးမားစွာဖြင့် ကုန်ကြမ်း သယံဇာတပစ္စည်း ကြွယ်ဝသော အင်အားမဲ့ နိုင်ငံများ အပေါ် မတရားကျူးကျော် တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်သဖြင့် လွန်ခဲ့သော ရာစုနှစ်များက ကမ္ဘာဒေသအားလုံး၏ ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော် နယ်ချဲ့ သမားလက်အောက် ကျရောက်ပြီး ကျွန်ုပ်အဖြစ် နှံ့နှစ်ခဲ့ကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည်လည်း အရင်းရှင်နယ်ချဲ့ကိုလိုနီစနစ်ကြောင့် ၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားတို့၏ မတရားကျူးကျော် သုံးကြိမ်ဖြင့် သူ့ကျွန်ဘဝသို့ ရောက်ခဲ့ရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ သူ့ကျွန်ဘဝတွင် ၁၉၁၄ ခုမှ ၁၉၁၈ ခုနှစ်အထိ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ အင်အားကြီး အရင်းရှင်နိုင်ငံ များသည် လက်နက်အင်အား ဖြည့်တင်းထားကြပြီး မိမိတိုင်းပြည်၏ နေအင်အား တိုးပွားရေးအတွက် အကြမ်းဖက်ခြင်းအားဖြင့် အခြား နိုင်ငံငယ်များကို မတရားသိမ်းပိုက်ခြင်းသည် ကမ္ဘာစစ်၏ အရင်း အမြစ် ဖြစ်လေသည်။ ပထမကမ္ဘာစစ် မဖြစ်မီကပင် ပြင်သစ်နှင့် ဂျာမနီတို့ ၁၈၇၀ နှင့် ၁၈၇၁ များတွင် စစ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဂျာမနီသည် အာဖရိကတိုက်တွင် မိမိတိုင်းပြည်အတွက် အကျိုးအမြတ်များ ရရှိမည့် ဒေသများကို သိမ်းပိုက်ရန် ကြံရွယ်နေစဉ် အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်တို့က အလျင်အမြန် အင်္ဂလိပ်လိုက်ကြသည်။ အာဖရိက မြောက်ပိုင်းကို နယ်ချဲ့ရေးအတွက် အင်္ဂလိပ်က ပြင်သစ်ကို ကူညီ သည်။ ဂျာမနီသည် ကြည်းတပ်၊ ရေတပ်များ တောင့်တင်းရန် ကြိုးစားပြီး အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်တို့ထက် စစ်နေ့တွင် အသာစီးရရန် ပြင်ဆင်သည်။ ရုရှားနှင့် ဩစတြီးယားနိုင်ငံများသည် ဗော်လကန် နယ်များကို သိမ်းပိုက်လိုကြရာ ဗော်လကန်စစ်ပွဲကလေးများ နှစ်ကြိမ် ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

သို့ဖြစ်ရာ အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်နှင့် ရုရှနိုင်ငံများ သုံးပွင့်ဆိုင် စာချုပ်များ ချုပ်ဆို၍ သွေးစည်းခဲ့ပြီး ဂျာမနီ၊ ဩစတြီးယားနှင့် အီတလီတို့ကလည်း ထိုနည်းတူ စာချုပ်ချုပ်ဆိုကြသည်။

၁၉၁၄ ခု ဇွန်လ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ဩစတြီးယားနိုင်ငံ၏ အိမ်ရှေ့မင်းသား ဖာဒီနန်နှင့် ကြင်ယာတော်တို့ တိုင်းခမ်းလှည့်လည် နေစဉ် ဗော့စနီးယားနယ် ဆရာယေဗိုမြို့တွင် ဆင်လူမျိုးတပ်ဦးက သေနတ်ဖြင့် ပစ်သတ်လုပ်ကြံလိုက်ရာကစ၍ ပထမကမ္ဘာစစ်မီးကြီး စတင်တောက်လောင်လေသည်။ ဂျာမနီသည် ၁၉၁၄ ခု ဩဂုတ်လ

၁ ရက်နှင့် ၃ ရက်နေ့များတွင် ရုရှားနှင့် ပြင်သစ်တို့အား စစ်ကြေညာသည်။ ဂျာမနီ၏ စစ်တပ်အင်အားမှာ ဥရောပတိုက်တစ်ခုလုံးတွင် အကြီးမားဆုံးနှင့် အထင်ရှားဆုံးဖြစ်ခဲ့သည်။ ဂျာမနီသည် ဗေလဂျီယမ်နိုင်ငံကို ဇွတ်အတင်းဖြတ်ကျော်၍ ပြင်သစ်ကို သိမ်းပိုက်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ရာ ဂျပန်ကလည်း ဗြိတိန်နှင့် ချုပ်ဆိုထားသော မဟာမိတ်စာချုပ်အရ ဗြိတိန်ကို ကူညီရန် စစ်ကြေညာ၍ စစ်ထဲသို့ ဝင်ခဲ့သည်။ ဟန်ဂေရီ၊ ဥလ်ဂေးရီးယား၊ တူရကီနိုင်ငံများကလည်း ဂျာမနီနှင့် သြစတြီးယားဘက်မှ စစ်ထဲဝင်ခဲ့သည်။

ဥရောပတိုက်တွင် စစ်ဖြစ်ပွားနေသော်လည်း အမေရိကန်သည် ၁၉၁၇ ခုနှစ် နှစ်ဆန်းလများအတွင်း စစ်ထဲပါဝင်ခြင်း မရှိသေးချေ။ နှစ်မက်စလုံးသို့ စစ်လက်နက်များ ရောင်းချကာ ကြားနေခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အမေရိကန် လက်နက်တင်သင်္ဘောများသည် အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ် မဟာမိတ်တို့ထံ တင်ပို့ရန်အသွား ဂျာမနီတို့က ရေငုပ်သင်္ဘောဖြင့် တိုက်ခိုက်ဖျက်ဆီးခဲ့ရာ အမေရိကန်သင်္ဘောများ လူအများ နစ်မြုပ်သေကြေပျက်စီးရသဖြင့် အမေရိကန်သည် ၁၉၁၇ ခု ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့တွင် ဂျာမနီနိုင်ငံကို စစ်ကြေညာပြီး ပထမကမ္ဘာစစ်ထဲ ဝင်ခဲ့လေသည်။

ကမ္ဘာစစ်ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်လောက်အောင် ဥရောပနှင့် အမေရိကန် နိုင်ငံများသာမက အာရှတိုက်သို့လည်း ကူးစက်လာသည်။ ၁၉၁၅ ခု ကုန်ခါနီးတွင် အင်္ဂလိပ်နှင့် အိန္ဒိယတပ်တစ်တပ်သည် ဗက္ကဒက်မြို့သို့ ရောက်ရှိလာပြီး တူရကီတို့ကို တိုက်ခိုက်ရာ အရေးနိမ့်၍ ကွတ်အယ်အဲမားရားမြို့တွင် အပိုင်းခံရသည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၁၇ ခု မတ်လတွင် စစ်ကူရောက်လာ၍ အပိုင်းခံရသောတပ်များ

လွတ်မြောက်ပြီး ၁၉၁၇ ခု ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဂျူးဆလမ်မြို့သို့ ချီတက်ကာ ၉ ရက်နေ့တွင် သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့သည်။

ပထမကမ္ဘာစစ်အတွင်း ကြည်းတပ်များသာမက ရေကြောင်းတိုက်ပွဲများလည်း အများအပြားဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ဗြိတိသျှရေတပ်အင်အားမှာ အခြားရေတပ်များထက် အင်အားပိုမိုကြီးမားခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် ဒိန်းမတ်နိုင်ငံ ကမ်းခြေတိုက်ပွဲတွင် ဂျာမနီရေတပ်နှင့် စာသော် ဗြိတိသျှရေတပ် အာဖျက်အစီး အဆုံးအရှုံး များပြားခဲ့သည်။ ၁၉၁၇ ခုနောက်ပိုင်းတွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကလည်း ရေတပ်သင်္ဘောများ အများအပြား တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့ရာ ဂျာမနီတို့က တိုက်ခိုက်ဖျက်ဆီး၍ မရနိုင်အောင် တိုးတက်လာသည်။

စစ်ဖြစ်စက လေယာဉ်ပျံများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း ရန်သူ၏ အခြေအနေကို အကဲခတ် ဓာတ်ပုံရိုက်ရန်နှင့် ကင်းထောက်ရန်သာ အသုံးပြုခဲ့သည်။ မကြာမီ စစ်ဆင်ရေးတွင် လေယာဉ်ပျံများကို အသုံးပြုခဲ့ရာ လေကြောင်းတိုက်ပွဲများ မကြာခဏ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် အရှုံးအနိုင် တိုက်ခိုက်ရာ၌ လေကြောင်းတိုက်ပွဲများမှာ အရာမရောက်လှသေးချေ။

၁၉၁၈ ခုနှစ်တွင် တဆေးစာချုပ်ဖြင့် ပထမကမ္ဘာစစ် ပြီးဆုံးခဲ့သည်။

ပထမကမ္ဘာစစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် စစ်ဒဏ်ခံရသော်လည်း အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ ကိုလိုနီအဖြစ် ရောက်ရှိနေခဲ့သဖြင့် စီးပွားရေး ဂယက်ရိုက်ခတ်ခြင်းကိုသာ ခံခဲ့ရသည်။

ပထမကမ္ဘာစစ်အတွင်း ၁၉၁၇ ခု မတ်လ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ရုရှားပြည်၌ တော်လှန်ရေးကြီး ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ နောက်လေးရက်ခန့် အကြာတွင် ရုရှား၏ ဇာဘုရင်မှာ နန်းစွန့်လိုက်ရပြီး သမ္မတ

နိုင်ငံအဖြစ် ကမ္ဘာသို့ ကြေညာခဲ့ရာ ဆိုဗီယက်ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံ ပေါ်ထွန်းလာခဲ့သည်။

၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင်ကား ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ထပ်မံဖြစ်ပွားသည်။

ပထမကမ္ဘာစစ်အတွင်းက စစ်သားရှစ်သန်းမျှ အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့၍ ဒေါ်လာသန်းပေါင်းနှစ်သိန်း စစ်စရိတ် ကုန်ကျခဲ့၏။ စစ်တွင် ပါဝင်သော နိုင်ငံများ၏ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများမှာလည်း ကြောက်မမန်းလိလိ ဖြစ်ခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်ရာ စစ်ဖြစ်ပွားခြင်းကို နိုင်ငံတိုင်းက ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်ကြပြီး စစ်ပြေငြိမ်းသည့် ဗာဆေးစာချုပ်အရ နိုင်ငံပေါင်းချုပ် အသင်းကြီးကို ၁၉၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံပေါင်းချုပ်အသင်းကြီး၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ စစ်ကိုတားဆီးရေး အစရှိသော ကောင်းမြတ်သည့် ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ဖွဲ့ခဲ့သော်လည်း အမေရိကန် စသော အချို့နိုင်ငံများ မပါဝင်ခဲ့သည့်အပြင် ရည်ရွယ်ချက်များကို ဖြစ်မြောက်အောင် မဆောင်ရွက်နိုင်သဖြင့် ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။

ဂျာမနီတို့ ပိုလန်နိုင်ငံကို ကျူးကျော်ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သည့် ၁၉၃၉ ခု စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့ကို ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး စတင်ဖြစ်ပွားသည့်နေ့ဟု သမိုင်းဆရာတို့က မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သည်။ ယင်းသို့မှတ်တမ်းတင်ခဲ့သော်လည်း လွန်ခဲ့သောနှစ် ၂၀ ခန့်ကပင် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ဖြစ်စေသော အကြောင်းများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၀ ခုနှစ်တွင် မန်ချူးရီးယားကို ဂျပန်တို့ ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ တရုတ်နိုင်ငံကို ဂျပန်က ကျူးကျော်ရန်စခြင်း၊ အီသီယိုးပီးယားနိုင်ငံကို အီတလီ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ စပိန်နိုင်ငံ၌ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်ပွားခြင်း စသည်တို့သည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး၏ ပွဲဦးထွက်များဖြစ်သည်။

ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးသည်မှ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး စတင်သည်အထိ ကြားကာလတွင် ကမ္ဘာပေါ်၌ လက်ရှိနှင့် လက်မဲ့ဟူ၍ လူတန်းစားနှစ်မျိုး ပေါ်ပေါက်လာသည်။ စီးပွားရေးစနစ်ဆိုးကြောင့် ယင်းသို့ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ လူအချင်းချင်း မနာလိုမုန်းတီးစိတ်များ ကမ္ဘာအနှံ့အပြား ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ ဥရောပတိုက်တစ်ခုလုံးကို စီးပွားပျက်ကပ်ဆိုးကြီးက လွှမ်းခြုံလာသည်။ အီတလီနိုင်ငံတွင် အာဏာရှင် မူဆိုလီနီက အုပ်ချုပ်၍ ဂျာမနီနိုင်ငံ၏ အာဏာကို ဟစ်တလာက သိမ်းပိုက်သည်။ ဟစ်တလာသည် နာဇီပါတီကို ထူထောင်၍ ဂျာမနီ၏ စစ်အင်အားကို ဖြည်းဆည်းသည်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် ဂျာမနီစစ်တပ်များသည် ဩစတြီးယားနိုင်ငံသို့ ချီတက် သိမ်းပိုက်သည်။ ထို့နောက် ၁၉၃၉ တွင် ဟစ်တလာသည် ချက်ကိုစလိုဗက်ကီးယားနိုင်ငံ ပရာဟာမြို့ကို ချီတက်သိမ်းပိုက်ပြန်သည်။ သို့ဖြင့် အထက်တွင် ဖော်ပြသည့်အတိုင်း ဂျာမနီတို့ ပိုလန်နိုင်ငံကို ၁၉၃၉ ခု စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်းအားဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မီးကြီး လောင်ကျွမ်းလေတော့သည်။ စစ်မီးကြီးသည် နိုင်ငံတကာ အားလုံးသို့ ကူးစက်လောင်ကျွမ်းရာ စစ်ဘေးမှ လွတ်ကင်းသော နိုင်ငံက မရှိသလောက်ရှားသည်။ ဆော်လမွန်ကျွန်းမှ စတာလင်ဂယက်အထိလည်းကောင်း၊ အလာစကာနယ်မှ လစ်ဗျန်သဲကန္တာရအထိလည်းကောင်း ကျယ်ပြန့်လှသည်။ ကမ္ဘာတိုက်ကြီး ခြောက်တိုက်နှင့် သမုဒ္ဒရာခုနစ်စင်းတို့၌ သံသဲမဲမဲ တိုက်ခိုက်ကြသည်။ ကုန်းတိုက်ပွဲ၊ ရေကြောင်းတိုက်ပွဲများသာမက လေကြောင်း တိုက်ပွဲများလည်း ဆင်နွှဲခဲ့သည်။

ပထမကမ္ဘာစစ်တွင် ဂယက်ရိုက်ခတ်ရုံမျှသာခံရသော မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်တွင် စစ်မီးကြီး တောက်လောင်ကျွမ်း

ခံရသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဦးဆောင်သော ရဲဘော်သုံးကျိပ် တို့သည် နိုင်ငံပြင်ပသို့ တိတ်တဆိတ်ထွက်၍ စစ်ပညာသင်ကြားပြီး ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော်ကို ဖွဲ့စည်းကာ စစ်ကြောင်းကြီး လေးကြောင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ပြန်လည် ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်လာရာ ဂျပန်တို့သည်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေး အတွက်ဟုဆိုကာ အတူတကွ ဝင်ရောက်လာကြသည်။ ၁၉၄၂ ခု မေလတွင် မြန်မာနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံလုံးကို သိမ်းပိုက်သည်။

ဂျပန်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံကို လွတ်လပ်ရေးပေးမည်ဆိုကာ ၁၉၄၃ ခု ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် လွတ်လပ်ရေး အတူအယောင် ရွှေရည်စိမ့် လွတ်လပ်ရေးပေးသည်။ သို့ရာတွင် ဂျပန်တို့၏ ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်မှုကို တိုင်းရင်းသားအားလုံး ခံခဲ့ရသည်။ ဖက်ဆစ်သရုပ်ကို ဖော်ထုတ်သိရှိရသဖြင့် မြန်မာတို့ တော်လှန်ရန် စိုင်းပြင်း အားထုတ် ကြသည်။ ၁၉၄၅ ခု မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် တော်လှန်ရေး စတင်သည်။

ထိုအချိန်တွင် နာဇီဂျာမနီ၊ အီတလီနှင့် ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့ စစ်ဆင်ရေး အရေးနိမ့်ကြလေပြီ။ ၁၉၄၅ ခု နွေဦးတွင် အင်္ဂလိပ်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနှင့် အမေရိကန် မဟာမိတ်တပ်ပေါင်းစုသည် ဂျာမနီ နိုင်ငံကို အပြင်းထိုးစစ်ဆင်ကာ မြို့ကြီးများကို တစ်မြို့ပြီးတစ်မြို့ သိမ်းပိုက်သည်။ ဆိုဗီယက်တပ်မတော်သည် ဘာလင်မြို့တော်ထဲသို့ ဝင်ရောက်လာသည်။ အမေရိကန်တပ်များနှင့် ဆိုဗီယက်တပ်များ တွေ့ဆုံမိသောအခါ ရုရှမန်သည် နှစ်ခြမ်းကွဲသွားသည်။ ဂျာမနီ စစ်တပ်များသည် တဖွဲဖွဲ လက်နက်ချလျက်ရှိသည်။ ဧပြီလ ၂၈ ရက် နေ့တွင် အီတလီ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးသမားများက အာဏာရှင် မူဆိုလီနီအား သုတ်သင်လိုက်ကြသည်။ မေလ ၁ ရက်နေ့တွင်

ဟစ်တလာ သေဆုံးသွားပြီဟု ဂျာမန်ရေဒီယိုက ကြေညာသည်။ မေလ ၇ ရက်နေ့တွင် ဂျာမနီက ခြွင်းချက်မရှိ လက်နက်ချပြီး ဥရောပ စစ်ပွဲကြီး ဆုံးသွားလေပြီ။

အရှေ့ဖျား စစ်မျက်နှာတွင်ကား ဂျပန်တို့ အင်အားဆုတ်ယုတ် လာပြီး မြန်မာနိုင်ငံကို အင်္ဂလိပ်တို့ ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ရာ ၁၉၄၅ မတ်လတွင် မန္တလေးကို ပြန်လည်သိမ်းယူသည်။ ဗမာ့ကာကွယ်ရေး တပ်မတော်နှင့် ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး တော်လှန်ရေးတပ်ပေါင်းစုတို့ ဂျပန်ကို တော်လှန်တိုက်ခိုက်ပြီး အောင်ပွဲဆင်သည်။ ဂျပန်များကို အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမှ မောင်းထုတ်နိုင် ခဲ့သည်။

၁၉၄၅ ခု ဩဂုတ်လ ၆ ရက်နေ့တွင် အမေရိကန်လေတပ်က ဂျပန်နိုင်ငံ ဟိရိုရှီးမားမြို့ပေါ်သို့ အနုမြူဗုံးတစ်လုံး ကြဲချသည်။ ဩဂုတ်လ ၉ ရက်နေ့တွင် နာဂါစကီးမြို့ပေါ်သို့ အနုမြူဗုံးတစ်လုံး ထပ်မံကြဲချပြန်သည်။ သို့ဖြင့် ဂျပန်တို့သည် ၁၉၄၅ ခု ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့တွင် လက်နက်ချကာ အနွှေးပေးလေသည်။ လက်နက်ချ စာချုပ်ကို ဂျပန်အစိုးရက စက်တင်ဘာလ ၂ ရက်နေ့တွင် လက်မှတ် ရေးထိုးပြီး ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်သည်။

တုလသမဂ္ဂ။ ။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးတွင် ကမ္ဘာစစ်ကြီး၏ ခါးသီးသော အတွေ့အကြုံများ၊ အပျက်အစီးများ၊ သေကြေမှုများ စသည်တို့ကြောင့် စစ်ကြီးမပြီးမီကာလတွင်ပင် ကြီးလေးကြီး တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးကြ၍ နိုင်ငံပေါင်း ၂၆ နိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ်များ “နိုင်ငံပေါင်းစုံ ကြေညာစာတမ်း” ကြီးကို လက်မှတ်ရေးထိုး ထုတ်ပြန် သည်။ ၁၉၄၅ ခု ဇွန်လ ၂၅ ရက်နေ့တွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု

ဆန်ဖရန်စစ္စကိုမြို့၌ နိုင်ငံပေါင်းစုံ ညီလာခံတစ်ရပ် ကျင်းပ၍ အဖွဲ့ဝင် အားလုံး၏ အတည်ပြုချက်ရရှိပြီးသည့်အဆုံး၌ ကုလသမဂ္ဂသည် ၁၉၄၅ ခု အောက်တိုဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် မားမားမတ်မတ် ပေါ်ပေါက်လာလေသည်။ မူလ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှာ ၅၁ နိုင်ငံရှိရာ မြန်မာနိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေးရရှိသောအခါ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်းခံရသည်။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဖဆပလအဖွဲ့ကြီးက ဦးဆောင်၍ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့ရာ ၁၉၄၈ ခု ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီး လွတ်လပ်သော အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင် နိုင်ငံတော်ကြီးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။

တရုတ်ပြည်တွင်လည်း မော်စီတုန်းက တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတ နိုင်ငံအဖြစ် ထူထောင်ပြီး နိုင်ငံသစ်ကို တည်ဆောက်သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံက ပထမဦးစွာ အသိအမှတ်ပြုသည်။

နှစ်ခြမ်းကွဲနေသော ဂျာမနီနိုင်ငံတွင် ဘာလင်မြို့တော်ကို နှစ်ပိုင်းခွဲ၍ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် ဘာလင်တံတိုင်းကို တည်ဆောက်သည်။ သို့ရာတွင် ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ဘာလင်တံတိုင်းကြီးကို ဖျက်ဆီးလိုက်ပြီး အရှေ့နှင့်အနောက် ဂျာမနီနိုင်ငံ ပေါင်းစည်းသွားသည်။

အင်အားကြီး နိုင်ငံများသည် အင်အားငယ် နိုင်ငံများကို တိုက်ခိုက်သော အစဉ်အလာတွင် အမေရိကန်နိုင်ငံသည် ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံကို ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်သည်။ သို့ရာတွင် ဗီယက်နမ်တို့၏ စည်းလုံးညီညွတ်စွာ တော်လှန်တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ၁၉၇၃ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်တို့ ဗီယက်နမ်မှ ဆုတ်ခွာရသည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် မြောက်ဗီယက်နမ်က ဆေးဂျွန်မြို့ကို သိမ်းပိုက်ပြီး ဟိုချီမင်းမြို့ဟု အမည်ပြောင်းသည်။

၁၉၁၇ ခု ပထမကမ္ဘာစစ်အတွင်းက တည်ဆောက်ခဲ့သော ဆိုက်ဗီယက်ယူနီယံကြီးသည် ၁၉၉၁ ခုနှစ်တွင် ပြိုကွဲသွားခဲ့သည်။

ဤကား ၂၀ ရာစုနှစ်အတွင်း အထင်ရှားဆုံး အဖြစ်အပျက် များပင် ဖြစ်သည်။

တီထွင်မှုများ

၂၀ ရာစုအစ ၁၉၀၃ ခုနှစ်တွင် ရိုက်ညီနောင်က ပထမဦးဆုံး လေယာဉ်ယုံသန်းမှုကို တီထွင်ခြင်းဖြင့် အာကာသခရီး တိုးတက်မှုကို စတင်သည်။ လေယာဉ်ယုံများကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တိုးတက်အောင် တည်ဆောက်လာကြပြီး ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် ပထမဦးဆုံး ဂျက်လေယာဉ် တီထွင်အောင်မြင်၍ စတင်ယုံသန်းသည်။ ၁၉၅၇ ခုနှစ်တွင် ဆိုဗီယက်ရုရှားက ပထမဦးဆုံးဖြစ်သော စပွတ်နစ် ဗြိုဟ်တုကို အာကာသထဲသို့ လွှတ်တင်သည်။ ယူရီဂါဂါရင်သည် ၁၉၁၆ ခုနှစ်တွင် အာကာသထဲ ပထမဦးဆုံးရောက်သော ဆိုဗီယက် မှ လူသားဖြစ်သကဲ့သို့ ရုက်ပတ်သည်လည်း အမေရိကန်မှ အာကာသထဲသို့ ပထမဦးဆုံးရောက်သော လူသားဖြစ်ခဲ့သည်။

ကုန်းလမ်းခရီးတွင်လည်း အမေရိကန်နိုင်ငံမှ ဟင်နရီဖို့ဒ်သည် ၁၉၈၀ ခုနှစ်တွင် သူ၏ ပထမဦးဆုံးသောကား Model T ကားကို မိတ်ဆက်ပြီး စတင်တီထွင်သည်။ ၁၉၁၃ ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ဟင်နရီဖို့ဒ်သည် Assembly Line ခေါ် အစိတ်အပိုင်းများအလိုက် အစုအပုံလိုက် ထုတ်လုပ်သော ကုန်ထုတ်လုပ်မှုပုံစံကို တီထွင်လိုက်ခြင်းအားဖြင့် အရင်းရှင် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအား မြင့်မားလာလေတော့သည်။

ဆက်သွယ်ရေးအားဖြင့် ၁၉၀၉ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံမှ စတင်၍ ရေဒီယိုအသံလွှင့်မှု ပြုလုပ်ပြီး ကြိုးမဲ့အသံလွှင့်မှုများ တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် တီထွင်လာ၍ ရေဒီယိုမှတစ်ဆင့် ရုပ်မြင်သံကြားစက်ကို ၁၉၂၀ တွင် စမ်းသပ်အောင်မြင်ကာ ၁၉၃၀ တွင် NBC ရုပ်သံကော်ပိုရေးရှင်းက ရုပ်မြင်သံကြားထုတ်လုပ်မှု ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပြီး ၁၉၅၁ ခုနှစ်မှစ၍ အမေရိကန်ပြည်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံးသို့ ရုပ်မြင်သံကြား ထုတ်လွှင့်နိုင်ခဲ့သည်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ဖြစ်လာ ဆဲဆဲတွင် ဂျပန်ရေဒီယိုမှ မြန်မာဘာသာဖြင့် ဝါဒဖြန့် အသံလွှင့်မှု တို့ကို ဖမ်းယူနားဆင်နိုင်ခဲ့သည်။ ရေဒီယို အသံလွှင့်မှုမှဆက်၍ ရုပ်မြင်သံကြား ထုတ်လုပ်မှုတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်လာခဲ့ပြီ။

အလက်ဇန်းဒါး ဂရေဟမ်ဘဲလ်သည် တယ်လီဖုန်းကို စတင် တီထွင်ခဲ့ရာမှ ဆက်သွယ်ရေးစနစ် တိုးတက်လာပြီး ဆယ်လူလာ ဖုန်းကို ၁၉၇၃ ခုနှစ်၌ မာတင်ကူးမားက တီထွင်ပြီး ချီကာဂိုမြို့၌ စမ်းသပ်သုံးစွဲခဲ့သည်။ ၁၉၈၂ ခုနှစ်မှစ၍ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တစ်ခုလုံး မိသားစုများ ဆယ်လူလာဖုန်းကို သုံးစွဲနေကြပြီဖြစ်သည်။ ကွန်ပျူတာနှင့် အင်တာနက် ပေါ်လာ၍ ဆက်သွယ်ရေး လျင်မြန် လာပြီး ကမ္ဘာရွာကြီး ဖြစ်လာပြီ။

၂၀ ရာစုနှစ်အတွင်း သိပ္ပံပညာ အထူးတိုးတက်လာပြီး တီထွင် မှုများ အံ့မခန်းရှိခဲ့သည်။ သိပ္ပံပညာ၏ စွမ်းပကားဖြင့် လူသားတို့ လူနေမှုအဆင့်မြင့်မားလာခဲ့သည်။ ယဉ်ကျေးမှုအစဉ်အလာများကို ထိခိုက်လာသည်။ အရှေ့တိုင်းသားတို့ မိမိယဉ်ကျေးမှုလေ့ထုံးစံကို ကြံ့ကြံ့ခံ ကာကွယ်နိုင်ကြရန် ကြိုးပမ်း အားထုတ်ကြရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အခြေအနေ

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀ ရာစုမဝင်မီ ၁၉ ရာစု ကုန်ခါနီး ၁၈၈၅ တွင် သူ့ကျွန်ဘဝသို့ ကျရောက်ခဲ့၍ ၂၀ ရာစု အစဖြစ်သော ၁၉၀၆ ခုနှစ်တွင် ဝိုင်အမ်ဘီအေခေါ် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကလျာဏယုဝ အသင်းကို တည်ထောင်ကာ အမျိုးဘာသာ၊ သာသနာတော် ကောင်းစားရေး တည်းဟူသော အမျိုးသား လှုပ်ရှား မှုများကို စတင်ခဲ့သည်။ နယ်ချဲ့အင်္ဂလိပ်အစိုးရ၏ ဖိနှိပ် ချုပ်ချယ် မှုများအောက်မှ ၁၉၂၀ တွင် ပထမကျောင်းသား သပိတ်ကြီးဖြင့် အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို ဆန့်ကျင်ခဲ့သည်။ ယင်းသပိတ်ကြီးအပြီးတွင် အမျိုးသားကောလိပ်နှင့် အမျိုးသားကျောင်းများ ပေါ်ထွန်းလာ သည်။ ၁၉၃၄၊ ၃၆၊ ၃၈ ခုနှစ်များတွင်လည်း တက္ကသိုလ်ကောလိပ် သပိတ်များ ဆင်နွှဲပြီး အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် တဗမာ အစည်းအရုံး တည်ထောင်၍ နယ်ချဲ့ ဆန့်ကျင် ရေး လှုပ်ရှားမှုများ အထူးပင် ကြီးထွားလာသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် မတိုင်မီ ရဲဘော်သုံးကျိပ်တို့ နိုင်ငံခြားသို့ ထွက်ခွာပြီး စစ်ပညာကို ပင်ပန်းကြီးစွာ သင်ယူခဲ့သည်။ ထိုင်း (ယိုးဒယား) မှတစ်ဆင့် ဗမာ့ လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော် ဖွဲ့စည်းကာ မြန်မာနိုင်ငံတွင်းသို့ စစ်ကြောင်းလေးကြောင်းဖြင့် ဝင်ရောက်ပြီး အင်္ဂလိပ်အစိုးရကို မောင်းနှင်ထုတ်ခဲ့သည်။ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့လည်း ဗမာ့တပ်မတော်နှင့် အတူ ပြည်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာ၍ ဖက်ဆစ်ဘီလူးသရုပ်ကို ပြခဲ့ သည်။ ၁၉၄၅ ခု မတ်လ ၂၇ ရက်တွင် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကြီးကို ဆင်နွှဲကာ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့ကို အောင်ပွဲခံခဲ့သည်။ ဖတပလ၊ ဖဆပလ အဖွဲ့ကြီးကို ဖွဲ့စည်းကာ လွတ်လပ်ရေး ရရှိရန် ကြိုးပမ်း ကြသည်။ ၁၉၄၇ ခု ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ပင်ပိုင်မြို့၌

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် တိုင်းရင်းသား ခေါင်းဆောင်များ တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေး၍ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် ပင်လုံ စာချုပ်ကို ချုပ်ဆိုသည်။ ပင်လုံစာချုပ်သည် လွတ်လပ်ရေးပန်းတိုင်သို့ ရောက်စေသော စာချုပ်ဖြစ်သည်။

လွတ်လပ်ရေးမရမီ ၁၉၄၇ ခု ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် နယ်ချဲ့လက်ပါးစေတို့၏ လက်ချက်ဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် တကွ ခေါင်းဆောင်ကြီး ကိုးဦးတို့ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်းခံရသည်။

၁၉၄၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့တွင် လုံးဝလွတ်လပ်သော အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် နိုင်ငံအဖြစ် ရောက်ရှိသည်။ လွတ်လပ်ရေး ရသောအခါ ဖဆပလအစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်သည်။

လွတ်လပ်ရေးရပြီး သုံးလခန့်မှစ၍ ပြည်တွင်းသောင်းကျန်းမှုများ စတင်ဖြစ်ပွားကာ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေး ယှက်ပြားခဲ့သည်။ အာဏာရ ဖဆပလအဖွဲ့အတွင်း အုပ်စုများ ကွဲပြားပြီး သန့်ရှင်း-တည်မြဲ အုပ်စုနှစ်စု အကြီးအကျယ် ကွဲပြားကာ သန့်ရှင်းဖဆပလအစိုးရ တက်လာသည်။ သို့ရာတွင် သန့်ရှင်း ဖဆပလ အစိုးရသည် နိုင်ငံတော်ကို နိုင်နင်းစွာ အုပ်ချုပ်နိုင်စွမ်းမရှိ၍ တပ်မတော်ကို မေတ္တာရပ်ခံကာ အိမ်စောင့်အစိုးရအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ရန် တာဝန်လွှဲအပ်သည်။ အိမ်စောင့်အစိုးရအဖွဲ့က တရား မျှတသော ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပပေးသဖြင့် ပထစအစိုးရ တက်လာ သည်။ ပထစအစိုးရလက်ထက်တွင် ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကွဲမည့် အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်လာသဖြင့် ၁၉၆၂ ခု မတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် တပ်မတော်သည် တော်လှန်ရေး ကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းကာ တော်လှန်ရေးအစိုးရ တက်လာသည်။

တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ် လမ်းစဉ် ပါတီကို ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်၍ ခေတ်ပြောင်း တော်လှန်ရေးကို ဆင်နွှဲသည်။ နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ်ကို ရေးဆွဲ ပြဋ္ဌာန်းပြီး ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီအဆင့်ဆင့်ကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပွဲများ ကျင်းပပေးသည်။ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌက နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာကို ပြည်သူ့လွှတ်တော် သို့ ပြန်လည်အပ်နှင်းပြီး ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ကောင်စီ အဆင့်ဆင့်က အုပ်ချုပ်သည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် မင်းမဲ့စရိုက်ဆန်သော အရေးအခင်းကြီး ဖြစ်ပွားသည်။ ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကွဲပြီး လွတ်လပ်ရေးနှင့် အချုပ် အခြာအာဏာ ဆုံးရှုံးရမည်ကဲ့သို့ ဖြစ်လာသဖြင့် တပ်မတော်သည် နိုင်ငံတော်ကို ထိန်းသိမ်းလိုက်သည်။ နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းကာ ရပ်/ကွေး၊ မြို့နယ်၊ တိုင်း အဆင့်ဆင့်တို့ဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ တာဝန်အရပ်ရပ်ကို တာဝန် ယူသည်။

နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှု တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ အစိုးရ လက်ထက်တွင် အမျိုးသားညီလာခံ ကျင်းပရေးကော်မရှင်ကို ဖွဲ့စည်း ပေးပြီး ခိုင်မာသော အခြေခံဥပဒေ ပေါ်ပေါက်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်နေဆဲဖြစ်သည်။ ထို့ပြင်လည်း တိုင်းရင်းသား လက်နက် ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ကြိုးပမ်းရယူသည်။ နယ်စပ် ဒေသနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်သည်။ ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး၊ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံး ညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေးနှင့် အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး တည်းဟူသော ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါးကို ခံယူခဲ့ပါသည်။

၁၉၉၇ ခု နိုဝင်ဘာလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းပြီး နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် အေးချမ်းသာယာပြီး ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်ကြီးကို တည်ဆောက်ရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။ ဦးတည်ချက် (၁၂) ရပ်ဖြစ်သော နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်၊ စီးပွားရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်နှင့် လူမှုရေးဦးတည်ချက် (၄) ရပ်တို့ကို ချမှတ်ကာ အကောင်အထည်ဖော်နေဆဲဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး ဦးတည်ချက်တို့သည် ဟန်ချက်ညီညီဖော်ဆောင်မှုသာလျှင် လိုအပ်သော ပန်းတိုင်သို့ရောက်မည်။

နိုင်ငံရေး ဦးတည်ချက် လေးရပ်အနက် နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့်တကွ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးမှာ ပထမဦးဆုံးအချက်ဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးသည်၏နောက်ပိုင်း ပြည်တွင်းရောင်စုံ သောင်းကျန်းမှုများကြောင့် နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်မှုမရှိဘဲ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး လျော့ရဲကာ သာယာအေးချမ်းမှုမရှိသည်ကို ကြုံခဲ့ပြီဖြစ်ရာ ဤပထမအချက်သည် မည်မျှမြင့်မားသော ဦးတည်ချက်ဖြစ်သည်ကို သိရှိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ သူတလူ၊ ဝါတမင်းဖြင့် ပါတီစုံဖွဲ့ကာ အမျိုးသား စည်းလုံးမှု ဖြိုကွဲခဲ့သည်ကိုလည်း သိကြပြီးဖြစ်၍ အမျိုးသား ပြန်လည်စည်းလုံး ညီညွတ်ရေးသည် အရေးတကြီး လိုအပ်ချက်ဖြစ်သည်။ ပျော့ကွက်ဟာကွက်မရှိသော ခိုင်မာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ် ဖြစ်ပေါ်လာမှသာလျှင် ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ်ကြီးကို တည်ဆောက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံသည် စိုက်ပျိုးရေးထွန်းကားသော နိုင်ငံဖြစ်သည်။

ခေတ်မီစိုက်ပျိုးရေး နည်းစနစ်များကို အသုံးပြုပြီး စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ တိုးတက်မှုများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေး ကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေးသည် စီးပွားရေး ဦးတည်ချက် လေးရပ်၏ ပထမအချက်ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် အဓိကကျသော ရေရရှိရေးလုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံတော်က ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ၁၉၉၉ ခု ဒီဇင်ဘာလထိ ဆည်မြောင်းစီမံကိန်းပေါင်း ၁၀၄ ခုထိ တည်ဆောက် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့သည်။ ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာရေးဟူသော ဒုတိယ စီးပွားရေးဦးတည်ချက်အရ နိုင်ငံတော် သစ်တောကဏ္ဍ၏ ရည်မှန်းချက်များမှာ သစ်တော သယံဇာတ ပစ္စည်းများကို ပြည်တွင်း လိုအပ်ချက် ဖြည့်ဆည်းနိုင်ရေးနှင့် ပြည်ပသို့ တင်ပို့နိုင်ရေးအတွက် ဦးတည်ထုတ်လုပ်ရန်နှင့် သစ်တောထွက် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများအစား သစ်အခြေခံကုန်ပစ္စည်းများ ပိုမိုထုတ်လုပ် တင်ပို့ရန်တို့ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်အနီးများ ဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး ဟူသော တတိယ စီးပွားရေး ဦးတည်ချက်အရ ပြည်တွင်းသာမက ပြည်ပမှ စီးပွားရေး ပညာရှင်များ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း၊ အတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်မှုတို့ကို ပေါင်းစပ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အရင်းအနှီးများ ဖြှုပ်နှံလာခြင်းကို ဦးစားကမ်းတကျ လက်ခံခြင်းတို့ဖြင့် နိုင်ငံတော်စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပြည်ပမှ အတတ်ပညာရှင်၊ ငွေရှင်ကြေးရှင်တို့သည် စီးပွားရေးကဏ္ဍအတွက် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့ကို ကျော်လွှား ဖန်တီးနိုင်စွမ်း

မရှိစေရန်အတွက် စီးပွားရေး ဦးတည်ချက် လေးရပ်၏ နောက်ဆုံး အချက်ဖြစ်သော နိုင်ငံတော်စီးပွားရေး တစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှု စွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ် တွင် ရှိရေးဟူသော ဦးတည်ချက်ကို ချမှတ်ထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တ မြင့်မားရေး သည် လူမှုရေး ဦးတည်ချက် လေးရပ်တွင် ပထမအချက်ဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်သည် နှစ်ပေါင်းတစ်ရာကျော်မျှ ကြိုလိုနီနိုင်ငံဖြစ်ခဲ့ပြီး ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး၏ ခါးသီးသော အတွေ့အကြုံများကို ခံစားခဲ့ရသည်။ လွတ်လပ်ရေး ရရှိပြန်သော် လည်း ပြည်တွင်း သောင်းကျန်းမှုများနှင့် ကြုံတွေ့ရခြင်း၊ နိုင်ငံ ခေါင်းဆောင်များ၊ ပါတီများအချင်းချင်း မညီမညွတ် ကွဲပြားခြင်း အစရှိသည်တို့ကြောင့် အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး ယိုယွင်းကာ စိတ်ဓာတ်များ ဖျက်ပြားလာပြီး အကျင့်စာရိတ္တအက်ဉ်း ယိမ်းယိုင် လာခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်ကို မြှင့်တင် ပေးရမည်။ အကျင့်စာရိတ္တ မြင့်မားလာစေရန် ဘာသာ သာသနာ အဆုံးအမများဖြင့် မြှင့်တင်ပေးရမည်ဖြစ်သည်။

လူမှုရေး ဦးတည်ချက်၏ ဒုတိယအချက်မှာ အမျိုးဂုဏ် ဇာတိဂုဏ် မြင့်မားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသား ရေး လက္ခဏာများ မပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက် ရေးဖြစ်ရာ မြန်မာနိုင်ငံတော်သူ နိုင်ငံသားများသည် သက်တမ်း ရှည်ကြာခဲ့သော အမျိုးဂုဏ် ဇာတိဂုဏ်များဖြင့် ပြည့်ဝခဲ့သူများ ဖြစ်ကြသည်။ ပုံတောင် ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်း ပုံတောင်ဂျိုးယား ပရိုင်းမိတ်များအရ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းသန်းလေးဆယ်ကစ၍

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျောက်ခေတ် ရှေးမြန်မာကြီးများ နေထိုင်ခဲ့ကြပြီ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ယူ၊ ပုဂံခေတ်များမှစ၍ ကိုယ်ပိုင် ယဉ်ကျေးမှုများ ထွန်းကားလာပြီး ပန်းဆယ်မျိုး၊ စာပေ၊ ဂီတတို့ တဖြည်းဖြည်း ဖွံ့ဖြိုးလာသည်။ ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာများ မြင့်မားခဲ့သည်။

လွတ်လပ်ရေး ရပြီးသည်မှစ၍ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးနှင့် ဆက်သွယ်ရသဖြင့် နိုင်ငံခြား ယဉ်ကျေးမှုများ တစ်စတစ်စ ဝင်ရောက်လာသည်။ နိုင်ငံခြားကို အထင်ကြီးသောစိတ်များ လွှမ်းမိုး လာသည်။ အနောက်လေ၊ အရှေ့လေများ တိုက်ခတ်ခြင်းခံရသဖြင့် အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်များ ပွန်းပဲ့လာသည်။ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာ များ ထိခိုက်လာသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် လူမှုရေးဦးတည်ချက် ဒုတိယ အချက်ကို ထည့်သွင်းဦးတည်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။

လူမှုရေး ဦးတည်ချက် တတိယအချက်မှာ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး ဖြစ်သည်။ မြန်မာတို့သည် နှစ်ပေါင်း ထောင်ချီ၍ ကိုယ့်မင်းကိုယ့်ချင်း ကိုယ့်ထီးကိုယ့်နန်း ကိုယ့်ကြွငန်းနှင့် နေထိုင်ခဲ့ကြသူများဖြစ်ရာ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် အပြည့်အဝရှိကြသူများ ဖြစ်သည်။ မိမိမြေကို ထိပါးကျူးကျော်သူများ ရှိလာပါက ငုံ့မခံဘဲ တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသော နိရဲသည့်သွေးများ ရှိကြသူများဖြစ်သည်။ သူကျန်အဖြစ် နွံနစ်ခဲ့ရသည့် အချိန်မှာလည်း အခွင့်သာလျှင် သာသလို တော်လှန်ပုန်ကန်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်များကို သမိုင်းတွင် အထင်အရှားတွေ့ရမည်။ ခေတ်ဟောင်း၊ ခေတ်လယ်၊ ခေတ်သစ် ခေတ်သည့်ခေတ်မဆို မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်နေကြ ရမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဤတတိယအချက်ဖြင့် လူမှုရေးကို ဦးတည်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည် မြင့်မားရေး ဟူသော စတုတ္ထမြောက် လူမှုရေး ဦးတည်ချက်မှာ ကမ္ဘာတွင် မြန်မာဟေ့ ဟူ၍ ဂုဏ်ယူဝံ့ကြွားနိုင်အောင် လူမှုအဆင့်အတန်း မြင့်တင်ပေးရန်ပင် ဖြစ်သည်။ ကြံ့ခိုင်သော စိတ်ဓာတ်သည် ကြံ့ခိုင်သော ခန္ဓာကိုယ်တွင် ကိန်းအောင်းသည်ဆိုသော စကား တစ်ရပ်ရှိသည်။ တစ်မျိုးသားလုံး ဂျန်းမာကြံ့ခိုင်သော ကာယ စွမ်းအား ရှိမှသာလျှင် စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာစွာဖြင့် နိုင်ငံတော်နှင့် လူမျိုးကို ကာကွယ်နိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။ ပညာရည် မြင့်မားရေးဟူသော ဦးတည်ချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံ ပညာရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်း၍ ဤကော်မတီက ပညာရေးလုပ်ငန်းများကို ဦးဆောင် လမ်းညွှန်ပေး နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ တိုင်းရင်းသားများ ပညာတတ်မြောက်စေ ရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် နယ်စပ် ဒေသများအထိ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းကျောင်းများ တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်နေသည်မှာ အားလုံးအသိပင်ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့အဆင့်မီ ပညာရေးအတွက် ကျောင်းတိုင်းတွင် Computer Aided Multi-Media Class Room များ ဖွင့်လှစ်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော်မှ ကွန်ပျူတာ အစရှိသောပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့နေသည်။ ဤသို့ဖြင့် လူမှုရေး ဦးတည်ချက် လေးရပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

ယခုအခါ ကမ္ဘာ့လူဦးရေသည် သန်း ၆၀၀၀ ကျော်လာပြီ ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့အတွင်းက မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း လူဦးရေ တိုးတက်နေသည်ဖြစ်ရာ ၁၉၄၁ ခုနှစ်က လူဦးရေ ၁၆ သန်းသာ ရှိရာမှ ၁၉၈၃ ခု သန်းခေါင်စာရင်းအရ ၂၅. ၃ သန်းရှိပြီး နှစ်ဆ ကျော် တိုးတက်လာသည်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် ၄၆. ၄ သန်းရှိလာ၍

၁၉၉၉ ခုတွင် ၄၈ သန်းရှိပြီး ယခု ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်တွင် ၄၉ သန်း ကျော် ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းထားသည်။

ယနေ့ကမ္ဘာကြီးသည် အဆမတန် တိုးပွားများပြားလာသော လူဦးရေ ပြဿနာကို ရင်ဆိုင်နေရသည်။ သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာ တိုးတက်မှုအရ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ မည်မျှပင် ဖွံ့ဖြိုး ဆန်းကြယ်မှု ဖြစ်ပေါ်စေကာမူ ကမ္ဘာ့လူဦးရေနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ရှိသော စားဝတ်နေရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး အစရှိသည်တို့ကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်ပါမည်လော ဟူသော မေးခွန်းကြီး ဖြစ်ပေါ်နေသည်။ ထို့ပြင်လည်း ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများ ၌သာ နေထိုင်ကြရာ ယင်းနိုင်ငံများတွင် အစာရေစာ ရှားပါးမှု၊ နေထိုင်စရာ မရှိမှု၊ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးတို့တွင် နိမ့်ကျ အဆင့် မမီမှု စသည်တို့ဖြင့် ကပ်ရောဂါများ ကျရောက်မှု ဖြစ်ပေါ်နေသည်။

စာပေကလောင်ရှင်များထားရှိရမည့် သဘောထား

ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် သယံဇာတ ပေါများကြွယ်ဝမှုကြောင့် အခြားဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံ များ ခံစားနေရသော ဒုက္ခသုက္ခများကို လုံးဝခံစားရခြင်း မရှိချေ။ အစာရေစာ လုံလောက်သည်။ နေထိုင်စရာ သူ့အဆင့်နှင့်သူ ရှိနေ သည်။ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးတို့တွင် နိုင်ငံတကာနှင့် ရင်ဘောင် တန်းနိုင်ရန် အားထုတ်နေဆဲဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဧရိယာ အကျယ်အဝန်းနှင့် လူဦးရေ သိပ်သည်း ဆက် နှိုင်းယှဉ်ပါက လူဦးရေပြဿနာ မရှိသလောက် ဖြစ်သည်။ ဖော်ပြခဲ့သော ၁၉၉၉ ခုနှစ် လူဦးရေ ၄၈ သန်းအနက် လူငယ်လူရွယ် များမှာ ကိုးသန်းခန့်ဖြစ်ပြီး လူဦးရေ၏ ၁၉ ရာခိုင်နှုန်းရှိသည်။

သို့ဖြစ်ရာ ၁၉ ရာစုနှစ်ရှိသော လူငယ်လူရွယ်တို့၏ အနာဂတ်လမ်းခရီးကို ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ အကျိုးပြု စာပေများ လိုအပ်နေသည်မှာ အမှန်ပင်ဖြစ်သည်။ လူငယ်လူရွယ်တို့၏ ရသစာပေခံစားမှုမှ ပြည်သူ့အကျိုးပြုလုပ်ငန်းများသို့ ရှေးရွှေသော ပြည်သူ့အတွက် စာပေကို စာပေပညာရှင် ကလောင်ရှင်များက ဖန်တီးပေးရမည်။ နိုင်ငံနှင့်လူမျိုး ယဉ်ကျေးမှုဦးစားရာနှင့် မကိုက်ညီ မဆီလျော်သည့် စာပေရေးသားမှုများကို ရေးဖွဲ့သူများနှင့် နိုင်ငံတကာ အတွေးအခေါ် အယူအဆများကို အခြေခံကာ ခေတ်မီ ဆန်းသစ်သော အရေးအသားများကို ဦးစားပေး ရေးဖွဲ့သူများဟူ၍ သိသာစွာ ခြားနားလျက်ရှိပါသည်။ ဆန္ဒစွဲ ပြင်းထန်သူများအနေနှင့် မိမိနှင့် အယူအဆ မတူသူများကို စာပေရေးရာအရ ဝေဖန်ရှုတ်ချကြသည့် အပြင် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရပါ ထိခိုက်အောင် ပြောဆိုရေးသားလာမှုများ ရှိကြပါသည်။ ဤအဖြစ်အပျက်မျိုးမှာ မလိုလားအပ်ပါ။

ဂန္ထဝင်စာပေကို ဖတ်တွယ်ကာ အံ့သစ်အဆန်း ဟူသမျှ မည်သို့မျှ လက်မခံနိုင်သူများကား မြန်မာစာပေ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဝိတ်ပင်သည်နှင့် တူပါသည်။ ထိုနည်းတူ နှစ်ပေါင်းထောင်ချီ၍ စည်းစနစ်ကျနစွာ စပ်ဆိုသီကုံးခဲ့ကြသော ကဗျာလင်္ကာ စပ်ထုံးစပ်နည်းများကို ပစ်ပယ်၍ အမည်အမျိုးမျိုးတပ်ကာ ကဗျာမမည် စာမဝိသော စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ ကဗျာများကို ရေးသားနေကြသည်များ စကားပြေတွင်လည်း မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဆန့်ကျင်သော နိုင်ငံခြားအတွေးအခေါ်များကို တနင့်တပိုး သွတ်သွင်းလျက် စာဖတ်သူအများစု နားမလည်အောင် ရေးသားနေကြသည်များတို့သည် မြန်မာစာပေ၏ အဆောက်အအုံကို ရှိုက်ချိုးဖျက်ဆီးသည်နှင့် အလားတူပါသည်။

“စာပေသည် ပြည်သူ့အတွက်” ဟူသော ယုံကြည်ချက်ဖြင့် ပြည်သူ့အကျိုးပြုစာပေများကို ပြုစုရာတွင် နိုင်ငံတကာစာပေကို မျက်ခြည်မပြတ်စေဘဲ မိမိတို့နိုင်ငံ၏ ခိုင်မြဲသော ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းများကိုလည်း ဂုဏ်ယူမြှင့်တင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာစာပေသည် ကိုယ်ပိုင်အက္ခရာ၊ ကိုယ်ပိုင်သဒ္ဒါစည်းကမ်း၊ ကိုယ်ပိုင်အရေးအဖွဲ့များဖြင့် အဆင့်အတန်း မြင့်မားစွာ ရပ်တည်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ရာ မည်သည့်နိုင်ငံခြားစာပေကိုမှ အမှီပြုရန် မလိုအပ်ပါ။ ခေတ်နှင့်လျော်ညီစွာ အရိုးပေါ် အရွက်မပုံးစေဘဲ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာရန်အတွက်သာ နိုင်ငံခြားစာပေများကို လေ့လာလျက် မိမိတို့၏ ရေးဖွဲ့မှု အတတ်ပညာ အရည်အသွေးကို မြှင့်တင်ကြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့်ပင် ဇွန်လ ၂၉-၃၀ ရက်နေ့များက ကျင်းပပြီးစီးခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့၏ ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့အစည်းအဝေးမှ “အမျိုး၏ဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်၊ စာပေဂုဏ်ကို မြှင့်တင်မည်” [We shall uplift pride of heritage and literature] ဟူသော အဖွဲ့၏ ဆောင်ပုဒ်ကို တင်သွင်းဆုံးဖြတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်း အဖွဲ့ဝင်တိုင်း ယင်းဆောင်ပုဒ်ကို လမ်းညွှန်အဖြစ် ခံယူကြရမည်ဖြစ်သည့်ပြင် ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့ အစည်းအဝေး၏ ဦးတည်ချက်ခြောက်ရပ်ဖြစ်သော -

- ၁။ မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့် စာပေဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် စာပေလောကသား အားလုံး တညီတညွတ်တည်း တက်ကြွစွာ ပါဝင်လှုပ်ရှား လုပ်ဆောင်ကြရေး။

- ၂။ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်း လုပ်ငန်း အတတ်ပညာ နည်းပညာနှင့် အရည်အချင်း တိုးတက်မြင့်မားရေးကို အချိတ်အဆက်မိမိ ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်း ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင် ကြရေး။
 - ၃။ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်သော နိုင်ငံတော်အဖြစ် ထူထောင် တည်ဆောက်နေချိန်တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရ တပ်မတော်၊ ပြည်သူတို့နှင့်အတူ ပူးပေါင်းလက်တွဲ၍ စည်းရုံးလှုံ့ဆော် ပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြရေး။
 - ၄။ အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင့်မားရေးနှင့် မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ် ကိန်းဝပ်ရှင်သန် ထွန်းကား ဖြန့်ပွားရေးကို စဉ်ဆက်မပြတ် လှုံ့ဆော်ရေးသား အားပေး မြှင့်တင် လုပ်ဆောင်ကြရေး။
 - ၅။ အမျိုးသားအမွေဖြစ်သော မြန်မာစာပေကို ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက် အောင် ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ရင်း နိုင်ငံတကာမှ ပြည်သူများ ကျယ်ပြန့်စွာ လေ့လာ ဖတ်ရှု သိရှိနိုင်ရန် ကြိုးပမ်း လုပ်ဆောင်ရေး။
 - ၆။ လူသားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို စာပေဖြင့် အကျိုးပြုရင်း စာဖတ်တတ်သူတိုင်း စာပေ၏ အထူး ပြုမှုကို ရရှိခံစားနိုင်စေရန် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်ကြရေး။
- ကိုလည်း လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်အဖြစ် ခံယူဆောင်ရွက်သွားကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံး

“စားသွားထက် ကလောင်သွားထက်သည်” ဟူသော စကား ရပ် တစ်ရပ်ရှိသည်။ ပဒေသရာဇ်ခေတ်တွင်လည်းကောင်း၊ ကိုလိုနီ ခေတ်တွင်လည်းကောင်း၊ လွတ်လပ်ရေးခေတ်တွင်လည်းကောင်း စာပေကလောင်ခွင့်တို့သည် ထက်မြက်သော အသိဉာဏ်၊ စူးရှသော အမြင်တို့ဖြင့် တက်ကြွ နှိုးဆော်သော စာပေ၊ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ထက်သန်ရေးစာပေ၊ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးစာပေတို့ကို ရေးသားခဲ့ကြသည်မှာ အထင်အရှား ဖြစ်သည်။

၂၀ ရာစုအတွင်းက ကောင်းမွေဆိုးမွေများကို သင်ခန်းစာ ယူကြပြီး ၂၁ ရာစုနှစ်ဦးမှစ၍ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး အေးချမ်းသာယာပြီး ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရေး တွင် စာပေရေးသား ပြုစုခြင်းဖြင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြရန် ဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်ရာ မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ ဗဟိုဦးစီး အစည်းအဝေးမှ တင်ပြအတည်ပြု ဆုံးဖြတ်ထားသော ရွှေ့လုပ်ငန်း စဉ် သုံးရပ်မှာ -

- ၁။ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ဝင်များက စာပေနှင့် စာနယ် ဇင်း လုပ်ငန်းဖြင့် ပြည်သူတို့ အတွေးအခေါ် မှန်ကန်ရေး နှင့် စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်ရေးကို ရှေးရွှေလျက် နိုင်ငံအကျိုးကို နိုးကြားတက်ကြွစွာ ပါဝင် ဆောင်ရွက်ရေး၊
- ၂။ အဖွဲ့ဝင်များ တိုးချဲ့စည်းရုံးရေး၊ ဖွဲ့စည်းမှု ကျစ်လျစ် ခိုင်မာရေး၊ ဦးဆောင်မှုမြင့်မားရေးနှင့် စည်းရုံး လှုပ်ရှားမှု သွက်လက်ထက်မြက်ရေးတို့အတွက် ဆောင်ရွက်ရေး၊
- ၃။ စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့ဝင်များ၏ အတတ်ပညာ ဖွံ့ဖြိုး ရေး၊ သက်သာချောင်ချိရေး၊ စာပေ ရေးသားထုတ်လုပ်မှု

ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ စနစ်တကျဖြစ်ရေးနှင့်
စာဖတ်ပရိသတ်တိုးပွားအောင် ဆောင်ရွက်ရေး
တို့ဖြစ်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီးသော ဤရွေ့လုပ်ငန်းစဉ်သုံးရပ်ကို
စာပေနှင့် စာနယ်ဇင်း အဖွဲ့ဝင်များက အကောင်အထည်ဖော်
ဆောင်ရွက်ကြရန် ဖြစ်ပါကြောင်းနှင့် တင်ပြချက် စာတမ်းကို
နိဂုံးကမ္ပတ် အဆုံးသတ်ပါသည်။

ကျမ်းကိုး

- ၁။ မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်းအတွဲ (၁)
- ၂။ နှစ်ဆယ်ရာစု ထင်ရှားသော အဖြစ်အပျက်များနှင့် တီထွင်မှုများ
ဆောင်းပါးစုံ။
- ၃။ လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ဝေ
သော “ရွှေတံခါးမှူး” မဂ္ဂဇင်း။
- ၄။ မြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့်စာနယ်ဇင်းအဖွဲ့၊ ဝဟိုဦးစီးအဖွဲ့၊ အစည်း
အဝေး မှတ်တမ်း။

မြန်မာ့စာသုံးမှုစလေ့နှင့် စာသုံးဆီ

စာတမ်းရှင်း - အောင်ချိန်ဘွား

စာတမ်းရှင်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

အဖ ဦးတက်စိန်၊ အမိ ဒေါ်ဆိုင်းတို့မှ ၂၃-၇-၁၉၃၉ ရက်နေ့တွင် မုံရွာမြို့ ဝဲစားတန်းလမ်း၌ မွေးဖွားသည်။ မုံရွာမြို့ ဝက်စလီယံ အထက်တန်းကျောင်းတွင် ပညာသင်ခဲ့ပြီး ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်မှ သိပ္ပံဘွဲ့ ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၆၆ တွင် သံပြုရေပ်မြို့နယ် ကုန်သွယ်ရေး၌ မြို့နယ် ဦးစီးမန်နေဂျာ၊ ၁၉၇၅ တွင် ရန်ကုန်မြို့ ကုန်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန၊ ၁၉၇၈ မှ ၁၉၈၁ အထိ ပြည်ထောင်စုနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီး၏ ကိုယ်ရေးအရာရှိ၊ ထို့နောက် ကုန်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနတွင် ၁၉၉၆ အထိ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးအဆင့်ထိ တာဝန်ထမ်းခဲ့သည်။

ငယ်စဉ်မှစ၍ ကျောင်းမဂ္ဂဇင်းများ၊ တက္ကသိုလ် အိုးဝေ မဂ္ဂဇင်းများတွင် သလ္လာမောင်ကိုဦး ကလောင်အမည်ဖြင့် ကဗျာ၊ ဝတ္ထုတို၊ ဆောင်းပါးများ ရေးသားခဲ့သည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် ဩဂုတ်လထုတ် သွေးသောက်မဂ္ဂဇင်းပါ ဝတ္ထုတိုဖြင့် စာပေနယ်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။

အောင်ချိန်ဘွား သလ္လာမောင်ကိုဦး၊ လှမောင်၊ လှမောင်မောင်၊ လေးမြတ် စသော ကလောင်အမည်များဖြင့် ဆောင်းပါး၊ ဝတ္ထုတို ပုဒ်ရေ ၄၀၀ ကျော် ရေးသားပြီး လျှို့ဝှက်သည်ဖို့ စွန့်စားခန်း လုံးချင်း ဝတ္ထုများ ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။

“မြန်မာ့စားသုံးမှုစလေ့နှင့် စားသုံးဆီ” စာအုပ်ဖြင့် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်အတွက် အမျိုးသားစာပေဆု ရရှိခဲ့သည်။ ပုလဲမြို့ပြမြေယာ မဂ္ဂဇင်းတွင် အတိုင်ပင်ခံ အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး ဒဂုံမြို့နယ်၊ ဦးဝိစာရအိမ်ရာ၊ တိုက် ၉၊ အခန်း ၁၁ တွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည်။

အမည်ရင်းမှာ ဦးလှမောင် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာ့စားသုံးမှုစလေ့နှင့် စားသုံးဆီ

စာတမ်း၏ ခေါင်းစဉ်အရ အပိုင်းကြီး နှစ်ပိုင်းခွဲ၍ တင်ပြရန် လိုပါသည်။

၁။ အပိုင်း (၁)

မြန်မာ့စားသုံးမှုစလေ့

မြန်မာလူမျိုးတို့၏ စားသုံးမှုစလေ့ကို လေ့လာသောအခါ ဦးစွာ ပထမ မြန်မာလူမျိုးများ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ နေထိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင် ရေမြေအနေအထားနှင့် နေထိုင်စားသောက်ပုံ စလေ့ထုံးတမ်းများကို သိရှိရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

လူသားအစ မြန်မာက

ယခင်က သမိုင်းဆရာများ၏ အဆိုအရ “မြန်မာအစတကောင်းက” ဟု ဆိုစမှတ်ပြုခဲ့သည်။ တစ်ဖန် “မြန်မာအစ ကျောက်ဆည်က” ဟု ဆိုသံလည်း ထွက်ခဲ့ဖူးပါသည်။ နောက်ပိုင်း မြန်မာလူမျိုးတို့သည် တရုတ်ပြည် အနောက်ဘက် ကုန်းမြေမြင့်မှ မွန်ခမာ၊ တိဗက်တိုဗားမင်း စသဖြင့် ဆင်းသက်ဖြစ်ပေါ်လာသည် ဟုလည်း သမိုင်းပညာရှင်များ ရေးသားခဲ့ဖူးပါသည်။

အမှန်စင်စစ် မြန်မာပြည် စစ်ကိုင်းတိုင်း မုံရွာမြို့နယ် နယ်ခွေတောင်တန်း ရွှေမြင်တင်တောင်အနီးမှ တူးဖော်ရရှိသော ကျောက်ဖြစ် ရုပ်ကြွင်းအရ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်တစ်သန်းမှစ၍ မြန်မာပြည်၌ ကျောက်ခေတ်လူသားများ နေထိုင်ခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။

နောက်ပိုင်း ပုံတောင်ဂိုးယတ်စ် လူတူပရိုင်းမိတ် ကျောက်ဖြစ် ရုပ်ကြွင်းကို အကြိမ်ကြိမ်ရှာဖွေ တွေ့ရှိချက်အရ အဆင့်မြင့် လူတူ ပရိုင်းမိတ် ကျောက်ဖြစ်ရုပ်ကြွင်းများကို ရရှိခဲ့၍ ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်း ရှိ အမျိုးသားပြတိုက်တွင် ခင်းကျင်း ပြသလျက်ရှိပါသည်။ ယင်း သမိုင်းအထောက်အထားများအရ မြန်မာပြည်၊ မြန်မာ့မြေရေတွင် လွန်ခဲ့သော အနှစ်သန်း ၄၀ ကျော်ကတည်းပင် လူတူပရိုင်းမိတ်များ နေထိုင်ခဲ့ကြောင်း ထင်ရှားလေသည်။ ထို့ကြောင့် “လူသားအစ မြန်မာက” ဟူ၍ ကမ္ဘာက လက်ခံခဲ့လေသည်။

ရှေးဦးစားသောက်ပုံစံလေ့

ကျောက်ကြမ်းခေတ်၊ ကျောက်ချောခေတ်လယ်နှင့် ကျောက် ချောခေတ်များကပင် မြန်မာပြည်တွင် သန္ဓေလူသား မျိုးနွယ်များ ရှိပြီးဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ မူရင်းနွယ်ဖွားများသည် ဟိုတစ်စု ဒီတစ်စု စသည်ဖြင့် အနည်းငယ်သာရှိပါမည်။ နောက်ပိုင်း လူဦးရေ လျင်မြန်စွာ တိုးလာခြင်းမှာ တရုတ်ပြည် အနောက်ဘက်ကုန်းမြေ မြင့်မှ မျိုးနွယ်စုများ ရေကြည်ရာ မြက်နုရာသို့ တဖွဲဖွဲပြောင်းရွှေ့ ရောက်ရှိလာသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် မြို့ပြနိုင်ငံများ တည်ထောင်၍ နေထိုင်ကြသည့်အဆင့်သို့ ရောက်ရှိနေပြီဟု မဆိုနိုင် သေးသောခေတ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုစဉ်က စားသောက်ပုံ စလေ့မှာ လည်း တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ ကျောက်ခေတ်လူသားများ စားသောက်ပုံ အတိုင်း သစ်သီးသစ်ဥများ ရှာစားခြင်းနှင့် တိရစ္ဆာန်များကို ဖမ်းဆီး စားသောက်ခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်ပေမည်။

အိန္ဒိယပြည် မဇ္ဈိမဒေသတွင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီ ပဝေသဏီပင် ကောသလတိုင်းနှင့် ပဉ္စလရာဇ်တိုင်းတို့ကို အစိုးရ

သော ပဉ္စလရာဇ်မင်းနှင့် ကောလိယ၊ ဒေဝဒဟ၊ ကပိလဝတ် မည်သော သုံးပြည်ထောင်မှ သာကီဝင်မင်းတို့ စစ်ခင်းကြရာ သာကီ ဝင် မင်းများ စစ်ရှုံးကြလေ၏။ ထိုအခါ ကပိလဝတ်ပြည်မှ အဘိရာဇာ မည်သော သက္ကသာကီဝင်မင်းသည် မိမိခိုလ်ခြေ အလုံးအရင်းကို ယူ၍ သဃိဿရဋ္ဌ မည်သော တကောင်းပြည်ကြီး တည်ထောင် စိုးစံခဲ့သည်။ ယင်းတကောင်းပြည်ကား ယခု မြန်မာ ပြည် ဧရာဝတီမြစ်ကြီး၏ကုန်းဘေးတွင် တည်ရှိသော မန္တလေးမြို့ အထက် တကောင်းမြို့နေရာတွင် တည်ရှိခဲ့သည်။ မင်းဆက် ၃၃ ဆက်ပြည့်ပြီး ထိုမူလတကောင်းပြည် ပျက်ယွင်းခဲ့သည်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပွင့်တော်မူပြီးမှ ဝိရေဗ္ဗပမင်း စစ်ခင်း၍ စစ်ရှုံးပြီး ကပိလဝတ်ပြည်မှ ထွက်ခွာလာသော သာကီဝင်မင်းသည် ပထမ တကောင်းပျက်ပြီး ကျန်ခဲ့သည့် သာကီနွယ်ဝင် နာဂဆိန်မိဖုရားနှင့် တွေ့ဆုံပေါင်းမိပြီး ပဉ္စာတကောင်းပြည်ကို ထပ်မံတည်ထောင်ခဲ့သည်။

ထိုအချိန်က မြန်မာပြည်တွင် ပျူမင်းဆက်များသည် မြို့ပြ နိုင်ငံများ စတင် တည်ထောင်နေပြီဖြစ်သည်။ ပျူလူမျိုးတို့သည် မင်းအဘိရာဇာမှ ဆင်းသက်လာသော ဘာသာအယူဝါဒများနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးစံများကို ပို၍ရယူဆက်ခံခဲ့ကြသည်။ စာပေ များကိုလည်း အိန္ဒိယပြည် မဇ္ဈိမဒေသမှ ရောက်ရှိလက်ခံသကဲ့သို့ ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့်အတူ စားသောက် သုံးဆောင်မှု ဓလေ့များကိုလည်း ရယူလက်ခံခဲ့ကြလေသည်။

ဗုဒ္ဓဘုရား မပွင့်မီကာလမှ စားသုံးမှုစလေ့

မြန်မာလူမျိုးအများစုသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဓလေ့များကို အိန္ဒိယပြည် မဇ္ဈိမဒေသမှ

ရရှိခဲ့သည်။ ကျောက်ပြား၊ ပျဉ်ပြား၊ အုတ်ပြား၊ သတ္တုပြား၊ မြေအိုး၊
မြေခွက်၊ အုတ်ခွက်၊ ကျောက်စာ၊ ခေါင်းလောင်းစာ၊ ပေစာ၊ ပုရပိုက်၊
မော်ကွန်း၊ အမူကွန်း၊ သံပိုင်း၊ သမိုင်း စသော ပစ္စည်းများ၌ ထွင်းထု
ထားသည့် အထောက်အထားများအရ ရှေးခေတ် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ
အရိယန်လူများသည် ယာဂုခေါ် ဆန်ဖြုတ်များကို အဓိက
စားသောက်ခဲ့ကြသည်။ ဆီစားပုံကို အတွေ့ရပေ။ ဘောလှိုင်ခေါ်
ဘောဇနစားဖွယ်များကို စားကြသည်။ ဘောလှိုင်ငါးပါး ဆိုသည်မှာ
(၁) ထမင်း၊ (၂) မုန့်မှုန့်၊ (၃) မုယောမှုန့်၊ (၄) ငါးနှင့် (၅) အသား
စသော ငါးမျိုးဖြစ်ကြသည်။

ထို့ပြင် ခဲဖွယ်များကိုလည်း စားသုံးခဲ့ကြသည်။ ခဲဖွယ်ဆိုသည်
မှာ တင်လဲ၊ ပျားရည်၊ မလိုင်း၊ ထောပတ်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်သော ခဲထား
သည့် စားဖွယ်များဖြစ်သည်။ ဤတွင် ထောပတ်ဆိုသည့် အဆီခဲ
တစ်မျိုး ပါဝင်စားသုံးသည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။ ယနေ့ခေတ်
ကြိုက်နှစ်သက်သော ဆီအမျိုးအစား မဟုတ်သေးချေ။ နွားနို့ဖြင့်
ပြုလုပ်သော စားသောက်ဖွယ်အမျိုးမျိုးကို စားသောက်လေ့ရှိသော
ကြောင့် ထောပတ်ပါလာခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကိုးကွယ်သောသူများ
အား ကပ်လှူလေ့ရှိသော စားဖွယ်မှာ ယနာနို့ဆွမ်း ဖြစ်ပါသည်။

ဂေါတမမြတ်စွာ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မမူမီ ဒုက္ကရ
စရိယာ ကျင့်ကြံ အားထုတ်တော်မူစဉ်က အားပြတ်မည်စိုး၍ နတ်တို့
က နတ်ဩဇာကို မွေးညင်းပေါက်မှ သွင်းပေး ကပ်လှူရန်
တင်လှောက်သည်ကို လက်မခံဘဲ ဘုရားအလောင်းသည် ပဲနောက်
ရည် တစ်လက်ဖက်၊ ပဲပိစပ်ရည် တစ်လက်ဖက်၊ ကုလားပဲရည်
တစ်လက်ဖက်မျှကိုလည်းကောင်း ဆွမ်းဘုဉ်းပေး၍ ကျင့်ကြံခဲ့
သည်ဟု ဗုဒ္ဓဝင်၌လာ၏။ ဒုက္ကရစရိယာကြောင့် အားပြတ်တော်မူစဉ်

သုဇာတာ ဆက်ကပ်သော ယနာနို့ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူ
ကြောင်းလည်း လာရှိ၏။

အထက်ပါ အထောက်အထားအချို့ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့်
ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပွင့်တော်မမူမီက စားသုံးသော အစားအသောက်များ
တွင် ဆီပါသော အစားအသောက်များ မပါဝင်ကြောင်း သိနိုင်၏။
ဘာသာရေး၊ သာသနာရေး၊ ဓမ္မကျမ်းစာမှ ဆင်းသက်လာသော
အထောက်အထား ဟောကြားချက်များလောက် ခိုင်လုံသော အကိုး
အကားဟူ၍ ရှိအံ့မထင်သောကြောင့် ဤကိုးကားချက်မှ စတင်
အခြေပြု၍ အလေးထား တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဘုရားပွင့်တော်မူပြီးနောက် စားသုံးမှုလေ့

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူပြီး ပထမဦးဆုံး ဆွမ်းကပ်ကြသူ
တို့မှာ မြန်မာပြည် ဥက္ကလာပတိုင်းမှ တဖုဿနှင့် ဘလ္လိက ကုန်သည်
ညီနောင်တို့ဖြစ်ပါသည်။ လင်းလွန်းပင်အောက်တွင် သီတင်းသုံး
တော်မူလျက်ရှိသော ဂေါတမ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးခွင့်ကြုံ၍
ပျားဆုပ်မုန့်နှင့် ကြွက်ကျစ်မုန့်တို့ကို ကပ်လှူပူဇော်ခဲ့ကြသည်။

ဘုရားလက်ထက်၌ ပေးကမ်း လှူဒါန်းမှုတွင် အသာဆုံး၊
အမြတ်ဆုံး “ဧတဒဂ်” ရာထူးကို ပေးအပ်ခံရသည့် အနာထဝိက်
သူဌေးသည် ဘုရားနှင့် နောက်လိုက်သံဃာ ၅၀၀ ကို သာဝတ္ထိပြည်၌
နေအိမ်၌ နေစဉ်ဆွမ်းကပ်လှူခဲ့သည်။ သူဌေးကြီး၏ဈေးမ ဝိသာခါ
သည်လည်း သူဌေးကြီးကပ်မည့် ဆွမ်းမျိုးစုံကို နေစဉ်စီမံ ချက်ပြုတ်
လှူဒါန်းသူနေရာမှာ ပါဝင်သဖြင့် ဥပါသိကာမတို့တွင် ပေးကမ်း
လှူဒါန်းခြင်း၌ “ဧတဒဂ်” ဘွဲ့ ရရှိသည်။

ထိုဆွမ်းကပ်လှူဒါန်းခြင်းအတွက် ချက်ပြုတ်သော စားဖွယ်များတွင် “ဆီ” အကြောင်း ဖော်ပြချက်မတွေ့ရဘဲ ဖြစ်ပါသည်။

ဘုရားလက်ထက်တော်၌ ဘုရားနှင့် သံဃာတော်များအား ဆွမ်းကပ်လှူဒါန်းကြသော ဘုရင်များ၊ သူကြွယ်များ၊ ကုန်သည်များ၊ သာမန်မြို့သူမြို့သားများ၊ လယ်တောသူနှင့် ကျွန်ဖြစ်သူ စသော အဆင့်အတန်းအသီးသီးမှလူများ ဆွမ်းကပ်လှူပုံကို လေ့လာသော အခါ မုယောဆွမ်း၊ စွပ်ပြုတ်၊ စပါးများလှော်ထားသည့် ပေါက်ပေါက်၊ ထမင်း စသည်များသာဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ဆီနှင့်ချက်သော ဟင်းထမင်းအကြောင်း မတွေ့ခဲ့ရပေ။

တကောင်းခေတ်မှ ပုဂံခေတ်အထိ စားသုံးမှုမလေ့
တကောင်းခေတ်

ပဉ္စာတကောင်း နန်းမြို့တော်ကို တည်ထောင်သည့် သတိုးဇေယျဝိပရာဇာမင်း၏ နန်းတက်ပွဲတွင် ထမင်းအိုး တစ်ရာခုနစ်ဆယ်၊ ဟင်းအိုး တစ်ရာခုနစ်ဆယ် မုနောလင်ပန်းနှင့်ပြင်၍ စားတော်ခေါ်သည်ဟု မှန်နန်းရာဇဝင်၌လာ၏။

တကောင်းမင်းဆက်မှ မဟာသမ္ဘဝ၊ စူဠသမ္ဘဝ ညီနောင်ကို ဖောင်တော်နှင့် မျှောလိုက်ရာ မယ်တော်က စားမြိန်စားမုန့် အထူးထူးကို ထည့်ပေးလိုက်သည်။ ထိုစားမြိန်အထုပ်များကို ဘီလူးမက မပြတ် ခိုးဝင် စားသုံးခဲ့သည်ဟု ဆိုထားရာ အထုပ်နှင့် ထည့်ထားသော စားဖွယ်တွင် ဆီမပါသည်မှာ သေချာ၏။

ပျူခေတ်

ပျူခေတ်သို့ ရောက်သောအခါ သရေခေတ္တရာ၊ ဗိဿနိုး၊ ဟန်လင်း စသည့် ပျူနိုင်ငံများသည် အနောက်ဘက်ရှိ အိန္ဒိယ၊

ပါရှား၊ ဘေဘီလိုနီးယားနိုင်ငံများနှင့်လည်းကောင်း၊ အရှေ့ဘက်ရှိ တရုတ်နိုင်ငံ၊ စုမတ္တရနှင့် ကျားဇာနိုင်ငံများနှင့်လည်းကောင်း ကုန်စည် ကူးသန်း သွားလာရောင်းဝယ်၏။ ထွက်ကုန်သီးနှံများ စိုက်ပျိုး၏။ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကျောက်မျက်ရတနာ၊ လက်ပံပိတ်၊ ခရုသင်း၊ နံ့သာမွှေး၊ လေးညင်း၊ မုယောစပါး၊ ထုန်ဖြူခေါ် ဝါပင်များ ထုတ်လုပ်ရောင်းချကြောင်း တွေ့ရသည်။ ချီ၊ အဆီနှင့် ဆီထွက်သီးနှံများ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သည်ကို အထောက်အထား မတွေ့ရပေ။

ပုဂံခေတ်

ပုဂံခေတ်တွင် လယ်ယာကိုင်းကျွန်းများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရာ လယ်တွင် စပါးနှင့် မုယောစပါးများ စိုက်၏။ ယာတွင် လူး၊ ဆပ်၊ ပြောင်း၊ ပဲကြီး၊ ပဲလွန်း၊ ကုလားပဲနှင့် ကျောက်ဖရုံ၊ သခွား၊ ငရုတ်၊ ကြက်သွန်ဖြူနီများအပြင် နှမ်းကိုပါ စတင်စိုက်ပျိုးကြောင်း တွေ့ရသည်။ မြေပဲစိုက်ပျိုးကြောင်း မတွေ့ရပေ။

စားသောက်ကုန်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ်ရောင်းချရေးအပိုင်းတွင်လည်း ထမင်းဟင်းချက်ရောင်းသူ၊ သားစိမ်းငါးစိမ်း ရောင်းသူ၊ ငါးရောင်းသူ၊ ငါးပိရောင်းသူ၊ ဆား၊ နွားနို့၊ ပျားရည်၊ ကွမ်းသီးရောင်းသူများထဲတွင် ဆီဆုံကြိတ်၍ ဆီရောင်းသူလည်း ပါလာသည်။ သို့သော် ဆီကို ဟင်းချက်စားပုံ အထောက်အထား မတွေ့ရဘဲ ဆေးဖော်ခြင်း၊ လိမ်းကျံခြင်း၊ ဆီမီးပူဇော်ခြင်း၌ အသုံးများကြောင်းတွေ့ရ၏။

အနော်ရထာမင်းကြီး တရုတ်ပြည်သွား၍ စွယ်တော်ပင့်စဉ် ပင့်မရ၍ ထိုအရပ်၌ စွယ်တော်ကို ဆွမ်းကပ် ပူဇော်သောအခါ ရွှေထမင်း၊ ငွေထမင်း၊ ရွှေဟင်းချို၊ ငွေဟင်းချိုများဖြင့် ကပ်လှူ ပူဇော်ကြောင်း အထောက်အထား ရှိပါသည်။ မှန်နန်းရာဇဝင်၌

ကျန်စစ်သားမင်း ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်စဉ် သမ္ဘလနှင့် တွေ့သော အခါ ကောင်းစွာပြင်ထားသော ဘောင်ဧည့်တို့ဖြင့် တည်ခင်းကျွေးမွေးပုံ၊ နရသီဟပတေ့ တရုတ်ပြေးမင်း ဟင်းခွက် ၃၀၀ ပြည့်မှ စားတော် ခေါ်ပုံများတွင် စားသုံးသော အစားအသောက်များအကြောင်း ဖော်ပြရာ၌ ဆီပြန်ဟင်းအကြောင်း မပါဝင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ စမဲစဆား၊ အချို၊ အချဉ်၊ အခါး၊ အစပ်၊ အဆီမဲ့၊ အဖန် စုံလှဟန်များ ဖော်ပြသော်လည်း အဆီဖြစ်သော အဆီအစိမ့်အကြောင်း မတွေ့ရှိ နိုင်ချေ။

ပုဂံခေတ်နောက်ပိုင်းမှ ကုန်းဘောင်ခေတ်ကုန်အထိ စားသုံးမှု ဓလေ့

အင်းဝခေတ်မှ ကုန်းဘောင်ခေတ်အထိ စာဆိုတော်များ၏ ဖျို ရကန်၊ မော်ကွန်း၊ အဲချင်း၊ အိုင်ချင်းနှင့် တျာချင်း များစွာရှိ၏။ ထိုစာပေ ကဗျာများမှ စားသုံးမှုဓလေ့အတွက် အထောက်အထား များစွာ တွေ့ရှိပါသည်။

စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ရေးတွင် “ဖန်တီဝယ်ရောင်း၊ ထပ်ကာ လောင်းလျက်၊ ပဲပြောင်းစပါး၊ ကျီပြည့်ထား၍” စသဖြင့် ကန်တော် မင်ကျောင်း ပုဂ္ဂိုလ်၏ လောကသာရ ဆုံးမစာပျို့၌ တွေ့ရသည်။

ဝန်ကြီး ပဒေသရာဇာ၏ တျာချင်းတွင် “စပါးငယ်ဆန်ဇေ ထွေထွေကုန်များ၊ ငါးပိငယ်အကောင်၊ ချိန်သောင်းထောင်း၊ မြားမြောင်စွာ အပြည့်သားငယ်နှင့်လေး” ဟူ၍ ကုန်တင်လှေကြီးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် တင်ပို့သော ကုန်များအကြောင်း စပ်ဆို ချက် ရှိပါသည်။

မင်းတုန်းမင်း လက်ထက် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်သည့် ကုန်ပစ္စည်းများအကြောင်းကို ဗန်းမော်မြို့ရှိ ဗြိတိသျှ နိုင်ငံရေး ကိုယ်စားလှယ်၏ ၁၈၇၄ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း အရ ကြည့်ရှုရာ အဓိက ကွမ်းသီး၊ ဝါဝွမ်း၊ ဆေးဒါန်း၊ ခဲ၊ ကြေးနီ၊ သံအိုးကြီးများ၊ ဆား၊ ကြက်ပေါင်စေး စသောကုန်များ ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ကြောင်း တွေ့ရှိပါသည်။

မင်းတုန်းမင်းလက်ထက် ကာနောင်မင်းသားကြီး စက်ရုံပေါင်း များစွာ တည်ဆောက်ရာ၌ ဆန်စက်၊ သကြားစက်၊ ပန်းကန်စက်၊ ရက်ကန်းစက်၊ မဲနယ်စက်၊ ဖန်ချက်စက်၊ လက်နက်ခဲယမ်း မီးကျောက်စက် စသည်ဖြင့် မျိုးစုံသော်လည်း ဆီစက်ဟူ၍ မတွေ့မိ ပါလေ။

တွင်းသင်းတိုက်ဝန် မဟာစည်သူ ဦးထွန်းညို၏ ဘလ္လာတိယ ဖျို့တွင် ပွဲတော်နှင့် ပွဲတော်ချက်ပုံ ခေတ်ကြေးမုံကို စပ်ဆိုထားရာ ဆီနှင့်ပတ်သက်၍ လိုက်ရှာသောအခါ “အင်္ဂါငါးမည်၊ စားတော် သည်လျှင်၊ ဆီကြည်ထောပတ်၊ ဖျန်းဆွတ်ကောင်းဟုတ် . . .” ဟူသော အချက်တစ်ချက်ကို တွေ့ရှိပါသည်။ ဟင်းချက်ရာ၌ ဆီကြည်ထောပတ် စသည်တို့ကို ဖျန်းဆွတ်ရုံလောက်ထည့်မှ ကောင်းကြောင်း ဟုတ်ကြောင်း ပြဆိုနေပါသည်။

ထို့ပြင် “လတ်လတ်လောလော၊ ပြုတ်ဖျောဟင်းချို၊ ကျိုကာ နွေးအက်၊ ချက်ကာစားလျှင်” စသည်ဖြင့်လည်း စပ်ဆိုပုံကို တွေ့ရ ပါသည်။ သမင်၊ စိုင်း၊ ဆတ် အသားများကိုချက်လျှင် ပြုတ်ခြင်း၊ ဖျောခြင်း၊ ဟင်းချိုလုပ်ခြင်း၊ ကျိုခြင်းဖြင့် ချက်ခဲ့ပုံမှာ ဆီပြန်ဟင်း ကြိုက်သော ယခုခေတ် စားသုံးမှုဓလေ့နှင့် တခြားမီဖြစ်နေ၏။

ရဟန်းပညာရှိ စာဆိုတော် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၊ ရှင်မဟာသီလ ဝံသတို့မှအစ ဝန်ကြီး ပဒေသရာဇာ၊ ဒုတိယ နဝဒေး၊ ဦးဆောင်း၊ ဦးကြီး စသောလူပညာရှိများ၏ စာကဗျာတို့ကို ရှာဖွေကိုးကား၍ တင်ပြလိုပါသည်။

ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ၏ ကိုးခန်းပျို့မှ ကောက်နုတ်ရသော “ထမင်းရေစာ၊ ယမကာနှင့်၊ သံဃာကိန်းအောင်း...” စသဖြင့် ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပုံကို ဖော်ပြခဲ့သည်။

ရှင်မဟာသီလဝံသ၏ ပါရမီခန်းပျို့မှ ကောက်နုတ်ရသော “ယနာနိခဲ၊ ပျားတင်လဲနှင့်၊ ရည်ရွဲစားဆွမ်း၊ သားပြွမ်းဖော်ဖော်၊ အဖျော်ဆေးဟု...” စသဖြင့် ပါရှိလေသည်။

ဝက်မစွတ်မြို့စား ဒုတိယ နဝဒေးကြီးက “အပေါင်းအကျစ်၊ ကင်ပျစ်လှော်ဖုတ်၊ ချက်ပြုတ်ထွေပြား” ဟူ၍ စပ်ဆိုချက်ရှိပါသည်။

ဝန်ကြီး ပဒေသရာဇာက လယ်သမားကျာချင်းတွင် “ချိုလည်း ချိုလွန်း၊ ရည်ရွှမ်းများစွာ၊ ကြံဟင်းကြွက်နားပေါင်း၊ သောင်းပြောင်း ရော၍သာ...” စသည်ဖြင့် သားငါးဟင်းရွက်စုံသည့် ဟင်းပွဲ အကြောင်း စပ်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ထန်းတက်သမား ကျာချင်းတွင်လည်း “ဟင်းအိုးဆူလျှင်၊ အကင်ခတ်ပြီး၊ အိုးကင်းနှင့်လှော်၊ ရေနှင့်ကြော်၊ မိုးမျှော်ရေတံသီးငယ်နှင့်လေး” ဟု စပ်ဆိုထားပါသည်။ ယခုခေတ် တွင် ဟင်းရွက်သားငါးကြော်လျှင် ဆီနှင့်သာ ကြော်သည်ဟု ထင်ကြ သည်။ ရှေးခေတ်က ရေနှင့်လည်း အကြော်မျိုးစုံကြော်ကြောင်း တွေ့နိုင်ပါသည်။

စာဆို ဦးဆောင်း၏ ကျေးရွာသူတို့ဟင်းကို ကြည့်ပါဦး။ “ငါးလူးငယ်မျှင်မျှင်၊ ကြေးမသင် ရေလုံပြုတ်ပါလို့၊ အင်ကုတ်ကယ်

“ကျယ်ကျယ်နှင့်...” ဟူ၍ ဆိုထားပါသည်။ နောက်တစ်ပိုဒ်တွင် “သားရေနှင့်အမဲနံ၊ လက်ပံနှင့် ချိုင်ရလျှင်၊ ကျိုနိုင်လေ မွေ့ပြောင်း တာဖို့...” ဟု အရည်ကျိုချက်ပုံကို စပ်ထားသေး၏။

စာဆို ဦးကြီး၏ ကဗျာတွင် “ဟင်းချပ်ပေါင်ဘက်၊ ပြုတ်ဘူး ရွက်နှင့်၊ ပိချက်ရေခဲပြီးလျှင်၊ ဆန်ထမင်းရဲကျော်ကို၊ ဝန်ကတော် ပုံလောက်ပြေးအောင်၊ ကျွေးပါမယ်လေး” ဟုဆိုထားပါသည်။ ထို့ပြင် နောက်တစ်ပုဒ်၌လည်း “ကြွက်နား ပုန်းရည်ကျိသည်၊ အလိုဗျာ စားပုံတင့်ပါတိ၊ ခေါင်မင့်ဆယ်အိပ်ပေမို့၊ အခြေကြီးလှတောင်း ကိုလေး” ဟု စပ်ထားခဲ့သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ စာပေကျမ်းဂန် အထောက်အထားများအရ ပုဂံခေတ်မှ ကုန်းဘောင်ခေတ်ကုန်အထိ မြန်မာ့စားသုံးမှုဓလေ့ကို သုံးသပ်ပါက နန်းတွင်းစားပုံသောက်ပုံ၊ သူဌေးသူကြွယ် စားပုံ သောက်ပုံ၊ ကျေးရွာသားများ စားပုံသောက်ပုံတို့တွင် ဆီရွဲရွဲ ဆီများများဖြင့်ချက်သော ဟင်းဟူ၍ အလွန်ရှားကြောင်း ပေါ်လွင် ပါသည်။

စာပေသည် ခေတ်ကြေးမုံပင်ဖြစ်သည်။ ထိုခေတ်များတွင် ဆီကြိုက်သော မြန်မာများရှိပါက ဆီကို ကောင်းစွာစားသုံးကြ ပေသည်။ ထိုအခါက ခေတ်အလိုက် စာပေပညာရှင်များလည်း ဆီနှင့်ချက်သော စားပွဲများအကြောင်း မလွဲမသွေ စာကဗျာချဲ့၍ အမွန်းတင်ကာ ဖွဲ့ဆိုကြပါမည်။ ယခုမူ ရှေးခေတ်က ဆီစားသုံးမှု ဓလေ့ နည်းလွန်းသောကြောင့် အလွန်ငိုကာချဲ့ချင်သည့် စာဆို များပင် ချဲ့ရန်ဖွဲ့ရန် မရှိကြောင်း ထင်ရှားလေတော့၏။

ယခုခေတ် ဆီစားသုံးမှုလေ့ မြင့်မားလာရခြင်းကြောင့်

ရှေးအထက်ကျော်ကာယီမှစ၍ မြန်မာမင်းအဆက်ဆက် စိုးစံသော ခေတ်တိုင်းတွင် မြန်မာ့စားသုံးမှုလေ့၌ ဆီအလွန်ကြိုက်သော လေ့မရှိကြောင်း တင်ပြပြီးဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ဆိုလျှင် ယခုအခါ အဘယ်ကြောင့် မြန်မာများ ဆီကို ကြိုက်နှစ်သက်နေကြပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ဤမျှကြိုက်သွားခဲ့သနည်း။ မည်သည့်ခေတ်ကစ၍ ဤသို့ ဆီကြိုက်သောလေ့ ရရှိခဲ့သနည်း။ ထိုမေးခွန်းများကို အဖြေရှာသောအခါ အခက်အခဲမရှိဘဲ တွေ့ခဲ့လေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံကို နယ်ချဲ့အုပ်ချုပ်ခဲ့သော ဗြိတိသျှတို့ခေတ်တွင် မြန်မာတို့ ဆီစားသုံးမှုလေ့ ရရှိခဲ့ရာမှ နှစ် ၁၀၀ ခန့်ကြာသော် ကြိုက်နှစ်သက်သည့်အဆင့်သို့တိုင် ရောက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်တော့သည်။

ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ခေတ် ဆီစားသုံးမှုလေ့

ဗြိတိသျှလူမျိုးတို့ထံမှ အတုမြင် အတက်သင်ခြင်းလော

၁၈၂၄ ခုနှစ်နှင့် ၁၈၅၂ ခုနှစ်များတွင် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ပထမနှင့် ဒုတိယစစ်ပွဲများ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ယင်းစစ်ပွဲများအပြီးတွင် အောက်မြန်မာပြည် အင်္ဂလိပ်တို့လက်အောက် ကျရောက်ခဲ့သည်။ ၁၈၈၅ ခုနှစ်တွင် သီပေါမင်းပါတော်မူပြီးနောက် တစ်ပြည်လုံး နယ်ချဲ့လက်အောက်ကျရောက်ခဲ့သည်။

အောက်မြန်မာပြည် ကမ်းရိုးတန်းပိုင်းစတင်၍ နယ်ချဲ့လက်အောက် ကျရောက်ခဲ့သည်မှ ရေတွက်သော် နှစ်ပေါင်း ၁၂၀ ကျော် အင်္ဂလိပ်တို့၏ ကြီးစိုးခြင်းခံခဲ့ရသည့် မြန်မာတိုင်းရင်းသားတို့

အင်္ဂလိပ်ယဉ်ကျေးမှု၊ အင်္ဂလိပ်လေ့ထုံးတမ်းများ၏ စိမ့်ဝင်ဝါးမျိုခြင်းကို ခံရဖွယ်ရှိသည်။ သို့သော် ဘိုးဘွားမိဘတို့၏ ကိုယ်ခံကောင်းမှုကြောင့် မြန်မာတိုင်းရင်းသားအများစုသည် အင်္ဂလိပ်လေ့ကို အလွမ်းမခံခဲ့။ အင်္ဂလိပ်တို့ကြိုက်သော အစားအစာကို မကြိုက်ခဲ့သည်မှာ သေချာလှသည်။

အင်္ဂလိပ်တို့ထံမှ လွတ်လပ်ရပြီးနောက် အချိန်အနည်းငယ်အတွင်း အင်္ဂလိပ်ယဉ်ကျေးမှုများ မြန်မာပြည်၌ အများကြီးနှင့် မြန်ဆန်စွာ ပျောက်ကွယ်ခဲ့သည်က သာကေပင် ဖြစ်သည်။ ယနေ့ဆိုလျှင် အင်္ဂလိပ်လို မကတတ်၊ အင်္ဂလိပ်လို ကောင်းကောင်းမပြောတတ်သော မြန်မာအများစုက သက်သေပြနေပေသည်။ ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်ကြိုက်သော Cheese ခေါ် အဆီခဲနှင့် Butter ခေါ် ထောပတ်ကို မြန်မာ့စားသုံးမှုလေ့၌ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် ပေါ်လာသည်ကို မတွေ့ရသည်မှာ ထင်ရှားပါသည်။

အိန္ဒိယလူမျိုးများထံမှ ဆီစားသောလေ့ ရရှိခြင်း

ဗြိတိသျှတို့သည် သီပေါမင်းကို နန်းချ၍ ခေါ်သွားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ သိမ်းပိုက်ရသည့် ဤစစ်ပွဲသည် ငွေကုန်အနည်းဆုံးနှင့် သွေးထွက်သံယို အနည်းဆုံး နယ်ချဲ့စစ်ပွဲဟု ဝင့်ကြွားခဲ့သည်။ ငွေကြေးအားဖြင့် ပေါင်စတာလင် သုံးသိန်းခွဲသာ ကုန်ခဲ့သည်။ သို့သော် မကြာမီ မြန်မာမျိုးချစ်တိုင်းရင်းသားတို့ နယ်မြေအနှံ့မှ ထောင်ထား ပုန်ကန်ကြသောအခါ စစ်အင်အား တိုး၍တိုး၍ ကာကွယ်နေရသောကြောင့် ငွေရောလူပါ အလွန်ဆုံးရှုံးလာသည်။ ထိုအခါ ကုန်ကျစရိတ်ရော စစ်အင်အားကိုပါ အိန္ဒိယပြည်မှ ခေါ်လာ၍ အသုံးပြုတော့သည်။

ထို့ပြင် အောက်မြန်မာပြည်တွင် လယ်ယာများကို ခိုက်သိမ်းမည့် လယ်လုပ်သားများ အထက်မြန်မာပြည်မှ မလာကြသောကြောင့် လယ်သမား အများအပြား လိုအပ်သောအခါ အိန္ဒိယမှ အမြောက်အမြား ခေါ်လာရပြန်သည်။

မြန်မာမျိုးချစ် သူရဲကောင်းများက အနယ်နယ်မှ ပုန်ကန်တိုက်ခိုက်သောအခါ နှိမ်နင်းရေး လွယ်ကူရန် အင်္ဂလိပ်စစ်သည်များ စစ်မြန်မြန်ချီတက်ခိုင်းရေးအတွက် ကားလမ်းများ ဖောက်လုပ်ရလေ၏။ လမ်းဖောက်လုပ်သားအဖြစ် အိန္ဒိယမှ ခေါ်ရပြန်သည်။ ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေးတွင် မြန်မာပုလိပ်များကို မယုံရသောအခါလည်း အိန္ဒိယမှ ပုလိပ်များကိုခေါ်၍ တာဝန်ပေးရပြန်သည်။ စပါးနှင့် ဆန်များ အလွန်ရောင်းရ၍ ပြည်ပတင်ပို့ရေးရော ပြည်တွင်း သယ်ယူရေးအတွက်ပါ စရာဝတ်သင်္ဘောစင်းရေ တိုးချဲ့ခြင်း၊ ရထားလမ်းသစ် ဖောက်လုပ်ခြင်းများကြောင့် အိန္ဒိယမှ ဝန်ထမ်းများကို ခေါ်၍ တာဝန်ပေးရပြန်သည်။ ဤနည်းဖြင့် မြန်မာပြည်သို့ အိန္ဒိယမှ ကုလားလူမျိုး အမြောက်အမြား ရောက်လာကြတော့သည်။

ထိုသို့ အင်္ဂလိပ်ခေတ်တွင် မြန်မာပြည်သို့ ရောက်လာသည့် အိန္ဒိယလူမျိုးများသည် မဏ္ဍိမဒေသမှလာသော ဗုဒ္ဓနွယ်ဝင်လူမျိုးများ မဟုတ်ဘဲ တောင်ပိုင်း၊ အနောက်ပိုင်းမှ ကျွဲလီယာ (သို့) တမီ မူဆလင်များ၊ ကာတာ (သို့) မာလာဘာ မူဆလင်များ၊ ဆူရတီးနှင့် မိမ့်နီ ခေါ် ဘုံဘေမူဆလင်များ၊ ဂူဂျာရတ် ခေါ် ဘုံဘေ ဟိန္ဒူများ စသည်တို့ဖြစ်ကြ၍ ဆီစားသုံးမှုလေ့ မြင့်မားသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ယနေ့ မြန်မာတို့ ဆီစိမ်၍စားသော သရက်သီးဆီစိမ်ကို သရက်သီး ကုလားတည်ဟုခေါ်ပုံ၊ ငပိကို ဆီရွဲနှင့်ကြော်သော “ဘာလချောင်း”

ဟု ခေါ်ပုံ၊ ဒံပေါက်များတွင် ဆီအလွန်များပုံကပင် အိန္ဒိယမှ ဆီစားများသောလေ့ ရောက်လာပုံကို သက်သေပြလျက်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂလိပ်ခေတ်က အလွန်များပြားစွာ ရောက်လာသော အိန္ဒိယလူမျိုးများနှင့် မြန်မာတို့ နှစ်ပေါင်း ၇၀ ကျော် အတူပူးတွဲ နေထိုင်ခဲ့ပြီး ဆီအလွန်ကြိုက်သောလေ့ကို ရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

တရုတ်လူမျိုးတို့ထံမှ ဆီစားများသောလေ့ကို ရရှိခြင်း

ဗြိတိသျှတို့ အောက်မြန်မာပြည်ကို သိမ်းပိုက်ပြီးသောအခါ လူအများလာချင်အောင် တနင်္သာရီတိုင်းတွင် လူခွန်တော် မကောက်ဘဲ ဝင်ရောက်နေထိုင်ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ စီးပွားရေးလုပ်ကိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများလည်း ကောင်းလာသည်။ ထို့ကြောင့် တရုတ်ပြည် တောင်ပိုင်း ပြည်နယ်များမှ တရုတ်လူမျိုးများ အများအပြား မြန်မာပြည်သို့ လျင်မြန်စွာ လှိမ့်ဝင်လာခဲ့ရာ ဗြိတိသျှစောစောပါ ပြန့်နှံ့လာလေသည်။

တရုတ်များသည် အိန္ဒိယလူမျိုးများလို Immigrant ပြောင်းရွှေ့လာသူများအဆင့်သာမက Domicile အခြေစိုက် လာရောက်နေနိုင်သူများ ဖြစ်လာကြသည်။ အိန္ဒိယမှ ကုလားများလိုမဟုတ်ဘဲ မြန်မာများနှင့် ရောနှောနေထိုင်ရာမှ ရေနံငါးလို တစ်သားတည်း ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ဝက်သားအလွန်ကြိုက်သော တရုတ်များက ဝက်ဆီရွဲနှင့် ခေါက်ဆွဲကြော်များကို မြန်မာများကို ကျွေးကြသည်။ ဆီပြန်ဟင်းများချက်၍ ရောင်းသော တရုတ်ထမင်းဆိုင်များတွင် စားသုံးသူကြိတ်ကြိတ်တိုးခဲ့သည်။

၂၇၈

အောင်ချိန်ဘွား

ထို့ပြင် စီးပွားရေးအတွက်မြင်သော တရုတ်လူမျိုးများက မြန်မာပြည်တွင် မြေပဲကို စတင်စိုက်ပျိုး၍ ဆီကြိတ်ရောင်းချရာမှ ပြည်တွင်းသာမက ပြည်ပ အိန္ဒိယအထိ မြေပဲဆီများ တင်ပို့ရောင်းချ ကြသည်။

ဤသို့အားဖြင့် မြန်မာပြည်တွင် ဆီထွက်သီးနှံပိုစိုက်၊ ဆီတွေ ပိုထုတ်ပြီး ဆီကိုလည်း ပိုစား၊ ပိုကြိုက်လာခြင်း ဖြစ်လေသည်။

အပိုင်း (၂)

စားသုံးဆီ

စားသောဆီ

လူတို့သည် ဆီကို စားလည်းစားသည်။ သုံးလည်းသုံးသည်။ အစားအသုံး နှစ်မျိုးလုံး ရော၍တင်ပြပါက ဆုံးအံ့မထင်သောကြောင့် စားသောဆီအကြောင်းကိုသာ အဓိကတင်ပြပါမည်။

လူတို့စားသောဆီကို နှစ်မျိုးခွဲထားပါသည်။

(၁) အဆီ [Fats]

(၂) ဆီ [Oils]

အဆီနှင့် ဆီအမျိုးပေါင်းစွာရှိသည့်အနက် ထုတ်လုပ်စားသုံးမှု တွင် အထင်ရှားဆုံးဖြစ်သည့် အဆီနှင့် ဆီတို့ အကြောင်းကိုသာ တင်ပြပါမည်။

၁။ အဆီအမျိုးအစား [Fats]

(က) နို့မှထွက်သောအဆီ [Milk Fats] -
ထောပတ် [Butter]

(ခ) အသားဆီ [Animal Fats] - ဝက်ဆီ [Lard]

(ဂ) ငါးဆီ [Marine Fats] -

ငါးကြီးဆီ [Fish Liver Oil]

(ဃ) ဟင်းသီးဟင်းရွက်ဆီ [Vegetable Fats] -
မာဂျရင်း [Margarine]

၂။ ဆီအမျိုးအစား [Oils]

(က) ဘိုလစ် - လီနိုလစ်အက်ဆစ်အုပ်စု
[Olive Linoleic Oil]

- မြေပဲဆီ [Groundnut Oil]

- နှမ်းဆီ [Sesamum Oil]

- စားဖုန်းဆီ [Palm Olein Oil]

- ဖွဲနုဆီ [Rice Bran Oil]

- နေကြာဆီ [Sunflower Seed Oil]

- ဝါစေ့ဆီ [Carton Seed Oil]

- ပြောင်းဖူးစေ့ဆီ [Corn Oil]

(ခ) လီနိုလီနစ်အက်ဆစ်အုပ်စု [Lino Lenic Acid Oil]

- ဆိုယာပဲဆီ [Soya Bean Oil]

ဆီအုပ်စု နှစ်မျိုးခွဲထားခြင်း

စားသုံးဆီများကို တိရစ္ဆာန်မှ ထွက်သောဆီ [Animal Fats]
နှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်မှ ထွက်သောဆီ [Vegetable Fats] ဟူ၍
အာဟာရဓာတ်နှင့် ကြည့်ပြီး နှစ်မျိုးခွဲထားပြန်သည်။

၁။ တိရစ္ဆာန်ဆီ [Animal Fats]

(က) တိရစ္ဆာန်ဆီ [Animal Fats]

(၁) ဝက်ဆီ [Lard]

(၂) ထောပတ် [Butter]

၂။ ဟင်းသီးဟင်းရွက်ဆီ [Vegetable Fats]

(က) အစေ့ဆီ [Seed Oil]

(၁) မြေပဲဆီ

(၂) နှမ်းဆီ

(၃) ပြောင်းဖူးစေ့ဆီ

(၄) ပဲပုတ်ဆီ

(၅) နေကြာဆီ

(၆) မုန်ညင်းဆီ

(၇) ဘုန်းဆီ

(၈) စားဖုန်းအဆံဆီ

(ခ) အသီးဆီ [Fruit Oil]

(၁) စားဖုန်းဆီ

(၂) သံလွင်ဆီ

ဆီစားသုံးခြင်း

အာဟာရဓာတ်

လူတို့သည် အာဟာရဓာတ် ခုနစ်မျိုးကို နေ့စဉ် အချို့ကျ မှုတ်
အောင် စားသုံးနေကြရသည်။ ယင်းတို့မှာ ကာဘိုဟိုက်ဒြိတ် [Car-

bohydrate)၊ ကစီဓာတ်၊ ပရိုတင်း [Proteins] အသားဓာတ်၊
ဖက်စ် [Fats] အဆီဓာတ်၊ ဗီတာမင် [Vitamins] သက်စောင့်
ဓာတ်၊ မိနရယ် [Minerals] သတ္တုဓာတ်၊ ရေ [Water] ရေဓာတ်၊
ဖိုင်ဘာ [Fibres] အမျှင်ကြမ်းဓာတ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဖက်စ် [Fats] အဆီဓာတ်

အဆီဓာတ်ကို လူတို့စားကြခြင်းမှာ အောက်ပါအကြောင်း
များကြောင့်ဖြစ်သည်။

(၁) လူတို့လှုပ်ရှားမှုအတွက် အင်အားဖြစ်ထွန်းစေရန် (၁-
ဂရမ်လျှင် ၉. ၄ ကယ်လိုရီအားရှိ)။

(၂) ကစီဓာတ်မှ ထုတ်ပေးသော စွမ်းအားနှင့် မလိုလောက်
ပါက ကူညီအားပြည့်သော နောက်ခံသို့လှောင်ထားသည့်
အရန်အင်အားတာဝန်ထမ်းရန်

(၃) အသားအရေ ချောမွေ့စေရန်။

(၄) ကိုယ်ခန္ဓာအပူထိန်းရန်။

(၅) အစာချက်ရာတွင် အဆီ၌ပျော်ဝင်သော ဗီတာမင်ဓာတ်
များ ချေဖျက်မှု၌သုံးရန်။

(၆) ဝမ်းတွင်း ကလီစာများအတွက် အတွယ်အခိုအဖြစ်
အကာအကွယ်ပေးရန်။

(၇) လူနှင့်မတည့်သော မလိုလားအပ်သည့် အဆီများကို
ပျော်၍ ပြန်ထုတ်ပစ်ရန်။

အထက်ပါအကြောင်းများကြောင့် လူတို့သည် အဆီဓာတ်ကို
အာဟာရဓာတ်အဖြစ် စားသုံးရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

တန်ဆေးလွန်ဘေး

လူ့ခန္ဓာကိုယ်အတွက် အကျိုးပြုသောဆီကို စားကြသည်တော့ မှန်ပါ၏။ သို့သော် မှန်အောင်စားတတ်ရန်လည်း လိုပါသေးသည်။ ဆီသည် ဆေးဝါးနှင့်တူပါသည်။ တန်ရှိသင့်ရုံ လိုသလောက်သာ စားမှ ဆေးအဖြစ် အကျိုးပြုပါသည်။ လွန်အောင်စားလျှင် ဘေးဖြစ်စေပါသည်။

ဆီများများစားလျှင် ကျန်းမာရေး ထိခိုက်၍ အသက်ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်စေပါသည်။ ထို့ပြင် ဆီတို့တွင် လူနှင့်တည့်သောဆီသာမက မတည့်သောဆီများလည်း ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် လူ့ခန္ဓာကိုယ်နှင့် ဆီအကြောင်း ကောင်းကောင်းသိထားရန် အရေးကြီးပါသည်။

လူ့ခန္ဓာကိုယ်နှင့်ဆီ

လူ့ခန္ဓာကိုယ်ထဲသို့ ရောက်လာသောဆီများအနက် ပြည့်ဝသော ဖက်တီးအက်ဆစ် [Saturated Fatty] သည် လူနှင့်မတည့်သော ဆီဓာတ်ဖြစ်ပါသည်။ မပြည့်ဝသော ဖက်တီးအက်ဆစ် [Unsaturated Fatty Acid] သည် လူနှင့်တည့်သော ဆီဓာတ်ဖြစ်ပါသည်။

ပြည့်ဝသော ဖက်တီးအက်ဆစ်

လူနှင့် တိရစ္ဆာန်များ၏ ခန္ဓာကိုယ်ထဲရောက်ပြီးနောက် အဆီစုရပ် [Fat Depots] များတွင် ခိုကပ်နေသော ဖက်တီးအက်ဆစ်ဓာတ်များကို လုံးဝပြည့်ဝသော အဆီဓာတ် [Fully Saturated

Fatty Acid] ဟုခေါ်သည်။ ယင်းဆီဓာတ်တွင် လစ်ပိုင်း [Lipide] များ ဖြစ်ထွန်းနေသည်။ ထိုလစ်ပိုင်းများသည် လက်စီသစ် [Lecithins] နှင့် ကိုလက်စထရော [Cholesterol] များ စုပေါင်း၍ ခန္ဓာကိုယ်၏ အဆောက်အအုံတွင် ပါဝင်ပုံဖော်ထားကြသည်။ လူတို့ ခိုက်ခွဲ၍ ပါးဖောင်းဖောင်း၊ ဂုတ်သားထူထူ၊ ဖေးစေ့အစ်အစ်၊ တုတ်တုတ်ဝဝ ဖြစ်နေခြင်းမှာ ပြည့်ဝသော အဆီဓာတ်ဖြစ်သည့် တိရစ္ဆာန်အဆီ [Animal Fats] များ စုစည်းနေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုပြည့်ဝသော ဖက်တီးအက်ဆစ်အနက် လူသိများသော ကိုလက်စထရော ပါဝင်မှုနှုန်းအပေါ်မူတည်၍ Coronary Heart Diseases (CHD) ခေါ် နှလုံးသွေးကြောပိတ်ရောဂါနှင့် အခြားအသက်အန္တရာယ်ရှိသည့် ရောဂါများ ဖြစ်ပွားမှုများကြလေသည်။ ယခု တိုးတက်လာသောခေတ်တွင်မူ ကိုလက်စထရောကိုပင် နှစ်မျိုးထပ်ခွဲကြလေ၏။

သိပ်သည်းဆနည်းသော လိုက်ပိုပရိုတင်း ကိုလက်စထရော [Low Density Lipoproteine Cholesterol, LDL-C] ကို အဆိုး ကိုလက်စထရောဟု ခေါ်သည်။ အဆိုပါ ကိုလက်စထရော လူ့သွေးထဲ၌ လိုသည်ထက် ပိုမို ပါဝင်ပါက သွေးတိုးရောဂါ [Hypertension]၊ ရင်အောင့်ရောဂါ [Angina Pectoris]၊ သွေးကြောမာကျဉ်းရောဂါ [Artheroclerosis]၊ အဆုတ်သွေးကြောပိတ်ရောဂါ [Pulmonary Embolism]၊ နှလုံးသွေးကြောပိတ်ရောဂါ [Coronary Thrombosis]၊ ဦးနှောက်သွေးကြောပိတ်ရောဂါ [Cerebral Thrombosis]၊ ဦးနှောက်သွေးကြောပိတ် လေဖြတ်ရောဂါ [Central Embolism] စသော

ရောဂါဆိုးကြီးများကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် အဝလွန်ရောဂါကြောင့် ဖြစ်စေတက်သော ရောဂါပေါင်းများစွာကို နောက်ဆက်တွဲ ဖြစ်စေနိုင်ကြောင်း ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ဆရာဝန် သမားတော်ကြီးများကိုယ်တိုင် ရုပ်မြင်သံကြားများ၊ ရေဒီယိုနှင့် သတင်းစာများမှ ပညာပေးခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

သိပ်သည်းဆများသော လိုက်ပိုပရိုတင်း ကိုလက်စထရော *[High Density Lipoproteine Cholesterol, HDL-C]* ကို အကောင်းကိုလက်စထရောဟု ခေါ်သည်။ ယင်းကိုလက်စထရော ကို အကောင်းဟု ခေါ်ရခြင်းမှာ အဆိုး ကိုလက်စထရောနှင့် ရောနှောနိုင်ပြီး အဆိုး ကိုလက်စထရောကို အပျစ်မှ အကျသို့ ဖြစ်အောင် လုပ်ပေးနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဤနည်းဖြင့် အဆိုး ကိုလက်စထရောကို ဓာတ်ဖြုတ်ပြီး ခန္ဓာကိုယ်က လွှတ်ရှားသောအခါ ပျော်ကျကာ သွေးမှတစ်ဆင့် ဆီး၊ ဝမ်း၊ ခွေး စသည်တို့နှင့်အတူ ထွက်ပါသွားနိုင်ပါသည်။

ပြည့်ဝသော ဖက်တီးအက်ဆစ်များအနက် *Palmitic Acid, Stearic Acid, Lauric Acid* နှင့် *Myristic Acid* တို့သည် အဓိကကျသော ဓာတ်များဖြစ်ကြသည်။

မပြည့်ဝသော ဖက်တီးအက်ဆစ်

မပြည့်ဝသော ဖက်တီးအက်ဆစ် *[Unsaturated Fatty Acid]* များသည် လူကို ဆိုးကျိုးမပေးသလောက်ဖြစ်ပြီး ကောင်းကျိုး သာ အပေးများပါသည်။ မပြည့်ဝသော ဖက်တီးအက်ဆစ်ကိုလည်း နှစ်မျိုးထပ်ခွဲပါသည်။

ဧက မပြည့်ဝ ဖက်တီးအက်ဆစ် *[Mono Unsaturated Fatty Acid]* သည် ကောင်းကျိုးပေးသော ဖက်တီးအက်ဆစ် ဖြစ်သည်။ သွေးထဲရှိ *LDL-C* ခေါ် ဆိုးကျိုးပေးသည့် ကိုလက် စထရောကို လျော့ချပေးသည်။ *HDL-C* ခေါ် ကောင်းကျိုး ပေးသည့် ကိုလက်စထရောကို ထိန်းပေးရုံမက တိုးပွားစေသည်။ အိုလစ်အက်ဆစ် *[Olic Acid]* သည် ထိုဧကမပြည့်ဝ ဖက်တီး အက်ဆစ်ဖြစ်၍ စားအုန်းဆီတွင် အများဆုံးပါဝင်သည်။

သာလွန်မပြည့်ဝသော ဖက်တီးအက်ဆစ် *[Poly Unsaturated Fatty Acid]* သည် ဆိုးကျိုးပေးတတ်သည်။ ယင်းက *HDL-C* ခေါ် ကောင်းကျိုးပေးသည့် ကိုလက်စထရော သွေးထဲမှ လျော့နည်းအောင် ဓာတ်ဖြုတ်တတ်သည်။ လင်နိုလီအစ်အက်ဆစ် *[Linoleic Acid]* သည် ထိုသာလွန်မပြည့်ဝသော ဖက်တီး အက်ဆစ်ဖြစ်၍ စားအုန်းဆီတွင် အနည်းငယ်သာပါဝင်ကြောင်း တွေ့ရသည်။

ဇယား (၁)

ထင်ရှားသောဆီအမျိုးအစားတွင် ဖက်တီးအက်ဆစ် အမျိုးအစား အလိုက် ပါဝင်မှုနှုန်း ဖော်ပြသောဇယား

ဆီအမည်	ဧကမပြည့်ဝ ပါဝင်မှု	သာလွန်မပြည့်ဝ ပါဝင်မှု	ပြည့်ဝ ပါဝင်မှု
စားအုန်းဆီ	၄၃ ရာနှုန်း (အိုလစ် အက်ဆစ်)	၁၁ ရာနှုန်း (လင်နိုလီအစ် အက်ဆစ်)	၄၆ ရာနှုန်း (ပင်မီတစ် အက်ဆစ်နှင့် စတီယာလစ် အက်ဆစ်)

မြေပဲဆီ	၃၉ ရာခွန်း	၄၂ ရာခွန်း	၁၉ ရာခွန်း
ပြောင်းစေ့ဆီ	၃၀ ရာခွန်း	၅၄ ရာခွန်း	၁၆ ရာခွန်း
ဆိုရာပဲဆီ	၂၅ ရာခွန်း	၆၀ ရာခွန်း	၁၅ ရာခွန်း
ဆူးပန်းဆီ	၁၃ ရာခွန်း	၇၇ ရာခွန်း	၁၀ ရာခွန်း
ထောပတ်အဆီ	၃၀ ရာခွန်း	၄ ရာခွန်း	၆၆ ရာခွန်း
အုန်းဆီ	၅ ရာခွန်း	၁ ရာခွန်း	၉၄ ရာခွန်း

လူ့ခန္ဓာကိုယ်နှင့် မတည့်သောဆီသည် ပြည့်ဝပါဝင်မှု ၄၆ ရာခိုင်နှုန်း ကျော်လွန်သော ဆီများဖြစ်သည်။ စားအုန်းဆီတွင် ပြည့်ဝပါဝင်မှု ၄၆ ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်၍ တည့်သည့်အဆင့်၏ အမြင့်ဆုံး အမှတ် [Upper Limit] တွင် ရှိသည်ဟု ဆိုရန်ရှိပါသည်။ သို့သော် အသေးစိတ် ဓာတ်ခွဲချက်အရ ထို ၄၆ ရာခွန်းအနက် အဆိုးပြည့်ဝဆီ ပစ်ဖိတ်စ် ၄၀ ရာခွန်းသာ ပါဝင်ပြီး အကောင်းပြည့်ဝဆီ စတီယာရစ် အက်ဆစ် ၆ ရာခွန်း ပါဝင်နေသောကြောင့် အကောင်းဘက်သို့ ပိုများလေသည်။

မပြည့်ဝ ဖက်တီးအက်ဆစ် ပါဝင်မှုကို ကြည့်ပါက စားအုန်းဆီ တွင် အကျိုးပြုသော ဧကမပြည့်ဝပါဝင်မှု ၄၃ ရာခိုင်နှုန်းအထိ အများကြီး ပါဝင်သည်။ အဆိုး သာလွန်မပြည့်ဝ ပါဝင်မှုမှာ ၁၀ ရာခွန်းသာရှိသည်။ ထို့ကြောင့် စားအုန်းဆီ လူနှင့် တည့်လေသည်။

ထို့ပြင် စားအုန်းဆီတွင် ကိုလက်စထရော လုံးဝမပါဝင် ကြောင်း စမ်းသပ်တွေ့ရှိရသောကြောင့် စားအုန်းဆီသည် လူနှင့် တည့်သောဆီ ဖြစ်လေသည်။

လူ့ခန္ဓာကိုယ်အတွက် ဆီလိုအပ်ချက်နှုန်း

လူတို့သည် အာဟာရ ပြည့်ဝစေရန် ခန္ဓာကိုယ်၌ ဆီဓာတ် လိုအပ်ကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဆိုသော် နွေ့စဉ် ဆီဓာတ်မည်မျှ စားသုံးလျှင် ကျန်းမာရေးအတွက် သင့်လျော် ပါသလဲဟု မေးရန်ရှိလာပါသည်။

ပထမကမ္ဘာစစ်အတွင်းက The Inter-Allied Food Com-mission က ဆီကို ရာခိုင်နှုန်းအဖြစ် သတ်မှတ်ရာ၌ တစ်နေ့ ၅၇ ဂရမ် ဖြစ်ကြောင်း မှတ်တမ်းအရ သိရှိပါသည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မတိုင်မီ လေးတွင် အမေရိကန်နှင့် ဥရောပနိုင်ငံများ၏ တစ်နေ့ဆီစားသုံးမှုမှာ ၅၀ ဂရမ်အထိ ရှိခဲ့ပါသည်။

သို့သော် အမေရိကန်နှင့် ဥရောပတိုက်သားများ အဝလွန် ခြင်း၊ နှလုံးနှင့် သွေးကြောရောဂါများ ထူပြောလာခြင်းတို့ကြောင့် ဆီစားသုံးနှုန်းကို သုတေသနပြုကြပြီး ဆီလျော့စားလာကြသည်။

သာမန်လူတစ်ယောက်၏ သွေးတွင် ကိုလက်စထရော ပါဝင်နှုန်း ၁၅၀ မှ ၂၅၀ မီလီဂရမ် ရာခိုင်နှုန်း ရှိသင့်ကြောင်း သိရှိလာကြသည်။ သွေးထဲမှ ကိုလက်စထရောဆီဓာတ် ပိုများမလာ အောင် ထိန်းထားရန်နှင့် ဝမ်းဗိုက် ကိုယ်အလေးချိန် တက်မလာ စေရန် ခေတ်မီတိုးတက်သော ပညာတတ် အသိုင်းအဝိုင်းက ဆင်ခြင် တွက်ချက်လာကြသည်။ ယင်းသို့တွက်ချက်မှုအရ နေ့စဉ် ဆီ ၁၀ ဂရမ်မှ ၁၄ ဂရမ်ထက် ပိုလွန်ခြင်းမရှိစေရန် စောင့်ကြည့် စားသုံးလျက် ရှိကြလေပြီဖြစ်သည်။

ရေဘေး၊ မီးဘေး စသည်များကျရောက်သည့်အခါ ဒုက္ခသည် များကို ရိက္ခာပေးဝေပါသည်။ ဆီပေးဝေနှုန်းကို မြန်မာနိုင်ငံ

ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဌာနက သတ်မှတ်ချက်သည် တစ်နေ့လျှင် နှစ်ကျပ်သားနှုန်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ် ကျင့်သုံးသောခေတ်က ကုန်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် စားသုံးသူများကို ဆီဖြန့်ဖြူး ရောင်းချပေးသောအခါလည်း တစ်နေ့လျှင် နှစ်ကျပ်သားနှုန်း ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ကျန်းမာဝန်ကြီးဌာန၏ သတ်မှတ်ချက်မှာ လူတစ်ဦး တစ်နှစ်အနည်းဆုံး ၄. ၈ ဝိဿာ ဆီစားသုံးရန် လိုအပ်သည်ဟု ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နေ့လျှင် ၁. ၃၂ ကျပ်သားဖြစ်ပါသည်။ တစ်ကျပ်သားသည် ၁၆. ၃၉ ဂရမ် ရှိရာ တစ်နေ့လျှင် ၂၂. ၈ ဂရမ် စားသုံးလျှင် လုံလောက်ပါသည်။

ဤသို့ လူတစ်ယောက် တစ်နေ့လျှင် ဆီ ၂၂. ၈ ဂရမ် စားရမည်ဟုဆို၍ ဆီ သို့မဟုတ် အဆီချည်း တိုက်ရိုက်စားရမည်ဟု မဆိုလိုပါ။ လူတို့ နေ့စဉ်စားနေသော သား၊ ငါး၊ နို့၊ ဥ နှင့် အသီးအနှံ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ အစေ့အဆန်များတွင် ဆီပါဝင်မှု အတော်များများ ရှိရာ အဆိုပါ အစားအစာများကို စုံလင်မျှတအောင် စားနေခြင်းဖြင့် လူ့ခန္ဓာကိုယ်က လိုအပ်သော ဆီဓာတ်သင့်တင့်စွာရရှိပြီး ဖြစ်ပါသည်။

အကယ်၍ ဆီကို တိုက်ရိုက်မစားဘဲ ရက်အတန်ကြာကြာ နေပါက ခန္ဓာကိုယ်တွင်းက ဆီလိုအပ်ချက်ကို ကာဘိုဟိုက်ဒြိတ်ခေါ် ကဆီဓာတ်ကို အစာချက်ရာမှ ဆီဓာတ်အဖြစ် ပြောင်းပေးနိုင်သည့် သဘာဝ၏ ဇီဝကမ္မ လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းလည်း ရှိပါသေးသည်။ သို့ဖြစ်၍ လူတစ်ယောက် ဆီချည်းပဲ လုံးဝမစားဘဲ မည်မျှကြာကြာ နေနိုင်သလဲဟု သုတေသနပြု၍ စမ်းသပ်သောအခါ လနှင့် နှစ်နှင့်ပင်ချီ၍ နေနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိလေသည်။

လျော့စားတိုးထုတ် အမှန်လုပ် ဆီဈေးကျမည်မှတ်

ယခုကဲ့သို့ လေ့လာချက်များရှိ၍သာ ယနေ့ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ပညာရှင် ဆရာဝန်ကြီးများက မြန်မာများ လက်ရှိ စားနေသော ဆီစားသုံးနှုန်းကို တစ်ဝက်လျော့ချစားသုံးသင့်ကြောင်း ပညာပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤပညာပေးချက်ကို လိုက်နာရန် အလွန်သင့်ပါသည်။ လိုက်နာပြီး ဆီတစ်နေ့ နှစ်ကျပ်သား စားမည့်အစား တစ်ကျပ်သားသာ စားပါက မိမိအတွက်လည်း ကျန်းမာရေး ကောင်းပါမည်။ နိုင်ငံတော်အတွက်လည်း အပိုကုန်ကျစရိတ် သက်သာပြီး ငွေရင်းငွေနှီး ဖြောက်မြားစွာ ထွက်လာနိုင်ပါသည်။

ကလေးငယ်များဦးရေ နုတ်ပယ်ပြီး မြန်မာပြည်၌ လူကြီး ၄၅ သန်းက ဆီကို နေ့စဉ် တစ်ဝက် လျော့စားပါလျှင် တစ်ဦးတစ်ကျပ်သား သက်သာပါမည်။ ကျပ်သားပေါင်း ၄၅ သန်း တစ်နေ့ သက်သာခြင်းသည် တန်ချိန်ပေါင်း ၇၃၄. ၈ ဖြစ်သည်။ တစ်နှစ်လျှင် တန်ချိန် ၂. ၆၈ သိန်း သက်သာလေသည်။ တစ်တန်ကို ယခု ပေါက်ဈေး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃၂၅ ရှိပါသည်။ တစ်နှစ် တန်ချိန် ၂. ၆၈ သိန်း လျော့စားခြင်းဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၈၇. ၁ သန်း သက်သာပါမည်။ ကျပ်နှင့်တွက်လျှင် တစ်နှစ် ကျပ် ၆၀၉၇၀ သန်း သို့မဟုတ် ၆၀၉၇ ကုဋေ သက်သာပါမည်။ ဤတစ်နှစ်ပိုထွက်လာသော နိုင်ငံခြားငွေ ဒေါ်လာ ၈၇. ၁ သန်းဖြင့် ဘီလပ်မြေ ဝယ်ယူ တင်သွင်းပါက အိတ်ပေါင်း ၅၁ သန်း ရရှိပါမည်။ စက်ရုံကြီးများ တည်ဆောက်နိုင်ပါသည်။ တံတားကြီးများ တည်ဆောက်နိုင်ပါသည်။ မြို့လယ်တွင် ရွှံ့ထပ်တိုက်ကြီးပေါင်းများစွာ တည်ဆောက်နိုင်ပါသည်။

ဆီကို ထိုသို့ တစ်ဝက်လျော့စားလိုပါက ဆီဈေးနှုန်း ကျလာနိုင်ပါသည်။ (ဇယား-၂) (ဇယား-၃) (ဇယား-၄) (ဇယား-၅)

ထို့ပြင် ဆီအုန်းပင်များ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးလျှင် မကြာမီနှစ်ပိုင်းအတွင်း ပြည်တွင်းဆီ ဖူလုံလာ၍ ပြည်ပမှ ဝယ်ယူတင်သွင်းရန် မလိုတော့ဘဲ ဆီဈေးကျဆင်းလာပါမည်။ နိုင်ငံခြားငွေ သက်သာသွားပါမည်။ စီမံကိန်းချ၍ ဆီအုန်းကို စနစ်တကျတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးပါက နောင် ၁၀ နှစ်ကြာသော် မြန်မာပြည်မှ ပြည်ပသို့ စားအုန်းဆီကို တင်ပို့ရောင်းချနိုင်သည့် အခြေအနေကို ရောက်ရှိလာပါမည်။ ပြည်ပပို့ကုန်မှ ဝင်ငွေအများအပြားရရှိပါမည်။

ဆီအုန်းပင် စိုက်ပျိုးခြင်း

ဆီအုန်းပင်ကို အီကွေတာ၊ တောင်မြောက် လတ္တီတွဒ် ၁၃ ဒီဂရီမှ ၂၀ ဒီဂရီအတွင်း စိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းလှပါသည်။ တစ်နှစ်ပတ်လုံး အပူချိန် ၂၄ မှ ၃၂ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်အတွင်း အလွန်ဖြစ်ထွန်းပါသည်။ တစ်နှစ်လုံး မိုးမပြတ်သောဒေသ၌ ပို၍ အောင်မြင်ပါသည်။ မိုးရေချိန်လက်မ တစ်နှစ်ပျမ်းမျှ ၈၀ ထက်မနည်းသော ဒေသတွင် ပို၍ အောင်မြင်စွာ စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ ပီအိတ်ချ် ၅. ၅ မှ ၆. ၅ ရှိသော မြေမျိုးတွင် ပေါက်ရောက်ပါသည်။ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်ထက် ပေ ၃၀၀၀ မကျော်လျှင် စိုက်ပျိုး၍ ကောင်းပါသည်။ တစ်နေ့ နေရောင်ခြည် ခြောက်နာရီထက်မနည်း ရရှိသော ဒေသဖြစ်ရပါမည်။ မြန်မာပြည်၌ တနင်္သာရီတိုင်း၊ မွန်ပြည်နယ်နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်အောက်ပိုင်းတွင် ကောင်းစွာစိုက်ပျိုးထားနိုင်ပါသည်။ အလိုလိုဖြစ်ထွန်းနိုင်သော ရေမြေအနေအထားရှိသည့်ဒေသများ

ဖြစ်ပါသည်။ ဂရုတစိုက်နှင့် စိုက်ပျိုးပြုစုတတ်မည်ဆိုပါက ရန်ကုန်တိုင်း၊ ပဲခူးတိုင်း၊ အောက်ပိုင်းနှင့် ကရင်ပြည်နယ်အောက်ပိုင်းတွင်လည်း စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။

ဆီအုန်းကို မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မျိုးစေ့များဖြင့် ပျိုးရပါသည်။ ပလတ်စတစ်အိတ်တွင် စနစ်တကျပျိုးပြီး ၁၀ လမှ ၁၆ လ ကြာလျှင် အမြဲစိုက်ခင်း၌ မြေချစိုက်ရသည်။ တစ်ပင်နှင့်တစ်ပင် ၂၂ ပေ x ၂၂ ပေ မှ ၃၀ ပေ x ၃၀ ပေ ခြား၍ လေးကွက်ကြားစိုက်နည်းသုံးနားညီကြိတ်စိုက်နည်းတို့ဖြင့် စိုက်တတ်ပါက တစ်ဧကလျှင် အပင်ပေါင်း ၄၈ ပင်မှ ၁၂၀ ပင်အထိ စိုက်နိုင်ပါသည်။

ဆီအုန်းပင်ကို ပထမလေးနှစ်အတွင်းသာ ဂရုစိုက်ပြုစုရသည်။ ၅နှစ်သားမှစ၍ စီးပွားဖြစ်ဆီထုတ်လုပ်နိုင်ပါသည်။ ဆီအုန်းပင် ၁၀ နှစ်မှ ၂၀ နှစ်အတွင်း အထွက်အကောင်းဆုံးဖြစ်သည်။ အပင်သက်တမ်းမှာ အနှစ် ၃၀ ဖြစ်သည်။ အပင်အတက်နှေးပြီး နိမ့်သောမျိုးကို ရွေးစိုက်မှ ခူးဆွတ်လိုကောင်းပြီး တွက်ချေကိုက်ပါသည်။

အပင်အသီးအခိုင်မှည့်သည်အထိ အုန်းလက်ကြားတွင် ငါးလခြောက်လ ကြာတတ်သည်။ တစ်ပင်လျှင် တစ်ပြိုင်နက်တည်း ငါးခိုင်မှ ၁၀ ခိုင်အထိ သီးတတ်သည်။ တစ်ပင်လျှင် တစ်နှစ် ၁၀ ခိုင်မှ ၁၂ ခိုင်ထိသီးသော မျိုးကောင်းများရှိသည်။ တစ်ခိုင်လျှင် အသီးများစွာ ပြွတ်၍သီးရာ အခိုင်ကြီးများတွင် ပျမ်းမျှ အသီး ၁၀၀၀ မှ ၃၀၀၀ အထိ ရှိတတ်သည်။ တစ်ခိုင်လျှင် ပေါင် ၄၀ သို့မဟုတ် ၁၁ ပီသာခန့်လေးသည်။ မျိုးကောင်းအခိုင်သည် ၁၈ ပီသာအထိ အလေးချိန်ရှိသည်။

ဆီအုန်းခိုင်များ ရိတ်သိမ်းနည်းမှာ အလွန် ပညာပါသည်။ ရိတ်သိမ်းမှုတတ်ကျွမ်းလေ ဆီထွက်မှန်လေ ဖြစ်သည်။ ရိတ်သိမ်းပြီး

၂၄ နာရီအတွင်း ဆီကြိတ်နိုင်လျှင် ပိုကောင်းသည်။ ၇၂ နာရီထက် ကျော်မှ ဆီကြိတ်လျှင် စားအုန်းဆီကောင်းရရန်ခက်သည်။

ဆီအုန်းသည် အခြားဆီထွက်သီးနှံထက် ၁၀ ဆမှ အဆ ၂၀ အထိ ဆီထွက်နှုန်းကောင်းသည်။ တစ်ဧကလျှင် တစ်နှစ် ပိဿာချိန် ၁၃၀ (ငါးနှစ်သားခြံ) မှ ပိဿာချိန် ၆၀၀ ကျော် (၁၀ နှစ်သားခြံ) အထိ ဆီထွက်နှုန်းရှိသည်။ ၁၂ ရာသီ ပုံမှန်နီးပါး ထွက်ရှိထုတ်လုပ် နိုင်သော အပင်မျိုးဖြစ်၍ ရာသီဥတုအပေါ် လုံးဝမူတည်ခြင်း မဟုတ် သောကြောင့် နှမ်း၊ မြေပဲ စသည့် ရာသီထွက်အပင်များထက် အဆင် ပြေသည်။ (ဇယား-၆) (ဇယား-၇)

ထို့ကြောင့် မြန်မာပြည်တွင် ဆီအုန်းပင်များ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးရန် အထူးလိုအပ်လာလေသည်။

ဆီအုန်းစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် စားအုန်းဆီ ထုတ်လုပ်ခြင်း

ယခုအခါ နိုင်ငံတော် အစိုးရ လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနက ဆီအုန်းခြံများကို စံပြအဖြစ် စိုက်ပျိုး ပြသလျက်ရှိသည်။ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များလည်း စိုက်ပျိုးလျက်ရှိ သည်။ သို့သော် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်အချို့က ကြွက်နှင့် ဝိုးတို့၏ ဖျက်ဆီးမှုဒဏ်ကို မခံနိုင်၍ ထိုအခက်အခဲကို ကြိုးစားကျော်လွှားခြင်း မပြုဘဲ နောက်ဆုတ်ချင်ကြသည်။ အလားတူ စားအုန်းဆီစက် တည်ဆောက်ရေးတွင်လည်း မြေရှင်းရန်ခက်သော အတားအဆီး အခက်အခဲများကြောင့် ရှေ့မတိုးနိုင်ဘဲ ရပ်တန့်နေကြသည်။ အမှန် စင်စစ် ထိုအခက်အခဲများကို လေ့လာပြီး မိမိရှေ့မှ လုပ်ကိုင် အောင်မြင်နေသည့် မလေးရှားနိုင်ငံမှ နည်းပညာများကို စံနမူနာ ယူပြီး မြေရှင်းပါက အောင်မြင်မည်သာဖြစ်သည်။

အပိုင်း (၃)
နိဂုံး

ဆီထွက်သီးနှံအမျိုးမျိုး တိုးချဲ့စိုက်ပျိုး

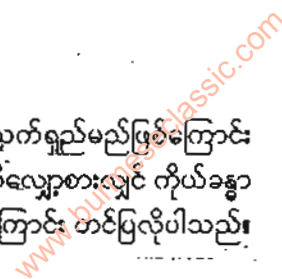
မြန်မာပြည်တွင် အဓိက ဆီထွက်သီးနှံ ငါးမျိုးကို စီမံကိန်းချ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးခဲ့သည်မှာ နှစ်အတန်ကြာခဲ့လေသည်။

ထိုငါးမျိုးအပြင် စားသုံးဆီထွက်သော အခြားသီးနှံများမှာ ပြောင်း (အစေ့ထုတ်)၊ ပဲပုတ်နှင့် ဖွဲနုတို့ဖြစ်သည်။ ယခုနောက်ပိုင်း လေ့လာစိုက်ပျိုးနေသော ဆီထွက်သီးနှံများမှာ အပင်ငယ်မျိုးအနေ ဖြင့် ချဉ်ပေါင်ပင် (ချဉ်ပေါင်စေ့ဆီထုတ်နိုင်)၊ အပင်ကြီးမျိုးအနေဖြင့် ဆီသပြေပင်နှင့် သစ်ဆီပင်တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဆီထွက်သီးနှံပင်မှန်သမျှ တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးပြီး ဆီမျိုးစုံကို ပိုမို ထုတ်လုပ်နိုင်ပါက ပြည်တွင်းစားသုံးမှု ဖူလုံ၍ ဆီဈေးကျဆင်းလာနိုင် ပါမည်။ ဆီဈေးတက်ရခြင်းတွင် အဓိကအချက်တစ်ချက်မှာ ပြည်ပမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာနှင့် ဝယ်ယူရခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ငွေလဲလှယ် နှုန်းကြောင့် ဈေးတက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်ပမှ လုံးဝမဝယ် ရအောင် ပြည်တွင်း၌ တိုးချဲ့ထုတ်လုပ်ပါက ဆီဈေးကျမည်ဖြစ်ပါ သည်။

ဆီနှင့် ကျန်းမာလှပ အချိုးကျရေး

ဆီလျှော့စားလျှင် ကျန်းမာ၍ အသက်ရှည်မည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ ယခုနောက်ဆုံး ဆီလျှော့စားလျှင် ကိုယ်ခန္ဓာ အချိုးကျ လှပ၍ ကြည်ကောင်းသည့်အကြောင်း တင်ပြလိုပါသည်။

မပိန်လွန်း-မဝလွန်းသော ခြောက်ပြစ်ကင်း အလှပိုင်ရှင် ဖြစ်လိုသူများ ဆီများများစား၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။ လူ့အရပ်အနိမ့်အမြင့် နှင့် ကိုယ်အလေးချိန် သတ်မှတ်စံချိန်နှင့် ကိုက်ညီအောင် ချင့်ချိန် စားသုံးတတ်ရန် လိုပါသည်။ (ဇယား-၈)

“ယောက်ျားတို့ဥစ္စာ ပညာ၊ မိန်းမတို့ဥစ္စာ ရှုပါ” ဟု ဆိုရိုး ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးများ ရှုပါရုံစာအုပ် လှပခြင်း၌ ကိုယ်ခန္ဓာ အချိုးကျ ပြေပြစ်ခြင်းကလည် အဓိကဖြစ်ပါသည်။ လောကနီတိလာ မိန်းမလှအင်္ဂါ ရှစ်ပါးတွင် ဝသော၊ တုတ်သော၊ ဖောင်းပွသော ခန္ဓာကိုယ်ရှိသည့် မိန်းမများ မပါဝင်ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရဏ် “နတ်နှင့်နှုန်းနှုန်း၊ ဝင်းခြံဝှန်း၍၊ လှလွန်း လွန်လှည့်၊ ငါးကြန်ပြည့်ကို” ဟူသည့် ကဗျာတွင် ကြန်အင်ငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသည့် အမျိုးသမီးတို့၏ အလှကို ဖွဲ့ဆိုခဲ့သည်။ ထိုကြန်အင် ငါးပါးသည် ကောင်းခြင်းငါးဖြာပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဝသောသူများမှာ ကြန်အင်ငါးပါးနှင့်မညီ၍ မိန်းမလှစာရင်း၌ မပါနိုင်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။

မြန်မာတို့ စံနမူနာတင်ထားသည့် အလှပိုင်ရှင်များမှာ အမရာ၊ ကိန္နရီ၊ မဒ္ဒိ၊ သမ္ဘူလနှင့် ဥမ္မာဒန္တိ၊ ပပဝတီတို့မှာ အဝလွန်သည့် မဟုတ်ဆုံများ မဟုတ်ကြောင်း အားလုံးသိကြပါသည်။

“ကောင်းခြောက်ဆယ့်လေးရပ်၊ သွေးထပ်ထပ်ရုပ်ညို၊ ရှေး နိပါတ်” ထုတ်မှီသည်၊ ဖုဿတီထွတ်ထား၊ ဗိမာန်နတ်ကိန္နရီ၊ တသိင်္ဂီ

ယိုးတော့မများ” ဟု စာဖွဲ့လောက်သော

ဝေသာန္တရာဇာတ်တော်လာ ဖုဿတီမိဖုရားကဲ့သို့ အချိုးကျ လှပသော အလှထွတ်ထားများ ဖြစ်လိုပါက ယနေ့ယခုမှစ၍ ဆီကို တစ်ဝက်လျှော့စားကြပါစို့ဟု တိုက်တွန်းလိုက်ရပေသည်။

ဇယား (၂)

ရန်ကုန်မြို့တွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော ခြေပဲဆီ
လက်လီစားနှုန်းများ ၁၀ နှစ်တာစံကြိမ် ပြောင်းလဲလာပုံကို
ဖော်ပြသည့်ဇယား

လ \ နှစ်	၁၉၇၃	၁၉၈၃	၁၉၉၃	၂၀၀၁
ဇန်နဝါရီလ	၂၁. ၂၅	၃၂. ၂၂	၁၀၀	၅၇၇
ဖေဖော်ဝါရီလ	၁၆. ၃၉	၃၂. ၈၉	၁၅၅	၆၅၀
မတ်လ	၁၅. ၂၉	၃၀. ၉၈	၁၃၅	၇၀၀
ဧပြီလ	၁၆. ၂၃	၃၁. ၈၇	၁၃၅	၆၇၀
မေလ	၁၇. ၉၄	၃၄. ၁၈	၁၄၀	၇၂၅
ဇွန်လ	၁၇. ၆၇	၃၇. ၈၉	၁၄၀	၇၂၂
ဇူလိုင်လ	၁၇. ၈၃	၃၉. ၉၇	၁၇၀	၇၅၀
ဩဂုတ်လ	၁၆. ၁၃	၄၁. ၇၁	၁၆၅	၈၃၃
စက်တင်ဘာလ	၁၅. ၉၂	၄၂. ၄၃	၁၆၅	၁၀၈၈
အောက်တိုဘာ	၁၄. ၈၃	၄၂. ၅၀	၁၆၅	၁၁၇၅
နိုဝင်ဘာလ	၁၄. ၅၀	၄၂. ၃၀	၁၇၀	၁၂၅၀
ဒီဇင်ဘာ	၁၅. ၆၇	၄၂. ၁၀	၁၇၀	၁၃၀၀
တစ်နှစ်ပျမ်းမျှ	၁၆. ၆၃	၃၇. ၅၁	၁၅၄. ၈၇	၈၇၀

ဇယား (၃)

ရန်ကုန်မြို့တွင် ပြစ်ပေါ်ခဲ့သော ရွှေ၊ ဆန်နှင့် မြေပဲဆီတို့၏
ဈေးနှုန်း ၁၀ နှစ်တစ်ကြိမ် ပြောင်းလဲလာပုံကို
ဖော်ပြသောဇယား

(ကျပ်)

ခုနှစ်	ရွှေ (တစ်ကျပ်သား)	ဆန် (တစ်တင်း)	မြေပဲဆီ (တစ်ပိဿာ)
၁၉၇၀	၄၀၀	၃၂	၅
၁၉၈၀	၃၀၀၀	၉၆	၃၀
၁၉၉၀	၁၅၀၀၀	၃၆၀	၆၅
၂၀၀၀	၅၄၅၀၀	၃၀၀၀	၅၅၀
၂၀၁၁	၁၀၀၀၀၀	၄၀၀၀	၈၇၀

ဇယား (၄)

မြေပဲဆီ တစ်ပိဿာနှင့် ရွှေတစ်ကျပ်သား၊ ဆန်တစ်တင်း
တို့၏ဈေးနှုန်း ၁၀ နှစ်တစ်ကြိမ် ပြောင်းလဲလာပုံ

ခုနှစ်	ရွှေက ဆီပေါ် အဆ	ဆန်က ဆီပေါ် အဆ
၁၉၇၀	၈၀ ဆ	၆. ၄ ဆ
၁၉၈၀	၁၀၀	၃. ၂ ဆ
၁၉၉၀	၂၃၀ ဆ	၅. ၅ ဆ
၂၀၀၀	၉၉ ဆ	၅. ၅ ဆ
၂၀၁၁	၁၁၅ ဆ	၄. ၆ ဆ

ဇယား (၅)

ဆီတစ်ပိဿာနှင့် စာရေးဆရာ စာမူတို့၏ အမျိုး
၁၀ နှစ်တစ်ကြိမ် ပြောင်းလဲလာပုံ

(ကျပ်)

ခုနှစ်	ဆီတစ်ပိဿာ ဈေးနှုန်း	သာမန်ဆောင်းပါး တစ်ပုဒ်နှုန်း	အမျိုးအစား
၁၉၇၀	၅	၃၀	(+) ဆီ၏ ၆ ဆ
၁၉၈၀	၃၀	၆၀	(+) ဆီ၏ ၂ ဆ
၁၉၉၀	၆၅	၁၂၀	(+) ဆီ၏ ၁. ၈ ဆ
၂၀၀၀	၅၅၀	၁၀၀၀	(+) ဆီ၏ ၁. ၈ ဆ
၂၀၁၁ ခု (ဇန်နဝါရီ)	၅၇၇	၁၀၀၀	(+) ဆီ၏ ၁. ၇ ဆ
၂၀၁၁ ခု (ဒီဇင်ဘာ)	၁၃၀၀	၁၀၀၀	(-) စာမူ၏ ၁. ၃ ဆ

ဇယား (၆)

ဆီထွက်သီးနှံကို ဆီကြိတ်လျှင် ထွက်ရှိနိုင်သည့်နှုန်းထား

သီးနှံ	တစ်တင်းအလေးချိန်		ကြိတ်ခွဲလျှင်ထွက်ရှိမည့်	
အမျိုးအစား	ပေါင်	ပိဿာ	ဆီအလေးချိန်	ရာခိုင်နှုန်း
နှင်း	၅၄	၁၅	၆	၄၀
မြေပဲ	၂၅	၆. ၉၄	၂	၄၀
နေကြာ	၃၂	၈. ၈၈	၂. ၂၇	၃၀
မုန်ညှင်း	၅၇	၁၆	၅	၃၀
ပန်းနင်း	၅၄	၁၅	၆	၄၀

ဇယား (၇)

ဆီထွက်သီးနှံအမျိုးအစား တစ်ဧက ဆီထွက်နှုန်းကို
ဖော်ပြသောဇယား

စဉ်	ဆီထွက် သီးနှံ	တစ်ဧကအထွက်နှုန်း (ပျမ်းမျှ)	တစ်ဧကဆီထွက်နှုန်း (ပိဿာ)
၁။	နှမ်း	၄.၂ တင်း	နှမ်းဆီ ၂၅.၂
၂။	မြေပဲ	၃၅.၀ တင်း	မြေပဲဆီ ၇၀.၀
၃။	နေကြာ	၂၄.၀ တင်း	နေကြာဆီ ၆၄.၈
၄။	ပန်းနှမ်း	၄.၄ တင်း	ပန်းနှမ်းဆီ ၂၆.၄
၅။	ဆီအုန်း	၁၀၂ ပင်မှ	စားအုန်းဆီ ၆၀၀

BURMESE
CLASSIC

ဇယား (၈)

အသက် (၂၅) နှစ်အထက်ရှိ လူကြီးတစ်ဦးတွင် ရှိသင့်သော
ကိုယ်အလေးချိန်ဖော်ပြသည့်ဇယား
သာမန်အဝတ်အစားဖြင့် အလေးချိန် (ပေါင်)

အရပ် ဆ-လက်မ	ခန္ဓာအိမ်သေးမျိုး		ခန္ဓာအိမ်လတ်မျိုး		ခန္ဓာအိမ်ကြီးမျိုး	
	ကျား	မ	ကျား	မ	ကျား	မ
၄-၁၀	-	၉၂-၉၈	-	၉၆-၁၀၇	-	၁၀၄-၁၁၉
၄-၁၁	-	၉၄-၁၀၁	-	၉၈-၁၁၀	-	၁၀၆-၁၂၂
၅-၀	-	၉၆-၁၀၄	-	၁၀၁-၁၁၃	-	၁၀၉-၁၂၅
၅-၁	-	၉၉-၁၀၇	-	၁၀၄-၁၁၆	-	၁၁၂-၁၂၈
၅-၂	၁၁၂-၁၂၀	၁၀၂-၁၁၀	၁၁၈-၁၂၉	၁၀၇-၁၁၉	၁၂၆-၁၄၁	၁၁၅-၁၃၁
၅-၃	၁၁၅-၁၂၃	၁၀၅-၁၁၃	၁၂၁-၁၃၃	၁၁၀-၁၂၂	၁၂၉-၁၄၄	၁၁၈-၁၃၄
၅-၄	၁၁၈-၁၂၆	၁၀၈-၁၁၆	၁၂၄-၁၃၆	၁၁၃-၁၂၆	၁၃၂-၁၄၈	၁၂၁-၁၃၈
၅-၅	၁၂၁-၁၂၉	၁၁၁-၁၁၉	၁၂၇-၁၃၉	၁၁၆-၁၃၀	၁၃၅-၁၅၀	၁၂၅-၁၄၂
၅-၆	၁၂၄-၁၃၃	၁၁၄-၁၂၃	၁၃၀-၁၄၃	၁၂၀-၁၃၅	၁၃၈-၁၅၂	၁၂၉-၁၄၆
၅-၇	၁၂၈-၁၃၇	၁၁၈-၁၂၇	၁၃၄-၁၄၇	၁၂၄-၁၃၉	၁၄၂-၁၆၁	၁၃၃-၁၅၀
၅-၈	၁၃၂-၁၄၁	၁၂၂-၁၃၁	၁၃၈-၁၅၃	၁၂၈-၁၄၃	၁၄၇-၁၆၆	၁၃၇-၁၅၄
၅-၉	၁၃၆-၁၄၅	၁၂၆-၁၃၅	၁၄၂-၁၅၆	၁၃၂-၁၄၇	၁၅၁-၁၇၀	၁၄၁-၁၅၈
၅-၁၀	၁၄၀-၁၅၀	၁၃၀-၁၄၀	၁၄၆-၁၆၀	၁၃၆-၁၅၁	၁၅၅-၁၇၄	၁၄၅-၁၆၃
၅-၁၁	၁၄၄-၁၅၄	၁၃၄-၁၄၄	၁၅၀-၁၆၅	၁၄၀-၁၅၅	၁၅၉-၁၇၉	၁၄၉-၁၆၈
၆-၀	၁၄၈-၁၅၈	၁၃၈-၁၄၈	၁၅၄-၁၇၀	၁၄၄-၁၅၉	၁၆၄-၁၈၄	၁၅၃-၁၇၄